

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
Općina Čelić

PROSTORNI PLAN

OPĆINE ČELIĆ

za period 2012 - 2032. godine

IPSA INSTITUT, SARAJEVO

Sarajevo/Čelić, decembar 2016.godine

PROSTORNI PLAN OPĆINE ČELIĆ

za period 2012 – 2032. godine

Nosilac pripreme	Nosilac izrade
OPĆINA ČELIĆ	IPSA INTITUT
Alije Izetbegovića 60-2 75246 Čelić 035 668 650	Put života bb 71000 Sarajevo 033 27 63 40 ipsage@ipsa-institut.com

Stručni planerski tim

Prostorni planeri:

mr. Lejla Hajro, dipl.ing.arh.
Damir Lukić, dipl.ing.arh.
Adna Bećar, MA, dipl.ing.arh.
Jasmin Meškić, MA, dipl.ing.arh.
Ilma Begović, MA, dipl.ing.arh.
Andrea Pavlović, dipl.ing.arh.
Adi Muminović, dipl.ing.arh.

Saradnici:

Biljana Tanović, dipl.ing.el.
Elvir Alić, dipl.ing.građ.
Lejla Hadžović, dipl.ing.građ.
Jasmina Marić, MA, dipl.ing.arh.

Broj ugovora:

13/7715

Direktor IPSA Instituta:

Enko Hubanić, dipl.ing.građ.

Sarajevo/Čelić, decembar 2016. godine

Sadržaj Prostornog plana općine Čelić

I – Tekstualni dio

1. Opći i posebni ciljevi prostornog uređenja
2. Projekcija prostornog razvoja
3. Projekcija razvoja prostornih sistema
4. Odluka o provođenju Prostornog plana

II – Grafički dio

1. Izvod iz plana višeg reda (Prostorni plan Tuzlanskog kantona za period od 2005. do 2025. godine)
2. Sintezni prikaz stanja prostornog uređenja
3. Sistem naseljenih mjesta
4. Urbana i ruralna područjasa ograničavajućim faktorima razvoja
5. Urbana područja i građevinska zemljišta vanurbanih područja - namjena zemljišta
6. Urbana područja i građevinska zemljišta vanurbanih područjasa režimima građenja
7. Poljoprivredno zemljište
8. Šumsko zemljište
9. Vode, vodne površine i vodna infrastruktura
10. Energetska infrastruktura i mineralne sirovine
11. Saobraćajna i telekomunikacijska infrastruktura
12. Prirodno, kulturno-historijsko naslijeđe i turizam
13. Privredna, društvena i komunalna infrastruktura
14. Ugrožena područja
15. Sintezni prikaz korištenja prostora
16. Projekcija razvoja prostornih sistema naselja
17. Projekcija razvoja privredne javne infrastrukture
18. Projekcija razvoja prostornih sistema razvoja okoline

SADRŽAJ

OPĆI DIO	9
1. Odluka o pristupanju izradi Prostornog plana općine Čelić	10
2. Ovlaštenje Federalnog ministarstva prostornog uređenja za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata	14
3. Odluka o usvajanju Prostornog plana općine Čelić	16
UVODNI DIO	19
Priprema i proces izrade Plana	20
Primjenjena metodologija za izradu Plana	22
Postupak razmatranja i donošenja Prostornog plana	22
Razlozi i ciljevi izrade Plana	25
Dokumentacija korištena u toku izrade Plana.....	27
1. OPĆI I POSEBNI CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA	29
Opći ciljevi prostornog razvoja	30
Posebni ciljevi prostornog razvoja	30
2. PROJEKCIJA PROSTORNOG RAZVOJA	37
2.1. Stanovništvo i stambena izgradnja.....	37
2.1.1. Stanovništvo	37
2.1.2. Stambena izgradnja	43
2.2. Sistem naseljenih mjesta i hijerarhija centara	45
2.2.1. Prostorna struktura naseljenih mjesta	45
2.2.2. Veličinska struktura naseljenih mjesta	48
2.2.3. Tipologija naseljenih mjesta	48
2.2.4. Hijerarhijska struktura centara.....	50
2.2.5. Organizacija mjesne samouprave.....	52
2.3. Urbana i vanurbana područja.....	53
2.3.1. Urbana područja.....	53
2.3.2. Vanurbana područja	58
2.3.3. Režimi građenja	60
2.3.4. Komunalna opremljenost i društveno-opslužni centri urbanih područja	61
2.3.5. Ograničavajući faktori razvoja urbanih područja	62
2.4. Šume i šumska područja.....	64
2.4.1 Kategorizacija i bilans šuma i šumskog zemljišta	65

2.4.2. Planirani šumsko – uzgojni radovi	66
2.5. Poljoprivredno zemljište.....	68
2.5.1. Kategorizacija poljoprivrednog zemljišta	69
2.5.2. Način korištenja poljoprivrednog zemljišta.....	72
2.5.3. Bilansi poljoprivrednog zemljišta po upotrebnoj vrijednosti	75
2.6. Vode i vodne površine.....	79
2.6.1 Bilans voda.....	79
2.6.2 Izvorišta, tekuće i podzemne vode.....	81
2.6.3. Prirodne i vještačke akumulacije.....	83
2.6.4. Zaštitne zone i pojasevi	85
2.7. Vodna infrastruktura	86
2.7.1. Sistem snabdijevanja vodom.....	86
2.7.2. Sistem odvođenja otpadnih voda.....	91
2.7.3. Zaštita od voda i uređenje voda.....	92
2.8. Komunalna infrastruktura	93
2.8.1. Upravljanje otpadom.....	93
2.8.2. Groblja	97
2.8.3. Pijace	98
2.9. Mineralne sirovine.....	98
2.10. Energetska infrastruktura.....	99
2.10.1. Elektroenergetika	99
2.10.2. Toplifikacija.....	112
2.11. Saobraćajna infrastruktura.....	113
2.11.1. Cestovni saobraćaj.....	113
2.11.2. Željeznički saobraćaj.....	120
2.11.3. Telekomunikaciona infrastruktura	121
2.12. Privreda	123
2.12.1. Razvoj privrede i osnovni faktori razvoja	123
2.12.2 Struktura i razmještaj privrede u prostoru.....	124
2.12.3. Ocjena privrednih aktivnosti sa stanovišta uticaja na okoliš.....	127
2.13. Društvena infrastruktura	128
2.13.1. Bilansi potreba.....	128
2.13.2. Prostorni razmještaj društvenih djelatnosti	129
2.14. Posebno zaštićeni prostori	140

2.14.1. Vrijedna prirodna područja	140
2.14.2. Kulturno-historijsko naslijeđe	142
2.14.3. Područja namijenjena turizmu	144
2.14.4. Ugrožena područja	145
2.15. Zaštita i unaprijeđenje okoliša	150
2.15.1. Sprječavanje negativnih uticaja na okoliš.....	151
2.15.2. Mjere zaštite od zagađivanja vode, vazduha i tla	151
2.16. Zaštita i revitalizacija naslijeđa	156
2.16.2. Kulturno-historijsko naslijeđe	156
2.16.2. Prirodno naslijeđe	156
2.17. Minska polja	158
2.17.1. Područja i mjere sanacije	158
2.17.2. Etape realizacije deminiranja	158
2.18. Ugroženost područja	159
2.18.1. Procjena ugroženosti područja.....	159
2.18.2. Mjere za ograničavanje negativnih efekata prirodnih i ljudskim djelovanjem izazvanih nepogoda.....	163
2.19. Osnovna namjena prostora i pojedinih područja.....	165
2.19.1. Sintezna projekcija korištenja prostora i pojedinih područja	165
2.19.2. Obavezni prostorni pokazatelji.....	183
3. PROJEKCIJA RAZVOJA PROSTORNIH SISTEMA.....	185
3.1. Osnova prostornog razvoja sistema naselja.....	185
3.1.1. Smjernice razvoja urbanih područja.....	186
3.1.2. Smjernice razvoja i oblikovanja naselja.....	187
3.1.3. Smjernice za opremanje građevinskog zemljišta	188
3.2. Osnova prostornog razvoja privredne i javne infrastrukture.....	189
3.2.1. Smjernice za razvoj saobraćajnog sistema	189
3.2.2. Smjernice za razvoj telekomunikacija	189
3.2.3. Smjernice za razvoj energetske infrastrukture.....	190
3.2.4. Smjernice za razvoj vodovodne i kanalizacione infrastrukture	190
3.2.5. Smjernice za prikupljanje i odvoz otpada.....	191
3.3. Osnova prostornog razvoja okoline	192
3.3.1. Smjernice za upotrebu i razvoj vanurbanih područja	192
3.3.2. Smjernice za razvoj područja poljoprivrede, stočarstva i šumarstva	192

3.3.3. Smjernice za razvoj poslovno – proizvodnih zona.....	193
3.3.4. Smjernice za razvoj turizma na bazi prirodne i kulturno – historijske baštine.....	194
4. PRIJEDLOG ODLUKE O PROVOĐENJU PROSTORNOG PLANA	195
I - Opće odredbe.....	197
II - Program mjera prostornog uređenja i aktivnosti za provođenje Prostornog plana	198
III - Uređenje prostora	201
IV – Uslovi za izgradnju i korištenje prostora	221
V – Mjere provedbe plana.....	227
Pregled tabelarnih prikaza	229
Pregled ilustrovanih prikaza.....	231
Pregled popratne dokumentacije u postupku izrade Prostornog plana.....	232

OPĆI DIO

1. Odluka o pristupanju izradi Prostornog plana općine Čelić
2. Ovlaštenje Federalnog Ministarstva prostornog uređenja za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata
3. Odluka o usvajanju Prostornog plana općine Čelić za period 2012-2032. godine

1. ODLUKA O PRISTUPANJU IZRADI PROSTORNOG PLANA OPĆINE ČELIĆ

Čelić, 26.12.2011.g. "SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE ČELIĆ" Broj: 7/2011 Strana: 8

Na osnovu člana 23. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/06; 72/07; 32/08; 4/10; 13/10 i 45/10), člana 41. Zakona o prostornom uređenju i građenju („Službene novine TK“, broj: 6/11), člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 49/06) i člana 32. Statuta općine Čelić („Službeni glasnik Općine Čelić“, broj: 4/03). Općinsko vijeće Čelić, na 21. redovnoj sjednici od 21.12.2011. godine, d o n o s i

ODLUKU
o pristupanju izradi Prostornog plana općine Čelić
za period 2012 - 2032 godine

Član 1.

U cilju planiranja razvoja općine Čelić, te racionalnog korištenja i zaštite prostora, na temelju Prostornog planom za područje Tuzlanskog kantona za period 2005-2025. godina, a u skladu sa zakonskom obavezom, pristupa se izradi Prostornog plana općine Čelić za period od 20 godina, odnosno period od 2012. do 2032. godine (u daljnjem tekstu Prostorni plan).

Član 2.

Naseljena mjesta u sastavu općine Čelić su, kako slijedi: Brezje, Brnjik, Bučje, Čelić, Drijenča, Humci Gornji, Humci Donji, Lukavica dio, Miladići, Nahvioci, Ratkovići, Sitari, Šibošnica, Velino Selo, Visori i Vražići.

Granica obuhvata Općine Čelić:

Počinje sa **kč.br.735** (gdje dejtonska linija siječe put stara cesta-prati) K.O. Pukiš, kč.br.1418,1416,1414,1403,1402,1401,1400,1399,1396,1395,1394/2,1394/1,1387,1182,1181,1180,1179,1178,1177 (lokalni put-prati), 2551 (lokalni put-prati), 1164 (lokalni put-prati), 1163,1161,1126,1125,1124,1123,1122,1120,1121,1084,1080,1083,1082,2548 (Šatorski potok-prati), 855,854,852,849,847/1,847/2,846,729,730,709,708,707,706,2569 (put za Šatoroviće -prati) K.O. Vražići, Kč.br.177,176,175,178/2,179,181,182,183,213 (put), 903,913 (put za Zovik-Vražići-prati), 904 (lokalni put prati), 239,240,241,242,245,246,247(put),250,252,253,256 (put), 905 (put Vražići-Humci-prati), 1141 (put Vražići-Humci-prati) K.O. Velino selo, Kč.br.2829/1,2973 (Štrepačka rijeka), 2829/1,2973 (Rakovački potok-slijedi nizvodno), 2976 (Rahička rijeka-slijedi uzvodno), 2825 (Šipački potok-slijedi uzvodno), 1088 K.O. Humci, Kč.br.628 (lokalni put-slijedi), 605,598,629 (put) K.O. Brezje, Kč.br.1797,1804 (put), 1797,1978,1979,1801,1802 (put), 1803,2504 (put), 1830/1,1831,2530/1, 2533,2534,2530/1,2535,2530/1,2536 (put), 2560/1,2552,2553,2560/1,2555,2557,2558,2557, 2559,2560/1, K.O. Drijenča, Kč.br.454 (put Tuzla-Čelić presijeca), 453 K.O. Visori do dejtonske linije.

Dalje obuhvat ide dejtonskom linijom koja siječe K.O. Visori, Piperi, Nahvioci, Lukavica, Čelić, Ratkovići i Pukiš gdje se obuhvat i završava na parceli **kč.br.735. K.O. Pukiš**.

Ukupna površina općine Čelić iznosi cca 154.125.326,00 m².

Grafički prilog s ucertanim granicama općine Čelić je sastavni dio ove Odluke.

Čelić, 26.12.2011.g. "SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE ČELIĆ" Broj: 7/2011 Strana: 9

Član 3.

Prostorni plan će se izraditi u skladu sa sadržajem koji je za ovu vrstu plana utvrđen Zakonom o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/06; 72/07; 32/08; 4/10; 13/10 i 45/10), Zakonom o prostornom uređenju i građenju („Službene novine TK“, broj: 6/11) i Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata („Službene novine Federacije BiH“, broj: 63/04 i 50/07).

Član 4.

Rok za izradu Prostornog plana je 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Odluke. Plan će se raditi po fazama izrade Prostornog plana kako slijedi:

I FAZA – Priprema izrade plana.

II FAZA – Izrada prednacrt, nacrt i prijedloga Prostornog plana.

III FAZA – Donošenje Prostornog plana čiji je satavni dio Odluka o provođenju Prostornog plana općine Čelić za period od 2012. do 2032. godine.

Rokove izrade po fazama utvrdiće Nosioc pripreme, sa Nosiocom izrade Prostornog plana u okviru zadanog roka od 18 mjeseci.

Član 5.

Sredstva za izradu Prostornog plana, sredstva za studije, elaborate i podloge potrebne za izradu Prostornog plana, troškove angažovanja eksperata Savjeta plana, obezbijedit će se iz Budžeta općine Čelić iz namjenskih prihoda od taksi za izdavanje urbanističkih, građevinskih i upotrebnih dozvola, od komunalnih taksi, naknada za korištenje javnih površina i naknada vezanih za građevinsko zemljište i drugih prihoda.

Član 6.

Nosilac pripreme za izradu Prostornog plana prema članu 42. Zakona o prostornom uređenju i građenju („Službene novine TK“, broj: 6/11), je Služba za urbanizam, stambeno komunalne, imovinsko pravne i geodetske poslove Općine Čelić (u daljnjem tekstu: Nosilac pripreme Prostornog plana).

Član 7.

Nosilac pripreme Prostornog plana će posebnom odlukom, u skladu sa članom 42. stav 4. Zakona o prostornom uređenju i građenju („Službene novine TK“, broj: 6/11), formirati Savjet plana radi stručnog praćenja izrade Prostornog plana u svim fazama rada, utvrđivanja koncepta prostornog uređenja, te usaglašavanje stavova i interesa. Savjet plana sačinjavaju stručnjaci iz oblasti prostornog planiranja, urbanizma, prometa, energetike, ekonomije, okolice i drugih oblasti.

Član 8.

Izbor Nosioca izrade Prostornog plana, prema članu 44. stav 2. Zakona o prostornom uređenju i građenju („Službene novine TK“, broj: 6/11), izvršit će Nosilac pripreme Prostornog plana sukladno Zakonu o javnim nabavkama BiH iz reda pravnih osoba koje su registrovane za djelatnost izrade planskih dokumenata i koji ispunjavaju ostale uvjete predviđene zakonom.

Čelić, 26.12.2011.g. "SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE ČELIĆ" Broj: 7/2011 Strana: 10

Po izvršenom izboru Nosioca izrade prostornog plana sa istim će Općinski Načelnik sklopiti ugovor o izradi Prostornog plana.

Član 9.

Nosilac izrade Prostornog plana je dužan izraditi Prostorni plan u skladu sa zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona, te u skladu sa ovom Odlukom i svim drugim relevantnim propisima i podacima koji su značajni za područje općine Čelić.

Nosilac izrade Prostornog plana mora osigurati usklađenost Prostornog plana općine Čelić sa Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona za period 2005-2025. godina.

Član 10.

Postupak razmatranja i donošenja Prostornog plana će se sprovesti u skladu sa odredbama Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/06; 72/07; 32/08; 4/10; 13/10 i 45/10), Zakona o prostornom uređenju i građenju („Službene novine TK“, broj: 6/11) i Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata („Službene novine Federacije BiH“, broj: 63/04 i 50/07).

Nosilac izrade Prostornog Plana sačinjit će Prednacrt Prostornog plana koji će dostaviti Nosiocu pripreme Prostornog plana na razmatranje.

Na Prednacrt Prostornog plana Nosilac pripreme Prostornog plana i članovi Savjeta plana dati će eventualne primjedbe, prijedloge i sugestije, zauzeće stav i formulirati zaključke sa preporukama koji će se dostaviti Nosiocu izrade Prostornog plana.

Nosilac izrade Prostornog plana razmatra primjedbe, mišljenja i sugestije na Prednacrt Prostornog plana i opravdane izmjene ugrađuje u Nacrt Prostornog plana i dostavlja ga Nosiocu pripreme Prostornog plana uz odgovarajuće obrazloženje.

Nosilac izrade Prostornog plana će Nacrt plana predstaviti Nosiocu pripreme Plana i Savjetu plana. Nakon diskusije o Nacrtu Prostornog plana isti se prihvata Zaključkom Nosioca pripreme Prostornog plana i prosleđuje općinskom Vijeću na razmatranje i usvajanje.

U toku postupka donošenja Prostornog plana, Nosilac pripreme Prostornog plana će obezbijediti sudjelovanje javnosti u donošenju istog. Po usvajanju Nacrta Prostornog plana od strane Općinskog Vijeća isti se stavlja na javnu raspravu u trajnaju od 45 dana u skladu sa odredbama člana 46. Zakona o prostornom uređenju i građenju („Službene novine TK“, broj: 6/11),

Prijedlog Prostornog plana utvrđuje se na temelju Nacrta koji je prošao javnu raspravu i na temelju stavova Nosioca izrade Prostornog plana o primjedbama, prijedlozima i mišljenima na Nacrt Plana. Po završetku izrade Prijedloga Prostornog plana, uz odgovarajuće obrazloženje, Nosilac izrade Plana, isti dostavlja Nosiocu pripreme Plana.

Nosilac pripreme Plana u saradnji sa Savjetom plana, razmatra izvještaj o provedenoj javnoj raspravi, izmjenama koje su usljed toga nastale i o primjedbama koje su mogle biti prihvaćene i utvrđuje prijedlog Prostornog plana koji sa kompletnim materijalom dostavlja općinskom Vijeću na razmatranje i usvajanje.

Čelić, 26.12.2011.g. "SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE ČELIĆ" Broj: 7/2011 Strana: 11

Usvojeni Prostorni plan općine Čelić je javni dokument, ima karakter zakonskog akta i stavlja se na stalni javni uvid kod organa nadležnog za poslove prostornog uređenja.

Član 11.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje da važi Odluka o pristupanju izradi Prostornog plana Općine Čelić broj: 01-49-2343/07 od 16.11.2007 godine („Službeni glasnik općine Čelić“, broj: 4/07).

Član 12.

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službeni glasnik općine Čelić“.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINA ČELIĆ
OPĆINSKO VIJEĆE ČELIĆ

PREDSJEDAVAJUĆI
Edin Ajanović s.r.

Broj: 01-23-2198/11
Čelić 21.12.2011. godine

2. OVLAŠTENJE FEDERALNOG MINISTARSTVA PROSTORNOG UREĐENJA ZA OBAVLJANJE STRUČNIH POSLOVA IZRADE PLANSKIH DOKUMENATA

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF PHYSICAL PLANNING

Broj: UPI-02-23-1-181/08 F.Š.
Sarajevo, 23.08.2013. godine

Federalno ministarstvo prostornog uređenja u Sarajevu rješavajući zahtjev poduzeća IPISA INSTITUT d.o.o. iz Sarajeva, ul. Put života b.b. za izdavanje ovlaštenja za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata, na osnovu člana 3.i 4. Uredbe o posebnim uslovima koja moraju ispunjavati privredna društva i druga pravna lica da bi se mogla registrovati za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata („Službene novine Federacije BiH“, broj 71/08) i člana 200. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 2/98 i 48/99), Federalni ministar za prostorno uređenje donosi

R J E Š E N J E

1. Daje se ovlaštenje poduzeću **IPISA INSTITUT d.o.o. iz Sarajeva, ul. Put života b.b.** sa rokom od pet godina od dana izdavanja istog, za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata
 - a) **Prostornih i urbanističkih planova,**
 - b) **Detaljnih planskih dokumenata (zoning planovi, regulacioni planovi i urbanistički projekti).**
2. IPISA INSTITUT d.o.o. Sarajevo je dužan da u roku od 15 dana od dana nastale promjene, zatraži izmjenu ovlaštenja ako su se naknadno promijenili podaci na temelju kojih je ovlaštenje dato.
3. IPISA INSTITUT d.o.o. Sarajevo može podnijeti zahtjev za produženje ovlaštenja najranije godinu dana a najkasnije dva mjeseca prije isteka roka važenja ovlaštenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 04.04.2013. godine Federalno ministarstvo prostornog uređenja je zaprimilo zahtjev poduzeća IPISA INSTITUT d.o.o. Sarajevo za izdavanje ovlaštenja za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata.

Dana 15.04.2013. godine Federalno ministarstvo prostornog uređenja je zatražilo ispravku podneska - zahtjeva u skladu sa članom 3. i 4. Uredbe o posebnim uslovima koja moraju ispunjavati privredna društva i druga pravna lica da bi se mogla registrovati za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata („Službene novine Federacije BiH“, broj 71/08). U ostavljenom roku podnosilac zahtjeva je priložio tražene dokaze pojedinačno za svakog zaposlenog odnosno dostavio dokaz o uplati administrativne takse i naknade za izdavanje ovlaštenja.

Rješavajući zahtjev poduzeća IPISA INSTITUT d.o.o. Sarajevo za izdavanje ovlaštenja za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata, Federalno ministarstvo prostornog uređenja je izvršilo uvid u zahtjev podnosioca te kompletan spis predmeta sa priloženim dokazima te nakon savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza pojedinačno i svih dokaza u međusobnoj uslovljenosti i povezanosti, utvrdilo da poduzeće IPISA INSTITUT d.o.o. Sarajevo ispunjava uslove za izdavanje ovlaštenja za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata.

Naime odredbom člana 3.i 4. Uredbe o posebnim uslovima koja moraju ispunjavati privredna društva i druga pravna lica da bi se mogla registrovati za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata („Službene novine Federacije BiH“, broj 71/08), propisano je da ovlaštenje za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata, na zahtjev privrednog ili drugog pravnog lica izdaje Federalno ministarstvo prostornog uređenja, ako isti ispunjava uslove u članu 3. i 4. Uredbe a koje se odnose na broj uposlenog kadra po strukama, na staž ostvaren u struci, položen stručni ispit te tehničku opremu i računarske programe kojim podnosilac zahtjeva raspolaže.

Kako je podnosilac zahtjeva dostavio ovom Federalnom ministarstvu ovjerenu dokumentaciju o broju uposlenih stručnih osoba, ovjerene kopije diploma, ovjerenu dokumentaciju o radnom stažu uposlenih stručnih osoba, te ostale dokaze propisane članom 3. i 4. Uredbe, to je donesena odluka da se zahtjevu podnosioca udovolji i izda rješenje kojim se daje ovlaštenje za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata.

Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja a u skladu sa članom 26. stav 3. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta („Službene novine Federacije BiH“, broj 2/06 , 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 i 45/10), članom 3. i 4. Uredbe o posebnim uslovima koje moraju ispunjavati privredna društva i druga pravna lica da bi se mogla registrovati za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata („Službene novine Federacije BiH“, broj 71/08), i člana 200. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 2/98 i 48/99) doneseno je rješenje kao u dispozitivu.

Taksa u iznosu 7,00 KM pada na teret podnosioca zahtjeva u smislu člana 3. i tarifnog broja 55. Zakona o Federalnim upravnim pristojbama i tarifi Federalnih upravnih pristojbi („Službene novine Federacije BiH“, broj 6/98 i 8/00).

Naknada za izdavanje ovlaštenja u iznosu 3000, 00 KM pada na teret podnosioca zahtjeva u skladu sa rješenjem Federalnog ministra za prostorno uređenje broj 05-14-3-341/09 od 04.03.2009. godine.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba ali se može pokrenuti upravni spor, podnošenjem tužbe nadležnom sudu u roku od 30 dana od njegovog prijema.

MINISTAR
 mr.sc. Đešnica Radivojević

Dostaviti :

1. IPSA INSTITUT d.o.o. Sarajevo,
ul. Put života b.b.
2. Evidenciji,
3. Arhivi.

3. ODLUKA O USVAJANJU PROSTORNOG PLANA OPĆINE ČELIĆ

Na osnovu člana 16. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 i 45/10), člana 34. stav 4. i člana 47. stav 3., 4. i 5. Zakona o prostornom uređenju i građenju ("Sl. novine TK", broj: 6/11, 4/13, 15/13, 3/15 i 2/16), člana 77. stav 2. Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata ("Sl. novine FBiH" broj 63/04 i 50/07), člana 4., 11. i 65. Odluke o provođenju Prostornog plana TK ("Sl. novine TK" broj:9/06), člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 49/06) i člana 32. Statuta općine Čelić-Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik općine Čelić", broj: 4/03), Općinsko vijeće Čelić, na 3. redovnoj sjednici od 29.12.2016.godine, donosi:

ODLUKU
o usvajanju Prostornog plana općine Čelić
za period 2012 – 2032 godine

Član 1.

Usvaja se Prostorni plan općine Čelić za period 2012. – 2032.godine (u daljem tekstu: "Prostorni plan").

Član 2.

Prostornim planom iz prethodnog člana je obuhvaćeno kompletno područje općine Čelić.

Član 3.

Prostorni plan, koji je urađen od strane Instituta IPISA d.d. Sarajevo 2016. godine, čini sastavni dio ove Odluke i sastoji se od tekstualnog i grafičkog dijela u analognom i digitalnom obliku :

I – Tekstualni dio:

1. Opći i posebni ciljevi prostornog uređenja
2. Projekcija prostornog razvoja
3. Projekcija razvoja prostornih sistema
4. Odluka o provođenju Prostornog plana

II – Grafički dio:

1. Izvod iz plana višeg reda
2. Sintezni prikaz stanja prostornog uređenja
3. Sistem naseljenih mjesta
4. Urbana i ruralna područja sa ograničavajućim faktorima razvoja
5. Urbana područja i građevinska zemljišta van urbanih područja-namjena zemljišta
6. Urbana područja i građevinska zemljišta van urbanih područja sa režimom građenja
7. Poljoprivredno zemljište
8. Šumsko zemljište
9. Vode, vodne površine i vodna infrastruktura
10. Energetska infrastruktura i mineralne sirovine
11. Saobraćajna i telekomunikacijska infrastruktura
12. Prirodno, kulturno-historijsko nasleđe i turizam
13. Privredna, društvena i komunalna infrastruktura

14. Ugrožena područja
15. Sintezni prikaz korištenja prostora
16. Projekcija razvoja prostornih sistema naselja
17. Projekcija razvoja privredne i javne infrastrukture
18. Projekcija razvoja prostornih sistema razvoja okoline

Član 4.

Prema Prostornom planu, za navedeni period na cijelom području općine Čelić, vršit će se privođenje zemljišta planiranoj namjeni, odobravanje zahvata u prostoru, izrada razvojne, detaljne i druge planske dokumentacije, odnosno, izmjena istih planskih dokumenata, koji moraju biti usklađeni sa odredbama Prostornog plana.

Član 5.

Prostorni plan će se izložiti na stalni javni uvid u Službi za urbanizam, stambeno komunalne, imovinsko pravne i geodetske poslove općine Čelić, a digitalna verzija na zvaničnoj web stranici općine Čelić.

Član 6.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u "Službenom glasniku općine Čelić".

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINA ČELIĆ
OPĆINSKO VIJEĆE ČELIĆ

Broj: 01-23-2198/11
Datum, 29.12. 2016. godine

Dostavljeno:

1. IPSA Institut Sarajevo,
2. Služba za urbanizam,
3. Općinski načelnik,
4. Predsjedavajući OV,
5. Uz "Službeni glasnik",
6. Arhiva

UVODNI DIO

PRIPREMA I PROCES IZRADE PLANA

Na osnovu člana 23. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/06; 72/07; 32/08; 4/10; 13/10 i 45/10), člana 41. Zakona o prostornom uređenju i građenju Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", broj: broj: 6/11, 04/13, 15/13, 02/16), člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 49/06) i člana 32. Statuta općine Čelić ("Službeni glasnik općine Čelić", broj: 4/03), Općinsko vijeće Čelić, na XXI redovnoj sjednici od 21.12.2011. godine, donosi Odluku o pristupanju izradi Prostornog plana općine Čelić za period od 2012. do 2032. godine (Službeni glasnik općine Čelić, broj 7/2011).

Usvajanjem Odluke, Općinsko vijeće Čelić prema članu 42. Zakona o prostornom uređenju i građenju Tuzlanskog kantona, određuje Nosioca pripreme za izradu Prostornog plana općine Čelić, kojeg predstavlja Služba za urbanizam, stambeno komunalne, imovinsko pravne i geodetske poslove Općine, a ispred kabineta Načelnika općine Čelić (u daljnjem tekstu: Nosioc pripreme Prostornog plana).

Nosioc pripreme Prostornog plana izvršava obaveze izbora Nosioca izrade Prostornog plana, a prema članu 44. stav 2. Zakona o prostornom uređenju i građenju Tuzlanskog kantona i u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH iz reda pravnih osoba koje su registrovane za djelatnost izrade planskih dokumenata i koji ispunjavaju ostale uslove predviđene zakonom.

Za Nosioca izrade Prostornog plana, u skladu sa vazećom zakonskom regulativom, odabran je IPSA-Institut iz Sarajeva, neovisna konsultantska kompanija, koja nudi usluge konsaltinga i inženjeringa u domenu infrastrukture, prostornog planiranja i arhitekture, te zaštite okoliša i energetske efikasnosti i koja ispunjava uslove propisane Uredbom o posebnim uvjetima koje moraju ispunjavati privredna društva i druga pravna lica da bi se mogla registrovati za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata ("Službene novine Federacije BiH", broj: 71/08).

Po izvršenom izboru Nosioca izrade Prostornog plana, sa istim, dana 24.04.2013. godine, općinski Načelnik sklapa ugovor o izradi Prostornog plana općine Čelić za period 2012-2032. godine, čime se Nosioc izrade Prostornog plana obavezao da će izraditi Prostorni plan u skladu sa zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona, te u skladu sa donesenom Odlukom o pristupanju izradi Prostornog plana, kao i svim drugim relevantnim propisima koji su značajni za područje općine Čelić.

Pored navedenog, Nosioc izrade Prostornog plana mora osigurati usklađenost Prostornog plana općine Čelić sa Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025. godine (Službene novine Tuzlanskog kantona broj: 09/6).

Postupak razmatranja i donošenja Prostornog plana je sproveden u skladu sa odredbama Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, Zakona o prostornom uređenju i građenju Tuzlanskog kantona i Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata na nivou Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 63/04 i 50/07).

Prostorni plan Općine je javni planski dokument i obavezujući za regulisanje odnosa prostornog uređenja za cijelu teritoriju Općine i donosi se na period od dvadeset godina, u ovom slučaju za period od 2012. do 2032. godine.

Za potrebe stručnog praćenja, usmjeravanja i utvrđivanja koncepta prostornog uređenja Prostornog plana općine Čelić, a na osnovu člana 25. stav 5. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, Općinski načelnik je donio Odluku o formiranju Savjeta plana za praćenje procesa izrade Prostornog plana općine Čelić (akt broj 02-23-2198/11, od dana 24.05.2013. godine).

Članovi Savjeta plana:

1. Muminović Sead, predsjednik	18. Livadić Zerina
2. Ajanović Edin	19. Bešić Zajim
3. Uljić Mirela	20. Livadić Sabahudin
4. Brkić Sulejman	21. Tankić Mirzet
5. Delić Fahrudin	22. Mrkaljević Muhamed
6. Tešić Dragica	23. Žutić Miralem
7. Subašić Ahmet	24. Mešić Sadmir
8. Salkić Arif	25. Salihović Husejin
9. Bešić Enes	26. Zejčirović Mevludin
10. Okanović Nermin	27. Smajić Mevludin
11. Hajdarević Aida	28. Pirić Omar
12. Begić Suad	29. Smajić Ibrahim
13. Subašić Fahir	30. Mujčinović Sulejman
14. Slomić Esed	31. Bečirović Ibrahim, predstavnik IVZ Čelić
15. Halilović Hajrudin	32. Aščić Juro, predstavnik Rkt župnog ureda
16. Sukanović Muhamed	33. Jovanović Zoran, predstavnik SPC
17. Konjić Nedžad	34. Mehanović Jasmina, sekretar savjeta Plana.

Zadatak Savjeta plana je podrazumjevaao razmatranje materijala dostavljenih od strane Nosioca izrade plana (Prostorna osnova, Prednacrt, Nacrt i Prijedlog plana), te davanje mišljenja o primjedbama i sugestijama prikupljenim u toku komunikacija sa javnošću, prema programu uključivanja javnosti i u toku razmatranja Nacrta, odnosno Prijedloga Prostornog plana u nadležnim organima, kao i učestvovanje u ostalim aktivnostima.

Također je, u svrhu kvalitetnijeg i efikasnijeg rada Savjeta plana i kvalitetne pripreme za izradu plana, iz reda članova Savjeta plana, imenovanih članom 1. Odluke o formiranju Savjeta plana za praćenje izrade Prostornog plana općine Čelić, određen operativni tim za pojedine oblasti.

Članovi operativnog tima:

1. Subašić Ahmet,	koordinator
2. Slomić Esed,	planska dokumentacija
3. Halilović Hajrudin,	geodetske podloge
4. Konjić Nedžad,	poljoprivreda i stočarstvo
5. Arif Salkić,	poduzetništvo
6. Sukanović Muhamed,	vodosnadbjevanje i tretman otpadnih voda
7. Bešić Enes,	društvene djelatnosti
8. Livadić Zehrina,	ekologija
9. Okanović Nermin,	civilna zaštita
10. Mehanović Jasmina,	sekretar.

Zadatak članova operativnog tima podrazumjeva je organizaciju prikupljanja raspoloživih podataka i dokumentacije od značaja za izradu Prostornog plana, te dostavljanje iste Nosiocu izrade plana, odnosno, pomoć Nosiocu izrade plana u prikupljanju navedene dokumentacije i podataka. Također jedan od zadataka operativnog tima bio je da omogući vezu Nosioca izrade plana sa društveno-političkim organizacijama i svim ostalim relevantnim institucijama sa područja općine Čelić, a od posebnog značaja za izradu Prostornog plana općine Čelić.

Savjet plana se sastajao po potrebi na zahtjev Predsjednika i koordinatora Savjeta, uz obavezno upućivanje poziva svim članovima Savjeta kao i Nosiocu izrade Prostornog plana od strane Sekretara Savjeta plana. O svom radu, Savjet plana je vodio zapisnik za koji je bio zadužen Sekretar Savjeta. Nakon svakog sastanka Sekretar je u saradnji sa Koordinatorom Savjeta, a na osnovu zapisnika, sačinio izvještaj sa održanog sastanka, te isti dostavio Nosiocu izrade i Nosiocu pripreme Prostornog plana općine Čelić.

PRIMJENJENA METODOLOGIJA ZA IZRADU PLANA

Metodologija izrade prostorno-planskih dokumenta, kako na području Federacije BiH, tako i na području Tuzlanskog kantona, počiva na odredbama Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, Zakona o prostornom uređenju i građenju Tuzlanskog kantona, te Uredbi o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata Federacije BiH. Prostorni plan Općine Čelić je u potpunosti urađen u skladu sa važećom metodologijom.

Prostorni plan Općine je urađen na osnovu prostornog plana šireg područja, u ovom slučaju je to Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025. godine i Programa mjera za predmetni prostor, te uz uvažavanje prirodnih, kulturno-historijskih i pejzažnih vrijednosti. Prostorni plan Općine tvrdi osnovna načela planskog uređenja prostora, ciljeve prostornog razvoja, te zaštitu, korištenje i namjenu zemljišta. Usvojenim planom višeg reda/šireg područja stvorena je zakonska i materijalna osnova za izradu Prostornog plana općine Čelić, što je značilo da je bilo moguće pristupiti analizi i valorizaciji predmetnog prostora.

Za potrebe izrade Prostornog plana općine Čelić korištena je sva raspoloživa i relevantna dokumentacija. Također, u postupku izrade korištena je „Studija ranjivosti prostora Tuzlanskog kantona“, kao i specijalističke studije ciljno rađene kao podloga za "Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025. godine". Dodatna studijska dokumentacija za potrebe izrade Prostornog plana općine Čelić nije rađena.

Bitno je napomenuti da se u Odluci o pristupanju izradi Prostornog plana Općine Čelić navodi da je površina općine 154,12 km², dok u Prostornom planu za područje Tuzlanskog kantona ta površina iznosi 139,71 km². Za potrebe izrade Prostornog plana općine Čelić pribavljena je ažurna granica općine, potvrđena od strane Federalne geodetske uprave, koja je poslužila kao osnov za tekstualnu i grafičku interpretaciju podataka. Grafičkom interpretacijom iz GIS baze podataka ustanovljeno je da površina općine Čelić iznosi 136,23 km² ili 13.623,31 ha. Navedena površina je korištena kao referentana u toku izrade predmetnog Prostornog plana.

POSTUPAK RAZMATRANJA I DONOŠENJA PROSTORNOG PLANA

Na osnovu Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata definisano je da se prostorno planska dokumentacija priprema i razmatra kroz dvije osnovne faze i to po slijedećem redoslijedu:

I FAZA: Prostorna Osnova - izrada Prostorne osnove, koja sadrži snimak i ocjenu postojećeg stanja u prostoru i osnovne ciljeve planiranog prostornog razvoja, te osnovnu koncepciju razvoja, odnosno, uređenja prostora,

II FAZA: izrada Prednacrt, Nacrta i Prijedloga plana – razrada usvojenog osnovnog koncepta razvoja, odnosno prostora kao cjeline.

Prva faza izrade Prostornog plana općine Čelić, podrazumjevala je izradu Prostorne osnove, koja je formirana na osnovu elemenata iz dijela preuzetog Prostornog plana Općine Lopare, dokumentacije Urbanističkih redova za naselja Čelić, Ratkovići, Vražići i Humci, a koji su doneseni za period od 1991. do 2010. godine ("Službeni glasnik općine Čelić", broj: 2/96), te Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025. godine, kao i ostale dokumentacije u skladu važećom Uredbom. Nakon usklađivanja i analize svih relevantnih podataka i na osnovu ciljeva planiranog prostornog razvoja predmetnog područja, Nosilac izrade Prostornog plana je izradio Osnovnu koncepciju razvoja, odnosno uređenja prostora. Izradivši fazu, Prostornu osnovu, dana 01.10.2014. godine, na sastanku Nosioca pripreme i Nosioca izrade plana sa Savjetom plana, prezentovana je i usvojena prva faza Prostornog plana sa određenim primjedbama i sugestijama, koje je bilo potrebno implementirati u sljedećoj fazi Prostornog plana općine Čelić. Ministarstvo prostornog uređenja i građenja Tuzlanskog kantona je aktom broj: 12/05-23-126675/15 dana 10.12.2014. godine također dostavilo primjedbe, prijedloge i sugestije na Prostornu osnovu, koji su razmotreni u narednoj fazi izrade Plana.

Druga faza izrade Prostornog plana započeta je izradom Prednacrt Prostornog plana, te dostavljanjem iste Nosiocu pripreme Prostornog plana na razmatranje. Na Prednacrt Prostornog plana Nosioc pripreme i članovi Savjeta plana dali su određene primjedbe, prijedloge i sugestije, te su zauzeli stav i formulirali zaključke sa preporukama koje su dostavili Nosiocu izrade. Nakon dostavljanja primjedbi, Nosioc izrade je iste uzeo u razmatranje, te opravdane izmjene ugradio u fazu Prednacrt Prostornog plana i dostavio ga Nosiocu pripreme uz odgovarajuće obrazloženje. Formirana faza Prednacrt plana, dana 15.05.2015. godine, je prezentovana na II sastanku Savjeta plana, nakon čega je ista usvojena uz obavezu korekcije određenih primjedbi.

Korigovanjem primjedbi na Prednacrt plana, Nosilac izrade je formirao Nacrt planskog dokumenta, koji je predstavljen Nosiocu pripreme Plana. Nakon izvršene analize i diskusije o postavkama i odredbama Nacrta Prostornog plana, isti je prihvaćen zaključkom Nosioca pripreme Prostornog plana i prosljeđen Općinskom Vijeću na razmatranje i usvajanje, koje je tim povodom, dana 28.09.2015. godine, na XXIII redovnoj sjednici Općinskog vijeća zasjedalo i usvojilo fazu Nacrta Prostornog plana općine Čelić (Zaključak o utvrđivanju i stavljanju na javni uvid i javnu raspravu Nacrta Prostornog plana općine Čelić 2012-2032. godine i nacrta Odluke o provođenju Prostornog plana općine Čelić, broj: 01-23-2198/11, od 28.09.2015. godine).

Obzirom da je u toku postupka donošenja Prostornog plana Nosilac pripreme bio dužan obezbijediti sudjelovanje javnosti u razmatranju i donošenju istog, po usvajanju Nacrta Prostornog plana od strane Općinskog vijeća isti je stavljen na javnu raspravu u trajanju od 45 dana, od 01.10.2015. godine, u skladu sa odredbama člana 46. Zakona o prostornom uređenju i građenju Tuzlanskog kantona. Proces javnog uvida je proveden kroz sve mjesne zajedice(njih 11) na teritoriji općine Čelić, gdje je na adekvatan način Nacrt plana bio izložen i prezentovan javnosti. Zainteresovane strane su svoje primjedbe, prijedloge i sugestije na Plan mogli uputiti na način da iste evidentiraju u Sveske

primjedbi, koje su po okončanju javnog uvida i javne rasprave proslijeđene Nosiocu izrade na razmatranje. Centralana javna rasprava je održana u općinskom centru Čelić. Na prezentovani Nacrt planskog dokumenta, tokom održavanja Javne rasprave iznesen je određeni broj pitanja, zahtjeva, sugestija i primjedbi, koje su sumirane kroz Izvještaj o provedenoj Javnoj raspravi.

Nakon usvajanja Nacrta, Nosioc pripreme je uputio zahtjev Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona za dobivanje saglasnosti na Nacrt Prostornog plana shodno Zakonu o prostornom uređenju i građenju Tuzlanskog kantona. Nakon razmatranja Nacrta plana, dana 12.1.2016. godine Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice TK, dostavilo je obavijest kojom se ne može dati saglasnost na Nacrt Prostornog plana općine Čelić. U obavijesti su navedene primjedbe, koje su Nosilac izrade i Nosioc pripreme Plana bili dužni usaglasiti i ugraditi u Prijedlog planskog dokumenta (akt broj: 12/05-23-25294/15, dana 12.01.2016. godine).

Dana 21.03.2016. godine, Nosioc pripreme Plana, zajedno sa članovima Savjeta plana na III sastanku Savjeta plana, je razmatrao Izvještaj o provedenoj javnoj raspravi i izmjene koje su usljed toga nastale (Izvještaj je prezentovan u sklopu priloga Pregled popratne dokumentacije u postupku izrade Prostornog plana, koji je sastavni dio ovog dokumenta).

Dalji proces izrade prostorno planskog dokumenta podrazumjeva je utvrđivanje Prijedloga Prostornog plana, a na temelju Nacrta koji je prošao javnu raspravu i na temelju zajedničkih stavova Nosioca pripreme i izrade Prostornog plana o primjedbama, prijedlozima i mišljenjima iznesenim od strane javnosti, Savjeta plana i Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona na Nacrt Plana.

Po završetku izrade Prijedloga Prostornog plana, uz odgovarajuće obrazloženje, Nosilac izrade Plana, isti je dostavio Nosiocu pripreme Plana, koji je dalje zatražio saglasnost Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona na Prijedlog Plana. Nakon razmatranja Prijedloga Plana, dana 26.9.2016. godine Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona, dostavilo je obavijest kojom se ne može dati saglasnost na Prijedlog Prostornog plana općine Čelić. U obavijesti su navedene primjedbe, kao i obaveza postupanja po aktu ovog Ministarstva broj: 12/05-23-25294/15 od dana 12.01.2016. godine (akt broj: 12/05-23-19628/18, dana 26.09.2016. godine).

Prethodno navedene primjedbe su korigovane, pa se korigovana faza uputila u dalju proceduru, koja je uključivala ponovno dostavljanje Prijedloga Plana Ministarstvu na uvid. Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona je dalo Saglasnost na Prostorni plan općine Čelić za period 2012-2032. godine, dana 12.12.2016. godine (akt broj: 12/05-23-29654/16).

Po pribavljanju saglasnosti nadležnog Ministarstva na Prijedlog plana, Nosioc pripreme utvrđeni Prijedlog Prostornog plana sa kompletnim materijalom dostavio je Općinskom vijeću na razmatranje i usvajanje. Općinsko vijeće Čelić je na 3. redovnoj sjednici Općinskog vijeća dana 29.12.2016. godine donijelo Odluku o usvajanju Prostornog plana općine Čelić za period 2012-2032. godina (odluka broj 01-23-2198/11).

Usvojeni Prostorni plan općine Čelić je javni dokument, ima karakter zakonskog akta i stavlja se na stalni javni uvid kod organa nadležnog za poslove prostornog uređenja.

RAZLOZI I CILJEVI IZRADE PLANA

Opći cilj Prostornog plana je, da se obezbijedi racionalno korištenje prostora, zaštita prostora od negativnih uticaja svih vrsta i unapređivanje prostornih uslova za organizovanje života i rada.

U cilju planiranja razvoja općine Čelić, te racionalnog korištenja i zaštite prostora, na temelju Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025. godine, a u skladu sa zakonskom obavezom, pristupa se izradi Prostornog plana općine Čelić za period od 20 godina, odnosno period od 2012. do 2032. godine. Prostorni plan općine Čelić donosi se za kompletno područje Općine, koje prema Odluci o pristupanju izradi Prostornog plana obuhvata sljedeća naselja: Brezje, Brnjik, Bučje, Čelić, Drijenča, Humci Gornji, Humci Donji, Lukavica dio, Miladići, Nahvioci, Ratkovići, Sitari, Šibošnica, Velino Selo, Visori i Vražići.

Prostorni plan Općine do sada nije donesen, pa je dijelom korišten prethodni Prostorni plan opštine Lopare (za period 1989-2000. godine), a koji je odlukom Općinskog vijeća preuzet u dijelu kao Prostorni plan općine Čelić. U prethodnom periodu za prostor općine Čelić bila je donesena određena prostorno planska dokumentacija, koju su sačinjavali Urbanistički redovi za naselja Čelić, Ratkovići, Vražići i Humci, a za period od 1991. do 2010. godine, kao i Regulacioni plan centra Čelića za period od 1999. do 2009. godine.

Obzirom da je izrađen i usvojen Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025. godine, isti sadrži Odluku o provođenju plana, gdje je propisana izrada prostornih planova za sve općine Tuzlanskog kantona. Na osnovu navedenog, može se reći da je obim obrade Prostornog plana općine Čelić usmjeren odredbama Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona, te smjericama datim u okviru Odluke o pristupanju izradi Prostornog plana općine Čelić. Na ovaj način se obezbjeđuje kontinuitet prostornog planiranja na ovom području, te uspostavlja korelacija između društveno – ekonomskog i prostornog razvoja.

Trenutno je u toku realizacija dugoročnog projekta izgradnje kanalizacije i vodosnabdijevanja općine Čelić, koji obuhvata sljedeće:

- Kanalizacija: glavni i dijelovi sekundarnih kolektora otpadnih voda naselja Čelić, dio glavnog kolektora oborinskih voda naselja Čelić, glavni i dijelovi sekundarnih kolektora za naselja Vražići, Brnjik, Ratkovići, dijelovi sistema odvodnje otpadnih voda sa tipskim postrojenjima za tretman za naselja Velino Selo, Nahvioci, Donji Humci, Gornji Humci i Drijenča.
- Vodosnabdijevanje: vodozahvatni bunar "Brana" Vražići, rezervoar sa taložnikom "Krčevine", potisni i gravitacioni cjevovodi, revitalizacija dubokog bunara "Ratkovići", automatizacija sistema vodosnabdijevanja. Time bi se dugotrajno riješila problematika vodosnabdijevanja jednim jedinstvenim ekonomičnim sistemom vodosnabdijevanja naselja Velino Selo, Vražići, Brnjik, Ratkovići i Čelić u kojima gravitira cca 70% stanovništva općine Čelić.
- Komunalna oprema: Koja prati potrebe za održavanje kanalizacionog i vodovodnog sistema.

Pokrenuta je inicijativa za izradu Hidroakumulacije Šibošnica koja bi dugoročno riješila potrebe prostora općine Čelić za vodom. Ova hidroakumulacija je bila planirana predhodnim Prostornim planom opštine Lopare, ali i Prostornim planom Republike Bosne i Hercegovine 1981-2000. godine.

U vezi rješavanja problematike prikupljanja i odlaganja otpada donesen je Plan upravljanja otpadom općine Čelić za period od 2011. do 2016. godine.

Ovim planom su utvrđeni putni pravci veze centra općine Čelić sa kantonalnim centrom, susjednim općinama, kao i veza sa Entitetom (RS) i Brčko Distriktom, te su utvrđeni i putni pravci u vidu lokalnih i nekategorisanih saobraćajnica, koje bi povezale ostala naselja unutar Općine.

Pravac razvoja općine Čelić zavisi od prirodnih i radom stvorenih uslova, kao i uslova ekonomskog razvoja. Polazne osnove za sagledavanje mogućih pravaca razvoja općine Čelić činili su pravci i tendencije privrednog razvoja i pravci kretanja stanovništva, kao i spoljne potrebe i mogućnosti razvoja osnovnih funkcija unutar općine.

Dvije grupe faktora utiču na daljnji prostorni razvoj Općine, a to su:

- interni faktori: prirodni resursi, ljudski resursi, oprema, tehnologija, razvijenost infrastrukture, stanje urbanog okruženja, poslovna klima, zakonska regulativa
- eksterni faktori: geografska i geopolitička pozicija, opća makroekonomska i politička situacija u BiH, nepovoljni trendovi itd.

Cilj izrde Plana jeste obezbjeđenje uslova za unapređenje života ljudi, kao i razvoj na području općine kroz:

- planiranje zdrave, pogodne, bezbjedne i atraktivne sredine
- ostvarivanje širih ciljeva društveno-ekonomskog razvoja općine
- uravnotežen i atraktivan generalni koncept pogodan za sadašnje i buduće potrebe
- ravnomjieran, policentričan razvoj općine
- stabilniji i ravnomjerniji privredni razvoj općine u cjelini
- usmjeravanje izgradnje proizvodnih kapaciteta, objekata društvenog standarda i infrastrukture na sva područja općine
- planiranje u srazmjeri sa stanovništvom i ekonomskim perspektivama
- uvođenje potpuno novih tehnologija
- sprečavanje i zaustavljanje negativnih demografskih trendova (koncentracija u gradskom naselju, pad nataliteta)
- globalizacija i regionalizacija društva
- razvoj baziran na resursima kojima općina raspolaže
- ravnomjieran razvoj općinskog centra i ostalog vanurbanog područja
- saobraćajnu integraciju općine sa okruženjem, ali i unutar same općine
- razvoj turizma
- zaštita izvorišta voda
- očuvanje vrijednih svojstava prirode i sprečavanje poremećaja u prirodi, kao i otkrivanje javnosti vrijednih historijskih spomenika, i jačanje identiteta općine
- štednja i racionalno korištenje svih vidova energije i kontinuirano snabdijevanje urbanih područja i privrede energijom.

U svrhu kompletiranja informaciono-dokumentacione osnove i evidentiranja stanja u prostoru, kao i usaglašavanja stavova o ciljevima, potrebama i osnovnoj koncepciji, bilo usaglašeni su stavovi sa slijedećim institucijama:

- Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice - Zavod za prostorno planiranje i urbanizam
- Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja – Direkcija cesta Tuzla
- Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove
- Agencija za vodno područje rijeke Save
- JU „Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Tuzlanskog kantona“
- JP "Šume" Tuzlanskog kantona d.d. Kladanj
- JP Elektroprivreda BiH – Elektrodistribucija Tuzla
- BH Telecom d.d. Sarajevo - direkcija Tuzla
- JKP „Čistoća“ Čelić.

DOKUMENTACIJA KORIŠTENA U TOKU IZRADE PLANA

ZAKONI, UREDBE I ODLUKE

- Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/06; 72/07; 32/08; 4/10; 13/10 i 45/10)
- Zakon o prostornom uređenju i građenju Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", broj: 6/11, 4/13, 15/13, 3/15 i 2/16)
- Zakon o šumama Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 20/02),
- Zakon o šumama Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", broj: 10/99 i 7/02),
- Zakon o zaštiti okoliša Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/03 i 38/09),
- Zakon o zaštiti prirode Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", broj: 10/04),
- Zakon o zaštiti voda Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/03),
- Uredba o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 63/04, 50/07 i 84/10),
- Odluka o pristupanju izradi Prostornog plana općine Čelić za period 2012-2032. godine ("Službeni glasnik općine Čelić", broj: 7/2011),
- Odluka o formiranju Savjeta plana za praćenje izrade Prostornog plana općine Čelić za period od 2012. do 2032. godine (akt broj 02-23-2198/11, od dana 25.05.2013. godine)

EVROPSKA ZAKONSKA DOKUMENTACIJA

Prilikom definisanja ciljeva za potrebe prostornog razvoja potrebno polazište su bila evropska opredjeljenja sadržana u smjernicama evropskih perspektiva prostornog razvoja i vodećih principa za održivi razvoj evropskog kontinenta kao i strateških opredjeljenja šireg okruženja, državnih i razvojnih dokumenata.

LITERATURA I DOKUMENTACIJA

- Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025. godine (Službene novine Tuzlanskog kantona broj: 09/6)
- Studija ranjivosti prostora Tuzlanskog kantona, Bosna-S Oil Services Company Sarajevo i Rudarsko-geološko-građevinski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2008. godina
- Specijalističke studije ciljno rađene kao podloga za "Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025. godine"
- Studija ranjivosti prostora Federacije BiH za potrebe izrade Prostornog plana Federacije BiH, 2008. godina
- Strategija zaštite okoliša Federacije BiH za period od 2008. do 2018. godine
- Strategija razvoja Tuzlanskog kantona za period od 2008. do 2013. godine, Ekonomski institut, Sarajevo, 2009. godina
- Strategija razvoja poljoprivrede Tuzlanskog kantona za period od 2009. do 2013. godine
- Popis stanovništva Bosne i Hercegovine iz 1991. godine
- Preliminarni rezultati popisa stanovništva iz 2013. godine. Federalni zavod za statistiku, 2013. godine
- Konačni rezultati Popisa stanovništva, domaćinstava/kućanstava i stanova u Bosni i Hercegovini 2013. godine. Federalni zavod za statistiku, juli 2016. godine
- Tuzlanski kanton u brojkama od 2010. do 2014. godine, Federalni zavod za statistiku
- Biljna proizvodnja Federacije BiH u 2015. godini, Federalni zavod za statistiku, 2016. godina
- Socioekonomski pokazatelji po općinama u 2013., Federalni zavod za programiranje razvoja
- Šumsko-privredna osnova za šumsko-privredno područje Majevičko za period od 2006. do 2015. godine,
- Plana upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona za period 2015-2020. godine
- Plan upravljanja otpadom općine Čelić za period od 2011. do 2016. godine.
- Procjena ugroženosti područja općine Čelić od prirodnih i drugih nesreća, Služba civilne zaštite općine Čelić, august 2016.
- Strategija za mlade sa planom aktivnosti općine Čelić za period od 2010. do 2014. godine,
- Prostorni plan opštine Lopare 1989-2000.
- Urbanistički red za naselje Čelić, za period od 1991. do 2010. godine ("Službeni glasnik općine Čelić", broj: 2/96)
- Urbanistički red za naseljeRatkovići, za period od 1991. do 2010. godine ("Službeni glasnik općine Čelić", broj: 2/96)
- Urbanistički red za naselje Vražići, za period od 1991. do 2010. godine ("Službeni glasnik općine Čelić", broj: 2/96)
- Urbanistički red za naseljeHumci, za period od 1991. do 2010. godine ("Službeni glasnik općine Čelić", broj: 2/96).

GRAFIČKE PODLOGE

- Digitalne topografske karte općine Čelić u razmjeri 1 : 25000
- Digitalni Orto-foto snimak Federacije BiH - za područje općine Čelić u razmjeri 1:5000 sa multifunkcionalnom bazom podataka. Projekat je urađen na osnovu avionskih i satelitskih snimaka iz 2008. godine
- Geodetske podloge 1 : 25000
- Dio vektorizovanih i dio skeniranih katastarskih podloga u razmjeri 1:5 000, 1:2500.

1. OPĆI I POSEBNI CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA

Prostorno planiranje se bavi prostornim uređenjem ukupnog prostora, pri čemu se planira optimalan raspored ljudi, dobara i djelatnosti na promatranom teritoriju, a radi njegove optimalne upotrebe.

U toku izrade Plana artikulisana su bitna ciljna opredjeljenja prostornog razvoja općine Čelić. Dokument višeg reda, koji je relevantan za izradu Prostornog plana općine Čelić, jeste Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona 2005- 2025. godine. Prostorni plan Tuzlanskog kantona je usvojen i primjenjiv dokument, koji jasno inkorporira evropske i svjetske zaključke iz oblasti prostornog planiranja i stvara dobru podlogu za razvojne ciljeve ovog dokumenta nižeg ranga.

Prilikom definisanja općih ciljeva za potrebe prostornog razvoja, potrebno je poći od evropskih opredjeljenja sadržanih u smjernicama evropskih perspektiva prostornog razvoja i vodećih principa za održivi razvoj evropskog kontinenta, kao i strateških opredjeljenja šireg okruženja, državnih i razvojnih dokumenata.

Evropske prostorne razvojne perspektive (European Spatial Development Perspective – ESDP, European Commission, Potsdam 1999.), upućuju na smjernice za:

- Razvoj uravnoteženog i policentričnog sistema gradova
- Uspostavljanje novog odnosa između urbanih i seoskih područja
- Obezbeđenje jednakopravnog pristupa od infrastrukture do obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite
- Osmišljeno upravljanje i očuvanje prirodne i kulturne baštine.

Vodeća načela za trajni prostorni razvoj evropske cjeline (Guiding principles for Sustainable Spatial Development of the European Continent, CEMAT, Hannover, 2000.), odnose se na:

- Prostornu strategiju u duhu održivog prostornog razvoja koja se oslanja na prijedloge prostorno razvojnih mjera za urbana područja, poljoprivredno i šumsko zemljište i evropske koridore
- Potrebu aktivnog učešća građana u procesu prostornog planiranja, posebno uključivanje mladih generacija u proces planiranja čime oni utiču na stvaranje uslova koji oblikuju njihove živote.

Ovo je preduslov za prihvaćanje „evropskih ideja“ od strane građana i istovremeno preduslov za poštivanje planskih rješenja.

OPĆI CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA

Opći ciljevi prostornog razvoja podrazumijevaju:

- prostorna reorganizacija naseobinskog sistema Općine, kroz razvoj policentričnog modela, uključujući sekundarna i tercijarna naselja u funkcionalnu kompoziciju
- provođenje procesa urbanizacije proporcionalno mogućnostima Općine, ali ne na uštrb zanemarivanja i napuštanja ruralnih područja
- osiguranje jednakog pristupa društvenim, komercijalnim, infrastrukturnim, kulturno – obrazovnim, privrednim i drugim sadržajima svakoj zajednici u Općini
- razvoj programa koji u svojim temeljnim postavkama imaju za cilj očuvanje prirodne i kulturne baštine, a ujedno obrazujući koncept po kom će se ravnati buduće generacije u svom odnosu prema okolišu i zaštiti sredine u kojoj žive i djeluju
- osigurati konkurentski položaj općine Čelić u kantonalnom i regionalnom okruženju, u domenu privrednog razvoja, kroz racionalno i savjesno korištenje raspoloživih resursa
- zaštititi prirodna blaga Općine, kroz zakonske dokumente i strategije, koji će definisati pravilan pristup njihovom korištenju, kao i uvođenje u infrastrukturne mreže, neophodne za podizanje kvaliteta života stanovnika
- prostorno – planskim rješenjem osigurati održivi razvoj prema stvarnim prostornim i ekonomskim mogućnostima, ne posmatrajući prostor kroz ograničenja administrativno – pravnih odrednica.

POSEBNI CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA

Posebni ciljevima konkretizovane su razvojne komponente i definisana je stvarna problematika na posmatranom prostoru, dajući upute za tretman cjelokupne teritorije, sa svim njenim karakteristikama, a u planskom periodu.

Ovi ciljevi su obavezujući za sve segmente prostornog obuhvata i predstavljaju polaznu tačku za usmjeravanje pravca kojim će ići projekcija prostornog razvoja.

Posebni ciljevi definisani su po slijedećim oblastima:

ZEMLJIŠNA POLITIKA

- Utvrđivanje strategije zemljišne politike, prema važećim propisima višeg nivoa (kantonalni, federalni), što će za cilj imati uvođenje tržišnog sistema u korištenju građevinskog zemljišta, formiranje adekvatnih evidencija prometa i korištenja zemljišta
- Izrada Programa višenamjenskog vrednovanja tla za teritoriju Općine
- Izrada Programa proizvodnje ekološki ispravne hrane
- Istražiti varijante zemljišne rente, kao tržišne kategorije i na osnovu toga donijeti propise o renti, kao jednom od regulatora korištenja prostora
- Iniciranje donošenja seta propisa za sprečavanje usitnjavanja posjeda
- Postepena transformacija postojećeg poljoprivrednog gazdinstva u porodičnu farmu, koja će organizovano proizvoditi za tržište i koja će biti radno mjesto za poljoprivrednog proizvođača (podsticajne mjere).

POLJOPRIVREDA I STOČARSTVO

- Očuvanje postojećih poljoprivrednih resursa mora biti prioritet u načinu korištenja raspoloživog zemljišta, uz maksimalne napore u pravcu obogaćivanja zemljišta i njegove adekvatne pripreme za uzgoj različitih kultura, kako bi se dobili optimalni rezultati
- Obezbjediti rekultivaciju devastiranog zemljišta i prevesti ga u poljoprivredno ili šumsko zemljište
- U saradnji sa nadležnim institucijama realizovati projekte o deminiranju posebno poljoprivrednog zemljišta
- Podizati kvalitet poljoprivrednog zemljišta, različitim oblicima unapređenja (meliorativnim agrotehničkim i hidrotehničkim mjerama, arondacijama i drugim)
- Zaustavljanje bespravne gradnje na uštrb poljoprivrednog zemljišta, bez obzira na bonitetnu kategoriju
- Podsticanje uzgoja, proizvodnje i prerade voća, posebno jagodičastog voća, uzgoja i prerade ljekovitog, medonosnog i aromatičnog bilja, unapređenje pčelarstva
- Donijeti programe korištenja poljoprivrednog zemljišta, te pomagati razvoj intenzivne poljoprivrede, posebno na bonitetnim kategorijama od I – IV
- Na području općine Čelić razvijati stočarstvo bazirano na uzgoju krava i sitne stoke, na principu stajskog i pašnjačkog uzgoja.

ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE

Obezbjediti provođenje Programa usvojenih na višim nivoima vlasti i to:

- Program dugoročnog razvoja šumarstva
- Program proširene reprodukcije šume
- Program za certifikaciju šuma u skladu sa dvije vrste standarda
- Program otvorenosti šuma
- Program uklanjanja mina
- Očuvanje biodiverziteta
- Provođenje efikasnih mjera zaštite zemljišta i šuma od dalje degradacije, elementarnih nepogoda, biljnih bolesti i požara
- Zaštita šumskog bogatstva Općine, posebice područja Majevice, od bespravne gradnje, neplanske sječe šuma i drugih aktivnosti, koje uzrokuju nepovratnu destrukciju prirodnog bogatstva Općine
- Pošumljavanje područja ugroženih sječom, kao i prevođenje šumskog zemljišta u vrijednije sastojine
- Formiranje zelenih zona u urbanim područjima, posebno uz saobraćajnice, u cilju smanjenja buke i zagađenja zraka, kao i povećanja vizuelno – estetske komponente, što će doprinijeti povišenju kvaliteta života u naseljenim sredinama.

PUTNA INFRASTRUKTURA

- Poboljšanje funkcionalnih karakteristika saobraćajnica (kapaciteti, nivo usluge i nivo sigurnosti saobraćaja)
- Povezivanje manjih naselja sa općinskim centrom rekonstrukcijom i modernizacijom postojećih, te planiranjem novih saobraćajnica nižeg ranga, reda (lokalnih cesta)
- Međusobno povezivanje internih i eksternih vidova saobraćaja, odnosno integracija općinskog saobraćaja i saobraćajnica u regionalni saobraćajni sistem putem izgradnje i

rekonstrukcije regionalnih cesta i organizacije javnog cestovnog saobraćaja na regionalnom nivou

- Kvalitetna veza općinskog centra sa ostalim dijelovima BiH (izlaz na autocestu Orašje-Tuzla),
- Unaprijeđenje saobraćaja kao privredne djelatnosti (efikasnost i efektivnost) transportnih organizacija
- Saobraćajnom politikom stimulisati razvoj javnog saobraćaja preferirajući njegov razvoj.

TELEKOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA

- Uključivanje telekomunikacijske infrastrukture Općine u jedinstven evropski sistem telekomunikacija
- Obezbjedenje moderne telekomunikacijske tehnologije što većem broju korisnika Općine posebno kroz razvijanje i opremanje škola, privrednih zona, kao i ruralnih područja
- Modernizacija postojeće infrastrukture i izgradnja nove, savremene mreže telekomunikacija.

ELEKTROENERGETIKA

- Napajanje električnom energijom područja općine Čelić, omogućeno je preko elektroenergetskog sistema BiH, za čije stanje je potrebno izvršiti analizu i valorizaciju
- Elektroenergetsku osnovu za određivanje budućeg elektroenergetskog sistema odrediti na bazi vršnog opterećenja dobijenog iz podataka o planiranim urbanističkim kapacitetima i normativima jediničnog opterećenja za pojedine sadržaje, odnosno kategorije potrošača
- Na bazi proračuna budućeg opterećenja mreže definisati temeljne smjernice budućeg razvoja srednjenaponskog sistema koji se napajaju iz TS 110/20 kV
- Dugoročno posmatrano treba se vršiti etapni prelazak postojećeg sistema nazivnog napona 10 kV na napon 20 kV, čime bi se postigao veći kapacitet mreže, poboljšanje naponskih prilika, smanjenja gubitaka i kreirala energetska rješenja i strukture mreže prema uslovima koncepta dvije izvorne tačke 110 kV međusobno povezane 20 kV-tnim vodovima.

Budući razvoj mreže srednjeg napona temeljiti na sljedećim načelima:

- Zamjena postojeće opreme nivoa 10 kV na 20 kV
- Postepeno uvođenje direktne transformacije 110/10(20) kV
- Ukidanje mreže 35 kV
- Dati prognozu budućeg opterećenja po različitim kategorijama potrošača
- Osigurati maksimalnu sigurnost elektrodistributivne mreže i kvaliteta isporučene električne energije i naponskih prilika
- Električnu mrežu naponskog nivoa 10(20) kV u području općinskog centra Čelić, treba raditi kao podzemnu kablovsku mrežu
- Obezbijediti uslove za štednju električne energije i povećanje energetske efikasnosti
- Koristiti evropski pristup obnovljivim izvorima energije.

TOPLIFIKACIJA

- Unaprijediti sistem zaštite od zagađenja zraka, kojeg proizvode individualne kotlovnice
- Monitoring primjene uslova, propisanih u ekološkim dozvolama za sve privredne kapacitete
- Povećavanje energetske efikasnosti na postojećim objektima (toplifikacija, utopljavanje zgrada, uvođenje obnovljivih izvora energije).

VODOPRIVREDA

- Obezbjediti kvalitetno snabdijevanje vodom za piće na području cijele Općine
- Saglasno evropskim odredbama o uspostavljanju okvira za djelovanje zajednice u oblasti politike voda, osigurati uspostavljanje registra područja podzemnih voda namjenjenu za vodu za piće
- Zaštita prostora na kojem su locirana potencijalna izvorišta
- Obezbjediti optimalno i racionalno korištenje postojećih izvorišta pitke vode, posebno cijeneći interese različitih korisnika
- Provoditi kontinuiranu aktivnost na smanjenju gubitaka na dovodima i u razvodnoj mreži priključenih naselja
- Pokretati inicijative za postupno stvaranje uslova za proširenje sistema za snabdijevanje vodom, uz prethodno provođenje neophodnih studijskih istraživanja i tehno-ekonomskih analiza
- Za nesmetane dalje aktivnosti na realizaciji Prostornog plana potrebno je izvršiti rezervaciju prostora za izgradnju i formiranje akumulacije Šibošnica, koja bi prvenstveno služila vodosnabdijevanju
- Odmah nakon završetka mjerenja potrebno je izvršiti hidrogeološka ispitivanja prostora akumulacije u cilju utvrđivanja vododrživosti tla i mogućnosti pojave klizišta nakon uspostave akumulacije. Također, potrebno je provesti detaljnija geomehnička ispitivanja, te uraditi Hidrogeološki i Geomehnički elaborat
- Izrada studije vodosnabdijevanja koja će obuhvatiti detaljnu analizu izdašnosti izvora i kvalitete vode sa kojih se trenutno vrši vodosnabdijevanje naselja i potencijalnih izvora za dovod dodatnih količina vode, te sveobuhvatno stanje vodovodnih sistema.

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

- Uspostaviti uslugu prikupljanja i odvoza otpada na način da se obuhvati 80% domaćinstava do 2016. godine,
- Sanirati i zatvoriti općinsko odlagalište do 2016. godine
- Ukloniti nelegalna odlagališta i sanirati područja na kojim su se nalazila
- Zbog udaljenosti od regionalne deponije, postoji potreba za izgradnjom transfer stanice. U tom smislu je moguće pokrenuti zajedničku inicijativu za građenje i aktivnosti zajedno sa općinama Lopare, Teočak i Ugljevik, koje gravitiraju deponiji u Bijeljini. Pretpostavlja se da bi se izgradnjom transfer stanice značajno smanjili troškovi transporta na regionalnu deponiju, te se u tom smislu mogu očekivati pozitivni uticaji na cijenu za korisnike
- Izgradnja općinskog reciklažnog centra i nabavka opreme za prethodnu obradu otpada (projekat će biti realizovan ukoliko ne dođe do realizacije projekta izgradnje regionalnog reciklažnog centra)
- Procjena potrebne površine za sahranjivanje u planskom periodu, sa prijedlogom eventualnog proširenja ovih funkcija na području Općine
- Detaljnom planskom dokumentacijom planirati kvalitetnu cestovnu i drugu infrastrukturu neophodnu za pravilno funkcionisanje kompleksa groblja
- Detaljnom dokumentacijom utvrditi neophodne mjere zaštite i uređenja postojećih grobalja, u cilju njihovog pravilnog korištenja.

STANOVNIŠTVO

U cilju zaustavljanja tendencije daljeg smanjivanja nataliteta i prirodnog priraštaja stanovništva i njihovog dovođenja na nivo bezbjedan za normalnu reprodukciju stanovništva kakav je karakterističan za razvijena urbanizovana područja, mjerama ekonomske, socijalne politike i politike uređenja prostora treba već na početku planskog perioda obezbjediti preduslove da se sadašnje niske stope nataliteta i prirodnog priraštaja stanovništva općine Čelić povećaju.

Mjerama tekuće ekonomske politike obezbjediti povećano zapošljavanje stanovništva i kroz to uticati na zaustavljanje ili ublažavanje tendencije iseljavanja stanovništva sa teritorije Općine, te uticati na imigraciju kvalitetnog stanovništva (kvalifikovane i visokoobrazovane radne snage) iz drugih područja na teritoriju općine Čelić, ali u mjeri koja neće remetiti tempo zapošljavanja stanovništva općine Čelić i koja će doprinijeti normalnom demografskom i opštem razvoju Općine.

U planiranju dugoročnog društveno-ekonomskog razvoja, a posebno u planiranju uređenja prostora, kako na makro općinskom, tako i na mikro-naseljskom nivou, obezbjediti disperznu koncentraciju stanovništva kako bi se očuvao ravnomjeran prostorni raspored stanovništva na teritoriji cijele Općine, i to takav koji će biti društveno i ekonomski opravdan. Time bi se značajno smanjili troškovi infrastrukturnog opremanja prostora Općine i troškovi urbanog opremanja obzirom da bi koncentracija bila izvršena u određenom broju naselja.

SISTEM NASELJENIH MJESTA I HIJERARHIJA CENTARA

U Planu utvrditi hijerarhiju naselja, prema kojoj će se odrediti jedan broj naselja koji će se formirati ili dalje razviti kao urbani centri koji će svojom urbanom opremom, radnim mjestima i infrastrukturnim sistemima obezbjediti okupljanje stanovništva oko tih centara i njegovo zadržavanje u današnjim većim naseljima. To naročito i radi toga da se preduprijedi eventualna depopulacija velikih prostora Općine u njenim pojedinim dijelovima i obezbjedi policentričan razvoj Općine.

- Jačanje internih općinskih sprega među naseljima, kroz različite društvene, komercijalne i druge djelatnosti, u cilju obrazovanja nukleusa policentrične sheme razvoja hijerarhije centara i odnosa među njima
- Specijaliziranje naselja za određene funkcije, u cilju jačanja privrede, turizma, kulture ili drugih sadržaja, po kojima će biti prepoznati unutar Općine, ali i u široj regiji
- Optimalno iskoristiti prostorne podobnosti za formiranje novih građevinskih zemljišta.

PRIVREDA

- Restruktuiranje postojećih (tradicionalnih) industrija na osnovi tržišne (izvozne) orijentacije i novih tehnoloških rješenja
- Poticaj novog proizvodnog profiliranja u industriji osvajanjem novih, i komplementarnih proizvoda (diverzifikacija) i osvajanjem novog kvaliteta postojećih proizvoda (diferencijacija),
- Podrška razvoju novih propulzivnih, znanjem i novim tehnologijama intenzivnih privrednih grana, budućih generatora razvoja iz domena nove ekonomije uz razvoj odgovarajuće infrastrukture
- Obogaćivanje privredne strukture razvojem malih biznisa u cilju valorizacije resursa na ruralnom području kao i osnivanje turističkih servisa i razvoj kreativne ekonomije u širokoj skali uslužnih aktivnosti (zanati, kultura, umjetnost, edukacija, hobiji i dr.)

- Formirati poslovno-proizvodne zone, opremljene neophodnom infrastrukturom, koje će se smještati, ako je to moguće, na općinsko zemljište
- Razvijati sektor turizma, sa posebnim naglaskom na razvoj seoskog turizma, za koji postoji realan potencijal i interes.

DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

- Osigurati ravnopravan pristup svim korisnicima, bez obzira na razvijenost naselja, a kroz strateško pozicioniranje društvene infrastrukture u sekundarnim centrima, kako bi se naglasio policentričan pristup rasporedu funkcija, što je u skladu sa modernim saznanjima i pravcima urbanog planiranja
- Planirati potrebne površine za dalji razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja, osnovnog i srednjeg obrazovanja, pri čemu je neophodno voditi računa o već iskazanim potrebama,
- Ispitati prostorne mogućnosti za provođenje programa predškolskog odgoja u ruralnim sredinama
- Planirati potrebne površine za objekte socijalne i dječije zaštite, u cilju njihovog nesmetanog funkcionisanja, uz neophodno uvažavanje već iskazanih potreba u ovoj oblasti
- Nakon utvrđenih potreba, planirati površine namjenjene objektima zdravstvene zaštite u cilju pravilnog funkcionisanja ove djelatnosti na svim nivoima (primarni, sekundarni, tercijarni)
- Planirati nedostajuće kapacitete ustanova kulture, u cilju daljeg razvoja, uvažavajući već iskazane potrebe utvrđene ocjenom postojećeg stanja prostornog razvoja
- Potrebe za novim sadržajima u oblasti sporta i fizičke kulture, zahtjevaju planiranje novih površina namjenjenih sportu i rekreaciji, neophodnih za dalji razvoj u ovoj oblasti
- Osiguranje administrativnih, komercijalnih i uslužnih kapaciteta, na području cijele Općine, u svrhu olakšanog pristupa stanovnika ovim djelatnostima, a prateći princip decentralizacije i usmjerenja razvoja ka policentričnom sistemu naselja i pratećih funkcija u njima.

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

- Zaustaviti neracionalan trend usitnjavanja zemljišta i širenja građevinskog zemljišta, na uštrb poljoprivrednih i šumskih resursa
- Detektovati i napraviti plan sanacije klizišta na području Općine
- Težiti smanjenju zagađenja okoliša i zraka, posebno u urbanim sredinama i uz jake saobraćajne pravce
- Deminirati preostala minirana područja
- Odgovarajućim mjerama spriječiti odbacivanje svih štetnih i opasnih materija direktno u površinske vode ili na zemljište kao i stvaranje "divljih" deponija u neposrednoj blizini površinskih voda
- Realizovati uključena što većeg broja korisnika u sistem organizovanog prikupljanja otpada
- Izgradnja općinskog reciklažnog centra i nabavka opreme za prethodnu obradu otpada
- Provoditi mjere predviđene zakonskim propisima iz oblasti zaštite voda, kao i kontrolu i nadzor nad kvalitetom površinskih voda i ispuštenih otpadnih voda, uspostavljanjem kontinuiranog monitoringa
- Utvrditi uzročnike zagađenja zraka, kao i mjere sanacije, kroz izradu ažurnog Katastra zagađivača, privatnog i privrednog sektora
- Uspostaviti sistem mjerenja i kontrole emisije buke na području općine, izraditi plan monitoringa buke, izvršiti mjerenja intenziteta buke, izraditi katastar stanja buke.

2. PROJEKCIJA PROSTORNOG RAZVOJA

Na osnovu formuliranih ciljeva prostornog razvoja, koji su iskaz analiza, ocjene stanja i mogućnosti, sagledavanja dostignutog razvoja općine Čelić, uvažavanja stavova utvrđenih planom višeg reda kojeg predstavlja Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona 2005 - 2025. godine, kao i prioritarnih potreba iskazanih od strane Nosioca pripreme, utvrđuje se projekcija prostornog razvoja općine Čelić, za period od 2012 - 2032. godine.

Ozbiljnost procesa koji se odnose na tretman korištenja prostora, te pravac razvoja općine Čelić, dodatno je naglašen zbog trenutno narušenih prostornih odnosa, a koji su posljedica nepostojanja ažurne prostorno – planske dokumentacije. Svaka od predstavljenih oblasti Plana je sagledana, analizirana i, po potrebi, korigovana, u skladu sa stavovima iskazanim od strane Nosioca pripreme, ali i javnosti – stanovništva i relevantnih institucija, čije uključivanje u izradu ovog dokumenta je posebno važno.

2.1. STANOVNIŠTVO I STAMBENA IZGRADNJA

2.1.1. STANOVNIŠTVO

Procesi deagrarizacije doveli su do pritiska na gradove i veća naselja, pri čemu je došlo do snažnog povećanja broja urbanog stanovništva, odnosno skokovitog ubrzanja urbanizacije. Deagrarizirano stanovništvo koje radi ali ne živi u gradu, ima velikog uticaja na dnevne migracije. Ovo stanovništvo nije moglo da se trajno nastani u gradu, pa je nastojalo da se približi mjestu rada.

BROJ STANOVNIKA

Ukupan broj stanovnika općine Čelić prema popisu stanovništva iz 1991. godine iznosio je 12.528 stanovnika, sa prosječnom gustom naseljenosti od 91,96 st/km². Od posljednje popisne 1991. godine nastupio je period ratnih dešavanja na prostoru Bosne i Hercegovine. Nagle promjene u kvantitativnoj i kvalitativnoj strukturi stanovništva, koje su se odvijale od početka 90-ih godina XX vijeka, ostavile su brojne posljedice, kako u čitavoj državi, tako i na području općine Čelić. Od toga perioda pa sve do 2013. godine vršene su procjene broja stanovnika od strane Federalnog zavoda za statistiku BiH. Za sagledavanje kretanja stanovništva unutar Općine, analiziran je petogodišnji period uključujući popise iz 1991. i 2013. godine, a sve u cilju mogućnosti uvida u demografska kretanja i mogućnost komparacije i davanja daljih projekcija.

TABELA 1 - BROJ STANOVNIKA OPĆINE ČELIĆ ZA PERIOD 1991-2013.

Popis 1991.	Procjena 2009.	Procjena 2010.	Procjena 2011.	Procjena 2013.	Popis 2013.
12.528	14.033	13.945	13.864	13.803	10.502

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu podataka Federalnog zavoda za statistiku.

Kao što se može vidjeti iz prethodne tabele, općina Čelić u posmatranom periodu bilježi kontinuirani pad broja stanovnika, a najveći razlog za to je nedovoljno razvijena infrastruktura, prije svega saobraćajna, društvena i privredna infrastruktura, što je u planskom periodu planirano i unaprijeđeno, kako bi se spriječio dalji pad broja stanovnika na tretiranom području. Demografska i privredna stagnacija na ovim prostorima je činjenica koju treba uvažavati. To ukazuje na potrebu iznalaženja

nove vrste populacijske politike koja će biti oblikovana saglasno lokalnim potrebama, a vođena globalnim interesima FBiH ili čak i BiH. Povratak raseljenih, izbjeglih, deminiranje teritorija, osmišljavanje namjene prostora, kao i redistribucija stanovništva iz prenaseljenih područja, samo su neki od mogućih pravaca koje treba dublje elaborirati i istraživati. U realizaciji ovih komponenti u konceptu, populacijska politika je dio političkih stavova.

Postavljanjem konkretnih ciljeva, jasno se definišu projekcije i mjere demografskog razvoja u narednom periodu. Projekcije stanovništva odnose se na budući period i ono šta će se eventualno desiti po pitanju veličine i strukture date populacije u budućnosti. Projekcija stanovništva ima za pretpostavku demografski oporavak i eliminisanje posljedica rata. Ovo ima za pretpostavku povratak izbjeglica i raseljenih osoba i stvaranje uslova za normalizovanje biološke reprodukcije stanovništva.

Dugoročni i prioritetni ciljevi demografskog razvoja Općine predstavljaju: ublažavanje i ispravljanje negativnih demografskih tendencija, osiguranje ravnomjernog razmještaja stanovništva na prostoru Općine, svestrana revitalizacija demografski najugroženijih područja, te stalno poboljšavanje strukturnih i ostalih obilježja stanovništva. Također, pored navedenog utvrđuju se prostorne mogućnosti (i infrastrukture) koje svojim prostornim impaktima neće poremetiti prirodne cikluse i stvoriti konflikte u prirodi.

Procjena broja stanovnika, izvedena je na osnovu konačnih rezultata Popisa stanovništva za 2013. godinu, prema kojem broj stanovnika općine Čelić iznosi 10.502 stanovnika. Uzimajući u obzir kontinuiran pad stanovništva, koji je uočen na osnovu statističkih podataka za Tuzlanski kanton, kao i statističkih podataka Federacije BiH, uz pretpostavku poboljšanja uslova života i rada (poboljšanja utvrđena kroz predmetni planski dokument), a kroz određeni vremenski period, Nosilac izrade plana daje ambicioznu procjenu rasta stanovništva u planskom periodu do broja stanovnika zabilježenog popisom iz 1991. godine.

Broj stanovnika Općine Čelić kontinuirano će rasti, tako da će u 2032. godini prostor Općine naseljavati ukupno 12.528 stanovnika, što je za 19,30 % više u odnosu na 2013. godinu.

Prema zvaničnoj statistici, na teritoriji Općine evidentiran je određen broj naseljenih mjesta bez stanovništva, relativno male površine, nastali nakon Dejtonskog sporazuma kao manji dijelovi katastarskih općina čiji centralni dijelovi su geografski pripali teritoriji općine Lopare. U cilju unapređenja sistema naseljenih mjesta i povećanja broja stanovnika Planom se utvrđuje nova organizacija i struktura naseljenih mjesta. Navedeno je utvrđeno na način da se naseljena mjesta bez stanovništva pripajaju većim naseljenim mjestima sa teritorije Općine kojim geografski gravitiraju. Postojeće stanje i zvanična statistika broji 20 naseljenih mjesta, dok se iz navedenih razloga ovim Planom utvrđuje 14 naseljenih mjesta. Detaljnije o sistemu naseljenih mjesta opisano je u poglavlju *2.2. Sistem naseljenih mjesta i hijerarhija centara.*

Povećanje broja stanovnika od 2.026 pregledno je dato u tabelarnom prikazu u nastavku i to za periode od po 5 godina (2017, 2022, 2027. i 2032. godinu).

TABELA 2 – PROCIJENJENI BROJ STANOVNIKA DO KRAJA PLANSKOG PERIODA

	Stanovništvo 1991.	Zastupljenost (%)	Stanovništvo 2013.	Zastupljenost 2013. (%)	Stanovništvo procjena 2017.	Stanovništvo procjena 2022.	Stanovništvo procjena 2027.	Stanovništvo procjena 2032.	Zastupljenost 2032. (%)
Čelić	12.528	100,00	10.502	100,00	10.928	11.461	11.994	12.528	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu podataka Federalnog zavoda za statistiku.

STRUKTURA STALNOG STANOVNIŠTVA

Za ukupno stanovništvo BiH karakteristično je da ono pripada tipu tzv. regresivnog stanovništva, sa niskim natalitetom, ali i niskim mortalitetom, produženim životnim vijekom, uz istovremeni stalni negativni migracioni saldo (mehaničko kretanje stanovništva). Po ovome, kao i po mnogim drugim karakteristikama, stanovništvo BiH čini dosta specifičnu populaciju i zajednicu naroda i narodnosti koji su živjeli i sada žive na ovom tlu.

Što se tiče demografske zrelosti, stanovništvo Općine je, kao i u ostalim dijelovima u zemlji, u period između dva posljednja rata prošlo kroz fazu demografske tranzicije iz visokog prirodnog priraštaja u fazu nultog priraštaja karakterističnu za razvijeni svijet. Svaka demografska promjena stanovništva jasno se odražava kroz strukture stanovništva, posebno u starosnoj strukturi.

U nastavku je prezentovana struktura stanovništva prema kategorijama: radno (starosti 15 - 64 godine) i radom zavisnog stanovništva (djeca do navršenih 15 godina i staro stanovništvo preko 64 godine). Prezentovana struktura stanovništva je zasnovana na rezultatima Popisa 2013, s time u vezi da Popis 2013. daje detaljnije podjele, na stanovništvo prema starosti po petogodištima i spolu. Očekivano je da će se planskom periodu zadržati postojeća starosna i spola struktura stanovništva. Starosna struktura stanovništva se nesumnjivo odražava i na spolnu strukturu stanovništva i izmjene u njoj.

TABELA 3 – STAROSNO-SPOLNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

Razdoblje	Spol	0-14		15-64		65+		Σ	
			%		%		%		%
2013.	M	861	8,20	3.722	35,44	673	6,41	5.256	50,05
	Ž	874	8,32	3.534	33,65	838	7,98	5.246	49,95
	Σ	1.735	16,52	7.256	69,09	1.511	14,39	10.502	100,00
2032.	M	1.027	8,20	4.440	35,44	803	6,41	6.270	50,05
	Ž	1.042	8,32	4.216	33,65	1.000	7,98	6.258	49,95
	Σ	2.070	16,52	8.656	69,09	1.803	14,39	12.528	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu podataka Popisa 2013.

U cilju povećanja broja stanovnika u planskom periodu potrebno je poduzeti slijedeće mjere:

- Pronatalitetne mjere
- Mjere porodične, odgojno-obrazovne, socijalne i druge politike koje se svode na pomoć porodici pri donošenju odluka o rađanju i odgoju djece

- Pomoć samohranim majkama, bez alimentacije, u skrbi o djeci
- Pojačana skrb za starije osobe i tako usporavanje mortaliteta, bolji uslovi života starije populacije, te očuvanje njihove funkcionalne sposobnosti
- Zaustavljanje procesa iseljavanja mladih.

BROJ, VELIČINA I KARAKTERISTIKE DOMAĆINSTAVA

Podlogu za planiranje i usmjeravanje niza aktivnosti u prostoru čini i procjena broja domaćinstava na području općine. Na razvoj broja i veličine domaćinstva u narednom periodu uticat će sljedeće pretpostavke:

- porast ukupnog broja stanovnika po prosječnoj godišnjoj stopi od 5%, kao osnove za rast broja domaćinstava
- porast faktora društveno-ekonomskog razvoja, kao i životnog standarda stanovništva
- ravnomjerniji privredni i društveni razvoj cjelokupnog područja vodi kao uravnoteženju broja domaćinstava u urbanom i ruralnom području.

TABELA 4 –STRUKTURA DOMAĆINSTAVA U PLANSKOM PERIODU

Čelić	Broj članova/ domaćinstvo	Σ	Broj članova po domaćinstvu							
			1	2	3	4	5	6	7	8 +
2013.	3,28	3.203	517	718	573	719	376	180	61	59
		100 %	16,14 %	22,42 %	17,89 %	22,45 %	11,74 %	5,62 %	1,90 %	1,84 %
2032.	3,28	3.820	617	856	683	858	448	215	73	70
		100 %	16,14 %	22,42 %	17,89 %	22,45 %	11,74 %	5,62 %	1,90 %	1,84 %

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu podataka Popisa 2013.

Prethodna tabela daje strukturu domaćinstava po broju članova unutar istih, koja je sastavni dio Popisa 2013. godine. Ako se uzme u obzir da su najbrojnija domaćinstva sa dva, tri i četiri člana, što između ostalog doprinosi povećanju broja domaćinstava, za razliku od višečlanih domaćinstava, koja su zastupljena u dosta manjem procentu, u planskom periodu se očekuje zadržavanje iste strukture domaćinstava, uz povećanje ukupnog broja istih. Uz pretpostavku da će se zadržati preovlađujuća struktura domaćinstva od 3,28 člana, očekuje se povećanje broja domaćinstava sa 3.203 na 3.820, odnosno za ukupno 617 novih domaćinstava.

Rezultati Popisa 2013. godine daju podatke o broju domaćinstava koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost i to 1.537 domaćinstava (48 %), odnosno broj domaćinstava koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost i prodaju proizvode na tržištu 557 domaćinstava (17,40 %). Iskazani podaci ukazuju da poljoprivreda i poljoprivredna proizvodnja u mnogome karakterištu, pored ostalih razvojnih segmenata Općine, i razvoj domaćinstava koji se očekuje i u planskom periodu.

ZAPOSLENOST

Postojeće stanje bilježi izuzetno nizak procenata zaposlenosti, odnosno izražen stepen nezaposlenosti na teritoriji općine Čelić. Na osnovu podataka kojim raspolaže Federalni zavod za statistiku, u tabelarnom prikazu u nastavku dat je pregled stepena zaposlenosti i nezaposlenosti u odnosu na različite kategorije stanovništva.

TABELA 5 - STANJE I PROJEKCIJA ZAPOSLENOSTI NA PODRUČJU OPĆINE

Zaposlenost	Napomena	Stanje 2013.	Projekcija 2032.	
Stanovništvo	Izvor: Popis 2013/ Projekcija Nosioca izrade za 2032.	10.502	12.528	
Zaposleni	Izvor: Federalni zavod za statistiku, Mjesečni statistički pregled po kantonima FBiH 3/14	827	2.164	
Nezaposleni		2.731	2.706	
Radno sposobno stanovništvo	Stanovništvo staro 15-65 godina	7.256	8.656	
Aktivno stanovništvo	Radna snaga tj: zaposleni + nezaposleni	3.558	4.870	
Stepen zaposlenosti u %	Stanovništvo	Broj zaposlenih podijeljen sa prisutnim stanovništeme i pomnožen sa 100	7,87	17,27
	Radno sposobno	Broj zaposlenih podijeljen sa radno sposobnim stanovništeme i pomnožen sa 100	11,40	25,00
	Aktivno stanovništvo	Broj zaposlenih podijeljen sa aktivnim stanovništeme i pomnožen sa 100	23,24	44,43
Stepen nezaposlenosti u %	Aktivno stanovništvo	Broj nezaposlenih podijeljen sa aktivnim stanovništeme i pomnožen sa 100	76,76	55,56

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu podataka Popisa 2013. i podataka Federalnog zavoda za statistiku.

U planskom periodu potrebno je raditi na zaustavljanju trenda povećanja nezaposlenosti, stvaranjem uslova povećanja zaposlenosti najmanje 0,50 % godišnje u poduzetničkom sektoru, uključujući i poljoprivrednu proizvodnju. Navedeno ukazuje da će buduće potrebe u općini Čelić zahtjevati dodatnu privrednu aktivnosti izraženu kroz:

- formiranje novih preduzeća i privrednih kapaciteta
- ulaganja u nove zemljišne površine, opremu i građevinske objekte
- ulaganje u razvoj poljoprivrednog uzgoja i proizvodnje, sa otkupnim i prerađivačkim kapacitetima
- usvajanje novih tehnoloških dostignuća i edukacija poljoprivrednika.

Otvaranje novih radnih mjesta dovodi do:

- porasta opće razine komfora života domicilnog stanovništva
- povećanje stepena opće obrazovanosti domicilnog stanovništva
- povećanje općeg nivoa opremljenosti društvenom infrastrukturom, što znatno poboljšava kvalitetu življenja.

Ako bi se razvoj u općini realizirao u planiranom razdoblju, može se očekivati da u tržišnom sektoru do 2032. godine poraste broj novoformiranih poslovnih subjekata, što će izazvati kumulativni porast i kapaciteta u zapošljavanju. Povećanje stope zaposlenosti uslijedit će i zbog očekivanog bržeg razvoja poljoprivredne i proizvodnje hrane.

MIGRACIJE

Migracije stanovništva u razdoblju od II svjetskog rata do agresije na BiH 1992. godine su bile posljedica općeg privrednog i društvenog razvoja. Takva je situacija i sa općinom Čelić na čijem području su demografske promjene bile uzrokovane koliko prirodnim kretanjem toliko i mehaničkim pomjeranjem stanovništva.

Ratna kataklizma uslovila je demografsku destrukciju stanovništva, uzrokujući velike poremećaje u svim demografskim obilježjima stanovništva. Za područje općine Čelić, obzirom da se nalazilo na liniji razgraničenja, veoma su bile izražene migracije u toku rata. Pored poginulih u minulom ratu, veliki broj stanovnika je napustio državu, dok se i unutar BiH stanovništvo preseljavalo, posebno u veća gradska središta, tako da je socijalna slika također promijenjena. Ta masovna pomijeranja stanovništva izazvala su radikalne promjene. U periodu 1991-2013. godine, Čelić je ostao bez 2.026 stanovnika, koji su emigrirali u druga područja zemlje ili pak u inozemstvo.

Podaci preuzeti od nevladine organizacije "Unija za održivi povratak i integracije BiH", koja vrši monitoring utroška javnih sredstava za održivi povratak, te vodi evidenciju o broju povratnika i obnovljenih objekata, ukazuju na činjenicu da se od 1995. do 2013. godine, u općinu Čelić vratilo 115 porodica, odnosno 328 osoba, te da je od ukupno 331 objekta potrebnog za obnovu, obnovljeno 149 stambenih jedinica.

TABELA 6 – PREGLED POVRATNIKA

Općina/razdolje	Stvarni povratnici (lica)	Povratnička domaćinstva	Potencijalni povratnici (lica)	Potencijalna povratnička domaćinstva	Neobnovljene stambene jedinice
Čelić 1995-2013.	328	115	582	182	182

IZVOR: Unija za održivi povratak i integracije BiH. <http://www.uzopibih.com.ba/pregled%20povratka%20u%20BiH.html>

Odluka migracija u trenutku izrade Plana se ogleda u migracijama koje se vrše unutar teritorije BiH, sa neznatnim migracijama u inostranstvo. Posljedica je to opće ekonomske situacije u zemlji, nedovoljnog jačanja policentričnog razvoja, te stalnih migracija uzrokovanih promjenama radnog mjesta i odlaska malde populacije na studije.

Prema mjestu migracija u proteklom periodu najviše ih je bilo na području Distrikta Brčko, dok je dobna skupina 15-44 bila najaktivnija.

TABELA 7 – MIGRACIJE STANOVNIŠTVA

Migracije						
Čelić		Ukupno	FBiH	RS	BD BiH	Inozemstvo
2013.	doseljeni	80	27	13	40	0
	odseljeni	130	52	32	43	3
	saldo migracija	-50	-25	-19	-3	-3
2014.	doseljeni	96	28	26	42	0
	odseljeni	144	30	30	82	2
	saldo migracija	-48	-2	-4	-40	-2
2015.	doseljeni	85	32	23	30	0
	odseljeni	129	34	20	63	12
	saldo migracija	-44	-2	3	-33	-12

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu statističkih biltena Migracije stanovništva 2013, 2014 i 2015. godine – Federalni zavod za statistiku.

Planiranjem humanijih uslova za život i rad očekuje se da će saldo migracija za područje općine Čelić do kraja planskog perioda biti pozitivniji za razliku od postojećeg stanja.

GUSTINA NASELJENOSTI I PROSTORNA DISTRIBUCIJA

Uzimajući u obzir procijenjeni broj stanovnika u 2032. godini, gustina naseljenosti na području općine bi trebala iznositi 91,96 st/km² (0,91 st/ha), a gustina naseljenosti, uzimajući u obzir ukupno građevinsko zemljište namijenjeno stanovanju, treba da dostigne vrijednost od 1.043,35 st/km² (10,43 st/ha).

TABELA 8 - PROJEKCIJA PROSTORNE DISTRIBUCIJE I BROJNOSTI STANOVNIŠTVA PO NASELJENIM MJESTIMA OPĆINE ČELIĆ

Naseljeno mjesto (nm)	Napomena	Stanovništvo 2013.	Gustina naseljenosti 2013. (st/km ²)	Stanovništvo procjena 2032.	Gustina naseljenosti 2032. (st/km ²)	Površina nm (km ²)
Brezje		19	3,08	23	3,72	6,17
Brnjik		473	62,57	564	74,70	7,56
Bučje		181	94,76	216	113,68	1,91
Čelić	Pridruženo nm Brusnica i nm Mirosavci	3.123+36	232,19	3.767	262,50	14,35
Drijenča		732	35,88	873	42,82	20,4
Humci		1.633	64,29	1.948	76,69	25,4
Lukavica		121	16,71	144	19,90	7,24
Miladići		78	16,15	93	19,25	4,83
Nahvioci		674	180,21	805	215,24	3,74
Ratkovići	Pridruženo nm Pukiš	1.234	277,30	1.472	234,02	6,29
Šibošnica	Pridruženo nm Piperi	223+40	66,17	312	60,47	5,16
Velino Selo		548	70,17	654	83,85	7,81
Visori	Pridruženo nm Jablanica i nm Lopare Selo	2	0,18	2	0,15	13,00
Vražići		1.387	112,22	1.655	134,00	12,36
Σ		10.502	77,09	12.528	91,96	136,23

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

Prethodna tabela prikazuje prostornu raspoređenost stanovništva prema rezultatima Popisa stanovništva iz 2013. godine, sa procjenom broja stanovnika za planski period, kao i prema granicama naseljenih mjesta dobivenih od Federalne geodetske uprave. Obzirom da još uvijek nisu dostupni konačni rezultati Popisa 2013. u pogledu broja stanovnika po naseljenim mjestima, za potrebe prezentovanja distribucije stanovništva po naseljenim mjestima korištena je procentalna zastupljenost stanovnika po naseljenim mjestima utvrđena Preliminarnim rezultatima Popisa 2013. godine.

2.1.2. STAMBENA IZGRADNJA

Stanovanje stacionirano kao funkcija je osnova, koja u velikoj mjeri određuje standard i kvalitet življenja svakog čovjeka. Ovu funkciju će pretežno karakterisati vid stanovanja koji proističe iz osobnosti življenja, koji se, u manjoj ili većoj mjeri, veže za djelatnosti u poljoprivredi. Ove osobnosti će se vremenom transformisati, prvenstveno sa podizanjem kulture stanovanja, što se na

ovom području odražava kroz potrebe za funkcionalnijom dispozicijom stambenog prostora i većeg prostornog standarda.

TABELA 9 - BROJ I POVRŠINA STANOVA PREMA OSNOVU KORIŠTENJA

	Broj i površina (m ²) stanova	Ukupno	Broj stanova po domaćinstvu	Prosječna veličina stana	Struktura stanova							
					Samo za stanovanje	Za stanovanje i obavljanje djelatnosti	Samo za obavljanje djelatnosti	Za odmor i rekreaciju	U vrijeme sezonskih radova u polioprivredi	Kao drugi stan i koji se nalazi u istom objektu	Od strane privremeno prisutnog lica	Prazan
Stanje 2013.	broj	4.747	1,5	-	3.131	14	5	108	23	62	55	1.345
	površina (m ²)	389.637	-	82,15	262.975	1.370	302	6.477	996	3.946	7.390	106.181
Projekcija 2032.	broj	5.730	1,5	-	4.114	Ostala struktura stanova će se razvijati prema iskazanim potrebama u datom trenutku, pa se u ovom trenutku ne daje projekcija za iste.						
	površina (m ²)	487.050	-	85,00	349.690							

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu podataka Popisa 2013.

Ako se uzme u obzir da postojeće stanje evidentira 1,5 stan po domaćinstvu, te ako se prosječna veličina stana očekuje se da će se kretati od cca 85 m², za planirano povećanje domaćinstava do kraja planskog perioda potrebno je osigurati 983 dodatna stana koja će se realizovati unutar kategorije stanova samo za stanovanje. Za potrebe navedenih stambenih jedinica biće potrebno osigurati 97.413 m² stambenog prostora. Ostalih procijenjenih 1.616 stanova će se distribuirati na preostale kategorije stanova, u zavisnosti o iskazanim potrebama.

Postojeće stanje evidentira dominantnu prisutnost individualne stambene izgradnje i to 90% stambenih zgrada sa jednim stanom, te 8,70% stambenih zgrada sa dva stana, dok ostatak čini neznatan broj višestambenih kolektivnih jedinica. U planskom periodu, novi stambeni fond, kao i danas, najvećim djelom će se formirati putem izgradnje individualnih stambenih objekata, uz prijedlog da se procenat površina realiziranih u okviru kolektivnih stambenih objekata, unutar ukupnog stambenog fonda, poveća. Stacionirana stanovanja će u potpunosti biti investirana od strane privatnog kapitala. Intenzitet interesa za ulaganje i izgradnju ovisit će o mogućem ublažavanju uticaja recesije na privredna kretanja (posebno građevinarstvo). Ove aktivnosti treba usmjeriti, u prvom redu, na područje grada, a zatim i na prostore urbanih područja i sekundarnih centara.

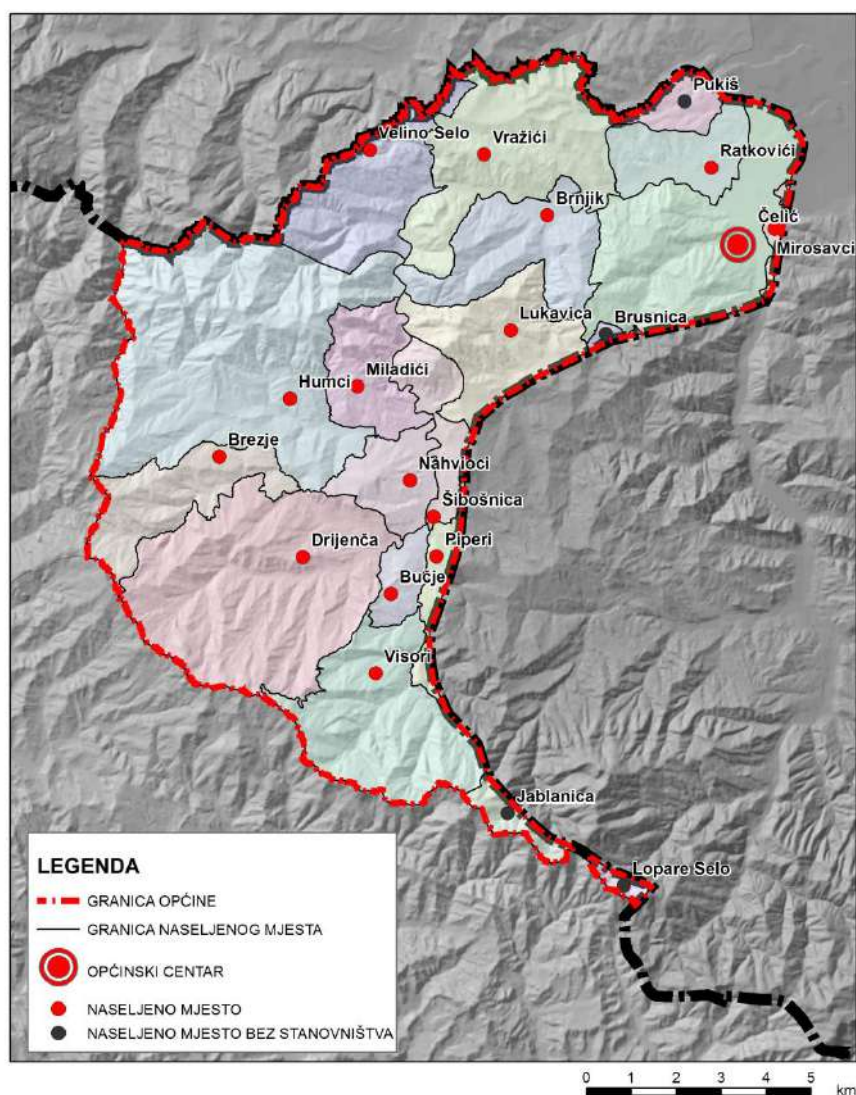
Izgradnju stanova (za tržište) u gradu treba organizovati i realizovati u kolektivnim objektima spratnosti koja ne prelazi P+5, dok bi se u sekundarnim centrima prioritarno prihvatila izgradnja nizova spratnosti P+1 do P+2, te eventualna izgradnja objekata kolektivnog stanovanja, spratnosti ne veće od P+4.

2.2. SISTEM NASELJENIH MJESTA I HIJERARHIJA CENTARA

2.2.1. PROSTORNA STRUKTURA NASELJENIH MJESTA

Ovdje se prije bilo kakve ozbiljnije analize treba sagledati prostorni kontekst prijeratnog perioda. Teritorij koji sada obuhvata općina Čelić u periodu prije 1991. godine, pripadao je sastavu općine Lopare, te također pripadao i gravitirao Tuzlanskoj regiji sa glavnim administrativnim centrom Tuzla. Općina Čelić se kao samostalna administrativna jedinica formira u toku Agresije na BiH. Područje Čelića je 1993. godine dobilo status općine, te su definisana naseljena mjesta. Od tog trenutka Čelić prestaje biti u sastavu opštine Lopare. U pogledu prostorno planske dokumentacije, općina Čelić preuzima odredbe Prostornog plana opštine Lopare 1989-2000. godine u čijem se sastavu nalazila.

Danas se na teritoriji općine Čelić vodi 20 naseljenih mjesta, koja su kao takva evidentirana u spisima i podacima Federalnog zavoda za statistiku, te Federalnog zavoda za programiranje razvoja, a predstavljaju naseljena mjesta: Brezje, Brnjik, Brusnica, Buče, Čelić, Drijenča, Humci, Jablanica, Lopare Selo, Lukavica, Miladići, Mirosavci, Nahvioci, Piperi, Pukiš, Ratkovići, Šibošnica, Velino Selo, Visori i Vražići.

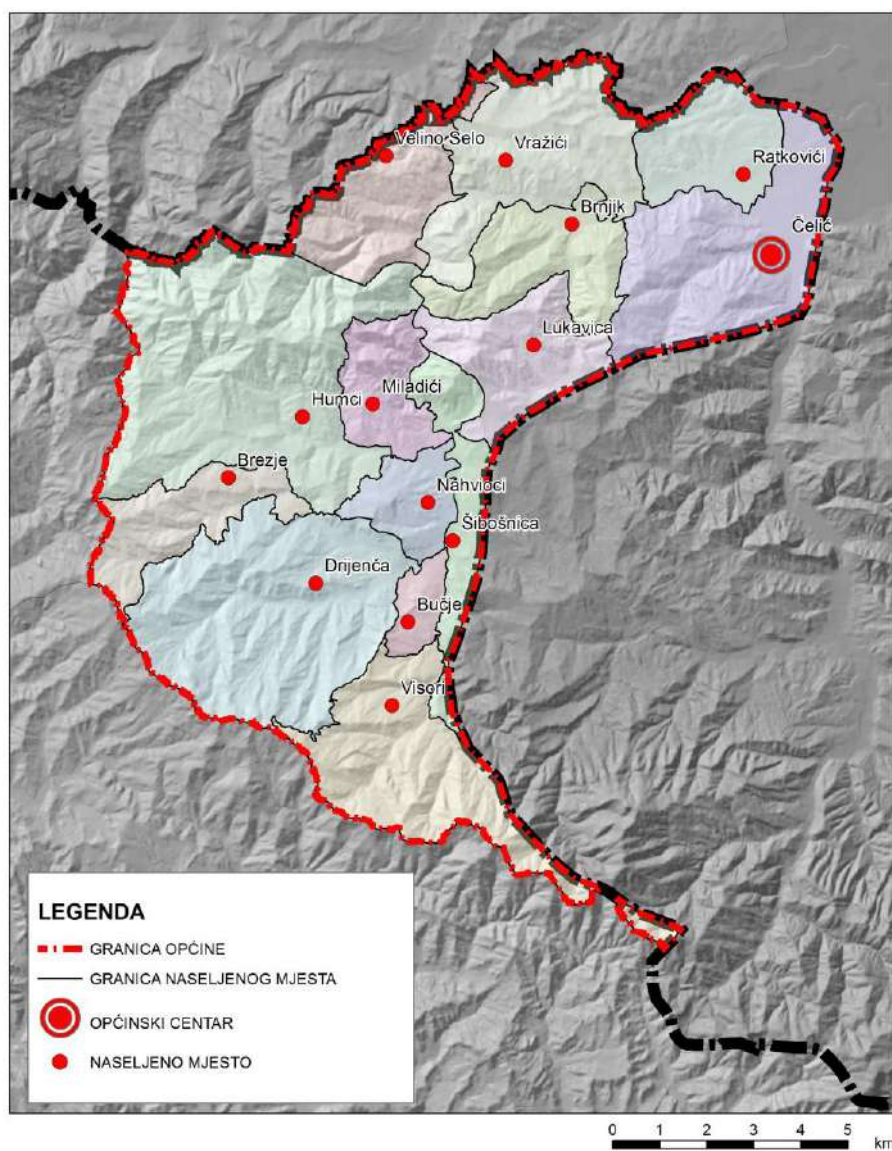

ILUSTRACIJA 1 - PRIKAZ POSTOJEĆEG STANJA NASELJENIH MJESTA NA PODRUČJU OPĆINE ČELIĆ

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu podataka Popisa 2013. i podataka Federalnog zavoda za statistiku.

Za potrebe analize i utvrđivanja sistema naseljenih mjesta preklapljene su podloge dobivene od Federalne geodetske uprave, tačnije georeferencirane podloge granica naseljenih mjesta i granice općine Čelić (naročito njene linije razdvajanja prema Dejtonskom sporazumu), sa podacima o naseljenim mjestima, koji se kao takvi vode u Federalnom zavodu za statistiku, te Federalnom zavodu za programiranje razvoja.

Analizom se došlo do zaključka da se na teritoriji općine nalazi određen broj naseljenih mjesta koji prema rezultatima Popisa 2013. ne evidentiraju prisustvo stanovništva, ili svojoj iznimno malom površinom ne zavrijeđuju da budu deklarirani kao naseljena mjesta. Navedena naseljena mjesta su relativno male površine, nastali nakon Dejtonskog sporazuma kao manji dijelovi katastarskih općina čiji centralni dijelovi su geografski pripali teritoriji općine Lopare, što u praksi predstavlja problem pri upravljanju i korištenju predmetnog zemljišta. Prethodno navedeno se odnosi na naseljeno mjesto: Brusnica, Jablanica, Pukiš, Mirosavci, Piperi i naseljeno mjesto Lopare Selo.

ILUSTRACIJA 2 - PRIKAZ PROJEKCIJE NASELJENIH MJESTA NA PODRUČJU OPĆINE ČELIĆ
IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

U cilju unapređenja sistema naseljenih mjesta i povećanja broja stanovnika Planom se utvrđuje nova organizacija i struktura naseljenih mjesta. Navedeno je utvrđeno na način da se naseljena mjesta bez stanovništva i naseljena mjesta relativno male površine (Mirosavci i Piperi), koja prirodno već funkcionišu kao sastavni dijelovi većih naseljenih mjesta (Čelić i Šibošnica), pripajaju većim naseljenim mjestima sa teritorije Općine kojim geografski gravitiraju. U konačnici ovim Planom se utvrđuje 14 naseljenih mjesta: Brezje, Brnjik, Bučje, Čelić, Drijenča, Humci, Lukavica, Miladići, Nahvioci, Ratkovići, Šibošnica, Velino Selo, Visori i Vražići.

U pogledu reorganizacije i prestrukturiranja naseljenih mjesta Planom se utvrđuje sljedeće:

- dijelovi naseljenog mjesta Jablanica i naseljenog mjesta Lopare Selo se priključuju naseljenom mjestu Visori
- dijelovi naseljenog mjesta Pukiš se priključuju naseljenom mjestu Ratkovići
- dijelovi naseljenog mjesta Piperi se priključuju naseljenom mjestu Šibošnica (popisano stanovništvo se pridružuje stanovništvu naseljenog mjesta Šibošnica – 39 stanovnika)
- dijelovi naseljenog mjesta Brusnica i Mirosavci se priključuju naseljenom mjestu Čelić (popisano stanovništvo naseljenog mjesta Mirosavci se pridružuje stanovništvu naseljenog mjesta Čelić – 35 stanovnika).

TABELA 10 – PROCIJENJENI BROJ STANOVNIKA PO NASELJENIM MJESTIMA DO KRAJA PLANSKOG PERIODA

Naseljeno mjesto 2013.	Naseljeno mjesto 2032.	Stanovništvo 1991.	Zastupljenost (%)	Stanovništvo 2013.	Zastupljenost 2013. (%)	Stanovništvo procjena 2032.	Zastupljenost 2032. (%)
Brezje	Brezje	234	1,87	19	0,18	23	0,18
Brnjik	Brnjik	469	3,74	473	4,50	564	4,5
Bučje	Bučje	214	1,71	181	1,72	216	1,72
Čelić	Čelić	3.215	25,66	3.123	29,74	3.767	30,07
Brusnica		-	-	-	-		
Mirosavci		0	0,00	35	0,33		
Drijenča	Drijenča	990	7,90	732	6,95	873	6,97
Humci	Humci	1.857	14,82	1.633	15,54	1.948	15,55
Lukavica	Lukavica	687	5,48	121	1,15	144	1,15
Miladići	Miladići	302	2,41	78	0,74	93	0,74
Nahvioci	Nahvioci	834	6,66	674	6,42	805	6,43
Ratkovići	Ratkovići	1.176	9,39	1.234	11,74	1.472	11,75
Pukiš		-	-	-	-		
Šibošnica	Šibošnica	294	2,36	223	2,12	312	2,50
Piperi		-	-	39	0,37		
Velino Selo	Velino Selo	528	4,21	548	5,22	654	5,22
Visori	Visori	146	1,16	2	0,08	2	0,02
Jablanica		-	-	-	-		
Lopare Selo		-	-	-	-		
Vražići	Vražići	1.582	12,63	1.387	13,20	1.655	13,20
Σ		12.528	100,00	10.502	100,00	12.528	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

Osnovna karakteristika razvoja naseobinskih sistema na području općine Čelić je transformacija, kako pojedinih naselja tako i sistema naselja pod uticajem brojnih faktora među kojim je najznačajniji: morfologija terena, koja u velikoj mjeri uslovljava stvaranje uslova za daljni razvoj naselja, proces urbanizacije i historijske okolnosti (ratna dešavanja).

Prema morfološkoj strukturi, naseljena mjesta na području općine Čelić mogu se podijeliti na one koji ne posjeduju velike okućnice i gravitiraju poljoprivrednim posjedima, a karakterizira ih također i prisustvo manjeg broja društvenih sadržaja. Centralni društveni sadržaji su ili koncentrisani, granasti ili linearnog rasporeda, zavisno od geomorfoloških karakteristika.

Uz geomorfološke karakteristike, trase saobraćajnih puteva bile su glavna okosnica razvoja naselja. Linearna naselja su nastala uz rubove nekadašnjih puteva, odnosno današnjih saobraćajnica. Rasprostru se linearno i u uskom pojasu, često s jedne strane uz rub brdskog područja, odnosno uz rub polja.

2.2.2. VELIČINSKA STRUKTURA NASELJENIH MJESTA

Struktura naseljenih mjesta, prema broju stanovnika, na području općine Čelić, a prema podacima konačnih rezultata popisa stanovništva iz 2013. godine, predstavljena je kroz tabelarni prikaz u nastavku. U planskom periodu se očekuje zadržavanje iste strukture i broja naseljenih mjesta, kao u postojećem stanju.

TABELA 11 – VELIČINSKA STRUKTURA NASELJENIH MJESTA

Kategorija naseljenog mjesta (nm)	2013.			2032.		
	Nm	Stanovnika	Zastupljenost (%)	Nm	Stanovnika	Zastupljenost (%)
Bez stanovnika	4	0	0,00	0	0	0,00
0 – 100 stanovnika	5	173	1,65	3	118	0,94
101 - 500 stanovnika	3	525	5,00	3	672	5,36
501 - 1000 stanovnika	4	2.427	23,11	4	2.896	23,12
1001 - 2000 stanovnika	3	4.254	40,51	3	5.075	40,51
Preko 2000 stanovnika	1	3.123	29,74	1	3.767	30,07
Σ	20	10.502	100,00	14	12.528	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

Gustina naseljenosti Općine Čelić i gustina naseljenosti po naseljenim mjestima sa prostornom distribucijom prezentovana je u sklopu poglavlja 2.1. Stanovništvo i stambena izgradnja, kao i na grafičkom prilogu 03. *Sistem naseljenih mjesta*.

2.2.3. TIPOLOGIJA NASELJENIH MJESTA

Mali broj naseljenih mjesta, posebno onih značajnije veličine, ne ostavlja dosta prostora za formiranje složenog sistema. Sagledavajući društvene sadržaje kao podršku definiciji centralnosti pojedinih naseljenih mjesta ističu se: Čelić kao općinski centar, te Humci, Ratkovići i Vražići kao jedinstvena linearna cjelina.

Elemente naseljske strukture uz veličinsku strukturu naseljenih mjesta koriguju i dodatni pokazatelji kao što su geoprometni i politički položaj naselja u prostoru, privredni razvoj, historijsko nasljeđe, te društvena oprema naselja funkcijama centraliteta. Ti elementi daju određenim naseljima prednost u prostoru za razvoj, čineći ih tako centralnim naseljima za nivo njihovog okruženja – dajući im gravitirajuću zonu. Gravitirajuća zona ovisi od kategorije naselja u prostoru i „snaga“ naselja da svojom ponudom funkcija centraliteta prihvata ostala naselja koja onda zajedno koriste društvene funkcije. Nedostatak društvene infrastrukture izvan samog naselja Čelić uslovio je kategorizaciju gravitirajućeg područja.

Obzirom da se veći dio društvene infrastrukture nalazi u općinskom centru Čeliću i da ostala nemaju izražene urbane karakteristike jednog naselja, te da Čelić ima neuporedivo veći broj stanovnika od ostalih naseljenih mjesta unutar Općine, dolazi se do zaključka da je postojeća kategorizacija naselja monocentrična, te je stoga ista analizirana na bazi broja stanovnika, gdje je za naselja preko 2.000 stanovnika određena kategorija Urbanog naselja, za naselja od 1.000 do 2.000 stanovnika - kategorija mješovitog naselja, za naseljena mjesta od 500 do 1.000 stanovnika - kategorija centar zajednice sela, te za naselja do 500 stanovnika određena je kategorija selo (naselje).

Kategorizacija centralnih naselja za kraj planskog perioda utvrđena je na osnovu relevantnih parametara analiziranih i definisanih kroz ovaj planski dokument, kao i na osnovu pretpostavke o uspješnoj realizaciji rješenja planiranih predmetnim planskim dokumentom. Prema smjernici Nosioca pripreme, u kategorizaciju naselja uvršteno je i naselje Sitari, koje ovim planskim dokumentom evidentirano kao naselje unutar površine naseljenog mjesta Humci, i koje gravitira navedenom naseljenom mjestu.

TABELA 12 – KATEGORIZACIJA NASELJA PREMA TIPI

Naselje	Tip	
	2013.	2032.
Brezje	Selo / Naselje	Ruralno naselje
Brnjik	Selo / Naselje	Mješovito naselje
Bučje	Selo / Naselje	Ruralno naselje
Čelić	Urbano naselje	Urbano naselje
Drijenča	Centar zajednice sela	Ruralno naselje
Humci	Mješovito naselje	Urbano naselje
Lukavica	Selo / Naselje	Ruralno naselje
Miladići	Selo / Naselje	Ruralno naselje
Nahvioci	Centar zajednice sela	Mješovito naselje
Ratkovići	Mješovito naselje	Urbano naselje
Sitari	Selo / Naselje	Ruralno naselje
Šibošnica	Selo / Naselje	Mješovito naselje
Velino Selo	Centar zajednice sela	Ruralno naselje
Visori	Selo / Naselje	Ruralno naselje
Vražići	Mješovito naselje	Urbano naselje

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

2.2.4. HIJERARHIJSKA STRUKTURA CENTARA

Prostorna raspoređenost naseljenih mjesta potpomaže opredjeljenje da se razvoj usmjerava ka policentričnoj formi, kako bi se što ravnomjernije razvijala sama Općina i podizao kvalitet života, što je i osnovni cilj prostornog planiranja. U to ime, a detektujući stvarni, organski razvoj na ovom području, uočena je potreba da se dodatne naseobinske cjeline uključe u sistem naseljenih mjesra. Za izdvajanje centara, bazirajući se na policentričnom modelu koji predviđa više nivoa, odnosno, za definisanje mreže naseljenih mjesta korišteno je više kriterijuma i to:

- Postojeća opremljenost naseljenih mjesta tehničkom i društvenom infrastrukturom
- Fizičko – geografske karakteristike prostora
- Postojeća saobraćajna mreža, udaljenost od centara, dostupnost sadržaja
- Broj i struktura stanovništva
- Morfologija naseljenih mjesta i gustina izgrađenosti
- Smjernice lokalne samouprave i dr.

Imajući u vidu dugoročne ciljeve prostornog uređenja, te interne i eksterne uticajne faktore na dugoročni razvoj općine Čelić, kao i moguće pravce i alternative razvoja, utvrđuju se formiranje 3 ranga naseljenih mjesta - centara: primarni, sekundarni i tercijarni centri.

TABELA 13 – HIJERARHIJSKA STRUKTURA CENTARA

Rang centra	Naseljeno mjesto	Gravitaciono područje (ha)
Primarni centar (Općinski centar)	Čelić	2.236,70
Sekundarni centar	Vražići	1.561,70
	Humci	2.107,30
	Ratkovići	1.401,15
Tercijarni centar	Brnjik	606,93
	Šibošnica - Nahvioci	820,90

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

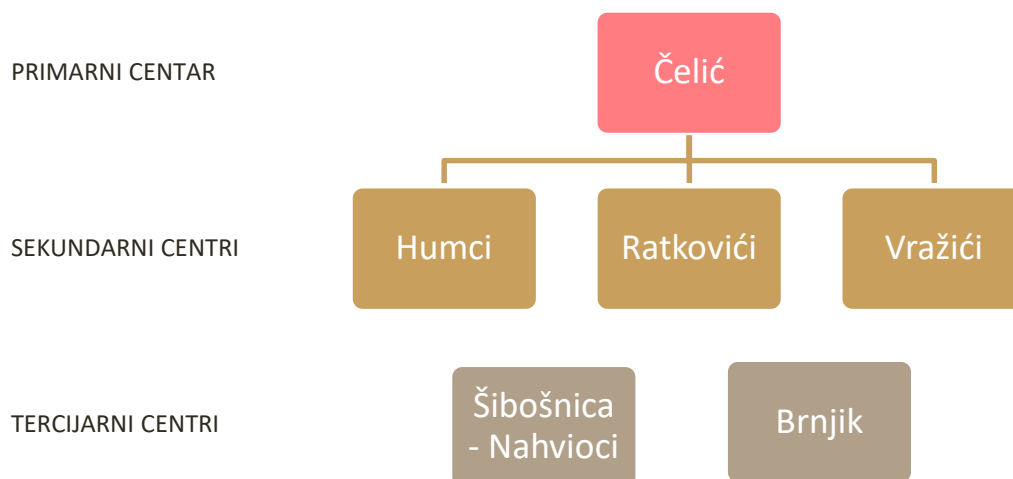
Svaki od ovih centara, bez obzira na rang, gravitaciono djeluje na okolna naselja te pruža različite vrste usluga, kao što su zdravstvo, obrazovanje, trgovina, pošta i dr., što je detaljno prikazano na pratećim kartografskim podlogama društvene infrastrukture i sistema naselja. U narednom periodu, navedeni centri trebaju ostvariti svoju, planom definisanu ulogu i postati žarišta urbanizacije, naselja sa savremenom poljoprivrednom proizvodnjom, naselja sa razvijenom malom privredom, mali turistički centri, itd. Općinski centar treba da ima najviši nivo centraliteta. Urbana oprema treba da bude takva da zadovolji sve potrebe stanovništva općine, a i šire.

Primarni centar Čelić se utvrđuje kao općinski centar, administrativno sjedište, sjedište kulturnih i obrazovnih institucija. Primarnom centru gravitiraju ostali centri sa cjelokupnog teritorija općine. Sekundarni centari: Humci, Ratkovići i Vražići se utvrđuju kao nosioci privrednog razvoja i centri opremljeni adekvatnom društvenom infrastrukturom. Tercijarni centri: Brnjik i Šibošnica-Nahvioci se utvrđuju kao nosioci savremenog ruralnog razvoja u sklopu kojih se organizuju sadržaji i infrastruktura u službi poljoprivrednog razvoja i ruralnog turizma. Naseljeno mjesto Šibošnica i Nahvioci se posmatraju zajedno iz razloga što oni već funkcionišu tako, jer su se razvili neposredno uz saobraćajnicu i tako tvore fizičku cjelinu te dijele određene zajedničke sadržaje.

Privredni i ruralni razvoj te poljoprivredna proizvodnja u sklopu navedenih centara u osnovi se vezuju za postojeće resurse koji su značajni te se mogu realizovati kroz:

- uzgoj i proizvodnju hrane na značajnim površinama kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta
- razvoj infrastrukture
- razvoj novih i proširenje postojećih poslovno-proizvodnih sadržaja
- razvoj tercijarnih djelatnosti
- razvoj ruralnog turizma.

Opredjeljenje da se svako naseljeno mjesto razvija ravnomjerno i proporcionalno svojim mogućnostima, uz maksimalno očuvanje postojećeg fonda i racionalnu upotrebu prirodnih resursa, predstavljala je ideju vodilju u cjelokupnom procesu izrade Plana. Svako naseljeno mjesto treba u planskom periodu postići zadovoljavajući nivo samoodrživosti, te ojačati unutar cjelokupnog „konstruktivnog sklopa“ općine Čelić. Taj nivo samoodrživosti se može postići uz jačanje lokalne zajednice i razvijanje djelatnosti koje imaju uporište u prisutnim resursima, a što mora pratiti i odgovarajući nivo infrastrukturne opremljenosti, kako bi se postigla konkurentnost naselja u odnosu na svoje šire i uže okruženje, a i cjelokupne općine Čelić u regionalnom kontekstu posmatranja.

ILUSTRACIJA 3–HIJERAHIJA CENTARA OPĆINE ČELIĆ

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

2.2.5. ORGANIZACIJA MJESNE SAMOUPRAVE

Organizacija mjesne samouprave na području općine Čelić se ostvaruje preko 11 utvrđenih mjesnih zajednica. Pregled mjesnih zajednica dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 14 – ORGANIZACIJA MJESNE SAMOUPRAVE

Mjesna zajednica	Opis granica	Površina ha
MZ Brnjik	Granice MZ Brnjik se poklapa sa granicom naseljenog mjesta Brnjik, a obuhvata KO Brnjik.	755,58
MZ Čelić	Granica NM Čelić se poklapa sa granicom naseljenog mjesta Čelić, a obuhvata cijelu KO Čelić, istočni dio KO Ratkovići, KO Mirosavci i KO Brusnica.	1.458,27
MZ Donji Humci	MZ Donji Humci čini istočni dio naseljenog mjesta Humci i naseljenog mjesta Miladići, a obuhvata istočni dio KO Humci i KO Miladići.	1.120,95
MZ Drijenča	MZ Drijenča čini naseljeno mjesto Drijenča i naseljeno mjesto Bučje, a obuhvata KO Drijenča i KO Bučje.	2.230,33
MZ Gornji Humci	MZ Gornji Humci čini središnji dio naseljenog mjesta Humci i naseljenog mjesta Brezje, a obuhvata središnji dio KO Humci i KO Brezje.	2.093,15
MZ Nahvioci	Granice MZ Nahvioci se poklapaju sa naseljenim mjestom Nahvioci, a obuhvata zapadni dio KO Nahvioci.	374,25
MZ Ratkovići	Granice MZ Ratkovići se poklapaju sa granicom naseljenog mjesta Ratkovići, a obuhvata KO Ratkovići i KO Pukiš.	606,06
MZ Sitari	MZ Sitari čini zapadni dio naseljenog mjesta Humci, a obuhvata zapadni dio KO Humci.	426,83
MZ Šibošnica	MZ Šibošnica čini naseljeno mjesto Šibošnica, naseljeno mjesto Lukavica i naseljeno mjesto Visori, a obuhvata istočni dio KO Nahvioci, KO Lukavica, KO Piperi, KO Visori, KO Jablanica i KO Lopare Selo.	2.541,40
MZ Velino Selo	Granice MZ Velino Selo se poklapaju sa granicom naseljenog mjesta Velino Selo, a obuhvata KO Velino Selo.	781,00
MZ Vražići	Granica MZ Vražići se poklapa sa granicom naseljenog mjesta Vražići, a obuhvata KO Vražići.	1.235,50
		13.623,31

IZVOR: Nosioc pripreme.

2.3. URBANA I VANURBANA PODRUČJA

2.3.1. URBANA PODRUČJA

Područje općine Čelić ima dugu historiju naseljenosti. Ostaci arheološke baštine na prostoru Općine, svjedočanstvo su kontinuiteta razvoja naselja od prahistorije, preko antike i srednjeg vijeka do danas. Već u prijeratnom periodu, od početka 1970-tih, razvoj sekundarnih i tercijarnih djelatnosti (posebno razvoj industrije) bio je glavni faktor urbanizacije područja. Uzevši navedeno u obzir, ne može se ne primjetiti kako je proces razvoja industrije i posljednične urbanizacije bio već tada u nesrazmjeru sa procesom deagrarizacije. Jednostavno, ostvareni broj novih radnih mjesta u sektoru industrije nije bio adekvatan stvarnim potrebama. Nekada samostalna seoska naselja centralne zone prerastaju u polutanska naselja (stanovništvo radi u urbanim funkcijama kao i u poljoprivredi) i to poglavito promjenom privrednih funkcija, čime kroz rad u urbanim mjestima, kao i ponajviše izgradnjom objekata privrede u njima poprimaju urbani karakter.

Unutar prostora općine Čelić, planom višeg reda (Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona za period 2005-2025. godine) određene su površine urbanih područja za sve općine unutar Tuzlanskog kantona. Prostornim planom općine Čelić preuzeta su definisana urbana područja, s tim da je izvršena korekcija u smislu korigovanja granice prema katastarskoj podlozi. Urbanih područja prema planu višeg reda ima 5 i obuhvataju određena naselja pojedinačno: Čelić, Ratkovići, Brnjik, Vražići i Humci.

U cilju afirmacije i pokrivanja južnog dijela općine, u kojem nema planiranih urbanih područja, utvrđuje se dodatno urbano područje Šibošnica-Nahvioci. Kako je prethodno istaknuto Šibošnica i Nahvioci već funkcionišu zajedno, stoga je i urbano područje utvrđeno kao cjelovito Šibošnica-Nahvioci. Također, u korist definisanja urbanog područja, stoji i činjenica da su navedena naseljena mjesta prepoznata i ovim planskim dokumentom predviđena kao tercijarni centar razvoja, što iziskuje određene planske intervencije u prostoru u smislu organizacije prostora za omogućavanje pristupa svim potrebnim vrstama usluga unutar jednog razvijenog centra.

U konačnici, ovim Planom se utvrđuje 6 urbanih područja i to: Čelić, Ratkovići, Brnjik, Vražići, Humci i Šibošnica-Nahvioci.

TABELA 15 – PLANIRANA URBANA PODRUČJA

Urbano područje	Površina (ha)	Odnos prema površini općine (%)
Brnjik	141,12	1,04 %
Čelić	346,71	2,54 %
Humci	227,28	1,67 %
Ratkovići	134,16	0,98 %
Vražići	224,87	1,65 %
Šibošnica - Nahvioci	192,88	1,42 %
Ukupno:	1.267,02	9,30 %

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

URBANO PODRUČJE ČELIĆ

Obuhvat urbanog područja Čelić se cjelokupnom površinom nalazi u sklopu granice naseljenog mjesta Čelić, na krajnjem sjeveroistočnom dijelu Općine. Urbano područje se nalaze na raskršću regionalnih puteva R303 Brčko-Čelić-Lopare (stara oznaka R-458) i R304 Tuzla-Čelić (stara oznaka R-459). Urbano područje Čelić tangira urbano područje Ratkovići u sjeverozapadnom dijelu, tačnije u dijelu kroz koji prolazi regionalna saobraćajnica R303. U istočnom dijelu granica urbanog područja počinje pratiti granicu općine/entitetsku granicu u dijelu gdje vodotok Gnjica tangira istu, pa se dalje nastavlja prateći granicu općine prema jugu. U jugoistočnom dijelu prolazi uz planirani obuhvat sportsko-rekreacione zone i počinje pratiti vodotok Gnjicu i planiranu gradsku obilaznicu do spoja sa regionalnom cestom R303. Granica nastavlja pratiti u jugozapadnom dijelu kompleks poljoprivrednog i šumskog zemljišta do spoja sa vodotokom Čelička rijeka. Od vodotoka jugozapadni dio granice ponovo prati kompleks poljoprivrednog i šumskog zemljišta do vodotoka Šibošnica i privredno-proizvodne zone Etivaža, odakle granicom naseljenog mjesta Čelić uz regionalni put R303 vodi prema sjeveru. U sjevernom dijelu kod spoja regionalne ceste R303 i planirane gradske obilaznice granica nastavlja pratiti planiranu gradsku obilaznicu jugoistočnim dijelom do vodotoka Šibošnice, a dalje i do vodotoka Gnjica u neposrednoj blizini, što je i ujedno početak granice. Površina urbanog područja iznosi 345,06 ha.

URBANO PODRUČJE RATKOVIĆI

Obuhvat urbanog područja Ratkovići se cjelokupnom površinom nalazi u sklopu granica naseljenog mjesta Ratkovići. Urbano područje se nalaze na raskršću regionalnih puteva R303 Brčko-Čelić-Lopare (stara oznaka R-458) i R304 Tuzla-Čelić (stara oznaka R-459). Urbano područje Ratkovići tangira urbano područje Čelić u istočnom dijelu, tačnije u dijelu kroz koji prolazi regionalna saobraćajnica R303. Granica obuhvata urbanog područja Ratkovići na sjeveru počinje od presjecišta vodotoka Jaruga sa regionalnom cestom R303, nastavljajući prema istočnim dijelom prateći granicu naseljenog mjesta Ratkovići i regionalni put R303, a dalje i prema jugu prolazeći pored poslovno-proizvodne zone Etivaža. Granica u južnom dijelu nastavlja pratiti kompleks poljoprivrednog zemljišta uz vodotok Šibošnica u dužini od cca 1.700 metara i vodi prema zapadu gdje presijeca vodotok Šibošnicu. Od presjecišta sa vodotokom Šibošnica granica obuhvata nastavlja pratiti kompleks poljoprivrednog i šumskog zemljišta u sjevernom i sjeverozapadnom dijelu vodeći do ishodišta, odnosno vodotoka Jaruga. Površina urbanog područja iznosi 134,16 ha.

URBANO PODRUČJE BRNJIK

Obuhvat urbanog područja Brnjik se većim dijelom nalazi u sklopu granice naseljenog mjesta Brnjik, te dijelom u sklopu naseljenog mjesta Vražići, u sjeverom dijelu Općine. Urbano područje se razvija uz regionalni put R304 Tuzla-Čelić (stara oznaka R-459). Urbano područje Brnjik tangira urbano područje Vražići u sjevernom dijelu, tačnije u dijelu kroz koji prolazi granica naseljenih mjesta Brnjik i Vražići. Granica obuhvata urbanog područja počinje od presjecišta vodotoka Leskovac i regionalnog puta R304 u sjeveroistočnom dijelu. Granica u sjeveroistočnom dijelu prati poslovno-proizvodnu zonu Brnjik do presjecišta sa vodotokom Šibošnica, odakle nastavlja pratiti kompleks poljoprivrednog i šumskog zemljišta prema jugu do presjecišta sa regionalnom cestom R304. Dalje granica nastavlja pratiti kompleks poljoprivrednog i šumskog zemljišta prema zapadu do početka/završetka lokalne ceste L056012 Brnjik centar- Stari Brnjik. Granica nastavlja prema sjeveru do presjecištu sa vodotokom Šibošnica, odakle ide paralelno uz vodotok do neposrednog presjecišta sa R304. Granica nastavlja pratiti granicu naseljenog mjesta Brnjik prema sjeveru do presjecišta sa lokalnom cestom

L056001 Brnjik-Vražići-Zovik-Brčko distrikt, odakle se spušta u pravcu sjeveroistoka do presjecišta sa vodotokom Leskovac, odnosno do početka granice urbanog područja. Površina urbanog područja iznosi 141,12 ha.

URBANO PODRUČJE VRAŽIĆI

Obuhvat urbanog područja Vražići se cjelokupnom površinom nalazi u sklopu granice naseljenog mjesta Vražići, u sjeverom dijelu Općine. Urbano područje se razvija longitudinalno uz lokalni put L056001 Brnjik-Vražići-Zovik-Brčko distrikt. Urbano područje Vražići tangira urbano područje Brnjik u jugoistočnom dijelu, tačnije u dijelu kroz koji prolazi granica naseljenih mjesta Brnjik i Vražići. Granica obuhvata urbanog područja počinje u jugoistočnom dijelu, od presjecišta lokalne ceste L056001 sa granicom naseljenog mjesta Vražići, nastavljajući paralelno sa L056001 i sa kompleksom poljoprivrednog i šunskog zemljišta u pravcu sjevera presijecajući vodotok Leskovac. Od sjevernog dijela granica nastavlja pratiti kompleks poljoprivrednog zemljišta u pravcu sjeverozapada do presjecišta sa L056001, odakle se nastavlja u pravcu jugozapada do presjecišta sa lokalnom cestom L056013 Brnjik-R304-Brana-Vražići. Granica nastavlja prema istoku u dužini od cca 1.900 m do presjecišta sa granicom naseljenog mjesta Vražići i urbanog područja Brnjik, odnosno do početka granice urbanog područja. Površina urbanog područja iznosi 224,87 ha.

URBANO PODRUČJE HUMCI

Obuhvat urbanog područja Humci se većim dijelom nalazi u sklopu granice naseljenog mjesta Humci, te neznatnim dijelom u sklopu naseljenog mjesta Miladići, u sjeverozapadnom dijelu Općine. Urbano područje se razvilo uz regionalni putni pravac R356 Jasenica-Humci-Šibošnica (stara oznaka R456). Granica urbanog područja počinje od Humačkog jezera u zapadnom dijelu pružajući se u pravcu sjevera duž lokalne saobraćajnice L056021 R356-Donji Humci-Bešići. Od presjecišta sa L056021 granica se nastavlja u pravcu jugoistoka, prateći paralelno regionalni putni pravac R356 na prosječnoj udaljenosti od cca 550 m. U dijelu presjecišta granice urbanog područja sa R356 na istoku, granica nastavlja pratiti R356 na prosječnoj udaljenosti od cca 100 m i to u pravcu sjeverozapada natrag do Humačkog jezera. Površina urbanog područja iznosi 217,99 ha.

URBANO PODRUČJE ŠIBOŠNICA-NAHVIOCI

Obuhvat urbanog područja Šibošnica-Nahvioci se nalazi na krajnjem jugoistočnom dijelu općine i to u sklopu granica naseljenih mjesta Šibošnica i Nahvioci, te manjim dijelom u sklopu naseljenog mjesta Bučje. Urbano područje se nalaze na raskršću regionalnih puteva R304 Tuzla-Čelić (stara oznaka R-459) i R356 Previle-Jasenica-Humci-Šibošnica (stara oznaka R456). Granica obuhvata počinje u sjevernom dijelu kod presjecišta vodotoka Humački potok i regionalne saobraćajnice R356, odakle prati R356 u pravcu sjeveroistoka do vodotoka Šibošnica. Odatle granica nastavlja pratiti regionalnu cestu R304 u pravcu sjevera na prosječnoj udaljenosti od cca 100 metara. Od presjecišta sa R304 na sjeveru, granica nastavlja u pravcu juga paralelno sa R304 na prosječnoj udaljenosti od cca 200 m kroz kompleks poljoprivrednog zemljišta do presjecišta sa R356 i vodotoka Luka. Granica nastavlja u pravcu juga do presjecišta sa R304 i vodotoka Piperka, odakle nastavlja u pravcu jugozapada do presjecišta sa vodotoko Drijenačka rijeka. Granica dalje nastavlja u pravcu sjevera do presjecišta sa vodotokom Usijelički potok, nakon čega nastavlja idalje u pravcu sjevera do presjecišta sa nekategorisanom saobraćajnicom Humci-Nahvioci, odakle kroz kompleks poljoprivrednog zemljišta nastavlja u pravcu sjeverozapada do presjecišta sa R356 i vodotokom Humački potok, odnosno do početka granice urbanog područja. Površina urbanog područja iznosi 192,88 ha.

KORIŠTENJE POVRŠINA URBANIH PODRUČJA

Svako od utvrđenih urbanih područja je ujedno i središte utvrđenih hijerarhijskih centara (primarni, sekundarni i tercijarni) na području općine Čelić. Obzirom da je za hijerarhijske centre utvrđen karakter razvoja (npr. administrativno središte, nosioc ruralnog ili privrednog razvoja i sl.) shodno tome i sama urbana područja poprimaju karakter i dominantnu funkciju pripadajućeg centra.

Kod planiranja urbanih područja posebna je pažnja posvećena zaštiti kvalitetnog poljoprivrednog i šumskog zemljišta, te ograničavajućim faktorima razvoja, što je prikazano u grafičkom dijelu Plana. U cilju uspostavljanja uređenog korištenja planiranih sadržaja i namjena, Planom se utvrđuje obaveza izrade regulacionih planova za urbana područja.

Urbana područja čine 9,30 % (1.267,02 ha) ukupne površine općine Čelić. Struktura osnovnih vidova korištenja zemljišta prikazana je u narednim tabelarnim prikazima.

TABELA 16 – STRUKTURA KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA URBANIH PODRUČJA OPĆINE ČELIĆ

Urbana područja općine Čelić		
Namjena zemljišta	Površina (ha)	Struktura (%)
Šumsko zemljište	23,74	1,87
Poljoprivredno zemljište	164,67	13,00
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	255,95	20,20
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	648,43	51,18
Građevinsko zemljište: poslovno-proizvodne zone (postojeće)	11,49	0,91
Građevinsko zemljište: poslovno-proizvodne zone (planirano)	13,55	1,07
Građevinsko zemljište: sportsko-rekreacione zone (postojeće)	6,05	0,48
Građevinsko zemljište: sportsko-rekreacione zone (planirano)	19,13	1,51
Cestovni saobraćaj	95,07	7,50
Vodotoci i vodne površine	28,93	2,28
Σ	1.267,02	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

TABELA 17 – STRUKTURA KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA URBANOG PODRUČJA BRNJIK

Urbano područje Brnjik		
Namjena zemljišta	Površina (ha)	Struktura (%)
Šumsko zemljište	1,02	0,72
Poljoprivredno zemljište	11,18	7,92
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	15,55	11,02
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	90,88	64,40
Građevinsko zemljište: poslovno-proizvodne zone (postojeće)	3,32	2,35
Građevinsko zemljište: poslovno-proizvodne zone (planirano)	4,28	3,03
Cestovni saobraćaj	9,44	6,69
Vodotoci i vodne površine	5,45	3,86
Σ	141,12	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

TABELA 18 – STRUKTURA KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA URBANOG PODRUČJA ČELIĆ

Urbano područje Čelić		
Namjena zemljišta	Površina (ha)	Struktura (%)
Šumsko zemljište	15,54	4,50
Poljoprivredno zemljište	47,44	13,68
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	78,70	22,70
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	130,27	37,57
Građevinsko zemljište: poslovno-proizvodne zone (postojeće)	6,84	1,97
Građevinsko zemljište: poslovno-proizvodne zone (planirano)	4,14	1,19
Građevinsko zemljište: sportsko-rekreacione zone (postojeće)	6,05	1,74
Građevinsko zemljište: sportsko-rekreacione zone (planirano)	15,16	4,37
Cestovni saobraćaj	32,19	9,28
Vodotoci i vodne površine	10,37	2,99
Σ	346,71	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

TABELA 19 – STRUKTURA KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA URBANOG PODRUČJA HUMCI

Urbano područje Humci		
Namjena zemljišta	Površina (ha)	Struktura (%)
Šumsko zemljište	3,32	1,46
Poljoprivredno zemljište	40,45	17,80
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	46,78	20,58
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	105,88	46,59
Građevinsko zemljište: poslovno-proizvodne zone (planirano)	5,13	2,26
Građevinsko zemljište: sportsko-rekreacione zone (planirano)	3,97	1,75
Cestovni saobraćaj	17,46	7,68
Vodotoci i vodne površine	4,29	1,89
Σ	227,28	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

TABELA 20 – STRUKTURA KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA URBANOG PODRUČJA ŠIBOŠNICA-NAHVIOCI

Urbano područje Šibošnica-Nahvioci		
Namjena zemljišta	Površina (ha)	Struktura (%)
Šumsko zemljište	3,24	1,68
Poljoprivredno zemljište	29,03	15,05
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	32,22	16,70
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	107,03	55,49
Građevinsko zemljište: poslovno-proizvodne zone (postojeće)	1,33	0,69
Cestovni saobraćaj	13,86	7,19
Vodotoci i vodne površine	6,17	3,20
Σ	192,88	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

TABELA 21 – STRUKTURA KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA URBANOG PODRUČJA RATKOVIĆI

Urbano područje Ratkovići		
Namjena zemljišta	Površina (ha)	Struktura (%)
Šumsko zemljište	0,29	0,21
Poljoprivredno zemljište	15,70	11,70
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	42,16	31,43
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	64,26	47,90
Cestovni saobraćaj	9,93	7,40
Vodotoci i vodne površine	1,83	1,36
Σ	134,16	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

TABELA 22 – STRUKTURA KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA URBANOG PODRUČJA VRAŽIĆI

Urbano područje Vražići		
Namjena zemljišta	Površina (ha)	Struktura (%)
Šumsko zemljište	0,34	0,15
Poljoprivredno zemljište	20,86	9,28
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	40,54	18,03
Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	150,11	66,75
Cestovni saobraćaj	12,19	5,42
Vodotoci i vodne površine	0,82	0,36
Σ	224,87	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

2.3.2. VANURBANA PODRUČJA

Kako je ranije napomenuto općina Čelić ima tendencije u zadržavanju stanovništva u ruralnim zonama. Osnovni razlog za daljnji permanenti razvoj ruralnih prostora je pogodno tlo i klima za razvoj poljoprivrede kao i nekih novih kultura što uz uspješnu proizvodnju vezuje stanovništvo za boravak na njihovim posjedima. Ovdje treba napomenuti da je kultura obrade zemljišta prisutna stotinama godina. Drugi ne manje bitan razlog, trebao bi biti bolja i efikasnija povezanost čitave općine sa okruženjem preko regionalnih cesta, kao i unutar nje bolje razvijena mreža lokalnih puteva. Povoljna morfologija prostora kao i klima te relativno male udaljenosti naselja međusobno, naročito sa određenim centrima razvoja unutar Općine, omogućavaju efikasne veze za sve potrebe stanovništva.

Ono na čemu treba u budućnosti insistirati kod ruralnih naselja je razvoj tzv. mobilne društvene infrastrukture (kursevi za školstvo, zdravstvo, kulturu, administraciju) kao i na gospodarskom nivou dostupnost agronomске službe, poljoprivrednih apoteka, savjetnika, bolje tehničke infrastrukture (vodovod, kanalizacija). Razvoj poljoprivrede, određenih kultura (plastenici), eko proizvoda, seoskog turizma i kapaciteta turističkih usluga, podizanje kulture življenja na selu, domaćeg ugostiteljstva, pomoglo bi da život na selu bude brend ove općine, kao i seoski turizam koji je sve prisutniji.

Kod stanovništva sela treba razvijati želju i potrebu za daljnjim obrazovanjem (kursevi u okviru školskih centara, doškolovanja u centru općine ili kantona) zaustavljanje mladih na selu adekvatnim obrazovanjem u srednjim školama općinskog centra, osavremenjavanjem komunikacija (internet i kompjuter) administrativnim uslugama u gospodarstvu sela i dr. Učenje stranih jezika u kontaktima sa turistima zainteresiranih za seoski turizam, te adekvatnom gradnjom seoskog arhitektonskog

nasljeđa tipičnog za brdsko-planinska podneblja, očuvanjem zemljišnih posjeda zabranom gradnje na proizvodnim zemljištima, oplemenjivanjem postojećih neiskorištenih prostora i povećanjem gazdinstava, razvojem servisnih i zanatskih usluga vezanih za poljoprivrednu proizvodnju i dr.

GRAĐEVINSKA ZEMLJIŠTA VANURBANIH PODRUČJA

Zbog nedostatka prostornih, infrastrukturnih i drugih potrebnih kapaciteta, na području općine Čelić prepoznat je veći broj građevinskih zemljišta koja ne ulaze u okvire definisanih urbanih područja. Građevinsko zemljište izvan urbanih područja, nalazi se unutar granica naseljenih mjesta, koje su utvrđene ovim planom. Ovim planom utvrđeno je 28 građevinskih zemljišta izvan urbanih područja, pretežne namjene stanovanje.

TABELA 23 – UTVRĐENA GRAĐEVINSKA ZEMLJIŠTA IZVAN URBANIH PODRUČJA PRETEŽNE NAMJENE STANOVANJE

Oznaka	Naziv građevinskog zemljišta	Površina (ha)	Režim građenja	Centoridi	
				X	Y
GV B1	Brezje	11,52	IV	6553615,01	4948473,86
GV B2	Brezje Donje	6,77	IV	6554271,45	4948496,17
GV B3	Brezje - Zabrdani	4,36	IV	6553304,25	4947993,64
GV B4	Bučje	5,60	IV	6558179,49	4946304,85
GV B5	Bučje - Filipovići	2,62	IV	6557627,49	4945226,04
GV B6	Bučje - Zasjeke	4,05	IV	6557594,92	4945588,74
GV D1	Drijenča - Brčane	10,55	IV	6554988,42	4945254,27
GV D2	Drijenča - Brdo	29,78	IV	6555550,95	4946565,67
GV D3	Drijenča - Drijenačka rijeka	2,30	IV	6557899,15	4946666,55
GV D4	Drijenča - Dugonje	1,47	IV	6554457,65	4945979,03
GV D5	Drijenča - Kulice	15,15	IV	6554295,72	4947122,29
GV D6	Drijenča - Lučići	10,75	IV	6556688,60	4946986,17
GV D7	Drijenča - Perivoj	8,88	IV	6555711,68	4945486,67
GV D8	Drijenča - Toljaci	27,22	IV	6556978,51	4946187,74
GV L1	Lukavica - Ceste	17,27	IV	6560260,24	4950406,47
GV L2	Lukavica - Kastel	4,16	IV	6559798,59	4950535,04
GV L3	Lukavica - Orahovica 1	9,68	IV	6560957,98	4950899,94
GV L4	Lukavica - Orahovica 2	3,79	IV	6561023,68	4951876,01
GV L5	Lukavica - Orahovica 3	12,72	IV	6560988,67	4952662,39
GV L6	Lukavica - Popovići	5,97	IV	6559179,23	4949581,07
GV L7	Lukavica - Tešići	5,21	IV	6559746,37	4949958,18
GV L8	Lukavica - Todići	11,12	IV	6560347,00	4951236,53
GV L9	Lukavica - Žunov potok	4,78	IV	6559304,19	4950434,72
GV M	Miladići	9,05	IV	6557038,74	4950059,96
GV N	Nahvioci - Luke	5,36	IV	6557916,66	4949053,98
GV S	Sitari	22,08	IV	6552445,77	4949121,36
GV V1	Velino Selo	58,17	IV	6557689,84	4955525,05
GV V2	Visori	21,28	IV	6557333,77	4943648,39
	Σ	331,66			

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

U prethodnom tabelarnom prikazu dat je pregled građevinskih zemljišta izvan urbanih područja koje sadržavaju: postojeće i planirane površine građevinskog zemljišta petežne namjene stanovanje, zemljište cestovne infrastrukture kao i površine pod vodotocima.

Pored građevinskih zemljišta pretežne namjene stanovanje, izvan urbanih područja je planiran obuhvat poslovne zone Cerik, o kojoj je detaljnije obrazloženje i bilansi dati u sklopu poglavlja 2.12. *Privreda.*

2.3.3. REŽIMI GRAĐENJA

Intenzitet i karakter građenja na pojedinim područjima općine Čelić, određuje se kroz izradu planskih dokumenata, kojim se određuju sljedeći režimi građenja u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i građenju Tuzlnaskog kantona:

Režim građenja I stepena – predviđa se na urbanom području na kojem se planira građenje, rekonstrukcija ili sanacija, na dijelovima područja sa zaštićenim kulturno – historijskim i prirodnih naslijeđem, turističkim naseljima, sportskim, rekreacijskim i zdravstvenim područjima na kojima se planira građenje, na privrednim zonama većim od 5 ha, za koje se uslovi za odobravanje građenja utvrđuju na temelju zoning plana, regulacionog plana, odnosno, urbanističkog projekta izrađenog na temelju regulacionog plana, te na manjim dijelovima užeg urbanog područja koje je već građeno i na kome ne predstoji intenzivno građenje, rekonstrukcija ili sanacija za koje se uvjeti za odobravanje građenja utvrđuju na temelju urbanističkog projekta, ako nije donesen regulacioni plan.

Režim građenja III stepena – predviđa se na urbanim područjima za koja se uslovi za odobravanje građenja utvrđuju na osnovu prostornog plana i plana parcelacije.

Režim građenja IV stepena – predviđa se na urbanim i drugim područjima za koja nije utvrđena obaveza donošenja plana parcelacije, a za koja se uvjeti za odobravanje građenja vrše po postupku koji je utvrđen zakonom.

Režim zabrane građenja – predviđa se na područjima od značaja za budući razvoj na kojima se ne dozvoljava nikakva izgradnja, osim tekućeg održavanja i građevinskih zahvata, a s ciljem osiguranja osnovnih higijenskih uvjeta, promjene namjene unutar postojećih gabarita građevina, a samo izuzetno se dozvoljava podizanje novih građevina i uređaja koji podržavaju postojeću funkciju tih područja, kao što su objekti neophodne infrastrukture, neophodni javni objekti, objekti za opskrbu itd.

Prostornim planom općine Čelić utvrđuju se područja sa definisanim režimima građenja, što predstavlja obavezujuću odredbu pri daljem korištenju navedenog zemljišta. Režimi građenja su predstavljeni grafički kartom 06. *Urbana područja i građevinska zemljišta van urbanih područja sa režimima građenja*, kao i tekstualno, a kako slijedi:

Režim građenja I stepena se utvrđuje za sve prostorne cjeline – područja na kojima je obavezna izrada detaljnih planskih dokumenata i to:

1. Obavezna izrada zoning plana za obuhvat Urbanog područja Čelić.

2. Obavezna izrada regulacionih planova za: poslovno-proizvodne zone, sportsko-rekreacione zone i društveno-opslužne centre urbanih područja i to kako slijedi:

- i. Regulacioni planovi za poslovno-proizvodne zone:
 - Frigos - cca 7,13 ha
 - Etivaža - cca 3,83 ha
 - Cerik - cca 6,96 ha
 - Brnjik - cca 8,16 ha
 - Humci - cca 5,13 ha.
- ii. Regulacioni planovi za sportsko-rekreacione zone:
 - SRC Gnica - cca 16,98 ha
 - SRC Humačko jezero - cca 4,50 ha.
- iii. Regulacioni planovi za društveno-opslužne centre urbanih područja:
 - Brnjik - cca 5,00 ha
 - Humci - cca 16,37 ha
 - Ratkovići - cca 17,40 ha
 - Šibošnica – Nahvioci - cca 12,36 ha
 - Vražići - cca 20,07 ha.

Režim građenja III stepena se utvrđuje za građevinska zemljišta unutar urbanih područja gdje je obavezna izrada plana parcelacije i to za:

- građevinsko zemljište urbanog područja Brnjik
- građevinsko zemljište urbanog područja Humci
- građevinsko zemljište urbanog područja Šibošnica - Nahvioci
- građevinsko zemljište urbanog područja Ratkovići
- građevinsko zemljište urbanog područja Vražići.

Obuhvate planova parcelacije definisati odlukama Općinskog vijeća Čelić na osnovu potreba i observacije na terenu.

Režim građenja IV stepena se utvrđuje za sva građevinska zemljišta koja nisu obuhvaćena urbanim područjima.

Do donošenja utvrđenih planskih dokumenata odobrenja za građenje i zahvate u prostoru donose se na osnovu Prostornog plana, Odluke o provođenju Prostornog plana kao i zakonske regulative.

2.3.4. KOMUNALNA OPREMLJENOST I DRUŠTVENO-OPSLUŽNI CENTRI URBANIH PODRUČJA

Potrebe za opremanjem urbanih područja ovise u velikoj mjeri od postojeće infrastrukture i stanja u kojem se nalazi, projiciranog broja stanovnika i položaja naseljenih mjesta u sistemu naseljenih mjesta i centara općine Čelić.

U skladu sa postojećom distribucijom društvene infrastrukture i komunalne opremljenosti urbanih područja, u planskom periodu se u sklopu obuhvata urbanih područja utvrđuju društveno-opslužni centri koji postaju nosioci funkcija centraliteta. Ovi centri se utvrđuju u prepoznatim zonama koncentrisanih postojećih sadržaja javno-društvenih i komercijalnih sadržaja jednog urbanog područja, kao i u zonam gdje je omogućeno dodatno širenje istih. Društveno-opslužni centri

podrazumijevaju sadržaje trgovine (svakodnevno, periodično i vanperiodično snabdijevanje), ugostiteljstvo (ugostiteljski objekti), usluge i zanati (lične usluge, usluge održavanja, ostale usluge), kultura i administracija (javne službe, poslovni prostori i sl.). Uz postojeće sadržaje, ovisno o potrebi planirani su i dodatni sadržaji u cilju upotpunjavanja potreba urbanih područja, koja su pored uloge urbanih područja nose i ulogu jednog od tri ranaga centara (primarni, sekundarni i tercijarni) kojim gravitiraju drugi centri sa teritorije općine.

U cilju uređenja i upotpunjavanja ovih centara Planom se utvrđuje potreba izrada regulacionih planova za iste, kojim će se detaljnije definisati distribucija funkcije i struktura.

Obzirom da je urbano područje Čelić utvrđeno kao općinsko i administrativno-društveno središte i po nivou opremljenosti se znatno razlikuje od ostalih urbanih područja, za njega nije definisan obuhvat društveno-opslužnog centra. Obuhvati su definisani za ostala urbana područja i to:

- društveno-opslužni centar Brnjik (cca 5,00 ha)
- društveno-opslužni centar Humci (cca 16,37 ha)
- društveno-opslužni centar Ratkovići (cca 17,40 ha)
- društveno-opslužni centar Šibošnica-Nahvioci (cca 12,36 ha)
- društveno-opslužni centar Vražići (cca 20,07 ha).

Za sva urbana područja na teritoriji općine se utvrđuje obaveza opremanja infrastrukturnim sistemima (saobraćajna, komunalna, energetska, vodovodna i kanalizaciona infrastruktura), kao i sadržajima društvene infrastrukture koji će biti osnov za unapređenje funkcionisanja navedenih područja. Pored navedenih centre je potrebno upotpuniti funkcijama: zdravstva, sporta i rekreacije kao i kulture. Navedeni zahvati detaljnije su obrađeni u tematskim poglavljima u nastavku.

Na površinama namijenjenim za razvoj i uređenje naselja utvrđuju se namjene: stanovanja, javnih i društvenih sadržaja, poslovno-proizvodnih sadržaja, sporta i rekreacije, kao i dodatne namjene koje su kompatibilne osnovnim namjenama. U urbanim područjima utvrđene su i površine koje ostaju kao neizgrađeni dio zemljišta, što predstavlja poljoprivredno zemljište, šumsko zemljište i vodne površine.

U predjelima ili pojasevima namijenjenim izgradnji cesta, dalekovoda, drugih infrastrukturnih vodova i građevina (uređaja za prečišćavanje otpadnih voda, različita komunalna postrojenja i građevine, i sl.), utvrđuju se koridori sa zaštitnim pojasevima na kojima je dozvoljena izgradnja i aktivnosti isključivo u funkciji planiranih infrastrukturnih sistema. Koridori su određeni Odlukom o provođenju, koja je usklađena sa zakonskom regulativom na snazi.

2.3.5. OGRANIČAVAJUĆI FAKTORI RAZVOJA URBANIH PODRUČJA

Paralelno sa planiranjem urbanih područja postavio se prioritet detektovanja i mapiranja ograničavajućih faktora razvoja. Postojeće stanje evidentira postojanje faktora koji u značajnoj mjeri doprinose ograničavanju razvoja navedenih područja. Kao najznačajniji faktori su se izdvojili: stabilnost terena i pojava klizišta, poplave te minirana i sumnjiva područja.

Navedene pojave su detaljno obrađene u sklopu zasebnih poglavlja ovog Plana.

Najznačajnije ograničenje u razvoja urbanih područja Općine predstavlja stabilnost terena i pojava značajnih površina koje evidentiraju klizanje terena. U tom smislu evidentirano je da se sva urbana

područja utvrđuju u zonama uslovno stabilnih i nestabilnih terena, što je bilo neizbježno obzirom da ove dvije kategorije terena zauzimaju preko 70% teritorije općine. U rubnim dijelovima svih urbanih područja su evidentirane orjentacione površine klizišta. Ukoliko se ne pristupi sistemskoj sanaciji terena navedene pojave mogu predstavljati ozbiljan problem i prijetnju obzirom da se nalaze u neposrednoj blizini građevinskog zemljišta i izgrađenih fizičkih struktura. Prije bilo kakvih intervencija i izgradnje u prostoru potrebno je izraditi geotehničke elaborata na osnovu čijih nalaza i uslova će se odrediti moguće aktivnosti i intervencije. Stabilnost terena i pojave klizišta su detaljno opisana u sklopu poglavlja 2.14.4. *Ugrožena područja*.

Pogodnost za urbanizaciju područja pored stabilnosti terena, determiniše i analiza površina nagiba terena. Na osnovu izometrijske analize područja Općinese može uočiti da je zapravo uspostavljen povoljan „koridor“ za urbanizaciju u pravcu sjeveroistok – jugozapad, a većinom u središnjem dijelu Općine, gdje se nalaze najpovoljniji tereni za gradnju. Upravo su dijelovi koji su najpovoljniji za gradnju sa aspekta nagiba terena oni koji su već najviše naseljeni, ali i koji se nalaze u zonama gdje je evidentirano kvalitetno poljoprivredno zemljište, u aluvijumima rijeka Šibošnice i Gnjice.

Problem poplava na području općine Čelić sezonskog je karaktera. Nastaje uslijed izljevanja velikih vodotoka, poput Šibošnice i Gnjice, te kao i uslijed izljevanja drugim manjih vodotoka na području Općine, a najčešće uzrokovano velikim količinama padavina i topljenjem snijega. Uslijed izljevanja vodotoka, a usmislu ugrožavanja urbanih područja, najugroženija su urbana područja: Brnjik, Ratkovići i Čelić obzirom da vodotoci prolaze kroz navedena urbana područja. Regulacija vodotoka treba biti jedan od prioritarnih koraka u planskom periodu, kada je riječ o uređenju prostora, jer za sobom povlači sve ostale aktivnosti na korištenju zemljišta, kako stanovanja, tako i poljoprivrednih aktivnosti, poslovanja, izgradnje potrebne infrastrukture.

Jedno od također važnih ograničenja razvoja urbanih područja predstavlja i pojava miniranih i sumnjivih površina, koji su direktna posljedica ratnih dešavanja koja su se odvijala na liniji razgraničenja, a koja predstavlja cjelokupnu istočnu granicu općine Čelić. Uz navedenu granicu su evidentirana područja sumnjivih i miniranih površina koje je potrebno u što skorijem periodu deminirati. Minske površine u značajnoj mjeri ograničavaju razvoj pograničnog područja a posebno: urbanih područja Šibošnica Čelić, kao i građevinskih zemljišta u sklopu naseljenih mjesta Visori i Lukavica.

Svi navedeni ograničavajući faktori su na grafičkim priložima i u sklopu bilansa površina ovog Plana evidentirani na način da se preklapaju sa osnovnim namjenama površina. Prostorna distribucija ograničavajućih faktora po urbanim područjima data je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 24 – OGRANIČAVAJUĆI FAKTORI RAZVOJA URBANIH PODRUČJA

Urbano područje	Ograničavajući faktori razvoja urbanih područja		
	Stabilnost terena	Poplave	Mine
Brnjik	x	x	
Čelić	x	x	x
Humci	x		
Ratkovići	x	x	
Šibošnica-Nahvioci	x		x
Vražići	x		

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

2.4. ŠUME I ŠUMSKA PODRUČJA

Jedno od najznačajnijih prirodnih bogatstava predjela sjeveroistočne Bosne i Tuzlanskog kantona predstavljaju šume i šumska zemljišta planinskih masiva Konjuha i obronaka Ozrena i Majevice. Kako u prošlosti, a posebno danas opštekorisne funkcije i drvna masa kao produkti šuma obnovljivog karaktera imaju neprocjenjivu vrijednost. Ako se zanemare vjekovne sječe za podmirenje potreba u drvetu lokalnog stanovništva, kao i uzurpacija u cilju proširenja poljoprivrednog zemljišta, šumski kompleksi ovoga regiona ostali su netaknuti sve do pred kraj osamnaestog stoljeća.

Osamdesetih godina osamnaestog stoljeća po aneksiji Bosne i Hercegovine od strane Austro-ugarske monarhije i u ovim krajevima se intenzivno otvaraju šumska područja sa isključivim ciljem povezivanja Austrije i Mađarske a radi eksploatacije šuma i transporta drveta u te zemlje. U šumskim područjima „Oskova i Gostelja“ već 1885. godine počinje intenzivna eksploatacija šuma i prerade drveta. Po završetku Drugog svjetskog rata država je centralističkim upravljanjem i planiranjem obnovila šumsku infrastrukturu, obzirom da je pretrpjela značajna oštećenja, ali i povećanim korištenjem šuma obnovila baznu industriju bivše Jugoslavije. Napravljeni su određeni pozitivni pomaci u razvoju šumarstva ali nedovoljni sa ekološko-zaštitnog aspekta.

Tokom rata i agresije na R BiH također su stradale šume i šumska infrastruktura. Zbog specifičnih blokada i energetske krize šume su sječene blizu komunikacija, a i šumski požari su opustošili značajne površine i na ovom području. U periodu od 1996. do 2000. godine javna preduzeća za gospodarenje državnim šumama u prelaznom periodu, (Miljevica-Kladanj, Svatovac-Živinice, Birač-Turalići i Majevice Brčko-Maoča) djelomično su sanirali stanje okupljajući kadrove kako bi se stvorile osnovne pretpostavke za daljnji rad. Na osnovu zakona i političkih opredjeljenja Skupština Tuzlanskog kantona je u toku 2000. godine formirala Javno preduzeće „Šume Tuzlanskog kantona“ kao jedinstveno preduzeće kome se povjerava gospodarenje državnim šumama na područje Tuzlanskog kantona u skladu sa važećim federalnim zakonom o šumama, te čiju organizacionu strukturu čine poslovne jedinice: šumsko gazdinstvo „Konjuh“ Kladanj, šumsko gazdinstvo „Sprečko“ Živinice, šumsko gazdinstvo „Majevičko“ Srebrenik, šumsko gazdinstvo „Vlaseničko“ Turalići, te direkcija javnog preduzeća.

Šumsko zemljište koje se nalazi unutar teritorije općine Čelić, potpada pod ingerenciju šumskog gazdinstva „Majevičko“, sa središtem u Srebreniku. Prema administrativnoj podjeli područje se nalazi na teritoriji pet općina i u narednoj tabeli dat je pregled gospodarskih jedinica i odjela po općinama.

TABELA 25 – ADMINISTRATIVNA PODJELA ŠGP „MAJEVIČKO“ SREBRENİK

Rb.	Područje općine	Gospodarska jedinica
1.	Srebrenik	Maoča
		Tinja-Bistrica
2.	Čelić	Majevice-Jablanička rijeka
		Maoča
3.	Sapna	Janja-Tavna
4.	Teočak	Janja-Tavna
5.	Tuzla	Janja-Tavna
		Tinja Bistrica

IZVOR: Šumsko-privredna osnova za šumsko-privredno područje Majevičko za period od 2006. do 2015. godine

U ekološko-vegetacijskom pogledu, područje općine, pripada Peripanonskoj oblasti. U pedološkom pogledu, područje je izgrađeno od aluvijalnih sedimenata, eocenskog fliša, andezitno - dacitskih eruptiva, paleozojskih i trijskih sedimenata, te na pedološkoj karti ovog područja, urađenoj od strane Zavoda za ekologiju šuma Šumarskog fakultet u Sarajevu, lahko se uočava veliki broj tipova zemljišta, što je posljedica heterogenosti geološke podloge, stoga se može reći da prevladavaju zemljišta kambične klase.

Majevičko šumsko-privredno područje pripada nizinskom i brdskom pojasu, manjim dijelovima planinskom pojasu. U nižim djelovima klima ima karakter kontinentalne, u višim umjereno kontinentalne. Na području Općine prosječna količina padavina iznosi 908,6 l/m². Vegetacioni period traje od 180 do 200 dana.

2.4.1 KATEGORIZACIJA I BILANS ŠUMA I ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA

Kao osnova za tretiranje šumskih površina u sklopu ovog Plana poslužili su podaci sadržani u „Šumsko-privrednoj osnovi za šumsko-privredno područje Majevičko za period od 2006. do 2015. godine“. U cilju ažuriranja stvarnog stanja izvršena je preklapanje navedenih podataka sa ortofoto snimcima iz 2008. godine. Na ovaj način dobivene površine su preklapljene sa određenim planskim komponentama nakon čega je izvršeno određeno izuzimanje površina šumskog zemljišta. Izuzimanjem šumskog zemljišta iz definisanih urbanih i vanurbanih područja, a u cilju proširenja građevinskog zemljišta, ovim Planom su utvrđene površine šuma i šumskog zemljišta unutar teritorije općine Čelić, a koje u konačnici iznose 6.468,65 m², odnosno 47,48% teritorije općine Čelić. Odstupanja koja su se javila u pogledu bilansa površina šumskog zemljišta utvrđenog ovim Planom i bilansa površina utvrđenih Prostornim planom područja Tuzlanskog kantona razlog su ažuriranja postojećeg stanja, kao i određenih odstupanja kod preraspodjele ostalih kategorija površina u Planskom periodu.

Kategorizacija šuma u ovom Planu je preuzeta iz Šumsko-privredne osnove „Majevičko“, u kojoj je data šira i uža kategorizacija šumskih površina. Obzirom da su ažuriranjem stvarnog stanja na osnovu ortofoto snimaka utvrđene dodatne šumske površine koje nisu tretirane kroz Šumsko-privrednu osnovu (radi se o površinama nastalim naknadnom prenamjenom zemljišta ili se odose na dijelove koje nije tretirala Osnova obzirom da administrativna granica općine korištena u Osnovi i ovom Planu bilježi određena odstupanja), te je za iste potrebno naknadno utvrditi šumsku kategoriju, kao i posjedovno stanje. U bilansu šumskih površina u ovom Planu navedene površine su definisane kao „šumska zemljišta za koja nije utvrđena kategorija“.

TABELA 26 – KATEGORIZACIJA ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA

Šumske kategorije		Površina (ha)	Zastupljenost (%)
1000	Visoke šume sa prirodnom obnovom	2.295,79	35,49
3000	Šumske kulture	232,26	3,59
4000	Izdanačke šume	3.155,14	48,78
5000	Goleti ispod gornje granice privredne šume	47,42	0,73
6000	Neproductivne površine u šumarskom pogledu	180,67	2,79
	Nije utvrđena šumska kategorija	557,37	8,62
Σ		6.468,65	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu „Šumsko-privredna osnova za šumsko-privredno područje Majevičko za period od 2006. do 2015. godine“ i ortofoto snimaka.

Najveće površine šuma zauzimaju izdanačke šume, slijede ih visoke šume sa prirodnom obnovom, a najmanje površina se odnosi na goleti i neproduktivne površine.

Privatne šume u ukupnom bilansu šuma i šumskog zemljišta imaju površinu od P=1.548,91 ha ili cca 24% ukupnog šumskog zemljišta, dok državne šume zauzimaju površinu od P=4.361,68 ha ili cca 70% ukupnog šumskog zemljišta na prostoru općine Čelić. Ostale površine otpadaju na prethodno opisanu kategoriju površina za koje nije utvrđena vlasnička struktura.

TABELA 27 – VLASNIČKA STRUKTURA ŠUMSKIH POVRŠINA

Vlasnička struktura	Površina (ha)	Zastupljenost (%)
Državne šume	4.361,68	67,43
Privatne šume	1.548,91	23,94
Nije utvrđena vlasnička struktura	558,06	8,63
Σ	6.468,65	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu „Šumsko-privredna osnova za šumsko-privredno područje Majevičko za period od 2006. do 2015. godine“ i ortofoto snimaka.

Za sve šumske površine, a vodeći se Šumsko-privrednom osnovom, potrebno je osigurati prirodno pomlađivanje, bioraznolikost, a sve u cilju uspostavljanja prirodne strukture, kao i važne općekorisne funkcije. Korištenje šuma i šumskog zemljišta se oslanja na očuvanje i unapređenje stanja postojećih šumskih površina, kao i pošumljavanje devastiranih područja, goleti, klizišta kao i područja podložna eroziji.

Plan šumsko uzgojnih radova, je pored pravilnog provođenja plana sječa, koje je i osnovna uzgojna mjera, neophodan za funkcionisanje šumarstva.

U gazdinskim klasama visokih šuma sa prirodnom obnovom, u kojima je tehničkim ciljem predviđen skupinasti sistem sječa, obim šumsko – uzgojnih radova se planira prema površinama na kojima će se sprovesti sječe, u vidu obnove kombinacijom prirodne i vještačke obnove na formiranim skupinama.

Kod gazdinskih klasa postojećih šumskih zasada bez procijenjene drvne mase, planirano je popunjavanje i njega, a kod novopodignutih šumskih kultura na šibljacima i goletima, predviđa se pošumljavanje na predviđenoj površini.

2.4.2. PLANIRANI ŠUMSKO – UZGOJNI RADOVI

Planom se utvrđuje šumsko – uzgojni radova kako slijedi, a sve u skladu sa Šumsko-privrednom osnovom.

Pošumljavanje sadnjom sadnica u:

- Visokim šumama sa prirodnom obnovom, gdje će se primjenjivati skupinasti i skupinasto preborni sistem sječa sa ciljem kompletiranja prirodne obnove, te se ne smatraju gazdinskim klasama, odnosno, kategorijama šumskih zasada.
- Na šibljacima i goletima u pojasu različitih staništa na kartama će se izdvojiti kao sastojine šumskih zasada.

Popunjavanje prirodnog podmlatka i priprema zemljišta za prirodnu obnovu u:

- Visokim šumama sa prirodnom obnovom, gdje je planiran sistem skupinastih sječa prema opisanom sistemu i ciljevima gospodarenja.
- U visokim šumama sa prirodnom obnovom, gdje će se primjenjivati sistem prebornih i skupinasto prebornih sječa na nedovoljno podmlađenim površinama.

Popunjavanje zasada provodit će se u:

- Visokim šumama sa prirodnom obnovom, gdje je vršeno pošumljavanje opisano pod prvim stavom.
- Novopodignutim zasadima na šibljacima i goletima.
- Postojećim zasadima bez procijenjene drvene mase.

Njega zasada provodit će se u različitim razvojnim stadijima u:

- Visokim šumama sa prirodnom obnovom na svim površinama gdje je izvršeno pošumljavanje i popunjavanje prirodnog podmlatka i popunjavanje zasada.
- Njega prirodnog podmlatka provodit će se u visokim šumama sa prirodnom obnovom na odabranim površinama.

Sve nevedeno treba biti u cilju održivog razvoja što podrazumjeva očuvanje i unapređenje prirodne sredine te očuvanje sveukupnog biodiverziteta u skladu sa evropskim i svjetskim direktivama, uz istovremeno korištenje šuma kao privrednog kapaciteta.

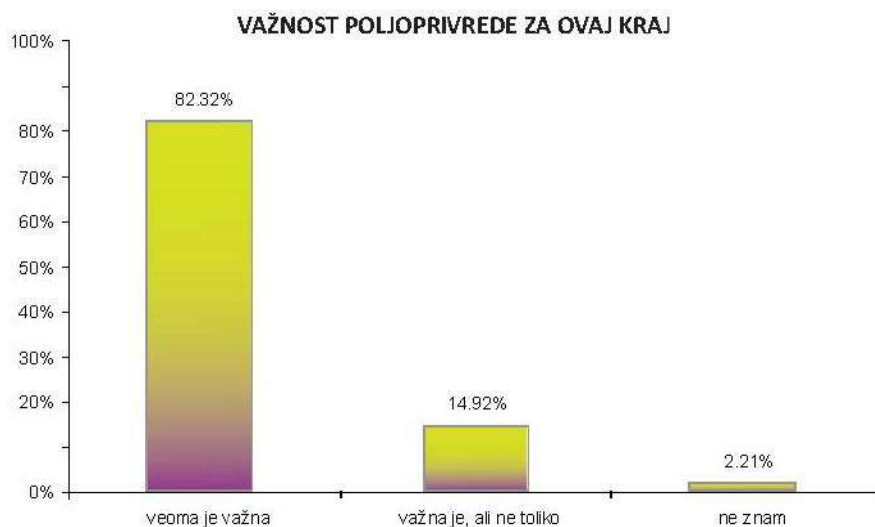
Ovi stavovi trebaju biti iskazani i u praksi, provedeni putem šumsko-privredne osnove, kako u području državnih tako i u području privatnih šuma.

2.5. POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Poljoprivredno zemljište kojim raspolaže općina Čelić predstavlja jedan od najznačajnijih resursa za dugoročni razvoj ovog kraja. Na području općine Čelić, poljoprivreda je predstavljala, a i danas predstavlja jednu od osnovnih privrednih djelatnosti kod većine stanovništva. Povoljni klimatski uslovi i ekološke karakteristike opredijelile su strukturu poljoprivredne proizvodnje, a osobito za uzgoj voća, povrća i nekih žitarica. Do agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu, uzgoj visokokvalitetnih voćnih vrsta bila je jedna od ključnih grana poljoprivrede na ovim prostorima.

Priroda je ovom području podarila geografski položaj, kvalitetno tlo, povoljne klimatske uslove i takve ekološke karakteristike koje uz stručno obrazovanje i educiranje poljoprivrednih proizvođača, te usvajanjem savremene tehnologije u poljoprivredi, omogućavaju proizvodnju ekološki ispravnih poljoprivrednih proizvoda koji se sve više traže na tržištima. Prihvatanjem činjenice podrške razvoja svih grana poljoprivrede, a osobito u uzgoju voća, otvaraju se mogućnosti i perspektive mladima za kvalitetnim bavljenjem poljoprivrednom djelatnošću i sticanju financijske dobiti te zapošljavanju na svojim imanjima.

Da je poljoprivreda važna za ovaj kraj pokazuje podatak iz dokumenta "Strategija za mlade Općine Čelić za period od 2010. do 2014. godine", koji je dobiven sprovođenjem istraživanja, koristeći metode ispitivanja javnog mjenja kao što su metoda anketiranja, intervju i analize sadržaja. Anketiranje je sprovedeno na uzorku od 188 ispitanika sa cijelog područja općine Čelić. Na sljedećem grafikonu se jasno vidi da preko 80% mladih ljudi smatra da je poljoprivreda osnov razvoja općine Čelić.

ILUSTRACIJA 4 – VAŽNOST POLJOPRIVREDE NA PODRUČJU OPĆINE ČELIĆ – ANKETA
IZVOR: Strategija za mlade Općine Čelić za period od 2010. do 2014. godine.

Bez obzira na zaposlenje, 82,58% mladih ili njihovih roditelja se bave poljoprivredom. Od 17,42% onih koji su se izjasnili da se ne bave poljoprivredom 38,71% je zaposleno, a 22,58% su učenici.

Kada je riječ o voćarstvu, ovdje su najzastupljenije kulture jagodastog voća, zatim, nasadi šljive, kruške, trešnje, višnje, jabuke, breskve i kajsije. Osim voćarstva, velike mogućnosti u upošljavanju mladih pruža stočarska proizvodnja, odnosno proizvodnja mlijeka zbog blizine mljekare, te uzgoj junadi za potrebe mesne industrije.

2.5.1. KATEGORIZACIJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Bonitet zemljišta podrazumijeva ocjenu kvaliteta zemljišta i njegovu proizvodnu sposobnost, čija se vrijednost izražava u bodovima od 1 do 100. Bonitetna karta predstavlja kategorije zemljišta u odnosu na njihove prirodne potencijale. Određivanje bonitetnih kategorija zemljišta vrši se na osnovu morfoloških, hemijskih, fizičkih i bioloških svojstava te proizvodnih karakteristika terena. Ocjena bonitetnih kategorija poljoprivrednog zemljišta u sklopu ovog Plana je urađena na osnovu specijalističke studije poljoprivrednog zemljišta i upotrebnih vrijednosti zemljišta rađene za potrebe izrade Prostornog plana područja Tuzlanskog kantona.

Izdvojene bonitetne kategorije predstavljaju pokazatelj najracionalnijeg vida korištenja zemljišta. Tako npr. površine od I do III kategorije mogu se bez ograničenja obrađivati. Kategoriju IV, koja ima dosta ograničenja za intenzivno korištenje, takođe treba zaštititi i privesti intenzivnoj kulturi. Kategorije V - VII zavisno od potreba i interesa mogu biti korištene u različite svrhe, ali su tu povećane opasnosti i ograničenja koja poskupljuju korištenje.

BONITETNE KATEGORIJE

Prema „Uputstvu o stručnim mjerilima za razvrstavanje zemljišta u kategorije“ (Službene novine Federacije BiH br. 49/98), zemljišta se razvrstavaju u 8 bonitetnih kategorija gdje je prva (I) kategorija predstavlja najbolje zemljište, a osma (VIII) najlošije.

TABELA 28 – STRUKTURA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA SA BONITETNIM KATEGORIJAMA

Bonitetne kategorije	Površina (ha)	Zastupljenost (%)
I bonitetna kategorija (90-100 bodova)	-	-
II bonitetna kategorija (80-90 bodova)	68,43	1,32
III bonitetna kategorija (60-80 bodova)	418,40	8,09
IV bonitetna kategorija (40-60 bodova)	1.487,99	28,76
V bonitetna kategorija (30-40 bodova)	2.179,71	42,13
VI bonitetna kategorija (20-30 bodova)	994,20	19,21
VII bonitetna kategorija (10-20 bodova)	18,89	0,37
VIII bonitetna kategorija (do 10 bodova)	6,54	0,13
Σ	5.174,16	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu smjecijalističke studije poljoprivrednog zemljišta rađene za potrebe Prostornog plana područja Tuzlanskog kantona 2005-2025. godine i ortofoto snimaka.

I BONITETNA KATEGORIJA (90-100 BODOVA)

Obuhvata zemljišta duboka i vrlo duboka, više od 120 cm dubine, ilovastog sastava, srednje propusna, dobro drenirana, neutralne reakcije, sa podzemnom vodom ispod 120cm, na ravnom reljefu sa nagibom do 3%, zaštićena od poplava, bez skeleta i bez kamenitosti, čiji je broj dana vegetacionog perioda veći od 240, sa povoljnim odnosom SET/PET 0,8 te laka i pogodna za mehanizovanu obradu i navodnjavanje. Ova bonitetna kategorija nije utvrđena na području Općine.

II BONITETNA KATEGORIJA (80-90 BODOVA)

Obuhvata zemljišta duboka preko 90 cm, po sastavu ilovače i glinuše, propusna do srednje propusna, dobro i umjereno drenirana, neutralne i slabo kisele reakcije, sa podzemnom vodom ispod 100cm, na ravnom i nagnutom reljefu do 8%, izložena površinskoj vrlo slaboj eroziji kao i vrlo rijetkim i

kratkotrajnim poplavama, laka i srednje teška, pogodna za mehanizovanu obradu i navodnjavanje. Ova bonitetna kategorija je najvećim dijelom evidentirana u dolini rijeke Šibošnice, a u odnosu na ukupno poljooprivredno zemljište zauzima 1,32%.

III BONITETNA KATEGORIJA (60-80 BODOVA)

Obuhvata zemljišta srednje duboka i duboka preko 60cm, po teksturi ilovače i glinuše, propustljiva do teže propustljiva, dobro do nepotpuno drenirana, od slabo alkalne do srednje kisele reakcije, sa podzemnom vodom ispod 80cm, u ravnici i nagibu do 16% (na nagibu izložena blažim oblicima erozije), izložena povremenim i kratkotrajnim poplavama, za obradu laka do teška uz izvjesna ograničenja u pogledu primjene mehanizacije i za koja su potrebne mjere zaštite od erozije, odnosno plavljenja. Treća bonitetna kategorija je evidentirana najvećim dijelom u dolini rijeke Šibošnice u neposrednoj blizini urbanog područja Šibošnica, pa nadalje skoro kroz cjelokupni tok do ušća prolazeći pored urbanih područja Vražići, Brnjik i Ratkovići. Ova kategorija je i evidentirana uz vodotok Gnjicu neposredno uz granicu urbanog područja Čelić, a manjim dijelom uz neke od ostalih vodotoka. Ova kategorija zauzima 8,09% poljooprivrednog zemljišta.

IV BONITETNA KATEGORIJA (40-60 BODOVA)

Obuhvata zemljišta srednje duboka od 40-60cm, po teksturi ilovače i glinuše koja mogu da imaju 30% skeleta a kod pjeskuša do 10% gline, alkalne do vrlo kisele reakcije, slabije drenirana, propustljiva do teže propustljiva sa podzemnom vodom, kratkotrajno prevlažna, u ravnici i na nagibu do 30% (na nagibu-izložena svim oblicima erozije), u ravnici su srednje duboka i redovno kratkotrajno plavna, potrebne su mjere zaštite od erozije i poplava, te melioracione mjere. Također, ova bonitetna kategorija se može podijeliti na IVa i IVb bonitetnu kategoriju obzirom na kvalitet i sastav zemljišta. Ova bonitetna kategorija je evidentirana u nizijskim dijelovima Općine i dolinama vodotoka, najvećim dijelom koncentrisana u naseljenim mjestima: Čelić, Ratkovići, Vražići, Humci, Lukavica, Bučje i Nahvioci. Četvrta bonitetna kategorija je druga po zastupljenosti na teritoriji Općine i zauzima 28,76% poljooprivrednog zemljišta.

V BONITETNA KATEGORIJA (30-40 BODOVA)

Čine je zemljišta srednje duboka i plitka, ispod 40cm, koja sadrže do 50% skeletoidnih čestica do ekstremno kisele reakcije, srednje dugo prevlažena, redovno i dugotrajno poplavna, u ravnici i na nagibu do 45% (na nagibu-ugrožena svim oblicima površinske i srednje jaružne erozije), neophodne su mjere zaštite od erozije i izvođenje meliorativnih mjera. Ova kategorija je najvećim dijelom utvrđena u naseljenim mjestima: Drijenča, Brezje, Miladići i Humci, ali i na ostalim dijelovima Općine. Peta bonitetna kategorija je najzastupljenija i iznosi 42,13% poljooprivrednog zemljišta.

VI BONITETNA KATEGORIJA (20-30 BODOVA)

Čine je zemljišta uglavnom plitka, koja sadrže i do 70% skeleta, dugotrajno vodoležna, oglejena do površine, redovno i dugotrajno plavljena, u ravnici i na nagibu do 45% (na nagibu-ugrožena svim oblicima površinske i srednje jaružne erozije), alkalne do vrlo kisele reakcije, srednje oštećena i degradirana, dugotrajno prevlažena sa visokim nivoom podzemnih voda, neophodne su mjere zaštite od erozije i poplava. Ova kategorija je najvećim dijelom utvrđena u naseljenim mjestima: Velino Selo, Drijenča, Čelić i Visori. Šesta bonitetna kategorija je zauzima 19,21% poljooprivrednog zemljišta.

VII BONITETNA KATEGORIJA (10-20 BODOVA)

Čine je zemljišta pretežno vrlo plitka, koja sadrže više od 70% skeleta, na nagibu od 60% ugrožena su jakim jaružnom erozijom, jako oštećena i degradirana, alkalna do jako kisela, neophodne su mjere zaštite od erozije a koja se isključivo mogu koristiti kao livade, pašnjaci i šume. Sedma bonitetna kategorija je evidentirana u naseljenom mjestu Humci i uz granicu sa naseljenim mjestom Miladići. Ova bonitetna kategorija zauzima tek 0,37% poljoprivrednog zemljišta.

VIII BONITETNA KATEGORIJA (DO 10 BODOVA)

Čine urbane zone, eksploataciona područja, saobraćajnice, vodne akumulacije i vrlo plitka zemljišta, koja sadrže i do 90% skeleta, na nagibu i više od 65%, ugrožena najjačim oblicima erozije a koja se koriste kao pašnjaci. Ova bonitetna kategorija je evidentirana uz vodotok Gnjica u neposrednoj granici urbanog područja Čelić i uz vodotok Šibošnica u naseljenom mjestu Ratkovići. Udio ove bonitetne kategorije iznosi tek 0,13% poljoprivrednog zemljišta.

AGROZONE

Prethodno definisana kategorizacija poljoprivrednog zemljišta prema bonitetnim kategorijama je poslužila za utvrđivanje agrozona na području Općine. U skladu sa važećom zakonskom regulativom izvršeno je utvrđivanje poljoprivrednog zemljišta po agrozonama i to na način da su:

- Zemljišta od I do IV kategorije boniteta utvrđena kao prva agrozona
- Zemljišta od V do VI kategorije boniteta utvrđena kao druga agrozona
- Zemljišta od VII do VIII kategorije boniteta utvrđena kao treća agrozona.

Podatak o zastupljenosti pojedinih agrozona unutar područja općine Čelić, u ukupnom poljoprivrednom zemljištu, prikazan je u slijedećoj tabeli:

TABELA 29 – STRUKTURA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA SA AGROZONAMA I BONITETNIM KATEGORIJAMA

Agrozona	Površina (ha)	Zastupljenost (%)
Prva agrozona (I, II, III, IV)	1.974,82	38,17
Druga agrozona (V i VI)	3.173,91	61,34
Treća agrozona (VII i VIII)	25,43	0,49
Σ	5.174,16	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu smjecijalističke studije poljoprivrednog zemljišta rađene za potrebe Prostornog plana područja Tuzlanskog kantona 2005-2025. godine i ortofoto snimaka.

Odstupanja koja su se javila u pogledu bilansa površina poljoprivrednog zemljišta utvrđenog ovim Planom i bilansa površina utvrđenih Prostornim planom područja Tuzlanskog kantona razlog su ažuriranja postojećeg stanja, kao i određenih odstupanja kod preraspodjele ostalih kategorija površina u Planskom periodu.

Analizirajući zastupljenost i odnose utvrđenih agrozona, evidentirano je prisustvo vrijednog udjela poljoprivrednog zemljišta koje je čije je korištenje u planskom periodu potrebno sprovesti konsultujući se sa važećom zakonskom regulativom i pozitivnom praksom u ovoj ovlasti. Značajan udio visokovrijednog zemljišta prve agrozone pokazatelj je potencijala ali ujedno i jedan od najznačajnijih aduta razvoja Općine.

Prema preporukama koje daje Prostorni plan Tuzlanskog kantona, način korištenja i sadnje unutar pojedinih agrozona, trebao bi se odvijati na slijedeći način:

AGROZONA I

Uz tehničko-tehnološko uređenje predstavlja potencijal za organizovanje intenzivne poljoprivredne proizvodnje. Korištenje zemljišta u ovoj agrozoni bi se usmjerilo na intenzivno ratarstvo, a to su, prije svega, proizvodnja krmnih kultura za proizvodnju mlijeka, intenzivna proizvodnja povrća, te proizvodnja industrijskog bilja.

AGROZONA II

Obzirom na prirodni brdsko-brežuljkasti ambijent otežano je korištenje mehanizacije za intenzivnu ratarsku proizvodnju, tako da je agrozona II namijenjena za poluintenzivnu poljoprivrednu proizvodnju. Na ovim površinama zemljišta organizovala bi se proizvodnja intenzivnih zasada voća visokostablašica i jagodastog voća, zatim uzgoj povrća i to pogotovu za industrijsku preradu. Također, u ovoj agrozoni korištenje zemljišta bi bilo usmjereno i za proizvodnju krme i sijena, kako bi se organizovala proizvodnja mlijeka i mesa.

AGROZONA III

Obzirom da agrozona III obuhvata brdsko-planinsko podneblje, struktura proizvodnje ograničena je na dosta uzak izbor poljoprivrednih kultura. Struktura proizvodnje u ovoj agrozoni namijenjena je paši, te proizvodnji sijena i krme, zatim ljekovitog bilja i jagodastog voća.

2.5.2. NAČIN KORIŠTENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

U ukupnom bilansu površina Općine, poljoprivredne površine zauzimaju 5.174,16 ili 37,98%, što predstavlja značaj udio površina.

Primjenom odgovarajućih mjera donesenih od strane općine, zakonske regulative i prostorno planske dokumentacije, neophodno je spriječiti nekontrolisanu uzurpaciju i trajno uništavanje poljoprivrednog zemljišta u korist građevinskog. Dakle potrebno je zaustaviti dosadašnji trend da se poljoprivredno zemljište transformiše u nekontrolisano građevinsko zemljište za potrebe izgradnje stambenih i privrednih objekata, saobraćajnih površina i neadekvatnu industriju i sl.

Razvijena poljoprivredna proizvodnja je uvjetovala organizirano korištenje zemljišta, koje se između ostalog ogleda u formiranju poljoprivrednih gazdinstava čiji pregled je za Općinu Čelić preuzet iz Registra poljoprivrednih gazdinstava Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH.

Na osnovu dostupnih podataka, na teritoriji općine je registrovano 639 gazdinstava koja gazduju sa 1.349,54 ha poljoprivrednog zemljišta, što predstavlja četvrtinu ukupnog poljoprivrednog zemljišta. Najviše poljoprivrednih gazdinstava je registrovano na teritoriji naseljenih mjesta: Čelić, Vražići i Ratkovići, dok su najkrupniji posjedi registrovani u: Brnjiku, Čeliću i Vražićima.

Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata	
Naziv izvještaja:	Struktura PG prema sjedištu i veličini posjeda – strukturalni izvještaj
Vrijeme generisanja:	25.07.2014. 12:18
Generisao korisnik:	konjić nedžad
Tip:	Sva klijenti
Status:	Svi
Teritorija:	FEDERACIJA BIH, regija: Tuzlanski kanton, općina: Čelić, naselje: sva naselja

Općina	Naselje	Ukup. broj PG	Ukupna površina PG [ha]	Broj 0-1 [ha]	Površina 0-1 [ha]	Broj 1-3 [ha]	Površina 1-3 [ha]	Broj 3-5 [ha]	Površina 3-5 [ha]	Broj 5-10 [ha]	Površina 5-10 [ha]	Broj 10-50 [ha]	Površina 10-50 [ha]
Čelić	Brezje	2	3.4970	1	0.1800	0	0.0000	1	3.3170	0	0.0000	0	0.0000
Čelić	Brnjik	48	162.6990	13	5.3687	14	27.8572	12	50.1390	8	52.1548	2	27.1688
Čelić	Čelić	226	333.7457	128	51.7542	74	121.3915	17	62.4478	5	33.9540	2	54.2482
Čelić	Drijenča	7	27.5578	0	0.0000	3	7.2522	2	6.0911	2	13.6145	0	0.0000
Čelić	Humci	72	151.2577	23	11.3259	33	59.8067	10	35.9333	5	32.7802	1	11.4106
Čelić	Lukavica	13	24.7052	5	3.3586	6	9.4924	1	3.3819	1	8.4723	0	0.0000
Čelić	Miladići	4	7.7474	0	0.0000	4	7.7474	0	0.0000	0	0.0000	0	0.0000
Čelić	Nahivci	31	75.5711	11	4.9380	10	21.5084	7	30.5372	3	18.5875	0	0.0000
Čelić	Ratkovići	77	145.8030	31	16.2891	31	55.4256	10	40.6618	5	33.4264	0	0.0000
Čelić	Šibotinica	9	33.6431	0	0.0000	4	8.1076	3	10.8402	2	14.6953	0	0.0000
Čelić	Velino Selo	30	104.7751	7	4.2584	7	14.0217	8	31.4854	7	43.2751	1	11.7339
Čelić	Visori	2	3.1461	1	0.3294	1	2.8167	0	0.0000	0	0.0000	0	0.0000
Čelić	Vražići	117	273.3902	34	19.4962	53	99.1170	17	67.1727	11	68.5567	2	21.0476
Čelić		639	1349.3384	254	127.3105	240	434.4844	68	342.6086	49	319.5268	8	123.6087

ILUSTRACIJA 5 – STRUKTURA POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA PREMA SJEDIŠTU I VELIČINI POSJEDA

IZVOR: Registar poljoprivrednih gazdinstava Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

TABELA 30 – NAČIN KORIŠTENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U SKLOPU POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Način korištenja / kultura	Površina (ha)	Procenat %
Njive/oranice	841,59	62,36
Voćnjaci	397,36	29,44
Vinogradi	0,56	0,04
Livade	76,32	5,66
Pašnjaci	33,21	2,46
Σ	1.349,54	100,00

IZVOR: Registar poljoprivrednih gazdinstava Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Dominiranje pojedinih kategorija poljoprivrednog zemljišta ujedno je i pokazatelj razvijenosti pojedinih područja odnosno u kojim područjima se treba intenzivirati i unaprijediti proizvodnja hrane. Osnova za unapređenje voćarstva je evidentna u naseljenim mjestima: Vražići, Humci, Čelić i Brnjik, dok razvoj povrtlarske proizvodnje je pogodan u: Brnjiku, Čeliću, Humcima, Ratkovićima i Vražićima

Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata	
Naziv izvještaja:	Struktura PG prema sjedištu i površinama katastr.kultura u posjedu – strukturni izvještaj
Vrijeme generisanja:	25.07.2014. 12:06
Generisao korisnik:	konjić nedžad
Tip:	Sva gazdinstva
Status:	Svi
Teritorija:	FEDERACIJA BIH, regija: Tuzlanski kanton, općina: Čelić, naselje: sva naselja

Sjedište gazdinstva		Organizacioni oblik		Katastarska kultura - površina u hektarima									
Općina	Naselje	Tip	Ukupno	Njiva	Basta	Voćnjak	Vinograd	Livada	Pasnjak	Šuma	Ribnjak	Močvara	Ostalo
Čelić	Brezje	PPG	2	3.2195		0.2775							
Ukupno za naselje Brezje			2	3.2195		0.2775							
Čelić	Brnjik	PPG	48	76.5476		59.5247		17.1428	4.7106				
Čelić	Brnjik	PG-PS	1	4.2551		0.5182							
Ukupno za naselje Brnjik			49	80.8027		60.0429		17.1428	4.7106				
Čelić	Čelić	PPG	223	178.1704		86.6913		8.4456	7.7093	0.0763			0.2854
Čelić	Čelić	PG-PS	3	28.9842		23.3822							
Ukupno za naselje Čelić			226	207.1546		110.0735		8.4456	7.7093	0.0763			0.2854
Čelić	Ortjenča	PPG	7	17.5754		3.8369		4.3710	1.7745				
Ukupno za naselje Ortjenča			7	17.5754		3.8369		4.3710	1.7745				
Čelić	Humci	PPG	72	103.4004		38.0602		7.8780	1.9191				
Ukupno za naselje Humci			72	103.4004		38.0602		7.8780	1.9191				
Čelić	Lukavica	PPG	13	17.6713		6.0470		0.0842	0.9027				
Ukupno za naselje Lukavica			13	17.6713		6.0470		0.0842	0.9027				
Čelić	Miladići	PPG	4	5.4008		1.2414		0.2128	0.8924				
Ukupno za naselje Miladići			4	5.4008		1.2414		0.2128	0.8924				
Čelić	Nahivci	PPG	31	51.8067		17.1295		4.0662	1.9687				
Ukupno za naselje Nahivci			31	51.8067		17.1295		4.0662	1.9687				
Čelić	Ratkovići	PPG	77	108.1726		34.0585		2.8028	0.7091				
Ukupno za naselje Ratkovići			77	108.1726		34.0585		2.8028	0.7091				
Čelić	Šibonica	PPG	9	25.5111		4.5819		2.7431	0.8070				
Ukupno za naselje Šibonica			9	25.5111		4.5819		2.7431	0.8070				
Čelić	Velino Selo	PPG	30	71.5282		19.6775		4.9203	8.6491				
Ukupno za naselje Velino Selo			30	71.5282		19.6775		4.9203	8.6491				
Čelić	Visori	PPG	2	2.1982			0.3552		0.3927				
Ukupno za naselje Visori			2	2.1982			0.3552		0.3927				
Čelić	Vražići	PPG	116	147.1487		102.3314		22.9884	2.7793				0.1424
Čelić	Vražići	PG-PS	1										
Ukupno za naselje Vražići			117	147.1487		102.3314		22.9884	2.7793				0.1424
Čelić			639	841.5902		397.358200000000	0.5532000000	76.3152000000	33.2145000000	0.0763000000			0.4289000000

ILUSTRACIJA 6 – STRUKTURA POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA PREMA SJEDIŠTU I KATASTARSKIM KULTURAMA
IZVOR: Registar poljoprivrednih gazdinstava Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Obzirom da prethodno navedeni podaci daju uvid u samo četvrtinu poljoprivrednog zemljišta, za pregled ostalih površina korišteni su podaci dati kroz relevantne statističke preglede.

U sklopu studije “Socioekonomski pokazatelji po općinama u 2013. godini” prezentovane su podaci za kategorije poljoprivrednog zemljišta (oranice i bašte, voćnjaci, pašnjaci) Općine Čelić sa pripadajućim površinama. Navedeni podaci su poslužili kao ulazni parametri za projekciju površina u planskom periodu, gdje se utvrđuje zadržavanje iste strukture kategorija poljoprivrednog zemljišta, ali sa izmijenjenim bilansom površina.

TABELA 31 - STRUKTURA KORIŠTENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA PO KATEGORIJAMA NA PODRUČJU OPĆINE ČELIĆ

Kategorije poljoprivrednog zemljišta	Studija 2013. (%)	Projekcija 2032. (ha)	Struktura 2032. (%)
Oranice i bašte	82,50	4.268,68	82,50
Voćnjaci	13,17	681,44	13,17
Pašnjaci	4,33	224,04	4,33
UKUPNO :	100,00	5.174,16	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu studije „Socioekonomski pokazatelji po općinama u 2013. godini“, Federalni zavod za programiranje razvoja.

TABELA 32 – STRUKTURA KORIŠTENJA ORANICA, BAŠTA I VRTOVA NA PODRUČJU OPĆINE ČELIĆ

Izvor	Ukupno obradivo		Obradeno		Ostalo na oranicama		Neobrađene oranice i bašte	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Studija 2013.	-	100,00	-	41,76	-	1,83	-	56,41
Projekcija	4.950,12	100,00	3.465,08	70,00	-	-	1.485,04	30,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu studije „Socioekonomski pokazatelji po općinama u 2013. godini“, Federalni zavod za programiranje razvoja.

Ako se uzmu u obzir prethodno navedeni bilansi poljoprivrednog zemljišta, u planskom periodu se utvrđuju slijedeći parametri:

- 0,41 ha poljoprivrednog zemljišta /stanovniku
- 0,40 ha obradivog poljoprivrednog zemljišta /stanovniku.

Poredeći sa svjetskim parametrima, koji kao granične vrijednosti za poljoprivredne površine uzimaju 0,44 ha/stanovniku, a za obradive 0,17 ha/stanovniku, poljoprivredne površine na području Općine su izuzetno povoljne.

2.5.3. BILANSI POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA PO UPOTREBNOJ VRIJEDNOSTI

Zastupljenost značajnih površina kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta I i II agrozone na području Općine, kao i pogodovanje ostalih prirodnih uslova, podrinijeli su razvoju zavidne poljoprivredne proizvodnje.

Prema dostupnim evidencijama zabilježene su značajne zasijane površine i prinosi koji su ostvaruju kulture pšenice, kukuruza i stočnog bilja, zatim kulture sezonskog povrća i svakako nezaobilazne voćarske kulture po kojim je ovaj kraj između ostalog prepoznatljiv. Bilježi se također i značajan prinos krošnjastog voća: šljive, jabuke i kruške, koji su među prvim gledajuću kantonalni prosjek. Posmatrajući Čelić zajedno sa općinom Gračanica kao jedinstvenu regiju kada je upitanju proizvodnja šljive, iste se mogu okarakterisati kao najvažniji proizvođači, pogotovo ako se u obzir uzme i proizvodnja lokalnih genotipova „Korajk“ i „Bosanka“. Na području općine je prisutan i uzgoj lokalnih genotipova kajsije.

Zvanična statistika ne donosi pregled zasijanih površina i prinosa jagodičastog voća (jagoda, malina, kupina i sl.), ali svakako je potrebno istaknuti da je sinonim za Općinu uzgoj jagoda i jagodičastog voća.

TABELA 33 – ZASIJANE POVRŠINE I OSTVARENI PRINOSI GLAVNIH KULTURA

Kultura	Zasijane površine odabranih usjeva u 2014/2015.	Prinosi usjeva u 2015.	
	(ha)	ukupan prinos (t)	prinos t/ha ili kg/stablu
Pšenica	175	595	3,4
Raž	25	50	2,0
Ječam	90	297	3,3
Zob	50	100	2,0
Kukuruz - zrno	505	1.465	2,9
Krompir	78	780	10,0
Luk crni	45	225	5,0
Grah	54	40	1,0
Kupus	12	96	8,0
Paradajz	15	120	8,0
Paprika	12	-	-
Djetelina	260	780	3,0
Lucerka	270	810	3,0
Kukuruz, zeleni	220	1.760	8,00
Trav. djet smjese	155	357	2,3
Jabuka	nisu dostupni podaci o zasijanim površinama	190	10,0
Kruška		152	8,0
Šljiva		3.609	9,0
Breskva		64	8,0
Orasi		40	10,0
Trešnje		72	12,0
Višnje		78	8,0
Kajsije		13	10,0

IZVOR: „Biljna proizvodnja Federacije BiH u 2015. godini“. Federalni zavod za statistiku, 2016. godina.

Tradicija na području Općine osim individualnih poljoprivrednih proizvođača, bilježi i privredne subjekte koji su se bavili poljoprivrednom proizvodnjom, odnosno preradom: Fabrika za preradu voća i povrća "Frigos" Čelić (u stečaju) i zemljoradničke zadruge „Poljopromet“ Čelić i „Bratstvo“ Koraj. Danas su poljoprivredni proizvođači organizirani u nekoliko zadruga i udruženja, što im pruža veću mogućnost i šansu da izradom projekata apliciraju kod određenih institucija kako bi dobili sredstva koja su im potrebna da bi se uspješno bavili poljoprivredom i tako bili konkurentni na tržištu. Također poljoprivredne zadruge se bave proizvodnjom, otkupom ali i plasmanom voća i povrća sa područja Općine.

Za osiguranje kvalitetnih prinosa bitno je osigurati kvalitetan sadni materijal voćarskih kultura. Kvalitetne i zdrave sadnice su preduslov za uspješnu voćarsku proizvodnju. Na teritoriji općine su registrovana dva rasadnika za proizvodnju sadnog materijala: Zemljoradnička zadruga Prva brazda i Agrostenly. Proširenjem kapaciteta i povećanjem proizvodnje sadnog materijala, redukuje se potreba uvoza sadnog materijala koji često po sortimentu ne odgovara našem podneblju.

U tabelarnom prikazu u nastavku dat je pregled poljoprivrednih djelatnosti i njihova prostorna distribucija u okviru teritorije Općine. Djelatnosti su kategorisane na intenzivne i poluintenzivne.

TABELA 34 – PROSTORNA STRUKTURA POLJOPRIVREDNIH DJELATNOSTI

Naseljeno mjesto	1. Povrtlarstvo		2. Voćarstvo		3. Jagodičasto voće		4. Stočarstvo		5. Peradarstvo		6. Pčelarstvo		7. Hladnjače		8. Prerađivački kapaciteti	
	I	PI	I	PI	I	PI	I	PI	I	PI	I	PI	I	PI	I	PI
Brezje		x		x		x	x					x				
Brnjik	x		x		x				x			x	x			x
Bučje		x				x						x				
Čelić	x		x		x			x	x			x	x			x
Drijenča		x		x				x				x				
Humci	x		x			x			x			x				
Lukavica		x		x								x				
Miladići		x		x								x				
Nahvioci		x	x			x						x				
Ratkovići	x		x		x			x	x			x	x			x
Šibošnica		x		x		x						x				x
Velino Selo		x		x		x						x				
Visori								x				x				
Vražići	x		x					x				x				x

I – intenzivna proizvodnja
PI – poluintenzivna proizvodnja

IZVOR: Interpretacija Nosioca pripreme i Nosioca izrade.

Evidentno je da se povrtlarska djelatnost intenzivno razvija u predjelima sa najkvalitetnijim kategorijama poljoprivrednog zemljišta (Brnjik, Čelić, Humci, Ratković i vražići), dok je u manjem obimu prisutan i u svim ostalim naseljenim mjestima. Voćarstvo, odnosno uzgaj krošnjastog voća, kao i uzgoj jagodičastog voća se vezuje za slične predjele. Uzgoj stočarstva se vezuje za manje kvalitetno poljoprivredno zemljište i predjele (Brnjik, Drijenča i Visori). Pčelarstvo kao još jedna od prepoznatljivosti općine Čelić je raspoređena na cjelokupnoj teritoriji općine u vidu poluintenzivnog karaktera. U cilju podrške proizvodnih kapaciteta formirani su prerađivački kapaciteti i hladnjače koje se vezuju za poslovno-proizvodne kapacitete.

U cilju unapređenja poljoprivredne proizvodnje na području Općine potrebno je:

- organizovati poljoprivrednu proizvodnju na bazi zdrave hrane
- potencirati intenzivnu voćarsku proizvodnju a posebno akcent staviti na jagodičasto voće zbog tradicije u ovoj proizvodnji i instaliranog prerađivačkog kapaciteta
- organizovati intenzivnu stočarsku proizvodnju (mlijeko i meso) zbog instaliranog kapaciteta mljekare
- poticati povrtlarstvo
- razvijati pčelarstvo
- organizovati intenzivnu ugovorenu poljoprivrednu proizvodnju što bi omogućilo obezbjeđenje sirovine postojeće ali i planirane prerađivačke kapacitete

- u širem pogledu učestvovati u formiranju „agri-food klastera“ koji bi činili proizvodni i prerađivački poljoprivredni kapaciteti općina: Gradačac, Čelić, Orašje, Odžak, Bijeljinja, Modriča, Šamac te Brčko distrikt i Županja (Hrvatska), a sve u cilju unapređenja proizvodnje, prerade i plasmana ovih proizvoda.

Ruralana područja mogu dati značajan doprinos razvoju i unapređenju poljoprivrede. Na ovim područjima se može razviti široki dijapazon dopunskih djelatnosti (pored proizvodnje hrane), kao što su:

- sakupljanje i prerada šumskih plodova i ljekovitog bilja
- izrada raznih proizvoda ručnog rada (pletenje, šivanje, proizvodi od kože, drveta, metala i sl.)
- izrada i dorada raznih elemenata i industrijska proizvodnja
- montaža određenih proizvoda i sklopova industrijskih proizvoda
- turistička djelatnost.

2.6. VODE I VODNE POVRŠINE

2.6.1 BILANS VODA

Jedan od osnovnih uslova razvoja nekog područja jeste snabdijevanje vodom za piće za potrebe stanovništva i tehnološkom vodom za potrebe industrije.

Osnova za proračun planskih potreba za vodom je osnova demografskog razvoje stanovnika, kao i promjene broja stanovnika za planski period do 2032. godine.

Pored demografskih podloga, za proračun sadašnjih i planskih potreba za vodom korišteni su i slijedeći parametri:

- količine zahvaćene vode
- količine zahvaćene vode sa gubicima (-30%)
- potrebne količine vode
- vodni deficit
- deficit rezervoarskog prostora.

U nastavku je data analiza raspoloživih vodnih kapaciteta i rezervoarskog prostora sa deficitima. Također, prikazane su trenutne i planirane potrebe za vodom i rezervoarskim prostorom. U tabelarnom prikazu je obuhvaćena cjelokupna općina. Na ovaj način možemo formirati stav i dalji pristup rješavanja potreba za vodom.

Usljed nedostatka podataka, utvrđivanje vodnih deficita i planiranje potrebnih količina vode nije moguće u potpunosti. Proačun će se zasnovati na dostupnim podacima.

Inicijalni korak u okviru poboljšanja cjelokupne komunalne infrastrukture je da se urade detaljni istražni radovi izdašnosti i kvaliteta vode izvorišta sa kojih se snabdijevaju naselja općine Čelić. Nakon utvrđivanja raspoloživih količina vode, i utvrđivanja da li postoje vodni deficiti, potrebno je uraditi detaljnu studiju o potencijalnim izvorištima za dovod dodatnih količina vode za cjelokupnu općinu (uzimajući i obzir formiranje akumulacije na rijeci Šibošnici što je predviđeno ovim planom). U okviru prethodno pomenute studije o vodosnabdijevanju, potrebno je analizirati i postojeći sistem u okviru čega je potrebno i uraditi katastar podzemnih instalacija. Obzirom na velika oštećenja izazvana prirodnim nepogodama u protekloj godini, potrebno je definisati aktivnosti (sanacija ukoliko je moguće ili potpuna rekonstrukcija mreže) za postojeću vodovodnu mrežu.

Detaljan opis distribucije postojećih i potrebnih količina vode po naseljenim mjestima i sistemima vodosnabdijevanja općine Čelić dat je u poglavlju 2.7. *Vodna infrastruktura*.

TABELA 35 – POTREBA ZA VODOM U PLANSKOM PERIODU SA VODNIM DEFICITIMA I DEFICITIMA REZERVOARSKOG PROSTORA

Naseljeno mjesto	Broj stanovnika		R	Q	Qgub	Qpot 2013.	Qpot 2032.	Qdef 2013.	Qdef 2032.	Rpot 2013.	Rpot 2032.	Rdef 2013.	Rdef 2032.
	2013.	2032.											
Brezje	19	23	0	0	0	0,11	0,14	-0,11	-0,14	3,36	4,07	-3,36	-4,07
Brnjak	473	564	50	0,28	0,196	2,79	3,33	-2,51	-3,05	83,76	99,88	-33,76	-49,88
Bučje	181	216	0	0	0	1,07	1,28	-1,07	-1,28	32,05	38,25	-32,05	-38,25
Čelić	3.123+36	3.767	200	7,8	5,46	18,64	22,34	-10,84	-14,54	559,4	667,08	-359,4	-467,08
Drijenča	732	873	0	0	0	4,32	5,15	-4,32	-5,15	129,63	154,59	-129,63	-154,59
Humci	1.633	1.948	0	0	0	9,64	11,50	-9,64	-11,50	289,18	344,96	-289,18	-344,96
Lukavica	121	144	0	0	0	0,71	0,85	-0,71	-0,85	21,43	25,50	-21,43	-25,50
Miladići	78	93	0	4	2,8	0,46	0,55	3,54	3,45	13,81	16,47	-13,81	-16,47
Nahvioci	674	805	100	1	0,7	3,98	4,75	-2,98	-3,75	119,35	142,55	-19,35	-42,55
Ratkovići	1.234	1.472	0	3	2,1	7,28	8,69	-4,28	-5,69	218,52	260,67	-218,52	-260,67
Šibošnica	223+40	312	100	0,5	0,35	1,55	1,84	-1,05	-1,34	46,57	55,25	53,43	44,75
Velino Selo	548	654	50	0,3	0,21	3,23	3,86	-2,93	-3,56	97,04	115,81	-47,04	-65,81
Visori	2	2	0	0	0	0,01	0,01	-0,01	-0,01	0,35	0,35	-0,35	-0,35
Vražići	1.387	1.655	0	4,54	3,178	8,19	9,77	-3,65	-5,23	245,61	293,07	-245,61	-293,07
Σ	10.502	12.528	500	21,42	14,99	61,98	74,06	-40,56	-52,64	1.860,06	2.218,5	-1.360,06	-1.718,5

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

OZNAKE:

R – Rezervoar

Q – Količine zahvaćene vode

Qgub – Količine zahvaćene vode sa gubicima (-30%)

Qpot – Potrebne količine vode

Qdef – Vodni deficit

Rdef – Deficit rezervoarskog prostora

NAPOMENA:

Količine koje su izražene sa nulom (0) u količinama zahvaćenih voda i rezervoarskog prostora označavaju da nije poznat podatak.

Potrebno je izvršiti detaljne istražne radove o količinama zahvaćenih voda i iskoristivog rezervoarskog prostora kako bi tabela i proračun bili kompletni.

2.6.2 IZVORIŠTA, TEKUĆE I PODZEMNE VODE

Područje Tuzlanskog kantona pripada slivu Save i Crnog mora, čija je hidrografska mreža površinskih tokova relativno razgranata, te zahvata površinu od oko 2.649 km². Osnovnu hidrografsku mrežu na području Općine čini rijeka Šibošnica sa svojim pritokama, koja protiče sredinom teritorije i ima karakter stalnog površinskog vodotoka.

Rijeka Šibošnica nastaje spajanjem Drijenačke rijeke i Piperke, sa svojim pritokama: Humačkim potokom, Vlaoštačkim potokom, Brnjičkim potokom i riječicom Orahovicom, i ulijeva se u rijeku Gnjicu, te predstavlja njenu lijevu pritoku. Rijeka Gnjica sa svojim pritokama: Sojičkim potokom i Čelićkom rijekom, također čini hidrografsku okosnicu Općine.

Osnovna karakteristika navedenih vodotoka je izraziti bujični karakter, kada, usljed obilnih kišnih padavina, naročito u proljeće i jesen, dolazi do naglog porasta vodostaja, izljevanja rijeka iz svojih korita i do poplava. Na području općine se nalazi mnoštvo povremenih potoka, koji se formiraju kao posljedica obilnih kišnih padavina. U recesionom periodu, kada dolazi do pražnjenja istih putem podzemnih voda, najveći broj ovih potoka presuši.

U sljedećim tabelama prikazane su karakteristične vrijednosti hidroloških parametara rijeke Šibošnica, u vidu srednjih i minimalnih godišnjih protoka:

TABELA 36 – SREDNJI GODIŠNJI PROTOCI VODE RIJEKE ŠIBOŠNICE

Vodotok	Orografska slivna povr. (km ²)	Qsr.god. (m ³ /s)	Protok povratnog perioda (%)			
			10	50	90	95
Šibošnica	120	1,7	2,41	1,70	1,00	0,80

TABELA 37 – MINIMALNI GODIŠNJI VODE RIJEKE ŠIBOŠNICE

Vodotok	Q minim. registrovani (m ³ /s)	Protok povratnog perioda (%)		
		5	10	50
Šibošnica	1,7	0,056	0,063	0,0103

Kroz teritoriju općine Čelić, tačnije urbano područje Čelić, manjim dijelom svog toka protiče rijeka Gnjica. Karakteristične vrijednosti hidroloških parametara rijeke Gnjice, u vidu srednjih i minimalnih godišnjih protoka nisu bile dostupne za teritoriju općine Čelić.

Mnoge rijeke unutar BiH, a među njima i Šibošnica, odlikuju se meandrima – laktastim skretanjima u donjim tokovima, što je uzrokovano malim nagibima i akumuliranjem velikih količina riječnog nanosa kojeg u aluvijalne ravni dopremaju njihove pritoke. Šibošnica čitavim svojim tokom kroz Čeličku općinu meandrira i pri tome akumulira velike količine riječnog nanosa.

U aluvijalno – pluvijalnom nanosu Šibošnice preovlađuju zaobljeni i nezaobljeni odlomci paleogenih kalstita, odnosno pješčara i glinaca. U okviru ovih sedimenata pored facije korita izdvajaju se i aluvijalno – plavni sedimenti. To su sedimenti koje nalazimo u proširenim dijelovima doline rijeke Šibošnice.

Povremene poplave imaju karakter mutnih tokova, nose velike količine suspendovanog materijala, ili alevrita, kojeg usljed malih horizontalnih brzina vodenih struja, talože na ranije stvorene facije korita

rijeke. Imajući u vidu uslove sedimentacije pješčari mogu biti dominantni u odnosu na glinu i lapore u nekim područjima i kao takvi mogu predstavljati pogodnu sredinu pukotinskog karaktera poprečne i međuslojne ispucalosti za akumuliranje ograničenih količina vode koja bez povoljnih uslova prihranjivanja ne predstavlja respektabilnu količinu.

Da bi se potencijalni akviferski karakter i vodonosnost bankovitih pješčara i glinaca ustanovio i pronašle respektabilne količine kvalitetne vode u nepoznati strukturnim odnosima sedimentacije, neophodna su opsežna i sveobuhvatna, te dugotrajna istraživanja, praćena kroz dugotrajna crpljenja, koja bi trebala obuhvatiti bar jednu hidrološku godinu uz produžena osmatranja. Ukoliko se u planskom periodu, a na osnovu provedenih istraživanja, pokaže postojanje količina vode koje mogu biti opravdane za uključenje u sistem vodosnabdijevanja Općine, iste u svakom slučaju treba valorizovati i iskoristiti.

U tabelarnom prikazu u nastavku dat je pregled izvorišta i objekata vodosnabdijevanja koja se koriste ili se planiraju koristiti za javno vodosnabdijevanje. Pomenuti objekti su evidentirani i planirani na osnovu podataka dostavljenih od nadležnog komunalnog preduzeća, opredjeljenja Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025. godina, te idejnog projekta „Obezbeđenje dodatnih količina pitke vode za područje Općine Čelić“ (PGP Hidroinžinjering doo Tuzla, Tuzla, 2003. godina).

TABELA 38 – OBJEKTI VODOSNABDIJEVANJA

Naziv	Tip	Napomena
Postojeće		
Duboki bunar 'Ratkovići'	Bunar	Izvorište sa stalnim kapacitetom u pukotinsko karstnom akviferu. 10 l/s
Duboki bunar 'Vražići'	Bunar	
Bunar 'Stadion'	Bunar	Vode aluviona.
Bunar 'Šibovača'	Bunar	Vode aluviona.
Bunar 'Frigos'	Bunar	Vode aluviona.
Bunar 'Tukovi 1'	Bunar	Vode aluviona.
Bunar 'Tukovi 2'	Bunar	Vode aluviona.
Bunar 'Tukovi 3'	Bunar	Vode aluviona.
Bunar 'Vražići 1'	Bunar	Vode aluviona, duboki bunari.
Bunar 'Vražići 2'	Bunar	
Bunar 'Nahvioci'	Bunar	
Duboki bunar 'Brnjik'	Bunar	
Bukovačka voda	Izvorište	
Igrište	Izvorište	
Izvorište 'Branja' Vražići	Izvorište	Izvorište u akviferu intergranularne poroznosti. 15 l/s
Izvorište 'Šipovača'	Izvorište	Površnske vode
Izvorište 'Brnjik 2'	Izvorište	Vode aluviona
Izvorište 'Šarena meraja'	Izvorište	Vode aluviona
Duboki bunar 'Mihajlovaca'	Izvorište	
Kaptaža 'Vrelo' Velino Selo	Kaptaža	
Rezervoar 'Brdo'	Rezervoar	
Rezervoar 'Pozarka' Mahala	Rezervoar	

Naziv	Tip	Napomena
Rezervoar 'Plane'	Rezervoar	
Planirano		
Bunar 'Vražići 2'	Bunar	
Izvorište 'Brnjik'	Izvorište	
Izvorište 'Luka'	Izvorište	PP TK. Izvorište u akviferu intergranularne poroznosti. 25 l/s
Izvorište 'Medići'	Izvorište	
Izvorište 'Ratkovići'	Izvorište	PP TK. Izvoriste sa stalnim kapacitetom u pukotinsko karstnom akviferu. 6 l/s
Izvorište 'Todići'	Izvorište	
Izvorište 'Vražići 1'	Izvorište	
Rezervoar 'Bučje'	Rezervoar	
Rezervoar 'Donji Humci'	Rezervoar	
Rezervoar 'Miladići'	Rezervoar	
Rezervoar 'Šibovača'	Rezervoar	V=1000 m ³
Rezervoar 'Vražići'	Rezervoar	
Vodozahvat 'Šibovača'	Vodozahvat	

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu podataka nadležnog komunalnog preduzeća, opredjeljenja Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025. godina, te idejnog projekta „Obezbeđenje dodatnih količina pitke vode za područje Općine Čelić“ (PGP Hidroinžinjeri doo Tuzla, Tuzla, 2003. godina).

2.6.3. PRIRODNE I VJEŠTAČKE AKUMULACIJE

HUMAČKO JEZERO

Na teritoriji Općine od prirodnih akumulacije evidentirano je Humačko jezero, površine 0,54 ha, koje se nalazu u naseljenom mjestu Humci. Jezero je okruženo poljoprivrednim zemljište, niskim rastinje i močvarnom vegetacijom. Površine uz jezero nisu kultivisane, niti uređene za potrebe korištenja jezera. Jezero i površine uz jezero pružaju mogućnost formiranja sadržaja za sport i rekreaciju.

Uz obale jezera formirana je površina u radijusu od 100 m, cca 4.5 ha, u sklopu koje se utvrđuje sportsko-rekreativna zona Humačko jezero.

HIDROAKUMULACIJA ŠIBOŠNICA

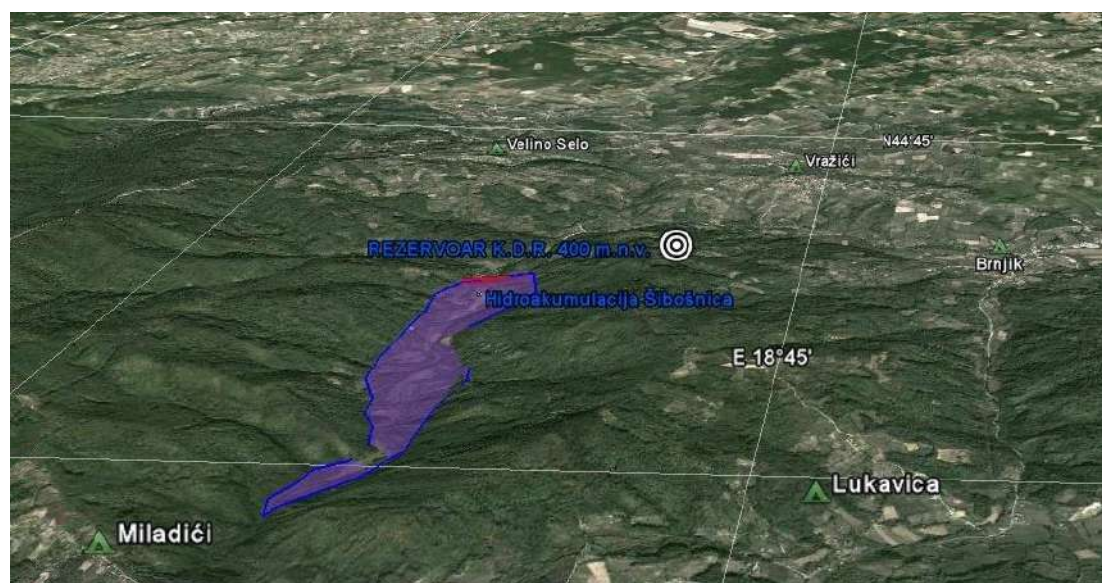
Izgradnja hidroakumulacije na rijeci Šibošnici je planirana još od osamdesetih godina što je uvršteno i kroz Prostorni plan Republike Bosne i Hercegovine za period 1981-2000. godina, a dalje preuzeto kroz Prostorni plan opštine Lopare u čijem sastavu se Općina Čelić nalazila. Hidroakumulacija je planirana kao višenamjenska, a neke od primarnih namjena bi bile: vodosnabdijevanje općine Čelić i šire regije, zaštita do voda, uravnoteženje hidrologije rijeke Šibošnice, navodnjavanje poljoprivrednih površina, proizvodnja električne energije, turizam i drugo.

Osnovne hidrotehničke i građevinske karakteristike hidroakumulacije su:

- Planirana je brana visine 50 m na rijeci Šibošnici u blizini ušća Vlaštačkog potoka
- Kota normalnog uspora 248 m.n.m.
- Zapremina hidroakumulacije 20.000.000 m³
- Površina hidroakumulacije cca 165 ha.

Prostorni obuhvat buduće hidroakumulacije čini teško pristupačni teren uske kotline rijeke Šibošnice ograničen strmim obroncima, sa pogodnom geomorfologijom za izgradnju ovakve hidroakumulacije na rijeci Šibošnici.

Za nesmetane dalje aktivnosti na realizaciji Prostornog plana izvršena je rezervacija prostora za izgradnju i formiranje akumulacije Šibošnica, koja bi prvenstveno služila vodosnadbijevanju. Dalji koraci bi podrazumijevali vršenje potrebnih istražnih radnji i mjerenja. Odmah nakon završetka mjerenja potrebno je izvršiti hidrogeološka ispitivanja prostora akumulacije u cilju utvrđivanja vododrživosti tla i mogućnosti pojave klizišta nakon uspostave akumulacije. Također, potrebno je provesti detaljnija geomehnička ispitivanja, te uraditi Hidrogeološki i Geomehnički elaborat.

ILUSTRACIJA 7 – PLANIRANA HIDROAKUMULACIJA ŠIBOŠNICA
IZVOR: Nosilac pripreme.

2.6.4. ZAŠTITNE ZONE I POJASEVI

Korištenje obala uz vodna tijela površinskih voda vrši se u skladu sa zakonskim propisima. Zahvati uz obale moraju se uskladiti sa dozvoljenim zahvatima na vodnom dobru i javnom vodnom dobru. Uz stalne vodotoke II kategorije na području Općine vodnom dobru pripada priobalni pojas širine 5 metara od granice obale (izrazite geomorfološke promjene).

Prije izvođenja zahvata u prostoru potrebno je izraditi geodetski elaborat i pribaviti rješenje o utvrđivanju granice vodnog dobra.

- Zaštitni pojas za vodotok Gnjica i Šibošnica utvrđuje se pojas od 20 m od vodnog dobra.
- Zaštitni pojas za ostale vodotoke utvrđuje se pojas od 5 m od vodnog dobra.
- Zaštitna zona oko Humačkog jezera utvrđuje se pojas od 100 m obalnog pojasa.
- Kao zaštitni pojas planirane vještačke hidroakumulacije Šibošnica utvrđuje se priobalni pojas širine minimalno 100 metara.

Posebnu pažnju u pogledu kvaliteta voda treba posvetiti izvorištima koja se koriste ili se planiraju koristiti za javno vodosnabdijevanje i njihovim zaštitnim zonama. Vodna tijela voda koje se koriste ili planiraju da se koriste za piće potrebno je štititi kontinuiranim uređenjem i održavanjem postojećih i planiranih izvorišta i donošenjem odluka kojim se određuju sanitarne zone zaštite i zaštitne mjere. Zone sanitarne zaštite izvorišta utvrđuje nadležni organ iz Općine koja koristi to izvorište u skladu sa podzakonskim aktom na nivou F BiH koji propisuje uslove za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitne mjere. Potrebno je pokrenuti proces donošenja odluka o proglašenju zaštitnih zona izvorišta za sva izvorišta na teritoriji općine Čelić za koja ova odluka nije donesena.

Nadležni organa Općine je za slijedeće objekte vodosnabdijevanja donio odluku o formiranju privremene zone zaštite.

TABELA 39 – PRIVREMENE ZONE ZAŠTITE IZVORIŠTA

Objekat vodosnabdijevanja	Privremena zona zaštite
Bunar 'Stadion'	Privremena zona zaštite r=100 m.
Bunar 'Šibovače'	Privremena zona zaštite r=100 m.
Bunar 'Frigos'	Privremena zona zaštite r=100 m.
Bunar 'Tukovi 1'	Privremena zona zaštite r=100 m.
Bunar 'Tukovi 2'	Privremena zona zaštite r=100 m.
Bunar 'Tukovi 3'	Privremena zona zaštite r=100 m.
Bunar 'Vražići'	Privremena zona zaštite r=100 m.
Bunar 'Vražići'	Privremena zona zaštite r=100 m.
Bunar 'Ratkovići'	Privremena zona zaštite r=50 m.

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

Za izvorišta za koja nije donesen akt o zaštiti nadležnog organa Općine, ovim Prostornim planom utvrđuju se uslovne privremene zone zaštite izvorišta u poluprečniku od 100 m oko izvorišta kao II zaštitna zona u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja uslova za određivanje zona zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnabdijevanje stanovništva ("Službene novine FBiH", broj 88/12).

2.7. VODNA INFRASTRUKTURA

2.7.1. SISTEM SNABDIJEVANJA VODOM

Općina Čelić ima nedovoljno riješen problem snabdijevanja pitkom vodom većine naselja, što je naročito izraženo u sušnom period godine od aprila do novembra. Konfiguracija terena i hidrogeološke karakteristike gornjih slojeva tla na širem prostoru, uslovile su bunarsko zahvatanje podzemnih voda iz lokalnih aluviona sa nivoa koji odgovaraju najbližim površinskim vodotocima. Prihranjivanje izvorišnih bunara vrši se infiltracijom površinskih i bočnih riječnih voda. Sva postojeća crpilišta na području općine Čelić urađena su gotovo u istim uslovima (mala debljina vodonosnog sloja i aluviona), tako da se u sušnom periodu njihovi kapaciteti smanjuju i preko pet puta. Kao rezultat nedostatka vode, crpilišta zahtijevaju prihranjivanje, kojim u sušnom periodu provizorno pribjegavaju korisnici vodovoda ali uslovi za prihranjivanje uvijek ne postoje i zavise od niza faktora kao što su kvalitet vode, tehnička rješenja koja ne ugrožavaju okolinu, investiciona ulaganja, moć samoprečišćavanja vode itd.

Na području općine Čelić ne postoji jedinstven sistem vodosnabdijevanja, nego svako naseljeno mjesto ima zaseban sistem vodosnabdijevanja (osim vodovodnog sistema naselja Čelić i Ratkovići, te Šibošnica i Nahvioci, koji su povezani distribucionom mrežom), koje trenutno zadovoljava samo osnovne potrebe cjelokupnog stanovništva Općine i to u povoljnom periodu godine.

Za dio općine (Čelić, Vražići, Brnjik, Velino Selo i Ratkovići) urađen je idejni projekat „Obezbjedenje dodatnih količina pitke vode za područje Općine Čelić“ (PGP Hidroinžinjeri doo Tuzla, Tuzla, 2003. godina). Projekat je potrebno revidovati i utvrditi da li su potrebne izmjene obzirom da je u proteklom periodu, usljed prirodnih nepogoda, došlo do zagađenja izvorišta i do oštećenja postojeće komunalne infrastrukture.

Naseljeno mjesto Čelić snabdijeva se pitkom vodom sa tri crpilišta (vodozahvata), koje predstavljaju crpilište Tukovi, crpilište Sibovača i crpilište Stadion. Lokacija postojećih bunara je u neposrednoj blizini korita rijeka Gnjice i Šibošnice, prema kojima je okolni teren u padu, te prema kojima gravitiraju sve vode naselja Čelić i okolnih naselja, odnosno gravitiraju zaštitnoj zoni postojećih i budućih izvorišta. Naselje Čelić se nalazi u široj zaštitnoj zoni postojećih izvorišta Sibovača, Frigos i Tukovi. Ukupna površina zemljišta Šadića mahale u naselju Čelić, gravitira izvorištu Sibovača, a Čelićka rijeka, vodotok koji je trenutno glavni kolektor upotrijebljenih i oborinskih voda iz starog dijela naselja Čelić, ulijeva se u rijeku Gnjicu u neposrednoj blizini bunara na Tukovima.

Detaljna istraživanja ovih crpilišta, od strane Instituta za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu, izvršena su krajem 1996. godine. Konačni rezultati sprovedenih istraživanja dali su odgovarajuće rezultate i smjernice poboljšanja revitalizacije postojećih crpilišta i mogućnost izgradnje alternativnog crpilišta Stadion, uz odgovarajuća tehnička rješenja kaptažnih objekata. Kao rezultat istraživanja sprovedeni su značajni zahvati i rekonstrukcija vodovodnog sistema naselja Čelić, s tim da je prije realizacije navedenih radova, izgrađen rezervoar zapremine $V= 200\text{m}^3$, na lokalitetu Igrište, iznad naselja Čelić. Zajedno sa izgradnjom rezervoara, izgrađen je i potisni cjevovod (bunar Ratkovići – rezervoar Igrište).

Sve obuhvatnom analizom i istraživanjima, koja je izvršio Institut za hidrotehniku, kako na postojećim crpilištima (Tukovi, Sibovača), tako i na alternativnom crpilištu Stadion, došlo se do saznanja da su u potpunosti iscrpljene mogućnosti zahvata dodatnih količina vode iz aluviona rijeke Gnjice na potezu

Tukovi-Stadion. Korištenje navedenih postojećih crpilišta u budućnosti zahtijeva kvalitetno održavanje i adekvatnu zaštitu kvaliteta vode. Raspoloživa postojeća crpilišta, u povoljnim hidrološkim uslovima, tokom godine mogu obezbjediti potrebne količine vode za ovo naselje u trajanju od 5 do 6 mjeseci.

Maksimalne izdašnosti izvorišta u sušnom periodu 2003. godine, kada su vršena mjerenja iznosila su:

Izvorište Tukovi	5,0 l/s
Izvorište Sibovača	1,1 l/s
<u>Izvorište Stadion</u>	<u>1,7 l/s</u>
Σ	7,8 l/s

Mjerenja su pokazala pad izdašnosti crpilišta i preko 60%. Uzrok ovakvog stanja izdašnosti je mala količina vode u rijeci Gnjici tokom pola godine, što je uzrokovano niskim nivoem podzemnih voda u aluvionu, te podrazumjeva tehničku nemogućnost prihranjivanja crpilišta.

Potrebne količine vode prema broju stanovnika (2013. godina) i specifičnoj potrošnji od 180l/dan-stan uz koeficijente dnevne i satne neravnomjernosti za naseljeno mjesto Čelić iznose 18,64 l/s. U odnosu sa maksimalnim raspoloživim količinama u sušnom periodu, vodni deficiti za 2013.godinu iznose 10,84 l/s.

Za planski period potrebne količine će biti veće i iznositi će za 2032. godinu 22,34 l/s, iz čega proizilazi da vodni deficiti za istu godinu, uzimajući minimalne raspoložive količine iznose 14,54 l/s.

Naseljeno mjesto Ratkovići je u sistemu vodosnabdijevanja naseljenog mjesta Čelić. Prema istim kriterijima kako i za naseljeno mjesto Čelić izračunate su potrebne količine vode za 2013. godinu koje iznose 7,28 l/s i za 2032. godinu 8,69 l/s. Trenutno raspoložive količine za naselje Ratkovići iznose 3 l/s, iz čega proizilaze vodni deficiti za 2013. godinu od 4,28l/s i 2032. godinu 5,69l/s.

Obezbeđenje potrebnih količina vode, za naseljeno mjesto Ratkovići, bazirano je na izgradnji dubokog bušenog bunara (dubina bunara je 56 m), koji se nalazi zapadno od samog naselja, uz rijeku Šibošnicu, te je prema mjerenjima izdašnosti iz 1996. godine imao kapacitet između 15 i 20 l/s, što u praksi njegovom eksploatacijom nije dokazano. Neposredno nakon izgradnje bunara, ugrađena je i hidromehanička oprema koja je bazirana na kapacitetu od 13 l/s što je smatrano realnošću u odnosu na ispitane količine. Iscrpljivanjem raspoloživih statičkih rezervi vode, pumpa prelazi u nepodnošljivi sistem rada, nakon čega je rad sistema kao takav i napušten. Testiranjem bunara u novembru 2001. godine, vodeći računa o akumuliranim količinama vode i prihranjivanju, Rudarski Institut Tuzla utvrdio je eksploatacioni kapacitet od 6 l/s, čime ovaj bunar ima svoju opravdanost, obzirom da je uvezan u vodovodni sistem naselja Ratkovići.

Međutim, ove količine i dalje ne zadovoljavaju potrebe, te je potrebno ostatak vodnog deficita pokriti iz drugog izvora. Potrebno je ispitati mogućnosti dovoda dodatnih količina vode i komparativno odabrati najpovoljnije rješenje sa hidrološkog, ekonomskog, eksploatacionog i drugih relevantnih aspekta.

Naseljeno mjesto Brnjik ima zaseban lokalni gravitacioni vodovodni sistem koji je baziran na četiri manja lokalna izvora silaznog tipa nastala iz formacija ispucalih kompleksa pješčara i glinaca, a čija je izdašnost mala, naročito u sušnom periodu godine. Izvorišta su smještena zapadno od naselja, na

udaljenosti od cca 1km u šumskom ambijentu, tako da posjeduju kvalitetnu i čistu vodu, bez uticaja urbanizacije.

U post ratnom periodu izvršena je dogradnja vodovodnog sistema u smislu zahvata i posljednjeg raspoloživog izvorišta, izgradnja vodovodnog cjevovoda od izvorišta do rezervoara, kao i izgradnja rezervoara zapremine $V= 50m^3$, sa glavnim distribucionim vodom do postojeće vodovodne mreže u naselju. Izdašnost izvorišta se smanjuje tokom sušnog perioda gotovo i do 10 puta, što potvrđuje mjerna količina vode svih raspoloživih izvorišta, mjerena u rezervoaru i iznosi 0,28 l/s.

Potrebne količine vode za 2013. godinu iznose 2,79 l/s i 2032. godinu 3,33 l/s iz čega proizilaze deficiti od 2,51 l/s za 2013. i 3,05 l/s za 2032. godinu. Kao prvi korak potrebno je definisati zaštitne zone izvorišta za već postojeće vodozahvate, te potencijalna nova izvorišta i kaptaze kako bi se zadovoljile potrebe za vodom.

Naseljeno mjesto Vražići se sa dva bunara snabdijeva pitkom vodom. Bunari su smješteni na desnoj obali rijeke Šibošnice, tačnije nizvodno 100m od bujične pregrade na vodotoku. Jedan od bunara je kopani klasični bunar radijusa 3m i dubine 5m smješten neposredno uz obalu rijeke. Drugi bunar je duboki bušeni bunar dubine 50m i arteškog je tipa. Ovaj bunar je također zacjevljen samo u gornjem dijelu, sa dubinom od 30m i čeličnim cijevima profila 200mm, te od dana izrade bunar je u eksploataciji i ima slične tehničke probleme bunaru u Ratkovićima (neadekvatna prohodnost bušotine i njeno nedovoljno zacjevljenje, što se odražava u teškoćama ugradnje pumpi i kablova automatike.

Mjerne količine vode, koja se eksploatiše na oba bunara odvojeno, u sušnom periodu 2003. godine, iznose:

- kopani bunar - 1,11 l/s
- bušeni bunar - 1,42 l/s sniženje nivoa 13 m
- duboki bunar - 3,43 l/s sniženje nivoa 22 m.

Unutar naseljenog mjesta Velino Selo postoji sedam manjih izvora koji se koriste na licu mjesta za snabdijevanje pitkom vodom putem izgrađenih bunara, javnih česmi. Jedno od navedenih izvorišta, na koti 418 mnm, kapaciteta 0,3 l/s u sušnom periodu, preko kaptaznog objekta zapremine $V= 50m^3$ i vodovodne mreže, gravitacionim putem uveden u potrošnju.

Kada su u pitanju ostala naseljena mjesta, većina se snabdijeva na principu lokalnih vodovoda i zahvatanju vode sa lokalnih izvorišta. Iz ovoga je proisteklo i da u većini slučajeva mjesne zajednice kao administrativne jedinice gazduju ovim vodovodima. Podaci o izdašnosti izvorišta, kao i generalno stanje vodovodne mreže su jako ograničeni.

Mjesne zajednice Šibošnica i Nahvioci su povezani jednim vodovodnim sistemom. Jedan izvor snabdijevanja je iz bunara, dubine 6m i izdašnosti do 1 l/s. Iz bunara se voda preko pumpne stanice pumpa u rezervoar zapremine $V=100m^3$, iz kojeg se voda gravitaciono distribuira do pomenutih mjesnih zajednica. Drugi vodozahvat je preko dva izvorišta na platou Majevice. Izvorišta su udaljena 10-12 km od naselja. Sa izvorišta se voda dovodi do rezervoara – sabirnog centra, iz kojeg se dalje gravitaciono distribuira. Izdašnost ova dva izvora ne prelazi preko 0,5 l/s.

Obzirom da Šibošnica i Nahvioci pripadaju jednom sistemu, vodne deficite ćemo također posmatrati u ukupnim količinama. Ukupan vodni deficit za Šibošnicu i Nahvioce iznosi 3,80l/s za 2013. godinu i 4,81 l/s za 2032. godinu. Prema sadašnjim uslovima lokalne zajednice, najpovoljnije rješenje vodnog deficita je kaptiranje dodatnih količina sa platoa Majevice, obzirom da postoji još nekaptiranih izvorišta i na kvalitet vode. Prvenstveno, potrebno je definisati zone zaštite za postojeće izvore snabdijevanja vodom, te istražiti izdašnosti ostalih izvorišta na platou Majevice.

Naseljena mjesta Humci, Drijenča, Miladići, Bučje, Lukavica, Visori snabdijevaju se također vodom sa lokalnih izvorišta i pomoću lokalnih vodovoda. Međutim, raspoložive količine vode su nepoznate kao i stanje vodovodnog sistema. Usljed dotrajalosti, oštećenja zbog klizišta, gubici unutar mreže su izuzetno veliki, te je raspoložive količine, procenat gubitaka i kvalitet vode potrebno utvrditi i detaljno istražiti.

Uvidom u postojeće stanje vezano za vodne resurse i vodnu infrastrukturu, može se zaključiti slijedeće:

- Evidentna je stagnacija u razvoju vodovodnih sistema. Posljedice su zastarjela oprema, loše stanje objekata vodovoda, loše stanje vodozahvata, brojna uska grla u vodovodnim sistemima koji kapacitetima ne odgovaraju narastajućim potrebama potrošača, te, što je naročito izraženo na ovom području Tuzlanskog kantona, nedovoljan obuhvat vodoopskrbnog područja.
- Ukupna potrebna količina vode za vodoopskrbu stanovništva i privrede po pojedinim vodnim područjima premašuje kapacitete mogućih izvorišta.
- U velikom broju slučajeva nisu uspostavljene zaštitne zone izvorišta (nisu usvojene niti zakonski provedena procedura usvajanja i poštovanja zona), a tamo gdje su ustanovljene obično se mjere provode samo u I zoni zaštite.
- Dakle, ukupni izgrađeni vodozahvati i kapaciteti korištenih podzemnih voda, djelimično zadovoljavaju potrebe. Ovo, naravno, znači da je potrebno graditi i tražiti nove vodozahvate ili akumulacijska jezera, što je uslovljeno prostornim neskladom konzumnog područja i izvorišta podzemnih voda, ali ukazuje na podzemno bogatstvo ovog vodnog resursa i na potrebu njegovog očuvanja i zaštite kvalitete.

Da bi se osigurale dovoljne količine vode u narednom planskom razdoblju, potrebno je prije svega dobra sinhronizacija svih čimbenika vodno-privrednog, društvenog i ekonomskog sektora u smislu funkcionalnog i efikasnog upravljanja vodnim resursima. Treba voditi računa o slijedećem:

- Opasnost od nestašice vode
- Velike promjene karakteristika oborina, suše i poplave u proteklom razdoblju
- Pouzdana vodoopskrba za stanovništvo, poljoprivredne i privredne djelatnosti u smislu količine i kakvoće vode
- Procjena potreba za vodom, njezina raspodjela prema namjeni i upravljanje vodnim resursima
- Otpadne vode poslovno-proizvodnih pogona te štetni utjecaj na lokalne, regionalne i međunarodne vode
- Pretjerano crpljenje podzemne vode
- Onečišćenje podzemne vode kao rezultat neodgovarajućeg odlaganja otpada

- Problem smanjenja kakvoće tla i vode kao rezultat neodgovarajućeg korištenja industrijskih i poljoprivrednih hemikalija
- Ubrzani rast urbanih područja
- Utjecaj uništavanja šuma na tlo i vodne resurse
- Širenje pustinja kao rezultat neodgovarajućeg upravljanja poljoprivrednim zemljištem
- Utjecaj odlaganja opasnog i krutog otpada na tlo i vodne resurse.

Sušтина problematike vodosnabdijevanja je nedovoljna količina vode na izvorištima u sušnom period kao i nedovoljna zaštita izvorišta u pogledu formiranja zaštitnih zona a naročito kada se imaju u vidu geološke i hidrogeološke formacije u kojima nastaju izvorišta ili iz kojih se crpe potrebne količine vode (plitki aluvijalni nanosi uz rijeku Gnjicu i Šibošnicu “pješčari, laparoviti pješčari, laporci i sl.”).

Također, činjenica da je 70% izvorišta (vodozahvata) kaptirano prije 20 i više godina te da su tadašnje planske potrebe prevaziđene kako zbog porasta broja stanovnika tako i zbog promjene načina življenja što je veoma važan faktor u ovom području. Uništenje biljnog pokrivača, nastanak goleti i erozije, također su doprinijeli smanjenju vodnog bilansa uslijed brze filtracije i brzog oticanja. Imajući u vidu niz negativnih faktora koji se u posljednje vrijeme manifestuju na raspoloživi bilans pitkih voda na ovom području, iznalaženja dodatnih količina pitke vode zahtjeva precizan pristup ovoj problematici kako u raspoloživom prostoru tako i u hidrološkom ciklusu vremena.

Za iznalaženje dodatnih količina pitke vode, 2003. godine urađeno je idejno rješenje, za čije potrebe su vršena istraživanja na slivu rijeke Šibošnice, obzirom da je sliv rijeke Gnjice u tom pogledu praktično u potpunosti iskorišten a ujedno i rizičan kad se tiče zaštite izvorišta zbog koncentracije otpadnih materijala i voda uzvodno i nizvodno od naselja Čelić.

Prema idejnom rješenju moguće je posmatrati općinu Čelić sa aspekta vodosnabdijevanja u dvije cjeline. Jedna cjelina predstavlja naseljena mjesta Čelić, Brnjik, Vražići, Velino Selo i Ratkovići u kojoj bi se mogao formirati jedan sistem snabdijevanja vodom obzirom na konfiguraciju terena i mogućnost dovoda dovoljnih količina vode. Drugu cjelinu predstavljaju ostala naseljena mjesta koja se trenutno snabdijevaju vodom na principu lokalnih vodovoda i sa lokalnih izvorišta. Ovaj princip se planira zadržati uz adekvatne mjere sanacije, rekonstrukcije, proširenja i sl.

Za prvu cjelinu urađeni su istražni radovi i dati prijedlozi za dovod dodatnih količina vode. Prijedlozi koji su uzeti u obzir su:

- Zahvat dodatnih količina vode sa brane Vražići (15 l/s)
- Zahvat dodatnih količina vode iz bankovitih pješčara – duboki bunari (po 3l/s)
- Zahvat dodatnih količina vode sa manjih lokalnih izvora za Velino Selo (ukupno 2,58 l/s istraženo)
- Zahvat dodatnih količina vode iz kompleksa krečnjaka Velino Selo – Vražići (2 l/s istraženo)
- Zahvat dodatnih količina vode sa Vlaštačkog potoka – dugoročno rješenje koje zahtijeva kompleksne aktivnosti zaštite i tretmana vode.

Konačno rješenje planiranog sistema vodosnabdijevanja potrebno je detaljno istražiti i sagledati cjelokupan obuhvat nakon definisanja potrebnih podataka. Potrebno je istražiti moguće izvore vodosnabdijevanja sa aspekta kvantiteta i kvaliteta vode. Nakon definisanja izvora vodosnabdijevanja potrebno je uraditi zoniranje područja i postaviti idejno rješenje sistema na osnovu kojeg će se

uraditi idejni i glavni projekat. Za potrebe ovog plana, vodovi su iscrtani šematski, a izvori odnosno bunari sa kojih je naznačeno zahvatanje vode nisu konačno definisani prema prethodno navedenim zahtjevima. Dakle, rezultati detaljnih istražnih radova će konačno odrediti sistem vodosnabdijevanja, položaj rezervoara i trase vodovoda.

U cilju smanjenja trenutno iskazanog deficita u vodi pojedinih općina, a time i poboljšanja uslova snabdijevanja pitkom vodom stanovništva područja općine Čelić, utvrđeno je, da je potrebno izvršiti optimizaciju postojećih izvorišta vode za piće do postizanja punog kapaciteta. Enormni gubici vode, procijenjeni u razvodnim mrežama sistema vodosnabdijevanja (30 – 70%), uslovljavaju da se saniranje istih postavi kao hitan i kontinuiran zadatak. Smanjenje gubitaka vode može se postići: rekonstrukcijom (zamjenom) dotrajalih dijelova mreže, saniranje kvarova na dovodnim cjevovodima i razvodnoj mreži, zamjenom dotrajalih vodovodnih armatura i drugo.

Planiranjem prethodno opisane hidroakumulacije Šibošnica pruža se mogućnost sistemskog rješavanja problema vodosnabdijevanja Općine, ali i šireg područja. Za ovo varijantno rješenje potrebno je provesti detaljnu studijsko istraživanje.

2.7.2. SISTEM ODVOĐENJA OTPADNIH VODA

Naselja unutar područja općine Čelić nemaju izgrađen cjelokupan kanalizacioni sistem. Oborinske vode gravitaciono i nekontrolisano otiču ulicama i slivnim površinama prema vodotocima. Fekalne vode direktno ili preko zapunjenih septika otiču u okolne vodotoke ili se infiltriraju u podzemlje slivnih površina koje gravitiraju rijekama Gnjica i Šibošnica. Sve površine unutar općine Čelić, na kojim su smještena naselja, svojim većim dijelom gravitiraju koritima rijeka Gnjica i Šibošnica, odnosno zaštitnoj zoni postojećim i budućim izvorišta.

Iz prethodnog proizlazi koliko je važno i hitno zaustaviti i u cjelosti spriječiti zagađivanje podzemlja i vodotoka, odnosno zone izvorišta pitke vode. U protivnom, u bliskoj budućnosti, ekološki devastirana sredina biti će ograničavajući faktor razvoja naselja unutar područja općine Čelić. Obzirom da su osnovne pretpostavke za dalji razvoj naselja općine Čelić, zaštita životne sredine u skladu sa realnim parametrima održivog razvoja u postojećim prirodnim uslovima, pristupilo se rješavanju ovog problema.

U skladu sa prethodno definisanim projektnim zadatkom, općinske strukture su 1998. godine raspisale tender za izradu projekta kanalizacionih sistema naselja unutar područja općine Čelić. Tender je dobila firma WTE-d.o.o. Sarajevo, koja je izradila glavni projekat kanalizacionih sistema naselja Čelić i okolnih sela, gdje je kompletan projekat podjeljen u tri faze: Prva faza obuhvata Glavni projekat upotrijebljenih i oborinskih voda naselja Čelić, druga faza je Glavni projekat glavnog kolektora upotrijebljenih voda Brnjik-Čelić, koji bi kapacitetom mogao prihvatiti upotrijebljene vode naselja Ratkovići, Brnjik, Vražići i Velinog Sela, te u trećoj fazi predviđena je izrada Idejnog rješenja postrojenja za tretman fekalnih otpadnih voda koje dotiču glavnim kolektorima definisanim u prethodne dvije faze.

Obzirom na realno stanje na terenu, predlaže se da se isti prioritet da izgradnji kanalizacije upotrijebljenih voda naselja Čelić i glavnog kolektora upotrijebljenih voda iz pravca Brnjika od ušća u Šibošnicu do naselja Ratkovići. Pomenuto bi bilo osnov za projektovanje i izgradnju kanalizacije upotrijebljenih voda naselja Ratkovići, što je također jedan od prioriteta u cilju zaštite stambeno poslovne zone oko saobraćajnice Čelić-Brnjik i izvorišta pitke vode za naselje Ratkovići.

U prelaznom period do izgradnje postrojenja za prečišćavanje upotrijebljenih voda, fekalni kolektori iz Čelića i Ratkovića će se ispuštati u vodotok rijeke Šibošnice u nivou malih voda. U toku pomenutog prelaznog perioda, trebalo bi izraditi Glavni projekat lokalne regulacije rijeka Gnjica i Šibošnica. Na osnovu regulisanog korita i nivelete dna, mogao bi se definisati horizontalni i visinski položaj postrojenja za prečišćavanje upotrijebljenih voda.

U međuvremenu, pristupilo se izvođenju projektovanih radova, što više pripreme na rekonstrukciji i izgradnji vodovodne i kanalizacione mreže u naselju Čelić su pri kraju. Ovaj projekat, do sada predstavlja najvažniji infrastrukturni projekat u općini Čelić. Sredstva za izgradnju, osigurana su kreditnim zaduženjima uz pomoć više instanci vlasti. Prije završenih radova, potrebno je usaglasiti i usvojiti pravilnik o korištenju kanalizacije, kojim bi se regulisali uslovi za ispuštanje upotrijebljenih voda u javnu kanalizaciju.

U planskom periodu nameću se prioritet izgradnja dijela kanizacionog sistema fekalnih voda za naselje Čelić do postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda planiranog na lokalitetu Sastavci, u Čeliću. Izgradnja glavnog kolektora na potezu: lokacija Salište (ispod naselja Vražići) – Brnjik – Ratkovići – Sastavci (Čelić). Na kolektoru su predviđena i mjesta budućih priključaka fekalne kanalizacije iz Velinog Sela, dijela Vražića i Brnjika, Ratkovića i dijela Čelića. Radovi na kanizacionom sistemu fekalnih voda naselja Čelić i glavnom kolektoru Vražići-Čelić trebali bi se izvesti na početku planskog perioda. Izgradnja I faze uređaja za prečišćavanje otpadnih voda gore navedenih naselja, kapaciteta 10.000 ES, treba biti realizovana početkom drugog dijela planskog perioda.

2.7.3. ZAŠTITA OD VODA I UREĐENJE VODA

Problemi vezani za plavljenje prostora općine Čelić, odnose se na izlivanje rijeke Šibošnice i rijeke Gnjice u hidrološki nepovoljnim periodima (za vrijeme naglog topljenja snijega, kiše velikog intenziteta). Preventivne mjere za zaštitu od poplava predstavlja regulacija vodotoka, izgradnja nasipa manjih akumulacija, lateralnih kanala, crpnih stanica, uređaja za regulaciju promjena na vodama.

Potrebno je na osnovu novih hidroloških podataka odrediti plavnu liniju i dužinu potrebne regulacije. Također, izgradnjom planirane akumulacije na rijeci Šibošnici bi se omogućilo upravljanje količinama voda nizvodno od brane kao i kontrola planvnog vala.

Za sve vodotoke utvrđuje se obaveza preventivnog čišćenja korita i kanala, a u cilju sprečavanja negativnih posljedica plavljenja.

2.8. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

2.8.1. UPRAVLJANJE OTPADOM

PROIZVODNJA KOMUNALNOG OTPADA

Prema podacima, koji su preuzeti iz dokumenta "Plan upravljanja otpadom općine Čelić za period od 2011. do 2016. godine", za područje Općine uzeti su u obzir i analizirani svi proizvođači otpada. Procjena količina otpada koja se očekuje na teritoriji Općine u planskom periodu, urađena je na osnovu trenutnog broja stanovnika, procjene rasta stanovništva i količine otpada po glavi stanovnika.

Procjene otpada iz domaćinstva, za potrebe navedenog dokumenta, radili su međunarodni stručnjaci SIDA programa za upravljanje čvrstim otpadom. Procjene o ukupno proizvedenom reciklažnom otpadu, dati su na osnovu literaturnih podataka o prisutnosti komponenti za reciklažu u ukupnom proizvedenom otpadu. Procjenjuje se da u ukupno proizvedenom otpadu ima oko 40% materijala koje je moguće reciklirati.

Obzirom da ne postoje precizni podaci o vrsti i količini otpada koje proizvode pojedina pravna lica, jer se ne vrši vaganje i praćenje kako od strane komunalnog preduzeća tako i od strane individualnih proizvođača, procjenjuje se da je na godišnjem nivou očekivana količina otpada 635 t/god.

U nastavku je prezentovan očekivani porast količine otpada za područje općine Čelić i Tuzlanskog kantona, a na osnovu „Plana upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015-2020.“

TABELA 40 – PORAST KOLIČINE OTPADA (T)

Općina	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Čelić	2.449	2.663	2.896	3.149	3.361
Tuzlanski kanton	154.557	168.056	182.735	198.696	212.049

IZVOR: Plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015-2020.

PRIKUPLJANJE I ZBRINJAVANJE OTPADA

Nadležnost za zaštitu okoliša u BiH, a samim tim i upravljanje otpadom, je prema Dejtonskom sporazumu na entitetskom nivou. Nadležnost u Federaciji BiH je podijeljena između Federalnog ministarstva okoliša i turizma i Kantonalnog ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice u skladu sa federalnim Zakonom o upravljanju otpada i pratećim zakonima i pravilnicima. Prema Zakonu o komunalnim djelatnostima, oblast prikupljanja i odvoza komunalnog otpada je u nadležnosti Općine.

Općina Čelić je potpisala međuopćinski sporazum za regionalnu sanitarnu deponiju u Bijeljini zajedno sa općinama Bijeljina, Ugljevik, Lopare (RS) i Teočak na osnovu kojeg je osnovano javno preduzeće „Eko-Dep“ Bijeljina. Regionalna sanitarna deponija „Brijesnica“ izgrađena je u sklopu projekta „Upravljanje čvrstim otpadom“ u BiH. Trenutno je završena prva faza izgradnje regionalne sanitarne deponije koja je obuhvatila izgradnju dvije od ukupno četiri sanitarne ćelije i izgradnju drugih građevinskih objekata, te nabavku specijalizirane opreme i mašina.

Općinsko vijeće Čelić je svojom odlukom broj: 01-23-2150/03 od 17.09.2003. godine („Službeni glasnik općine Čelić“, broj: 3/05) osnovalo JKP "Čistoća" Čelić i povjerilo mu obavljanje cjelokupne komunalne djelatnosti na cijeloj teritoriji općine Čelić, a što obuhvata i djelatnost prikupljanja i

odlaganja komunalnog otpada. Općina Čelić je osnivač i stopostotni vlasnik preduzeća JKP „Čistoća“ Čelić. Na području Općine ne postoje druge firme koje se bave prikupljanjem i reciklažom otpada. JKP „Čistoća“ d.o.o. unutar područja općine Čelić, zaduženo je za:

- snabdijevanje pravnih i fizičkih lica vodom za piće
- sakupljanje i deponovanje čvrstog komunalnog otpada od pravnih i fizičkih lica
- čišćenje i uređivanje javnih površina.

Preduzeće svoju djelatnost obavlja na području mjesnih zajednica: Čelić, Ratkovići, Vražići, Velino Selo, Brnjik, Šibošnica i Nahvioci. Određene mjesne zajednice na području općine Čelić nisu obuhvaćene uslugama organizovanog odvoza komunalnog otpada od strane JKP „Čistoća“ Čelić zbog nedovoljnih tehničkih kapaciteta komunalnog preduzeća, položaja i udaljenosti terena.

Opremljenost JKP „Čistoća“ za poslove prikupljanja i zbrinjavanja otpada nije odgovarajuća. Potrebno je obezbijediti specijalna vozila za odvoz smeća u naseljima koja su terenski nepristupačna kao i određeni broj novih kontejnera i kanti za prikupljanje otpada. Uz nabavku adekvatnih vozila i nove opreme za prikupljanje otpada bilo bi moguće proširiti područje prikupljanja otpada na cijelu Općinu.

Dinamika odvoza otpada u pojedinim dijelovima Općine nije zadovoljavajuća, a posljedica je nedovoljnog broja vozila. Trenutno se sav prikupljeni otpad odlaže na lokalnu deponiju „Cerik“, a transportuje se jednim vozilom. Količine komunalnog otpada direktno uslovljavaju dinamiku odvoza otpada, što znači da je jednom sedmično potrebno vršiti odvoz otpada sa područja cijele Općine.

Trenutno na području općine Čelić ne postoji centar za reciklažu. Njegova izgradnja planirana je na mjestu lokalne deponije ukoliko se ne izgradi regionalni centar za reciklažu u sklopu transfer stanice ili regionalne deponije u Bijeljini. U svakom slučaju, komunalno preduzeće je potrebno opremiti specijalnim vozilom za prikupljanje odvojeno odloženog otpada i transport do mjesta obrade.

Za prikupljanje izdvojenog otpada, koji se koristi za reciklažu, u funkciji je 17 “zelenih otoka”. Zeleni otoci predstavljaju uređene lokacije na području Općine za postavljanje plastičnih kontejnera planiranih kao pilot projekat prikupljanja sekundarnih sirovina, kao odvojeni kontejneri za papir, staklo i plastiku. Jedan otok se sastoji od tri raznobojna plastična kontejnera zapremine od po 250 litara za papir (plavi), staklo (zeleni) i plastiku (žuti).

Nepostoje precizni podaci u vezi količina i vrsta specijalnog otpada koji se prikuplja na teritoriji općine Čelić. Neophodno je ustanoviti koje vrste specijalnog otpada na području Općine postoje i adekvatno ih zbrinuti. Način zbrinjavanja određenih vrsta specijalnog otpada (životinjski, opasni otpad, medicinski otpad) dijelom zavisi i od viših organa vlasti koji trebaju da donesu sistemski rješenja.

Sadašnjim servisom sakupljanja i odvoza komunalnog otpada pokriveno je 50% domaćinstva. U planskom periodu moguće je proširenje u dvije faze i to prva faza na ukupno 73% stanovnika obuhvaćenih uslugom, i u drugoj fazi do 2016. godine, moguće je proširenje na 80% stanovnika koji bi bili obuhvaćeni uslugom.

PLANSKI DOKUMENTI UPRAVLJANJA OTPADOM

Tretirani segment će se osloniti na odredbe „Plana upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015 - 2020“. Jedan od ciljeva Plana upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona je smanjenje količina otpada

koji se generira. Nastajanje otpada se se može spriječiti, međutim, mogu se poduzeti određene aktivnosti na smanjenju količina proizvedenog otpada.

Pored navedenog, nužno je uspostaviti slijedeće operativne ciljeve:

- Odvojeno prikupljanje otpada u svim općinama Tuzlanskog kantona
- Odvojeno prikupljanje količina za recikliranje.

Tabela 59: Operativni ciljevi za ostvarenje drugog strateškog cilja

Operativni cilj	Vremenski period		
	2015	2018	2020
KOMUNALNI OTPAD			
Uspostaviti sistem odvojenog prikupljanja otpada u svim općinama TK	70%	85%	95%
Odvojeno prikupiti količine za recikliranje (% od ukupno proizvedene količine)	8%	20%	30%
Papir i karton	35%	45%	55%
Staklo	4%	10%	40%
Metal	55%	60%	65%
Plastika	3%	6%	15%
Biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova	30%	50%	70%
PROIZVODNI OTPAD			
Preventivnim mjerama spriječiti/umanjiti porast ukupnih količina otpada iz industrije sa porastom obima industrijske proizvodnje	-	5%	10%
Povećati udio otpada koji se reciklira odnosno podliježe povratu materijala i energije (R&R), uz istovremeno smanjenje količina preostalog otpada za odlaganje (% od ukupno adekvatno zbrinutog)	Povećanje udjela otpada koji se reciklira		
	40%	60%	90%
	Smanjenje količina preostalog otpada za odlaganje		
	60%	40%	10%
Smanjenje količina nastalog biorazgradivog i drugog otpada u poljoprivredi i šumarstvu	1%	7%	10%
Smanjenje količina nastalog biorazgradivog i drugog otpada u poljoprivredi i šumarstvu	1%	3%	15%
POSEBNE KATEGORIJE OTPADA			
Sprečavanje nastajanja i smanjenje količina otpada za finalno odlaganje – otpad životinjskog porijekla	5%	10%	15%
Smanjiti količinu proizvedenog medicinskog opasnog otpada iz zdravstvenih ustanova	10%	30%	50%
Povećati ukupni postotak adekvatnog zbrinjavanja otpada reciklažom, odnosno povratom materijala ili energije (R&R):			
Stara vozila	40%	80%	90%
Stari akumulatori	85%	90%	95%
Stare gume	30%	60%	85%
Otpadna ulja	Maksimalno prikupivog dijela		
	70%	80%	90%
Električni i elektronski otpad	Od izvorne količine svježeg ulja		
	35%	40%	45%
	20%	30%	70%

ILUSTRACIJA 8 – OPERATIVNI CILJEVI ZA SMANJENJE KOLIČINA OTPADA I ODVOJENO PRIKUPLJANJE OTPADA

IZVOR: Plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015-2020.

Operativni ciljevi kojima će se postići ispunjenje drugog strateškog cilja definirani Strategijom, odnose se upravo na smanjenje količina otpada za finalno odlaganje, te stoga njima treba težiti i na kantonalnoj razini do kraja planskog perioda Plana upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona.

Kantonalni plan upravljanja otpadom, u planskom periodu za područje općine Čelić zadržava postojeću koncepciju upravljanja otpadom, odnosno odvoz na Regionalnu sanitarnu deponija „Brijesnica“ u Bijeljini.

U planskom periodu je potrebno raditi na slijedećem:

- Uspostaviti uslugu prikupljanja i odvoza otpada na način da se obuhvati 80% domaćinstava do 2016. godine,
- Sanirati i zatvoriti općinsko odlagalište do 2016. godine
- Ukloniti nelegalna odlagališta i sanirati područja na kojim su se nalazila
- Zbog udaljenosti od regionalne deponije, postoji potreba za izgradnjom transfer stanice. U tom smislu je moguće pokrenuti zajedničku inicijativu za građenje i aktivnosti zajedno sa općinama Lopare, Teočak i Ugljevik, koje gravitiraju deponiji u Bijeljini. Pretpostavlja se da bi se izgradnjom transfer stanice značajno smanjili troškovi transporta na regionalnu deponiju, te se u tom smislu mogu očekivati pozitivni uticaji na cijenu za korisnike
- Izgradnja općinskog reciklažnog centra i nabavka opreme za prethodnu obradu otpada (projekat će biti realizovan ukoliko ne dođe do realizacije projekta izgradnje regionalnog reciklažnog centra).

OBJEKTI ZA ODLAGANJE OTPADA

LOKALNA DEPONIJA

Lokalna deponija „Cerik“ u Čeliću sa raspoloživom površinom od 25.417 m², nalazi se sjeverno od naselja Čelić u blizini regionalnog puta Tuzla-Čelić-Brčko. Lokalna deponija nema potrebnu okolinsku i ostale dozvole, te kao takva je i naslijeđena iz prethodnog perioda.

U planskom periodu planirano je zatvaranje i sanacija iste, sa pretvorbom istog prostora u transfer stanicu i sortirnicu-centar za reciklažu. Deponija se još uvijek koristi i njome upravlja i gazduje JKP „Čistoća“ Čelić. U toku je proces njene sanacije koji je u mnogome dao doprinos podizanju standarda u odlaganju otpada na istu.

Potpuna sanacija i prestanak odlaganja otpada na istu planiran je do kraja 2016. godine kada se očekuje da će se steći svi uslovi za trajno odlaganje cjelokupnog otpada na regionalnu deponiju.

REGIONALNA DEPONIJA

Općina Čelić posjeduje ugovor o zajedničkom osnivanju regionalne deponije “Brijesnica” Bijeljina sa općinama iz oba entiteta, i to sa općinama Lopare, Ugljevik i Bijeljina, te sa općinom Teočak iz Federacije BiH. Lokalna deponija „Cerik“ udaljena je od regionalne deponije 50 km (najkraćim putnim pravcem Čelić – Bijeljina). Najudaljenija mjesna zajednica Sitari, po najkraćem putnom pravcu, od regionalne deponije Bijeljina, udaljena je 75 km.

Zbog velike dužine transporta otpada do regionalne deponije Bijeljina i ne adekvatnog transportnog sredstva troškovi transporta su dosta veliki i kao takvi ne mogu se uklopiti u cijenu usluge koja se naplaćuje za odvoz otpada.

Trenutno se komunalni otpad ne odlaže na regionalnu deponiju zbog neadekvatne opremljenosti JKP i visokih troškova transporta i odlaganja otpada.

NELEGALNE DEPONIJE I ODLAGALIŠTA OTPADA

Na prostoru Općine registrirane su tri divlje deponije i to na slijedećim lokacijama:

- lokacija „Greda“ - područje MZ Ratkovići
- lokacija MZ Velino Selo na graničnom području između FBiH i Distrikta Brčko
- lokacija MZ Drijenča, regionalni put Čelić-Tuzla-Drijenča, izlaz iz naselja Kolicе.

Na području općine stalno se provode aktivnosti na identifikaciji, čišćenju i uklanjanju divljih deponija kroz različite programe i učešćem JKP Čistoća Čelić. U narednom periodu potrebno je raditi na čišćenju divljih odlagališta u saradnji sa nadležnim institucijama i stanovništvom te podizati javnu svijest stanovništva o neadekvatnom odlaganju otpada i uticaju na zdravlje i okoliš.

Potrebno je i rigoroznije sprovoditi odluku o komunalnom redu kako bi se kažnjavali oni koji učestvuju u formiranju divljih deponija.

2.8.2. GROBLJA

Na području općine Čelić postoji 5 kršćanskih groblja i 11 islamskih, za koje nije dostupan podatak o površinama i kapacitetima.

Na osnovu topografskih karata utvrđena su slijedeća groblja i mezarja:

- groblja: Lukavica, Miladići, Martinovići, Glibine i Donje Brezje.
- mezarja: Velino Selo, Slatine – Vražići, Vražići, Vražići 2, Ratkovići, Čelić, Čelić – Igrište, Donji Humci, Humci, Sitari, Nahvioci.

Proračun potrebne površine mezarja-groblja za Općinu može se izvršiti putem nekoliko metoda proračuna, a to su: komparativna, normativna i obračunska metoda. Sve ove metode za dimenzioniranje potrebne površine zasnivaju se na: prognozni broj stanovnika, stopi mortaliteta, rotacionom turnusu i bruto površini grobnog mjesta. Na bazi ovih faktora i prognoziranog broja stanovnika, urađen je proračun potrebnih površina za mezarja – groblja, u varijanti od minimalne do maksimalne u zavisnosti od izabrane metode proračuna.

TABELA 41 – POTREBNE POVRŠINE ZA KOMPLEKSE MAZARJA-GROBLJA

Općina	Broj stanovnika	Potrebne površine za komplekse mezarja-groblja		
		Komparativna metoda 0,15 m ² /stan	Normativna metoda 0,30 m ² /stan	Obračunska metoda 0,20 m ² /stan
Čelić	12.528	1.879,00 m ² 1,88 ha	3.758,00 m ² 3,75 ha	2.505,00 m ² 2,50 ha

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

Prethodnom tabelom iskazane potrebne površine za komplekse mezarja-groblja. Obzirom da nedostaju podaci o postojećim površinama grobalja i potrebama za planiranje dodatnih, Planom nisu koncizno utvrđene lokacije novih grobalja i proširenje postojećih. Ako se u planskom periodu ukaže potreba za proširenje postojećih ili za formiranje novih površina, potrebno je postupiti u skladu sa odredbama Plana, relevantnom zakonskom regulativom kao i pozitivnom praksom za ovu oblast.

Savremeni pristup u planiranju grobalja podrazumijeva površine za grobna mjesta i jednako važne ostale površine koje se planiraju da bi se zadovoljila funkcija, vjerski obredi, jednovremeni pristup velikog broja građana, da bi se mogle formirati ozelenjene površine i ostalo. Ostale površine mogu zauzimati i 60% ukupne površine groblja.

2.8.3. PIJACE

Pored trgovine na malo, snabdjevanje građana na području Općine Čelić vrši se u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog Kantona, preko gradske pijace u urbanom području Čelić i specijalizirane pijace (stočna pijaca) smještenih u neposrednoj blizini poslovno-proizvodne zone Cerik.

U planskom periodu se zadržavaju navedene površine, te se utvrđuje obaveza njihovog dodatnog opremanja adekvatnom infrastrukturom. Prostornim planom je predviđeno da se do kraja planskog perioda obezbjedi 0,27m² po stanovniku tržišnog – pijačnog prostora, odnosno cca 3,4 ha. Također potrebno je razvijati ovaj vid infrastrukture i u ostalim centrima razvoja unutar Općine Čelić, a sve u skladu sa trenutnim potrebama i razvojnim kapacitetima Općine.

2.9. MINERALNE SIROVINE

Privredni razvoj nekog prostora u direktnoj je zavisnosti od geološkog sastava terena. Kao posljedica stvaranja veoma raznovrsnih litoloških članova na zemljinoj kori, stvoreni su uslovi za formiranje različitih varijeteta reljefa, odnosno mogućih staništa čovjeka kao društvenog bića i svih drugih aspekata koji prate njegov razvoj, a u osnovi može se govoriti, po današnjim shvatanjima, kao privrednim mogućnostima nekog geografskog prostora. Mineralne sirovine predstavljaju jedan od glavnih faktora razvoja jednog društva.

Na teritoriji Općine nije evidentirano postojanje značajnih ležišta mineralnih sirovina. Uz jugoistočnu granicu se na teritoriji općine Srebrenik nalazi ležište kamena krečnjaka, tako da se općina nalazi u dodiru sa navedenim ležištem.

Na krajnjem sjeverozapadnom dijelu Općine, u naseljenom mjestu Velino Selo, je evidentirano postojanje kamenoloma kamena krečnjaka. Površina navedenog kamenoloma iznosi 0,47 ha. U planskom periodu se zadržava navedeno eksploataciono polje uz uslov da se eksploatacija vrši u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

2.10. ENERGETSKA INFRASTRUKTURA

2.10.1. ELEKTROENERGETIKA

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Na području općine Čelić distribuciju električne energije obnaša Elektrodistribucija Tuzla koja posluje u okviru JP Elektroprivreda BiH Sarajevo. Elektrodistribucija Tuzla je organizovana u 12 poslovnih jedinica distribucije PJD od kojih je jedna PJD Čelić.

Napajanje kompletnog konzuma u općini Čelić se vrši iz TS 35/10 kV Čelić. Sva naseljena mjesta su elektrificirana, osim Visora gdje nije u potpunosti izvršeno deminiranje. Prema podacima dobijenim od strane PJD Čelić u narednoj tabeli daje se pregled broja kupaca po naponskim nivoima srednjenaponske (SN) i niskonaponske mreže (NN), kao i realizacija utroška električne energije u kWh po ovim nivoima.

TABELA 42 – BROJ KUPACA I REALIZACIJA ENERGIJE PO NAPONSKIM NIVOIMA U 2011. GODINI

PJD Čelić	Realizacija energije po naponskim nivoima (kWh)			Broj kupaca po naponskim nivoima		
	35 kV	10 kV	0,4 kV	35 kV	10 kV	0,4 kV
	-	51.599	12.202.476	-	2	4.210

IZVOR: JP Elektroprivreda dd Sarajevo – Elektrodistribucija Tuzla, PJD Čelić.

Na osnovu navedenog, može se zaključiti da je prosječna godišnja potrošnja električne energije (kWh) u godini za nivo SN-mreže cca 25.800 kWh/godini i NN-mreže cca 2.900 kWh/godini.

Područje općine Čelić prema podacima dobijenim od Elektrodistribucije Tuzla se napaja preko 56 komada srednjenaponskih TS 10(20)/04 kV. Instalirana snaga ovih srednjenaponskih stanica je 12.040 kVA. Iz ovog podatka se može izvesti prosječna instalirana snaga po jednoj TS 10(20) kV, koja iznosi 215 kVA. Prema ovako dobijenoj prosječnoj instaliranoj snazi, u narednoj tabeli dat je pregled rasporeda broja postojećih TS 10(20)/0,4 kV i njima pripadajućih snaga po centrima općine Čelić.

TABELA 43 – PREGLED RASPOREDA POSTOJEĆIH TS 10(20)/0,4 KV

Centar	Naziv 10 kV izlaza iz TS 35/10 kV Čelić	Broj instaliranih TS 10(20)/0,4 kV	Instalirana snaga [kVA] (prema prosjeku 215 kVA po TS 10(20)/0,4kV)
Čelić	DV 10 kV Čelić I	2	430
	DV 10 kV Čelić II	4	860
	DV 10 kV Čelić III	5	1.075
	KO 10 kV Frigos	1	215
	KO 10 kV Hladnjača II		
Humci	DV 10 kV Humci	7	1.505
Vražići	DV 10 kV Vražići	8	1.720
Ratkovići	DV 10 kV Čelić III	5	1.075
	DV 10 kV Vražići	5	1.075
Nahvioci	DV 10 kV Humci	13	2.795
Brnjik	DV 10 kV Humci	1	215
	DV 10 kV Vražići	5	1.075
Σ		56	12.040

IZVOR: JP Elektroprivreda dd Sarajevo – Elektrodistribucija Tuzla.

Pri planiranju novih lokacija treba se voditi računa o širini područja zone sigurnosti horizontalne ravnine za dalekovode 35 kV napona, koja iznosi 15m. Zavješena krajnjih faznih provodnika su podjednako udaljena od granice zone sigurnosti.

Kvalitet isporuke električne energije i sigurnost napajanja postojeće srednjenaponske mreže je zadovoljavajuće. Padovi napona na 10 kV mreži, prema podacima elektrodistribucije Tuzla, kreću se u dozvoljenim granicama od 10%.

Elektrodistribucija Tuzla ulaže u rekonstrukciju mreže i obnovu magistralnih 10 kV vodova užeom 50 mm² na armirano betonskim stubovima. Međutim, kod dislociranih centara od mjesta napajanja, kao što su Humci, Nahvioci I Vražići treba se kod novih priključenja potrošača voditi računa o padovima napona kao i gubicima u mreži.

Osnovu za određivanje perspektivnog (budućeg) elektroenergetskog sistema, predstavlja prognoza vršnog opterećenja na konceptu planirane izgradnje prostora i urbanističkih kapaciteta i normativima jediničnog opterećenja za pojedine sadržaje, odnosno kategorije potrošača. Također planirana električna mreža određuje se brojem potrebnih trafostanica i njihovim razmještajem, ali i konfiguracijom samog prostora.

Rješenje dugoročnog razvoja distribucijske mreže temeljeno na principima:

- Pogon sistema u skladu s tehničkim propisima kao što su: opterećenje vodova i transformatora, padovi napona i gubici u mreži
- Ekonomski opravdana ulaganja u pouzdanost napajanja električnom energijom.

PRIENOS I DISTRIBUCIJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

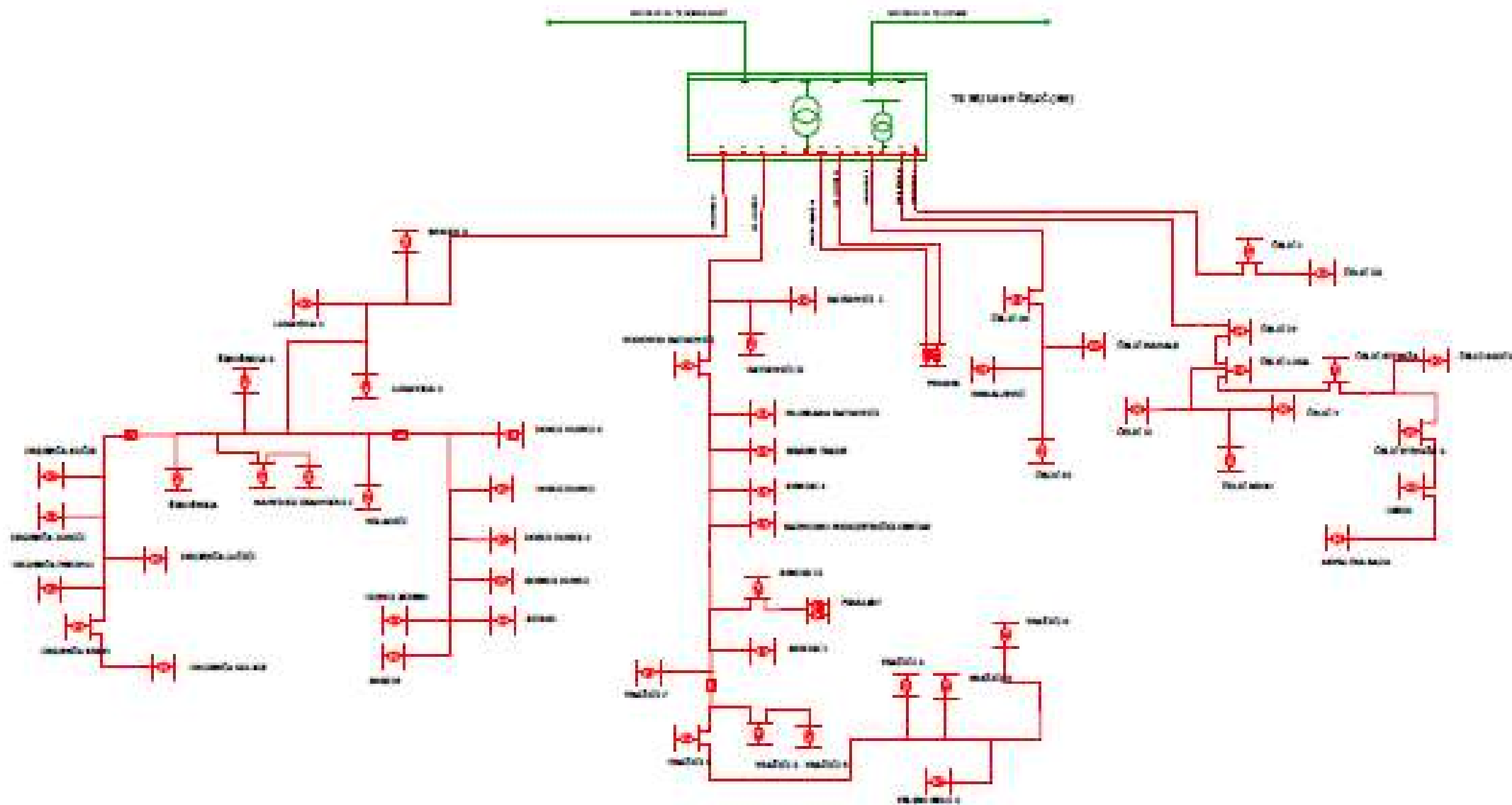
Područje općine Čelić snabdjeva se električnom energijom iz TS 35/10 kV Čelić, preko jednog transformatora instalisane snage 8 MVA i preko pet (5) dalekovodnih i dva (2) kablovska odvoda.

Napajanje trafostanice je izvedeno dvostrano preko dva 35 kV dalekovoda vezana na elektroprenosnu mrežu, dok je napajanje distributivne SN mreže izvedeno radijalno izuzev TS Frigos koja se direktno napaja preko dva KO 10 kV (KO 10 kV - Frigos i KO 10 kV - Hladnjača II). Ovim nije osigurano snabdijevanje potrošača električnom energijom područja općine Čelić u slučaju ispada jednog od preostalih pet SN-odlaznih dalekovoda po kriteriju „n-1“ preko postojećih srednjenaponskih odlaza budući da oni nisu međusobno povezani.

U planovima nižeg reda treba se uzeti u razmatranje ekonomska opravdanost ulaganja i ulaganja u veći nivo pouzdanosti napajanja u mreži 10(20) kV.

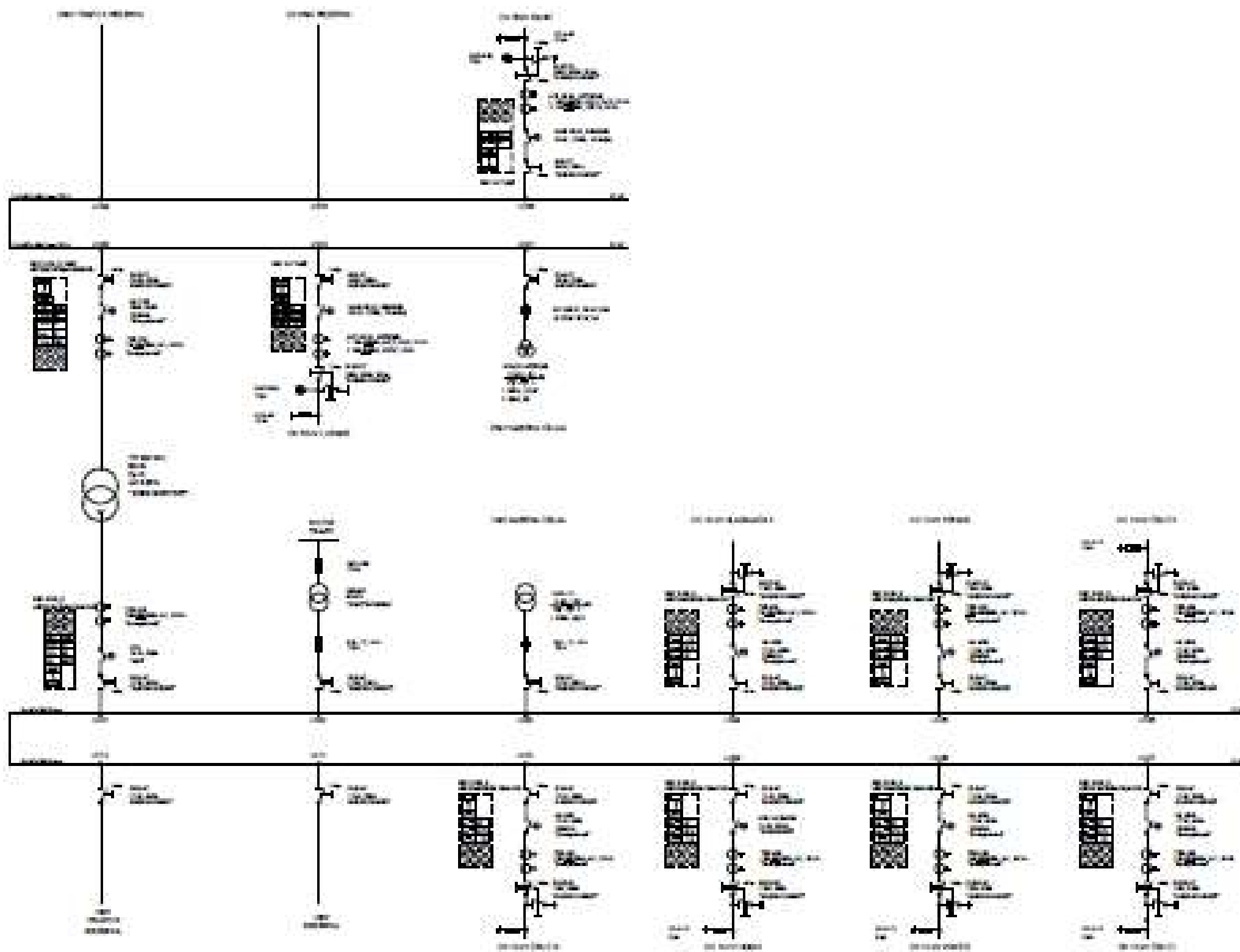
Osnovno napajanje je preko dalekovoda DV 35 kV Lopare - Čelić u dužini od 10,5 km na TS 110/35/10 kV Lopare, a rezervno napajanje je preko dalekovoda DV 35 kV Brčko - G.Rahić - Čelić u dužini od 23,285 km na TS 110/35/10 kV Brčko 1. Dalekovod 35 kV G. Rahić - Čelić je dužine 14,5 km. Ovim je osigurano snabdijevanje električnom energijom na nivou 35 kV područja općine Čelić iz dva pravca čime je ispunjen kriterij sigurnosti n-1.

Na narednoj ilustraciji prikazana je jednopolna šema SN-mreže za TS 35/10 kV Čelić i jednopolna šema za TS 35/10 kV Čelić.

ILUSTRACIJA 9 – JEDNOPOLNA ŠEMA SN-MREŽE ZA TS 35/10 KV ČELIĆ

IZVOR: JP Elektroprivreda dd Sarajevo – Elektrodistribucija Tuzla.

ILUSTRACIJA 10 – JEDNOLINIJNA ŠEMA ZA TS 35/10 KV ČELIĆ

IZVOR: JP Elektroprivreda dd Sarajevo – Elektrodistribucija Tuzla.

Radi potrebe distribucije, prema „Studiji energetskog sektora u BiH, Modul 4“ za TS 110/35/10 kV Lopare, koja ima samo jedan transformator snage 20MVA, planirano je da se u periodu od 2015-2020. godine izvrši proširenje sa još jednim transformatorom snage 20MVA. Ovim će se zadovoljiti i kriterij sigurnosti n-1 na nivou visokog napona.

U trafostanici TS 35/10 kV Čelić, ugrađen je jedan energetski transformator snage 8MVA što zadovoljava sadašnje potrebe u normalnom režimu rada. Međutim, u poremećenom režimu, kod ispada samog transformatora 35/10 kV, područje Čelića ostaje bez napajanja osim mogućih 35 kV veza prema Loparama i Rahiću. Inače, za područje PJD Čelić, nisu evidentirana preopterećenja transformatora niti prekoračenja pada napona na 10 kV sabirnicama.

Distribucija električne energije vrši se preko pet (5) dalekovodnih i dva (2) kablovska odvoda i to:

- DV 10 kV - Čelić I
- DV 10 kV - Čelić II
- DV 10 kV - Čelić III
- KO 10 kV - Frigos
- KO 10 kV - Hladnjača II
- DV 10 kV - Humci
- DV 10 kV - Vražići.

Maksimalno strujno opterećenje kao i najveći dopušteni pad napona su osnovni elementi za projektovanje elektrodistributivne mreže. Pored toga treba se uzeti u obzir i godišnji rast potražnje kao i potrebni rezervni kapacitet u odnosu na taj rast. Pogotovo u srednjenaponskoj mreži mora se uzeti u obzir rezerva u kapacitetu, tako da u slučaju kvara jedne komponente ili planiranog održavanja mreže, ne dođe do prekida napajanja. Srednjenaponska mreža, ako je to ekonomski opravdano, treba da bude projektovana po principu (n-1), što znači da sistem još uvijek može normalno raditi iako je jedna komponenta sistema u kvaru.

Za projektovanje distributivnih mreža potrebno je imati dobro utemeljene pretpostavke o potrebama potražnje kapaciteta i energije u budućem razvoju. Temeljne odrednice budućeg razvoja sistema snabdijevanja električnom energijom općine Čelić zasnivaju se na sljedećim elementima:

- Konceptu prostornog razvoja općine Čelić
- Na osnovu globalnih trendova budućeg razvoja potrošnje električne energije datim na teritorijalnoj raspodjeli planiranog konzuma električne energije
- Na bazi novih konceptualnih postavki i tehničko-tehnoloških inovacija razvoja i izgradnje električnih srednjenaponskih i niskonaponskih mreža.

Globalni trendovi budućeg razvoja konzuma električne energije određuju se po dvije različite metode:

- Strukturnoj metodi, koja se temelji na konceptu planirane izgradnje prostora i strukturnih urbanističkih planova,
- Statističkoj metodi, koja se temelji na dosadašnjim elektroenergetskim trendovima razvoja.

Prema strukturnoj metodi za planiranu izgradnju prostora odgovarajuće vrijednosti potrošnje električne energije nekog korisnika, mogu se odrediti prema sljedećim načelima projektovanja

distributivne mreža i transformatorskih stanica. Za svakog korisnika ova načela obuhvataju tri vrijednosti u projektovanju:

- "Početno opterećenje" (istovremeno maksimalno opterećenje po priključku), opterećenje na početku razmatranog perioda (sadašnje stanje)
- Porast, odnosno postotak povećanja za godinu
- "Krajnje opterećenje" (istovremeno maksimalno opterećenje po priključku), to je najveće opterećenje tj prognoza na kraju razdoblja uzetog u obzir.

Sadašnja prosječnu godišnja potrošnju električne energije kupaca na 0,4 kV nivou iznosi cca 2.900 kWh godišnje. Ovaj podatak ćemo uzeti kao osnovu za proračun buduće potrošnje prosječnog domaćinstva.

PROCJENA JEDNOVREMENE SNAGE ZA DOMAĆINSTVA

Procjenu maksimalne jednovremene snage za domaćinstva možemo izračunati uz pomoć Strand-Axelssen metode (CIRED-kongres iz 1975. godine) koja se bazira na prosječnoj godišnjoj potrošnji električne energije po domaćinstvu. Pomoću prosječne potrošnje jednog domaćinstva u godini od $E_{p0}=2.900$ kWh dolazimo do potrebne energije nakon planskog perioda od 20 godina (2012-2032. godina), uzevši pri tome prosječni porast potražnje u energiji od 1,5 % po godini.

$$E_{20G} = 3.900 \text{ kWh} \quad (\text{nakon 20 godina sa 1,5\% porastom})$$

Ova relacija glasi: $P_{max1} = \alpha * E_1 + \beta * \sqrt{E_1}$

gdje je:

P_{max} – maksimalno opterećenje jednog objekta,

α i β – empirijski koeficijenti (uzeto $\alpha=0,2319*10^{-3}$ i $\beta=0,0234$). Ovo su koeficijenti za domaćinstva sa pretežno zastupljenim individualnim stanovanjem,

E – potrošnja energije jednog objekta u godini.

Za više priključaka ovaj izraz glasi: $P_{max}(n) = \alpha * n * E_{20G} + \beta \sqrt{n} * E_{20G}$

Sve to proračunato na kVA, pri tome uzimajući odgovarajuće sigurnosne marže, dobijamo sljedeće vrijednosti maksimalne jednovremene snage po nivoima distributivne mreže, koje se koristiti za planiranje buduće mreže:

kućni priključak (jedan priključak):	3,08 kVA po priključku
NN-mreža (40 priključaka):	1,42 kVA po priključku
SN/NN stanica (275 priključaka)	1,2 kVA po priključku
SN-mreža (1100 priključaka):	1,1 kVA po priključku

Procjena maksimalne jednovremene snage za novoplanirane stambene jedinice:

TABELA 44 – PROCJENA MAKSIMALNE JEDNOVREMENE SNAGE ZA NOVE STAMBENE JEDINICE

Stambeni objekti	Broj stambenih jedinica	kVA/dom. (Nivo SN/NN stanica)	Ukupno kVA
Stambene jedinice	983	1,2	1.180

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

PROCJENA JEDNOVREMENE SNAGE ZA PRATEĆE DJELATNOSTI

Procjenu maksimalne jednovremene snage za ostalu potrošnju dobićemo uz pomoć usvojenih specifičnih vrijednosti za vršne snage po jedinici aktivne (bruto) površine objekta (VA/m²), po pojedinim vrstama objekata na nivou SN-mreže.

TABELA 45 – JEDNOVREMENA SNAGA ZA PRATEĆE OBJEKTE

Djelatnost	Specifično opterećenje za određenu djelatnost [VA/m ²]	
	od	do
Škola, dječija ustanova, univerzalna dvorana	10	25
Robna kuća, samoposluga, prodavnica	25	60
Zdravstvo	10	35
Male poslovne zgrade	15	30
Administracija, poslovni objekti	25	60
zanatstvo	25	60
Sportski centri	10	50
UKUPNO :	120	320

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

Iz gore navedenih podataka u tabeli za jednovremene snage za prateće objekte dobija se potrebna snaga za ostalu potrošnju:

OBRAZOVANJE

TABELA 46 – JEDNOVREMENA SNAGA ZA OBJEKTE OBRAZOVANJA

Centar	Predškolsko obrazovanje BGP (m ²)	Osnovno obrazovanje BGP (m ²)	Srednjoškolsko obrazovanje BGP (m ²)	Ukupno BGP (m ²)	Specifično opterećenje VA/m ² BGP	Ukupno kVA
Čelić	800	5.500	1.500	7.800	25	195
Humci	908	4.637		5.545	25	139
Vražići	641	3.017		3.658	25	91
Ratkovići	313			313	25	8
UKUPNO:	2.662	13.154	1.500	17.316		433

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

SOCIJALNI RAD

TABELA 47 – JEDNOVREMENA SNAGA ZA OBJEKTE SOCIJALNOG RADA

Objekat	BGP objekta (m ²)	Specifično opterećenje VA/m ² BGP	Ukupno kVA
Dom za stara i iznemogla lica	378,63	35	13
Prihvatilište za žrtve porodičnog nasilja	216,40	35	8
Prihvatilište za odrasla lica	432,80	35	15
UKUPNO:	1.027,83		36

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

TRGOVINA, UGOSTITELJSTVO, ZANATSTVO I FINANSIJE

TABELA 48 - JEDNOVREMENA SNAGA ZA OBJEKTE UGOSTITELJSTVA, TRGOVINE, ZANATSTVA I FINANSIJA

Prateći objekti	Čelić	Brnjik	Humci	Ratkovići	Šibošnica Nahvioci	Vražići	UKUPNO BGP (m ²)	Specifično opterećenje VA/m ² BGP	Ukupno kVA
Trgovina BGP (m ²)	35.249	1.770	11.057	7.886	5.520	12.330	73.812	50	3.690,60
Ugostiteljstvo BGP (m ²)	151	28	83	59	88	92	501	50	25,05
Servisi i uslužne djelatnosti BGP (m ²)	452	85	248	177	265	277	1.504	60	75,20
Finansijske usluge BGP (m ²)	4.709	-	2.580	1.840	-	2.886	12.015	60	720,90
UKUPNO :	40.561	1.883	13.968	9.962	5.873	15.585	87.832		4.511,75

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

PROCJENA JEDNOVREMENE SNAGE ZA PRIVREDU

Procjenu maksimalne jednovremene snage za privredu dobićemo uz pomoć usvojenih specifičnih vrijednosti za vršne snage po hektaru površine parcele (VA/ha) i ona se iskustveno kreće u rasponu od 80 do 160 kVA/ha na nivou SN-mreže. Na prostoru općine Čelić, pored postojećih, predložena su i dodatna proširenja postojećih poslovno - proizvodnih zona, kao i planiranje jedne dodatne zone.

TABELA 49 – JEDNOVREMENA SNAGA ZA PLANIRANE POSLOVNO – PROIZVODNE ZONE

Naseljeno mesto	Naziv	Površina (ha)	Specifično opterećenje kVA/ha	Ukupno kVA	Napomena
		Planirano			
Čelić	Frigos	2,06	120	247,2	Proširenje postojeće zone
Čelić	Etivaža	2,08	120	249,6	Proširenje postojeće zone
Ratkovići	Cerik	4,49	120	538,8	Proširenje postojeće zone
Brnjik	Brnjik	4,28	120	513,6	Proširenje postojeće zone
Humci	Humci	5,13	120	615,6	Planirana zona
		18,04		2.164,8	

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

PROCJENA JEDNOVREMENE SNAGE ZA JAVNA RASVJETU

Procjenu maksimalne jednovremene snage za javnu rasvjetu dobićemo uz pomoć usvojenih iskustvenih specifičnih vrijednosti za vršne snage po hektaru površine općine (VA/ha) i ona se iskustveno kreće u rasponu od 10 do 15 VA/ha prostora na nivou SN-mreže.

$$13.623 \text{ ha} * 10 \text{ VA/ha} = 136.230 \text{ VA} = 136 \text{ kVA}$$

UKUPNA POTREBNA SNAGA

Ukupno potrebna snaga za novoprojektovane sadržaje u planskom periodu u općini Čelić daje se u sljedećoj tabeli:

TABELA 50 – POTREBNA SNAGA ZA NOVOPROJEKTOVANE SADRŽAJE

Centar	Stambene jedinice (kVA)	Javne rasvjete (kVA)	Obrazovanje (kVA)	Socijalni rad (kVA)	Trgovina, ugostiteljstvo, zanatstvo i finansije (kVA)	Privreda (kVA)	Ukupno (kVA)
Općina Čelić	1.180	136	433	36	4.511,75	2.164,8	8.461,55

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

Ako uzmemo u obzir da je sadašnja prosječna snaga po jednoj TS 10(20)/0,4 kV cca 215kVA dobijamo da će za potrebnu novu snagu od 8.461,55 kVA trebati:

$$8.461,55 \text{ kVA} / 215 \text{ kVA} = \text{cca } 40 \text{ kom novih transformatorskih stanica.}$$

Novoplanirane TS 10(20)/0,4 kV će prema smjeru razvoja pojedinih područja u toku planskog perioda biti smještene unutar urbanih i vanurbanih područja.

Za naseljeno mjesto Visori, koje sada zbog minskih područja nije elektrificirano, planira se nakon potpunog deminiranja izgradnja jedne TS 10(20)/0,4 kV koja bi se napajala preko novoplaniranog 10kV dalekovoda iz TS 10(20)/0,4 kV Drijenča Bučje.

Planirana izgradnja prostora i urbanističkih kapaciteta općine Čelić uzrokuje povećanje potrošnje električne energije koju treba da prati i adekvatna izgradnja, kako distributivne mreže, tako i transformacije napona. Ovo znači da će povećana potražnja za električnom energijom usloviti i potrebu za izgradnjom elektroenergetskih objekata, odnosno nabavku nove opreme. Izbor nove opreme zavisi od analize postojećeg stanja i od planiranog budućeg razvoja potrošnje električne energije.

Prema podacima iz Studije EES u BiH vršno opterećenje transformatora 35 kV u TS Čelić iznosilo je 3,2 MVA u 2008. godini, dok je prema podacima Regionalnog centra Elektroprenosa u 2010. godini opterećenje trafoa u TS 110/35/10 kV Lopare koje napaja ovo područje iznosilo 4,07 MW uz faktor snage $\cos\phi=0.91$.

Zahtjevi za novim kapacitetima snage od 8,06 MVA kao i poboljšanje napajanja električnom energijom, ostvarit će se izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih 10(20)kV izlaza iz visokonaponskih stanica, srednjenaponskih i niskonaponskih mreža i trafostanica 10(20)/0,4 kV, sa prosječnom instaliranom snagom između 250 i 400 kVA za stambene i prateće objekte, dok će za industriju ta prosječna instalirana snaga iznositi 630 kVA.

Lokacije trafostanica za nove stambene objekte i neizgrađena građevinska područja će se odrediti prilikom izrade planova niže razine a unutar definisanih proširenja građevinskog zemljišta. Za trafostanicu treba predvidjeti minimalnu parcelu od 50 m². Izgradnja planiranih trafostanica, novih srednjenaponskih vodova i priključenje novih potrošača odvijat će se, kako prema porastu sadašnje potrošnje tako i prema potrebama budućeg konzuma. Planira se i kabliranje dalekovoda 10 kV mreže na području općinskog centra Čelić.

Postavljanje srednjenaponskih (zračnih ili podzemnih) vodova, kao i potrebnih trafostanica izvan urbanog područja Čelića, utvrđenih ovim Planom, obavljat će se u skladu sa posebnim uslovima Elektroprivrede BiH.

Sa ciljem smanjenja ukupnih gubitaka u mreži i poboljšanje naponskih prilika potrebno je vršiti povezivanje srednjenaponske mreža na širem području općine Čelić. S druge strane, ovim se obezbjeđuje rezervno napajanje u slučaju ispada nekih od magistralnih srednjenaponskih izlaza iz visokonaponskih stanica.

Kako bi se osiguralo napajanje i za slučaj ispada energetskog transformatora 35 kV u TS Čelić, potrebno je ugraditi još jedan transformator 35 kV snage 8 MVA, čime će se zadovoljiti kriterij sigurnosti n-1 jer je područje Čelića previše udaljeno od napojnih trafostanica 110/x kV da bi se rezervno napajanje obezbjedilo po 10 kV naponskom nivou. TS 35/10 kV Čelić na strani 35 kV-nivoa raspolaže sa jednim rezervnim 35kV transformatorskim poljem i jednim rezervnim 35kV DV-poljem. Na 10 kV-strani TS 35/10 kV Čelić raspolaže sa jednim trafo i jednim 10 kV rezervnim poljem.

Kao što je već rečeno, radi potrebe distribucije prema „Studiji energetskog sektora u BiH, Modul 4“ za TS 110/35/10 kV Lopare, koja ima samo jedan transformator snage 20 MVA planira se u periodu od 2015-2020. godine proširenje sa još jednim transformatorom snage 20MVA. Ovim će se zadovoljiti i kriterij sigurnosti (n-1) na nivou visokog napona.

Razvoj mreže srednjeg napona treba da se temelji na sljedećim načelima:

- Zamjena postojeće opreme nivoa 10 kV na 20 kV,
- Postepeno uvođenje direktne transformacije 110/10(20) kV,
- Postepeno ukidanje mreže 35 kV.

Sva oprema na sadašnjoj mreži se ugrađuje na novi 20 kV-tni naponski nivo. Ova oprema radi jedno vrijeme pod naponom 10 kV i prelazi se etapno na napon 20 kV kada se za to steknu uslovi. Za svaku etapu trebaju se detaljnim planovima definisati ciljevi, sadržaj i obim rada, potrebna sredstva, vremenski period, prethodno ispunjeni uslovi realizacije, te očekivani efekti.

Analizom sličnih mreža došlo se do zaključka da je neophodan intenzivan prelazak vangradske mreže 10 kV na napajanje pod napon 20 kV, jer se na ovom području distribucija snage vrši preko postojećih vodova koji su predugački, pa bi se ovim zahvatom postigli niži gubici i povoljnije naponske prilike mreže.

JAVNA RASVJETA

Uz planirane saobraćajnice i druge javne površine (parkirališta, pješačke staze) treba izgraditi instalacije javne rasvjete. Napajanje sistema javne rasvjete vršiće se iz razvodnog polja javne rasvjete u pripadajućim postojećim i novoplaniranim TS 10(20)/0,4kV i/ili iz ormara javne rasvjete. Dobar

kvalitet javne rasvjete je jedan bitan element društva. Javna rasvjeta ima za cilj da osvijetli javne površine i saobraćajnice u noćnim satima i to na što efikasniji način kako bi doprinio socijalnoj sigurnosti, sigurnosti u saobraćaju i javnom životu.

Pod javnom rasvjetom se podrazumijevaju i ulični znakovi, autobuske stanice (abri), oglasne table, mjerni i razvodni ormari kao i elektroenergetska mreža. Općina Čelić treba u budućnosti da sprovedi mjere energetske uštede za postizanje cilja koji je zacrtala EU (20-20-20), tj. 20 % uštede primarne energije, 20 % energije iz OIE i 20% smanjenje CO₂ do 2020. godine.

Za postizanje cilja energetske uštede kod javne rasvjete treba se početi od sljedećih pretpostavke:

- Korištenje energetske učinkovitih sijalica,
- Korištenje ekološki prihvatljivih materijala i supstanci.

Elementi koji formiraju kadrove u kojima se izvodi javna rasvjeta su sljedeći:

- Prostori koji se moraju osvijetliti u sadašnjoj situaciji i kod planiranih proširenja
- Kvalitet javne rasvjete
- Zamjena javne rasvjete na principu njene amortizacije
- Održavanje javne rasvjete
- Dozvoljeni troškovi za javnu rasvjetu
- Dobra komunikacija između menadžmenta i njihovih saradnika koji rade na javnoj rasvjeti, odgovarajućih odjeljenja, planera, realizatora i korisnika javne rasvjete.

Rasvjetu treba izvesti prema fotometrijskim proračunima u skladu sa važećim standardima i preporukama. Napajanje svjetiljki šetnica, trgova i parkovskih prostora riješiti podzemnim NN kablovima.

Na način na koji se izvede NN mreža izvesti i javnu rasvjetu. Razmak između svjetiljaka ne smije biti veći od 3,5 - 5 visina svjetiljke.

Cilj planiranja infrastrukturne elektroenergetske mreže, dugoročno posmatrano, je etapni prelazak postojećeg sistema nazivnog napona 10 kV na napon 20 kV, čime bi se postigao veći kapacitet mreže, poboljšanje naponskih prilika, smanjenja gubitaka i kreirala energetska rješenja i strukture mreže prema uslovima koncepta dvije izvorne tačke 110 kV međusobno povezane 20 kV-tnim vodovima.

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

Općina Čelić treba u budućnosti kod planiranja energetske potrebe sve više primijenjivati održivo planiranje i korištenje obnovljivih energijskih resursa. U skladu s planom višeg reda i sve jasnijim činjenicama da se snabdijevanje električnom energijom kao i njenom potrošnjom mora drastično promijeniti, potrebno je poticati izgradnju obnovljivih izvora energije (OIE). Građevine koje služe iskorištavanju obnovljivih izvora energije smiju se smještati unutar građevnog područja pod uvjetom da ne ugrožavaju okoliš, te vrijednosti kulturne baštine i pejzaža.

Široka implementacija OIE u postojećim distributivnim mrežama dovodi do potrebe posebnog razmatranja utjecaja i davanja smjernica u vezi snage, mjesta i vremena priključenja OIE, a sve u cilju što efikasnijih i ekonomski opravdanih rješenja mreže.

Pri razmatranju uticaja OIE na elektrodistributivnu mrežu trebaju se uzeti u obzir sljedeći elementi:

- Postizanje energetske efikasnosti u zgradama
- Energetski samoodrživi objekti
- Solarni bojleri (grijači PTV)
- Toplinske pumpe
- Sunčeve PV-ćelije u već izgrađenim i novim naseljima
- Električni automobili
- Male hidrocentrale
- Male vjetrenjače
- Mikro CHP (Combined heat and power-kogeneracija) i industrijska CHP-kogeneracija
- Biomasa
- Uskladištenje energije na nivou zgrade ili stambenog okruga.

Za održavanje zahtjevanog stepena kvaliteta elektroenergetske mreže potrebno je da nove tehnologije budu kompatibilne sa postojećim. Ponekad se treba birati primjena ovih tehnologija na sam pojedinačni objekat, a nekada na nivou stambenog okruženja. Važni parametri za projektovanje buduće mreže sa OIE su: visina potražnje električne energije, stupanj (penetracija) priključenja OIE na mrežu izbor centralnih izvora energije.

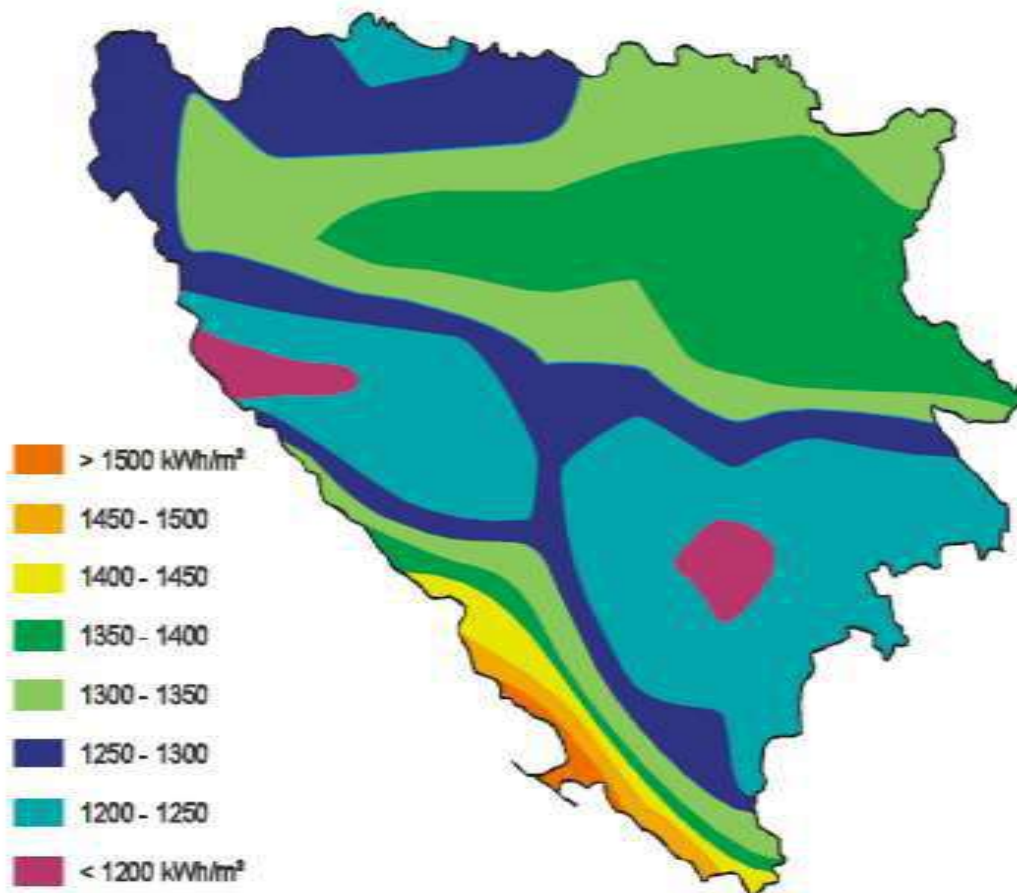
Novi izvori energije doprinjeli bi ekonomskom razvoju općine Čelić. Međutim uvođenje OIE ne bi imalo nikakvog smisla bez paralelnog poduzimanja mjera za povećanje tehničke i društvene efikasnosti na strani korištenja energije.

Potrebno je ulagati u povećanje efikasnosti korištenja energije, a ne samo u nove izvore energije. Sektor potrošnje energije neće moći da plaća sve skuplju i skuplju energiju i to će se odraziti na privređivanje energetske sektora, odnosno to dovodi do usporavanja razvoja cijele države. Energetski sektor može opstati na tržištu samo ukoliko on, podpomognut državnom administracijom, vodi računa da se u sektoru potrošnje smanji specifična potrošnja energije kroz povećanje efikasnosti njenog korištenja. Energetska efikasnost se odnosi na uređaje, mere i ponašanja. Bez obzira da li je riječ o tehničkim ili netehničkim mjerama, ili o promjenama u ponašanju, sve mjere podrazumevaju isti, ili viši, stepen ostvarenog komfora i standarda.

Najčešće mjere koje se preduzimaju u cilju smanjenja gubitaka energije i povećanja energetske efikasnosti su:

- zamjena neobnovljivih energenata obnovljivim (npr. uvođenje korištenja biomase u sistemu grijanja)
- zamjena energetski neefikasnih potrošača efikasnim
- izolacija prostora koji se grije (poboljšanje energetske karakteristika)
- zamjena dotrajale stolarije
- ugradnja mjernih (pametna brojila) i regulacionih uređaja za potrošače energije
- uvođenje tarifnih sistema od strane distributera koji će podsticati štednju energije i sl.

Budući da se općina Čelić prostire u području sa prosječnom godišnjom iradijacijom sunca na horizontalnu površinu koja se kreće između 1350 i 1400 kWh/m², stvara se povoljna situacija za iskorištenje ovoga potencijala. Zavisno od tipa PV ćelija može se 1000 W/m² sunčevog zračenja pretvoriti u 50 do 150 W električne energije s površinom ćelije od 1m². Pregledna karta prosječne godišnje iradijacija sunca u BiH na horizontalnu površinu kWh/ m² data je u nastavku.

ILUSTRACIJA 11 – PROSJEČNA GODIŠNJA IRADIJACIJA SUNCA U BIH NA HORIZONTALNU POVRŠINU KWH/M²

IZVOR: Photovoltaic Geographical Information System (PVGIS).

Posebna pažnja u općini Čelić treba da se posveti mogućnosti iskorištenja solarne energije preko implementacije projekata postavljanja PV panela na krovovima objekata, na balkone i fasade u postojećim i planiranim poslovno-proizvodnim zonama, ali i ostalim javnim i stambenim objektima, budući da ovdje postoji značajan potencijal za primjenu ove vrste energije. Prednost ovih sistema je što se lahko integrišu u elektrodistributivnu mrežu, a jednostavno je i njihovo postavljanje na krovnu konstrukciju objekta (sastoji se od PV panela, invertora, spojnog kablovskog pribora, mjernih i zaštitnih uređaja).

Solarne elektrane moguće je postaviti i na poljoprivredno zemljište, kao i na druge kategorije zemljišta, tako da ostavljaju poljoprivrednu iskoristivost zemljišta. Solarni paneli postavljaju se na stupove visine 2.5 m, sa razmakom od 4 m što omogućava nesmetan rad poljoprivrednih strojeva pri čemu mogu biti na električni pogon i preko stanica za punjenje postavljenih na samoj parceli, koristiti solarnu energiju.

Pri implementaciji ovakvih projekata treba voditi računa ne samo o energetske i ekološke opcijama već i o ekonomskim opcijama.

Korištenje obnovljive energije je imperativ kod planiranja novih izvora električne energije, a što je i obaveza BiH kroz potpisane dokumente. Imajući u vidu i vrijednosti iradijacije na razmatranom području, potrebno je planirati i preporučavati izgradnju SE i korištenje solarne energije za

domaćinstva, javne i privredne objekte, a veće elektrane na slabije naseljenim područjima obzirom na jednostavnije rješavanje imovinsko-pravnih poslova.

ZAŠTITNI POJASEVI ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Za elektroenergetske vodove do 35 kV utvrđuju se zaštitni pojasevi u skladu sa „Pravilnikom o tehničkih normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1kV do 400 kV“ (Službeni list SFRJ, broj 65/88):

- dalekovod 35 kV – postojeća trasa sa zaštitnim koridorom širine 10 m sa obje strane dalekovoda računajući od zadnjih vodiča dalekovoda,
- dalekovod 10 kV – postojeća trasa sa zaštitnim koridorom širine 6 m sa obje strane dalekovoda računajući od zadnjih vodiča dalekovoda.

2.10.2. TOPLIFIKACIJA

Postojeće stanje toplifikacije općine Čelić karakterišu individualni sistemi grijanja, u najvećem dijelu to su peći na ugalj i drva, zatim na lož-ulje ili električnu energiju. Privredni, društveni i javni objekti se griju putem sopstvenih kotlovnica.

Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona nema konkretan prijedlog rješenja toplifikacije općine Čelić, međutim, prepoznaje napore općinskih vlasti i zainteresovanih subjekata na rješavanju problema. Zbog ekonomski neopravdanog planiranja priključenja Općine u sistem daljinskog grijanja, jedno od rješenja se ogleda u planiranju izgradnje lokalnih toplana na biomasu ili ugalj. U oba slučaja bi se koristilo domaće gorivo, biomasa iz obližnjih šuma. Troškovi transporta goriva su relativno niski, a nema uticaja na cijenu energenta svjetskog tržišta fosilnih goriva, čija je cijena u stalnom porastu. Ovim rješenjem toplifikacije će se osigurati uštede u gorivu, uz poboljšanje ekoloških uslova života i smanjenja investicionih troškova kod novogradnje. Dodatno se stvara mogućnost širenja toplovoda u skladu sa budućim razvojem naselja.

Dugoročno gledajući, ukoliko se iskoriste potencijali koje pruža biomasa kao gorivo, opredjeljenje planera je da projekat daljinskog grijanja naseljenih mjesta općine Čelić, na biomasu kao gorivo, ima opravdanje po energetskom, ekonomskom, ekološkom i drugim kriterijima.

Za navedeno rješenje potrebno je uraditi dodatna studijska ispitivanja i procjene, te odrediti najoptimalniji sistem.

2.11. SAOBRAĆAJNA INFRASTRUKTURA

2.11.1. CESTOVNI SAOBRAĆAJ

SISTEM SAOBRAĆAJA I VEZA

Razvoj mreže saobraćajnica podrazumjeva skup aktivnosti koje se poduzimaju radi održavanja i podizanja tehničko-tehnološkog nivoa već izgrađenih puteva, te za izgradnju novih. Ukupni razvoj mreže javnih saobraćajnica može se posmatrati objektiviziranjem ciljeva kroz planiranje i izgradnju novih puteva, te redovno održavanje i podizanje nivoa saobraćajnog i tehničkog kvaliteta postojeće mreže puteva (modernizacija i rekonstrukcija).

STEPEN MOTORIZACIJE

Prema evidenciji Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, na području općine Čelić u 2015. godini je registrovano ukupno 1.435 motornih vozila, od toga 1.206 putničkih motornih vozila koji su relevantni za procjenu stepena motorizacije. Prema navedenom, postojeće stanje evidentira stepen motorizacije od 115 putničkih vozila/1.000 stanovnika.

Prognoza mogućeg stepena motorizacije u planskom periodu utvrđena je na osnovu opredjeljenja Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona. Navedeni plan je utvrdio stepen motorizacije koji predviđa udvostručenje broja vozila u promatranom odnosu 'vozilo/1.000 stanovnika'. U tom smislu do kraja planskog perioda na području Općine se očekuje povećanje stepena motorizacije na 230 putničkih vozila/1.000 stanovnika.

MODEL RASPODJELE PUTOVANJA

U skladu sa utvrđenim okvirima iskazanim kroz Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona, u planskom periodu se očekuje model raspodjele ukupnih kretanja: autobuskih 10%, teretna vozila 10%, i automobilskih 80%. Prethodno navedeno je iskustveni model, koje je potrebno detaljno istražiti i ukoliko se želi utvrditi činjenično stanje, mada i ovaj model je primjenjiv za teritoriju putovanja.

Analizirajući stepen motorizacije, model raspodjele putovanja kao i smjernice utvrđene kroz plan višeg reda, za planski period se utvrđuju preporučene brzine u zavisnosti od ranga saobraćajnice:

- regionalni putevi $V_{rač} = 60$ km/h
- lokalni putevi $V_{rač} = 50$ km/h
- nekategorisani putevi $V_{rač} = 40$ km/h (30km/h zavisno od tehničkih elemenata i izgrađenosti).

Predložene brzine obezbjeđuju normalnu protočnost i maksimalnu saobraćajnu sigurnost učesnika u saobraćaju.

CESTOVNE SAOBRAĆAJNICE

Okosnicu saobraćajne mreže puteva čine regionalne saobraćajnice koje prolaze kroz teritoriju općine Čelić. Pored ovog ranaga na teritoriji općine su utvrđene lokalne i nekategorisane saobraćajnice. Za područje općine u planskom periodu nisu planirane saobraćajnice višeg ranga. Za postojeće regionalne saobraćajnice primjenjuje se usvojena kategorizacija kojom se utvrđuju regionalne ceste prvog i drugog reda.

AUTOCESTA

Značajnim za povezanost Općine u saobraćajni sistem šireg područja se izdvaja planirani koridor autoceste Tuzla – Brčko – Orašje, koja je trasirana neposredno uz granicu Općine, a na teritoriji općine Srebrenik. Priključak općine Čelić na planiranu autocestu bio bi preko petlje Srebrenik koja je smještena na teritoriji općine Srebrenik. Veza od centra općine Čelić do petlje Srebrenik bila bi preko regionalnih cesta u dužini od cca 37,50 km.

REGIONALNE CESTE

Na teritoriji općine su evidentirani postojeći regionalni putni pravci, koji su u nadležnosti Direkcije cesta Tuzla. Pregled postojećih regionalnih putnih pravaca dat je u nastavku:

Putni pravac – regionalni put R-456 “Preville – Jasenica – Humci – Šibošnica” u ukupnoj dužini (prema Bazi cestovnih podataka – BCP) $L_{uk} = 22,166$ km, a koji se nalazi na prostoru općina Srebrenik i Čelić. Na navedenom putnom pravcu se nalaze dva tipa kolovozne konstrukcije (asfaltne u ukupnoj dužini $L_{asf} = 14,206$ km i makadamske u ukupnoj dužini $L_{mak} = 7,960$ km). Na području općine Čelić dužina asfaltne dionice iznosi $L_{asf} = 7,376$ km, a dužina makadamske dionice $L_{mak} = 4,100$ km.

Putni pravac – regionalni put R-458 koji je sačinjen od dvije dionice, i to: prva dionica “Simin Han – Gornja Tuzla – Površnice (granica RS)” i druga dionica “Čelić (granica RS) – Pukiš (granica RS)”. Na drugoj dionici regionalnog puta nalazi se asfaltna kolovozna konstrukcija u dužini $L_{asf} = 4,577$ km (prema Bazi cestovnih podataka – BCP) i nalazi se na području općine Čelić.

Putni pravac – regionalni put R-459a “Čelić – Koraj (granica RS)” sa asfaltnom kolovoznom konstrukcijom u dužini $L_{asf} = 0,951$ km (prema Bazi cestovnih podataka – BCP) i nalazi se na području općine Čelić.

Putni pravac – regionalni put R-459 “Tuzla – Dokanj – Jarići – Lovčki dom na Majevici – Šibošnica – Zagoni – Lukavica – Brnjik – Čelić”. Dužina dionice je $L_{uk} = 39,721$ km, a nalazi se na prostoru općina Tuzla i Čelić. Dužina dionice koja se nalazi na prostoru općine Čelić $L_{di} = 23,786$ km sa dva tipa kolovoza i to asfaltni u ukupnoj dužini $L_{as} = 17,98$ km i makadamski u dužini $L_{mak} = 5,806$ km.

Putni pravac „Brnjik – Vražići – Zovik (granica Distrikt Brčko)” gdje se nalazi asfaltna konstrukcija u dužini $L_{asf} = 5,313$ km (prema Bazi cestovnih podataka – BCP) i nalazi se na području općine Čelić.

U skladu sa „Studijom kategorizacije cesta FBiH” koja je urađena za nivo Federacije i za koju je donesena odluka Vlade FBiH o njenom usvajanju, došlo do određenih izmjena ranga saobraćajnica u općini Čelić, a iste su date tabelarno i opisane u nastavku teksta.

Prema navedenoj kategorizaciji vidljivo je da su se zadržale uglavnom postojeće regionalne ceste koje su prekategorišane u regionalne ceste I ili II reda.

Regionalna cesta I reda, R304 (R459 i L056004) povezuje općinu Čelić sa općinom Tuzla, na magistralnu cestu M112 (M14) gdje dalje može nastaviti prema Doboju (granica entiteta) i prema Kalesiji (granici entiteta).

Regionalna cesta I reda, R303 (R458) povezuje općinu Čelić sa Distriktom Brčko te dalje prema granici sa Hrvatskom, kao i spoj na koridor Vc.

Regionalna cesta II reda, R356 (R456) povezuje općinu Čelić sa općinom Srebrenik vezuje se na magistralnu cestu M113 (M1.8, M18, M5) odakle dalje može ići sjeverno prema granici sa Hrvatskom i južno prema Sarajevu. Ovom saobraćajnicom povezuje se u mjestu Previle na projektovanu petlju na koridoru Vc.

Regionalna cesta II reda, R304a (R459a) povezuje općinu Čelić sa općinom Lopare i dalje prema Ugljeviku gdje se vezuje na magistralnu cestu M18.

TABELA 51 – PREKATEGORIZACIJA CESTA POSTOJEĆIH PUTNIH PRAVACA NA TERITORIJI OPĆINE

Broj puta nova oznaka	Broj puta stara oznaka	Putni pravac	Dužina (km)
R304 Regionalna cesta I reda	R459	Čelić-Lukavica; Šibošnica-Lovački dom na Majevidi	23,93
	L056004	Lukavica R-459 - Zagoni - Šibošnica R-456	4,47
R303 Regionalna cesta I reda	R458	Granica entiteta (Brčko)-Čelić granica entiteta (Lopare)	4,77
R356 Regionalna cesta II reda	R456	Previle-Jasenica-Humci-Šibošnica	12,12
R304a Regionalna cesta II reda	R459a	Čelić-Koraj (granica RS)	0,99
Ukupno:			46,28

IZVOR: Studija kategorizacije cesta FBiH.

Pored navedene kategorizacijeregionalnih cesta, Planom se utvrđuje izmještanje tranzitnog saobraćaja izvan užeg urbanog jezgra naseljenog mjesta i općinskog centra Čelić, tačnije predlaže se izmještanje regionalne ceste R303 (R458) na potezu koja prolazi kroz sami centar naseljenog mjesta. Izmještanje je planirano istočno od postojeće trase, neposredno uz vodotok rijeku Gnjicu. Shodno navedenom planom se utvrđuje trasa gradske obilaznice, ranga regionalne ceste, u dužini od cca 3,8 km. Spoj sa regionalnom cestom R304 (R459) planiran je sa kružnom raskrsnicom. Na planiranoj trasi predviđen je novi most na rijeci Šibošnici i na Čeličkoj rijeci.

LOKALNE I NEKATEGORISANE CESTE

Saobraćajna mreža puteva, pored regionalnih saobraćajnica koje čine okosnicu mreže, sačinjena je od lokalnih i nekategorisanih puteva čija je primarna funkcija vezana za povezivanje naselja unutar teritorije Općine. Prema podacima preuzetim iz Odluke o kategorizaciji lokalnih cesta i ulica u gradu Tuzla i općinama Tuzlanskog kantona (Službene novine TK od 03.12.2014. godine), lokalne ceste čine 49,58 km. U slijedećoj tabeli prikazane su dionice lokalnih cesta utvrđenih na osnovu prethodno navedene Odluke.

TABELA 52 – KATEGORIZACIJA LOKALNIH CESTA NA PODRUČJU OPĆINE

Oznaka ceste	Opis lokalne ceste	Dužina (km)
L 056001	Brnjik/raskršće sa regionalnom cestom R 304/ - Vražići - Zovik - granica općine Brčko Distrikt	4,80
L 056002	Regionalna cesta R 303 /semafor/ - centar Čelića - Regionalna cesta R 303 /Dom zdravlja/	0,83

Oznaka ceste	Opis lokalne ceste	Dužina (km)
L 056003	Regionalna cesta R 304 - put kroz Ratkoviće - Regionalna cesta R 304	1,33
L 056004	Lukavica /Regionalna cesta R 304/ - Zagoni - Šibošnica / Regionalna cesta R 356/ (lokalna cesta je prekategorišana u dio regionalne ceste I reda R304)	4,47
L 056005	Šibošnica /Regionalna cesta R 304/ - Drijenča - Breške /granica grada Tuzla/	9,80
L 056006	Regionalna cesta R 356 - Sitari	1,90
L 056007	Humka /raskrsnica/ - Velino Selo	1,42
L 056008	Čelić centar - Brdo	1,32
L 056009	Čelić centar - Džihani	0,96
L 056010	Čelić centar - Mahale	1,53
L 056011	Regionalna cesta R 303 /most/ - Agići	0,51
L 056012	Brnjik /centar/ - Stari Brnjik	0,97
L 056013	Brnjik / Regionalna cesta R 304/ - Brana - Vražići /centar/	2,96
L 056014	Vražići /centar/ - Naselje Potok	1,15
L 056015	Put kroz naselje Livadići /Vražići/	0,27
L 056016	Regionalna cesta R 304 - Todići /Lukavica/	1,81
L 056017	Drijenča - Lučići	1,25
L 056018	Drijenča - Perivoj	1,77
L 056019	Regionalna cesta R 356 - Nahvioci - Regionalna cesta R 356	0,93
L 056020	Regionalna cesta R 356 - Miladići /centar/	1,53
L 056021	Regionalna cesta R 356 - Humci Donji - Bešići	9,58
L 056022	Regionalna cesta R 356 - Humci Gornji - Regionalna cesta R 356	1,76
L 056023	Regionalna cesta R 304 - Visori	1,15
Ukupno lokalnih cesta na području Općine Čelić (bez L056004) :		49,58

IZVOR: Odluka o kategorizaciji lokalnih cesta i ulica u gradu Tuzli i općinama Tuzlanskog kantona

Kako se, zbog specifične konfiguracije brdsko - planinskog terena, većina trasa lokalnih i nekategorisanih puteva pruža iznad i duž korita vodenih tokova, može se konstatovati da je najveći dio ovih puteva u zasjeku, sa minimalnom bankinom ili bez nje, te sa usječenim bermama sa minimalnom dužinom preglednosti. Malu preglednost na zaravnjenim dijelovima lokalnih puteva ograničava i šumsko rastinje. Lokalni i nekategorisani putevi većinom nisu prilagođeni umjerenom intenzitetu saobraćaja, kako po kolovoznoj konstrukciji tako niti po svojoj širini. Iako je saobraćaj na ovoj mreži dvosmjerni, putevi, po pravilu, nemaju dostatnu širinu za bezbjedno mimoilaženje. Odvodnja površinskih voda sa kolovoznih površina puteva u obuhvatu ne prikuplja se i kanališe preko nepropusnih elemenata odvodnje, već putem obodnih jarkova i slivanjem preko škarpi bankina, ka vododerinama i vodotocima, bez prečišćavanja.

Pored utvrđenih lokalnih putnih pravaca, grafičkom obradom karata zasnovanom na korištenju topografskih karata u razmjeri 1:25.000 kao i ortofoto snimaka, prepoznati su i određeni nekategorisani putevi koji se koriste za povezivanje naseljenih mjesta i centara, kao i povezivanje sa prethodno navedenim rangovima saobraćajnica. U tabelarnom prikazu u nastavku dat je pregled prepoznatih nekategorisanih putnih pravaca označenih prema toponimskim odrednicama.

TABELA 53 – NEKATEGORISANE CESTE NA PODRUČJU OPĆINE

Nekategorisana cesta	Dužina (km)	Nekategorisana cesta	Dužina (km)
Brčine - R459	2,26	Luke - D. Nahvioci	1,46
Brđani - Đokići	2,11	Majevisa	3,61
Brđani - Sitari	0,88	Medići - Humci	0,85
Brezje - Kulice	3,74	Obradovići - Bukovacki br	0,41
Brnjik	0,42	Perivoj - Brčine	1,88
Brnjik - Ratkovići	5,72	Podmajevisa - R459	2,99
Brnjik - Šipovača	1,90	Polja	1,59
Čelić - Ferizovići - Stanici	2,71	Premakonica - Golotorbica - Kremenik	3,36
Čelić - Stublovi	1,47	R 459 - Lukavica	1,15
D. Brezje - Polja	1,14	R456 - Donji Humci	0,88
D. Humci	0,32	R456 - Zabrdani	0,77
D. Humci - Brezja	2,56	R458 - Cerik poslovna zona	0,70
D. Nahvioci - G. Nahvioci	0,48	Ratkovići - Obradovići	2,45
Drijenča - Dugonje	0,85	Sad Mahala - Mostići	1,40
Drijenča - Martinovići	0,76	Salište - Luka	0,73
Filipovići - Janjići	2,46	Selište - Mačkovac - Čelić	3,26
Guvno - Velino Selo	1,25	Šibošnica - Antići	1,62
Humci - Miladići	1,36	Stublovi	0,48
Humci - Nahvioci	4,27	Todići	1,35
Humci - Pladnište - Brđani	2,98	Tunja - Salište	1,42
Igrište - Straža	2,54	Tunjasi - Brčine	0,94
Jelovo brdo - Orašje (Velino Selo)	1,69	V. Oglavak - Igrište (Čelić)	0,84
Kladica - Manita K - Majevisa	7,93	Velino Selo - Gromonik	1,50
Lukavica	0,82	Velino Selo - Satorovići	3,79
Lukavica - Begovići	1,76	Velino Selo - Tunja - Orahovi	2,56
Lukavica - Cerik	0,83	Visori - Mitrovići	2,18
Lukavica - Ceste	0,79	Vražići - Poslovna zona Brnjik	3,24
Lukavica - Mrkovo trnje	1,63	Vražići - Tunja	1,94
			107,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

Prethodnim tabelarnim pregledom nisu obuhvaćeni svi nekategorisani putevi na teritoriji općine (npr. šumski i poljoprivredni putevi, pristupni putevi unutar izgrađenih dijelova naselja i sl.), što ne predstavlja nikakvo ograničenje u tretmanu istih. Pobrojani nekategorisani putevi predstavljaju osnovu za donošenje eventualne odluke o promjeni ranga u lokalne ceste, kao i podlogu za određivanje kapitalnih zahvata i intervencija na uređenju i unapređenju istih (npr. asfaltiranje, proširenje poprečnog profila, korekcija geometrije saobraćajnica, opremanje javnom rasvjetom i sl.). Navedene aktivnosti i intervencije će se provoditi u skladu sa potrebama i observacijama na terenu.

U cilju povezivanja određenih planskih komponenti i sadržaja planirane su i određene trase nekategorisanih i lokalnih saobraćajnica i to u urbanom području Čelić i Ratkovići.

U planskom periodu predviđena je izgradnja nove lokalne ceste za direktan spoj naselja Ratkovići na regionalnu cestu R303 (R458) i to dionica od centra Ratkovića do regionalne ceste (raskrsnica za Mrtvicu-Brezovo Polje) u ukupnoj dužini $L=0,633$ km, sa pratećim nekategorisanim cestama u ukupnoj dužini $L=0,80$ km.

Planirana je i izgradnja mreže lokalnih cesta u naselju Čelić, dionica od Spomen česme preko Mahale do fudbalskog stadiona u ukupnoj dužini $L=2,00$ km. Također je planirana i rekonstrukcija postojećeg puta Đihani-Brdo (stepenice) u ukupnoj dužini $L=0,30$ km.

U planskom periodu predviđena je izgradnja nove nekategorisane saobraćajnice Hidroakumulacija Šibošnica-Nahvioci utvrđena uz obalu planirane akumulacije Šibošnica, koja bi predstavljala zamjensku trasu za postojeću saobraćajnicu koja se potapa.

Sve navedene trase saobraćajnica mogu pretrpiti određene korekcije u smislu situacionog rješenje u odnosu na trase utvrđene ovim Planom, a sve na osnovu urađene potrebne tehničke dokumentacije.

POKRIVENOST SAOBRAĆAJNICAMA

Ukupna dužina putne mreže u općini Čelić iznosi:

Regionalne ceste.....	46,28 km
Lokalne ceste.....	49,58 km
Nekategorisane ceste.....	107,00 km.

Iz prethodno navedenog može se zaključiti da je kategorisana putna mreža, koju čine regionalne i lokalne ceste, zastupljena u dužini od 95,86 km, dok nekategorisana putna mreža iznosi 107,00 km. Procentualni odnos određene kategorije saobraćajnica kategorisane putne mreže u odnosu na ukupnu dužinu kategorisane putne mreže iznosi: regionalne 48,28% i lokalne ceste 51,72%.

Poredeći u odnosu na površinu Općine, gustina kategorisane mreže iznosi $70,50$ km/100 km², što je znatno veća u odnosu na prosjek Bosne i Hercegovine od 41 km/100 km².

U odnosu na postojeći broj stanovnika na teritoriji Općine, dužina kategorisane putne mreže na 1.000 stanovnika iznosi $9,13$ km/1.000 stanovnika, dok je prosjek za BiH $5,13$ km/1.000 stanovnika. Iz navedenog može se konstatovati da općina Čelić ima povoljniji odnos dužine puteva na 1.000 stanovnika u odnosu na Bosnu i Hercegovinu.

Što se tiče modernizovanosti putne mreže regionalni pravci su djelimično asfaltirani dok je veći dio makadamski, lokalni putevi su većim dijelom modernizovani dok je nekategorisana mreža uglavnom makadamska. U planskom periodu je potrebno poduzeti određene mjere ili zahvate, kako bi se ove saobraćajnice, gabaritom i funkcijom, dovele na zadovoljavajući nivo, a u skladu za normama i propisima koji su aktuelni u BiH.

Osnovna koncepcija saobraćaja u Prostornom planu općine Čelić, jeste da se formira takva mreža da omogući privredno korištenje svih potencijala teritorije (poljoprivreda, šumarstvo, privreda i dr.). Načinom formiranja putne mreže mora se stvoriti osnova za materijalno rentabilan i socijalno kvalitetan život stanovnika u mjestima koja oni nastanjuju. Ovaj se zahtjev naročito oštro postavlja imajući u vidu postojeće stanje.

POVEZANOST CENTARA

U nastavku je dat opis veza između novo-uspostavljenih centara unutar općine Čelić. One su kreirane na način da su tercijarni centri povezani sa sekundarnim centrima minimalno preko lokalnih saobraćajnica, dok su sekundarni sa primarnim centrom povezani uglavnom preko saobraćajnica ranga regionalne ceste.

Sekundarni centar "Vražići" povezan je sa primarnim centrom "Čelić" dijelom preko lokalne saobraćajnice koja povezuje naseljena mjesta Vražići i Brnjik, te dijelom regionalnom cestom I reda R304 (R459).

Sekundarni centar "Humci" povezan je sa primarnim centrom "Čelić" regionalnim cestama i to dijelom regionalnom cestom II reda R356 (R456) te dijelom regionalnom cestom I reda R304 (R459). Veza između navedena dva sekundarna centra također je ostvarena preko kategorisanih saobraćajnica.

Sekundarni centar "Ratkovići" ostvaruje direktnu vezu sa primarnim centrom "Čelić" regionalnim cestama R303 (R458) i R304 (R459).

Tercijarni centar „Šibošnica-Nahvioci“ povezan je sa sekundarnim centrom "Humci" preko regionalne ceste II reda R356 (R456), a sa primarnim centrom preko regionalne ceste I reda R304 (R459).

Tercijalni centar "Brnjik" je sa sekundarnim centrom "Vražići" povezan preko lokalne saobraćajnice, a sa primarnim centrom preko regionalne ceste I reda R304 (R459). U planskom periodu potrebno je unaprijediti i održavati veze između tercijarnih i sekundarnih centara.

JAVNI SAOBRAĆAJ

Na području općine Čelić nije organizovan javni prevoz građana. U tom pravcu se koriste autobusne linije regionalnog prevoza ili drugi načini individualnog organizovanja, privatni taksi prevoz i sl. Treba istaći da u Općini nisu jasno naglašeni ciljevi dnevnih migracija građana. Oni su uglavnom vezani za mjesta rada koja su izvan općinskog područja ili na više lokaliteta unutar Općine.

Formiranjem linija javnog saobraćaja u cilju povezivanja sekundarnih i tercijarnih centara sa općinskim centrom, doprinosi se unapređenju policentričnog sistema razvoja centara, kao i omogućavanju olakšanog korištenje privredne, društvene infrastrukture i javnih sadržaja. Linije javnog saobraćaja formirati u skladu sa potrebama i observacijama na terenu.

STACIONARNI SAOBRAĆAJ

Stacionirani saobraćaj u općini Čelić nije dovoljno tretiran, te je pojava divljih parkirališta česta, što je karakteristično za BiH u cijelosti. Usljed povećanja broja vozila, kapacitet postojećih parking mjesta postaje nedostatan, dok uvođenja sistema naplate na postojećim parkiralištima dovode do toga da se sve češće traže alternativna rješenja parkiranja vozila. Ovaj problem posebno je izražen u užem urbanom području Čelić, te se time znatno ugrožava funkcionalnost i kvalitet funkcija centra. O ovom problemu treba posvetiti pažnju u narednom periodu, obzirom da je mirujući saobraćaj jedan od bitnih faktora za normalno funkcionisanje užih i širih urbanih područja. Detaljnom planskom dokumentacijom utvrditi javne površine za stacionarni saobraćaj.

U okviru građevinske parcele koje imaju kolski pristup, za individualno stambene objekte mora se obezbijediti minimalno jedno parking mjesto za putničko motorno vozilo.

Za objekte kolektivnog stanovanja u okviru građevinske parcele mora se obezbijediti za svaki stan po jedno parking mjesto za putničko motorno vozilo ili 12 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine.

Za objekte u kojima se nalaze poslovni prostori, za svaki pojedinačni poslovni prostor bez obzira na njegovu veličinu mora se minimalno obezbijediti, u okviru građevinske parcele, po jedno parking mjesto za putničko motorno vozilo.

Površine za saobraćaj u mirovanju određuju se normativom koji se koristi za dimenzioniranje broja parkirališnih mjesta obzirom na namjenu i kapacitet prostora, a za 1000m² izgrađene bruto površine.

U skladu s tim potrebno je osigurati parkirališna ili garažna mjesta minimalno kako slijedi:

- proizvodnja: 6 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine
- poslovanje: 10 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine
- trgovine: 40 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine
- restorani: 40 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine
- objekti kulture: 80 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine.

CESTOVNI SAOBRAĆAJ SA ZAŠTITNIM POJASEVIMA

Širina koridora za javne puteve unutar kojih se može razvijati trasa saobraćajnica izvan građevinskog područja propisani su Zakonom o cestama Federacije Bosne i Hercegovine.

Zaštitni pojas uz javne ceste (zaštitni cestovni pojas) je pojas na kojem važi poseban režim gradnje i uspostavlja se radi zaštite javne ceste i sigurnosti prometa na njoj od štetnih utjecaja i različitih aktivnosti u prostoru pored javne ceste.

Zaštitni pojas u smislu gore navedenog mjeri se od vanjskog ruba zemljišnog pojasa tako da je u pravilu širok sa svake strane:

- regionalne ceste 10m
- lokalne ceste 5m.

Sve aktivnosti i intervencije vezane za zaštitni cestovni pojas provoditi u skladu sa zakonskom regulativom i relevantnim propisima za ovu oblast.

2.11.2. ŽELJEZNIČKI SAOBRAĆAJ

Željeznički saobraćaj u općini Čelić nije zastupljen.

Željeznička mreža u Tuzlanskom kantonu razvijala se usporedno s industrijom. Razvitak željeznice tekao je vrlo brzo te je u to vrijeme željeznica imala monopolski značaj jer je za to doba predstavljala najmodernije prijevozno sredstvo za putničko i teretno saobraćanje. Naglim razvojem cestovnog i naposve zračnog prometa željeznica gubi na svom značaju. Da bi ponovno zauzela mjesto koje joj pripada potrebno ju je modernizirati.

Na području općine Čelić nije planirana izgradnja željezničke infrastrukture.

2.11.3. TELEKOMUNIKACIONA INFRASTRUKTURA

Poštanska mreža je ukupnost jedinica, objekata, postrojenja, aparata, zatim poštanskih i drugih transportnih sredstava i opreme međusobno povezanih u jedinstvenu tehničku i tehnološku cjelinu, koji su namijenjeni za prenos poštanskih pošiljaka i vršenje poštanskih usluga na cijeloj teritoriji ili dijelovima zemlje kao u međunarodnom saobraćaju.

Danas se poštansko-telefonsko-telegrafski saobraćaj dijeli na:

- Poštanski koji obuhvata prijem, obradu i distribuciju poštanskih pošiljki i
- Telefonsko-telegrafski saobraćaj, koji se bavi prenosom govornih signala, odnosno prijemom i otpremom pisanih saopštenja.

U cilju rentabilnijeg poslovanja, broj poštanskih jedinica se ne bi povećavao, dok bi se broj šalterskih mjesta mijenjao u zavisnosti od povećanja broja usluga.

Primjena novih tehnologija zahtjevat će modernizaciju svih šalterskih terminala i njihovo uvezivanje u automatsku obradu podataka. Po hijerarhiji Uslužna jedinica pošta Čelić, pripada Centru pošta Tuzla, koji vrši koncentraciju, difuziju, preradu i prijevoz poštanskih pošiljaka. Centar pošta Tuzla je u svim uslužnim jedinicama izvršio automatizaciju šalterskog novčanog poslovanja, a uskoro se očekuje i automatizacija pismonosno-paketskih šaltera.

Telekomunikacije se izrazito dinamično razvijaju i mijenjaju, a primjenu nalaze skoro u svim sferama života. Telekomunikacijski promet ima relativno mali uticaj na prostor. U poređenju sa bilo kojim prometom, u relativno kratkom vremenu okolni prostor se sanira, pogotovo ako se koriste rješenja polaganja kablova pod zemlju i bežične komunikacije. Telekomunikacionu mrežu čine podzemni i nadzemni kablovi, komutacioni sistemi, radio relejni linkovi, bazne stanice i sve što utiče na rad telekomunikacionih sistema.

Projekcija kapaciteta automatskih telefonskih centrala (ATC), odredit će se na osnovu procjene potencijalnih telefonskih pretplatnika, zaokružujući kapacitete na punu vrijednost konstruktivnih jedinica. Kao normativ je da se na 100 stanovnika planira oko 36, a na 30m² poslovnog prostora (administracija) 1 telefonski priključak.

U planskom periodu doći će do povećanja broja telefonskih pretplatnika i povećanja kapaciteta telefonske centrale. Kapaciteti telefonske centrale povećaće se u skladu sa potrebama za novim telefonskim priključcima. Broj potencijalnih korisnika mreže za prenos podataka zavisice od privrednog razvoja, važnosti i uloge općine u Federaciji BiH. Može se pretpostaviti da će biti izgrađena mreža za prenos podataka.

BH Telecom d.d. pruža telekomunikacijske usluge na području općine Čelić korištenjem savremenih tehnologija uz poštovanje međunarodnih i domaćih standarda, propisa i normi iz informaciono – telekomunikacijske oblasti.

Pokrivenost područja Tuzlanskog kantona mobilnom mrežom je 98%, što je u skladu sa zahtjevima RAK-a (Regulatorna agencija za komunikacije). Općina Čelić ima 4 bazne stanice, koje se nalaze na slijedećim lokacijama: Nahvioci, Oglavak, Ratkovići i betonara u Ceriku. Fiksna mreža pokriva čitavo područje općine Čelić i osposobljena je za što veću raspoloživost i fleksibilnost u smislu realizacije novih širokopoljnih usluga (velike brzine prenosa podataka), kao i bilo kojeg zahtjeva korisnika.

Dogradnja mobilne mreže, vršit će se unapređivanjem postojećih baznih stanica, njihovim osposobljavanjem za 3G mrežu, te postavljanjem 2 nove bazne stanice u centru Čelića i Drijenči. Ovim projektima se osigurava veća pokrivenost, bolji kvalitet usluge, kao i dostupnost širokopoljanskih usluga na mobilnoj mreži, a sve u skladu sa usvojenom strategijom BH Telecoma. Što se tiče telegrafске mreže, projekcija razvoja te mreže sada je u stagnaciji, jer se poruke šalju uglavnom putem telefonskih linija, pomoću telefaksa.

TABELA 54 – BAZNE STANICE TELEKOMUNIKACIONE INFRASTRUKTURE

Lokalitet	x	y
Postojeće bazne stanice		
Betonara Cerik	6565540,36	4956294,12
Nahvioci	6557118,62	4948008,57
Oglavak	6563635,88	4953628,11
Ratkovići	6564564,60	4954919,08
Planirane bazne stanice		
Čelić	6563828,89	4953625,41
Drijenča	6554954,85	4946709,14

IZVOR: BH Telecom Sarajevo.

Na području Čelića i Šibošnice planirano je proširenje postojećih ADSL kapaciteta, a na području Ratkovića uvođenje VDSL tehnologije. Krajnjem korisniku se VDSL-om omogućavaju veće pristupne brzine, a time i najkvalitetnije i najbolje usluge koje pruža BH Telecom, sve u skladu sa preporukama EU o obezbjeđenju širokopoljanskog pristupa Internetu od minimalno 30 Mbit/s po domaćinstvu. Na lokaciji Brnjik će se izvršiti rekonstrukcija pristupne mreže i postavljanje telekomunikacione opreme bliže korisniku, čime će se osigurati bolji kvalitet usluge za oko 150 korisnika.

Radio i TV program, na području općine Čelić, realizuje se putem tri ravnopravna emitera u okviru Javnog servisa Bosne i Hercegovine i dvije lokalne radio stanice. I pored toga što je na području općine Čelić prijem radio i TV signala dosta dobrog kvaliteta i dalje će se raditi na izgradnji radio-mreže na državnom, regionalnom i općinskom nivou. Time će se osigurati potpuno funkcionalno korištenje radiodifuznog sistema u redovnim i vanrednim uslovima.

Međutim, osnovni cilj je da se, pored uvođenja novih tehnologija u RTV-mrežu, ista proširi i obuhvati što veće područje. Ugradnjom npr. opreme za optičku infrastrukturu koja podržava različite topologije mreže (linijsku, prstenastu, mješovitu) i lagan prelaz sa jedne arhitekture na drugu, kao i integrisano upravljanje mrežom, pored većeg kapaciteta i sigurnosti, može se postići smanjenje neiskorištenih kapaciteta i otklanjanje uskih grla u javnim telefonskim mrežama.

Pored navedenog, telekomunikaciona mreža treba da ima mogućnost korištenja ISDN (Integrated Services Digital Network). Digitalni pristup obezbjeđuje brzo uspostavljanje kvalitetne veze, malo grešaka u prenosu, a sam govorni signal je bez smetnji i šuma.

2.12. PRIVREDA

2.12.1. RAZVOJ PRIVREDE I OSNOVNI FAKTORI RAZVOJA

RAZVOJNI AMBIJENT TUZLANSKOG KANTONA

Tuzlanski kanton, u privrednom pogledu, jedno je od najznačajnijih područja unutar Bosne i Hercegovine. Njeni temelji položeni su krajem osamdesetih godina XIX stoljeća, izgradnjom prvih fabrika, otvaranjem rudnika uglja, izgradnjom pruge i mnogih drugih privrednih objekata. U sadašnjem trenutku privreda BiH suočena je sa problemima različite prirode. Jedan dio tih problema nosi obilježje stanja i uslova privređivanja u predratnom periodu (problemi nepovoljne privredne strukture, nedostatak obrtnog kapitala, tehnološka zaostalost, devastiranost prirodnih resursa, ekološki problemi).

RAZVOJNI AMBIJENT OPĆINE ČELIĆ

Na području općine Čelić, do 1992. godine najveći dio stanovništva se bavio poljoprivredom, manji dio stanovništva je bio zaposlen u državnim i privatnim preduzećima, a značajan dio je bio zaposlen na području bivše Jugoslavije i Zapadne Evrope. Procjenjuje se da je od ukupno radno sposobnog stanovništva po popisu iz 1991. godine bilo nezaposleno oko 40 % (uglavno sa srednjom stručnom spremom). U periodu do 1992. godine vrlo mali broj ljudi se bavio privatnim poduzetništvom i to uglavnom zanatske i trgovinske djelatnosti obzirom da su propisi koji su regulisali rad privatnih preduzeća stupili na snagu tek krajem 80-tih godina.

Čelić je posebno poznat po jagodastom voću što predstavlja brend i tradiciju ovog kraja u okviru koje se od 1980. godine, održava jedinstvena privredna manifestacija "Dani jagodičastog voća Bosne i Hercegovine". Istaknuti nosioci privrednog razvoja u najvećoj mjeri djeluju u sferi prerade i obrade: voća i povrća, mlijeka, drveta, mermera i granita, metala, plastike, aluminijuma i stakla, te trgovine, građevinarstva i ostalih usluga. Poljoprivreda i proizvodnja hrane trebaju naći svoje mjesto u državi, ali po principu strogog selektiranja ne samo one proizvodnje koja će unaprijediti zapošljavanje stanovništva i umnožiti profit. U toj selekciji jagodasto voće ima svoje energetske prednosti jer pripada onoj vrsti hrane kod koje u mnogim dijelovima svijeta nije dostignut stupanj samodovoljnosti i još ima slobodnog prostora na stranom tržištu.

Prostor općine Čelić danas je znatno izmijenio privrednu sliku u odnosu na period prije 1992. godine iz razloga intenzivnog razvoja poljoprivredne djelatnosti i značajnog podsticanja poduzetničkih sposobnosti stanovništva. Iako su učinjeni značajni pomaci na sanaciji devastiranog stanja kao posljedica ratnih razaranja, socio–ekonomska slika Tuzlanskog kantona još uvijek je opterećena nizom problema strukturne naravi.

INFRASTRUKTURNE OSNOVE

Jedan od preduslova za formiranje i funkcionisanje privrednih kapaciteta jeste opremanje istih adekvatnom infrastrukturom. Predviđeni privredni kapaciteti su utvrđeni na lokalitetima koji će obezbijediti potrebnu pokrivenost infrastrukturnim sistemima.

U tom smilu, postojeće i planirane poslovno-proizvodne zone na području Općine su utvrđene uz postojeće regionalne putne pravce što im omogućava lakše povezivanje i distribuciju sirovima i proizvoda unutar Općine, ali i izvan nje i to prema ostalim centrima Kantona ali i prema centrima RS-a i Distrikta Brčko. Najviše sadržaja se razvija uz regionalni putni pravac R303 (R458) i to: poslovno-

proizvodne zone Cerik, Etivaža i Frigos, dok se uz regionalnu cestu R304 (R459) razvijaju poslovno-proizvodne zone Brnjik i Šibošnica.

U pogledu pokrivenosti energetske infrastrukture, svi postojeći i planirani sadržaji se utvrđuju u zonama koje su pokrivene ovim vidom infrastrukture. Ovisno o vrsti instaliranih kapaciteta, kao i eventualnom povećanju, u planskom periodu se očekuje proširenje distributivne mreže kao i instaliranje dodatnih trafostanica odgovarajućih kapaciteta.

Svi postojeći i planirani privredni kapaciteti su predviđeni za uključivanje u sistem vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda. Navedeni su pozicionirani neposredno uz koridore navedenih infrastrukturnih sistema, što predstavlja olakšavajuću situaciju za njihovo uključivanje. Upotreba ovih kapaciteta se treba zasnovati na racionalnom i savjesnom korištenju.

2.12.2 STRUKTURA I RAZMJETAJ PRIVREDE U PROSTORU

STRUKTURA PRIVREDE

Na osnovu pregleda registrovanih privrednih subjekata, evidentno je da su najzastupljeniji subjekti koji se bave trgovinom i uslužnim djelatnostima, te djelatnostima smještaja, pripreme i usluživanja hrane. Registrovan je značajan broj subjekata koji djeluju u oblasti poljoprivrede, šumarstva u ribarstva.

TABELA 55 – REGISTROVANI PRIVREDNI SUBJEKTI OPĆINE PREMA DJELATNOSTIMA U 2015. GODINI

Djelatnosti	Pravne osobe	Dijelovi pravnih osoba	Obrt	Ukupno	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	7	1	48	56	11,05%
Prerađivačka industrija	14	6	19	39	7,69%
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom i klimatizacija	-	1	-	1	0,20%
Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda i upravljanje otpadom	1	-	-	1	0,20%
Građevinarstvo	12	2	25	39	7,69%
Trgovina na veliko i malo	36	33	78	147	28,99%
Prijevoz i skladištenje	8	2	9	19	3,75%
Smještaj te priprema i usluživanje hrane	3	4	39	46	9,07%
Informacije i komunikacije	1	-	-	1	0,20%
Finansijske djelatnosti i osiguranje	-	7	-	7	1,38%
Stručne i tehničke djelatnosti	1	1	7	9	1,78%
Administrativne i uslužne djelatnosti	-	2	4	6	1,18%
Javna uprava	15	7	-	22	4,34%
Obrazovanje	7	6	1	14	2,76%
Zdravstvena i socijalna zaštita	8	1	-	9	1,78%
Umjetnost, zabava i rekreacija	15	2	-	17	3,35%
Ostale uslužne djelatnosti	34	17	23	74	14,60%
	162	92	253	507	100,00 %

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu statističke publikacije Tuzlanski kanton u brojkama za 2015. godinu – Federalni zavod za statistiku, 2016. godina.

Na osnovu tabelarnog prikaza u nastavku moguće je sagledati razvoj i zastupljenost privrednih djelatnosti na području Općine. Analizom postojećeg stanja evidentiran je značajan broj subjekata u građevinarstvu i drvoprerađivačkoj industriji. Također, značajan je broj subjekata koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom i preradom, a čiji kapaciteti imaju potencijal da se znatno povećaju i unaprijede. Navedeni pregled prate evidentirani subjekti u trgovinskoj i uslužno-trgovinskoj djelatnosti, kao i nezanemarivi subjekti koji obavljaju djelatnost prevoza putnika u drumskom saobraćaju. Povećanje broja registrovanih subjekata u planskom periodu treba potpomoći utvrđeno povećanje stope zaposlenosti od najmanje 0,50 % godišnje. Razvoj i distribucija djelatnosti privrednih subjekata će se uspostaviti na osnovu trenutnih datosti i zahtjeva tržišta.

TABELA 56 – NOSIOCI PRIVREDNOG RAZVOJA OPĆINE

Djelatnost	Naziv subjekta	Opis	Adresa
Drvoprerađivačka industrija	Pogon male privrede doo	Prerada drveta	Ekrema Agića bb, Čelić
	Stjepić	Prerada drveta, stolarska radionica	Drijenča, Čelić
	Jače doo	Prerada drveta	Brnjik, Čelić
	Stolarija Stijepić	Proizvodnja namještaja i stolarije	Drijenča bb, Čelić
Građevinarstvo	4 MA doo	Usluge i proizvodnja betona	Ekrema Agića bb, Čelić
	Mrkaljević doo	Proizvodnja PVC i ALU stolarije	Čelić
	Arapovac - putevi doo	Niskogradnja	Izeta Ahmetovića 62, Ratkovići, Čelić
	Pailon doo	Visoko i niskogradnja	Abdulaha Kovačevića 89, Brnjik, Čelić
	Zečirović	Proizvodnja i trgovina drveta, betona	Ekrema Agića bb, Čelić
Poljoprivreda	Milch product Smajić doo	Prerada mlijeka	Ratkovići
	Farmacop doo	Proizvodnja, trgovine, usluge	Vražići bb, Čelić
	Klaonica Mujić	Prerada mesa	Ekrema Agića bb, Čelić
	PTUZ "Prva Boračka - Plodovi Bosne"	Proizvodnja i otkup poljoprivrednih proizvoda	-
Proizvodno - trgovinska djelatnost	Senex doo	Proizvodno - trgovinska djelatn.	Ekrema Agića bb, Čelić
	Tehnomarket Pirić doo	Proizvodno - trgovinska djelatn.	Branilaca grada 34, Čelić
	Mi - trade doo	Proizvodno - trgovinska djelatn.	Vražići, Čelić
	Nedim-gradnja doo	Proizvodno - trgovinska djelatn.	Čelić
Saobraćaj	Ljaljić-tours	Prevoz putnika u drumskom saobraćaju	Ratkovići
	Malkić tours doo	Prevoz putnika u drumskom saobraćaju	Denisa Eminovića 36, Humci, Čelić
Trgovina	Tehnopetrol doo Tuzna, PJ Čelić	Maloprodaja nafte i derivata, benzinska pumpa	Branilaca grada, Čelić
	Jasko-Trend doo	Maloprodaja nafte i derivata	Vražići, Čelić
	Fasogas doo	Maloprodaja nafte i derivata	Šibošnica, Čelić
	Trgotransped doo	Maloprodaja nafte i derivata	Izeta Ahmetovića, Ratkovići, Čelić
Uslužno - trgovinska djelatnost	Džafosen doo	Uslužno - trgovinska djelatnost	Izeta Ahmetovića, Ratkovići, Čelić
	Jusić doo	Uslužno - trgovinska djelatnost	Humci, Čelić

IZVOR: Nosilac pripreme.

PROSTORNI RAZMJETAJ PRIVREDE

Privredni sadržaji na području Općine se razvijaju u sklopu postojećih poslovno-proizvodnih zona i to: Frigos, Etivaža, Cerik, Šibošnica i Brnjik.

Pored navedenih, evidentiran je određeni broj privrednih sadržaja i kompleksa (privrednih subjekata) koji su se razvili disperzno unutar postojećeg građevinskog zemljišta pretežne namjene stanovanja, unutar i izvan urbanih područja. Navedeni subjekti su formirali komplekse manjih površina, koje zbog prostorne distribucije nisu mogli biti obuhvaćeni postojećim poslovno-proizvodnim zonama, niti je bilo racionalno za njih planirati dodatne poslovno-proizvodne zone. Ovi sadržaji se Planom zadržavaju, uz uslov da svoje djelovanje učine kompatibilnim osnovnoj namjeni zemljišta u sklopu kojeg su razvijeni, odnosno stanovanju. Prethodni sadržaji su evidentirani na osnovu podataka Nosioca pripreme, te su tačkasto obilježeni na popratnim grafičkim prilozima.

U skladu sa evidentiranim postojećim stanjem, kao i iskazanim potrebama od strane Nosioca pripreme kao i nosioca privrednog razvoja, te određenjima plana višeg reda, Planom se utvrđuju površine namijenjene za proširenje postojećih poslovno-proizvodnih zona kao i planiranje dodatne zone. Pregled navedenih površina je dat tabelarnim prikazom u nastavku.

TABELA 57 – POSLOVNO-PROIZVODNE ZONE NA PODRUČJU OPĆINE

Naseljeno mesto	Naziv	Površina (ha)			Napomena
		Postojeće	Planirano	Σ	
Čelić	Frigos	5,12	2,06	7,17	Proširenje postojeće zone
Čelić	Etivaža	1,73	2,08	3,81	Proširenje postojeće zone
Čelić	Cerik	2,37	4,49	6,86	Proširenje postojeće zone
Brnjik	Brnjik	3,32	4,28	7,61	Proširenje postojeće zone
Šibošnica	Šibošnica	1,33	-	1,33	Postojeća zona
Humci	Humci	-	5,13	5,13	Planirana zona
		13,86	18,04	31,90	

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu smjernica Nosioca pripreme.

Utvrđena površina od 31,90 ha namijenjena za razvoj poslovno – proizvodnih zona, podrazumijeva 13,86 ha postojećih površina ove namjene, te planiranih 18,04 ha koje će se ostvariti u vidu proširenja postojećih zona (Frigos, Etivaža, Cerik i Brnjik) te u vidu planirane zone Humci.

Obuhvati planiranih poslovnih zona u slopu Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona su preuzeti nazivom i brojem ovim Planom. Granice i površine istih korigovane su u odnosu na postojeću izgrađenost (evidentiran značajan broj individualnih objekata) koja je uticala na znatno smanjenje obuhvata, posebno obuhvata poslovne zone Etivaža.

Ostali postojeći poslovni sadržaji su utvrđeni izvan obuhvata prethodno navedenih zona, obzirom na njihov položaj, ali i usitnjenost zemljišta koje zauzimaju, što ih čini neprikladnim za koherentno organizovanje poslovno – privredne zone u pravom smislu riječi. Naravno, njihova namjena ostaje neupitna, ali prostorne mogućnosti za razvoj u pogledu zauzimanja većih i značajnijih površina, nije izgledan.

Prilikom formiranja poslovno – proizvodnih zona, vodilo se računa o postojećim kapacitetima unutar posmatranog područja, tj., tamo gdje su se već počele spontano formirati cjeline pretežno poslovnih sadržaja, proširivao se obuhvat u kojem se planira smjestiti poslovna zona u planskom periodu.

KARAKTERISTIKE BUDUĆEG RAZVOJA

Učinci formiranja poslovno-proizvodnih zona će se ogledati kroz povećanu proizvodnju, povećan tranzit roba i ljudi, zapošljavanje domicilnog stanovništva, poboljšanje poslovne klime, poslovne saradnju sa susjednim općinama i regijama te pojačanu privrednu aktivnost.

Privreda općine Čelić će se razvijati na principima koji su u skladu sa zaštitom i očuvanjem životnog okoliša i prirodnih resursa, uz njihovo optimalno iskorištenje. Ovaj razvoj se zasniva na stavovima koji podrazumjevaju da se:

- Postojeće poslovno-proizvodne zone stave u punu funkciju, te obezbjede moguća proširenja i stvaranje novih površina poslovno-proizvodnih zona, uz adekvatno opremanje
- Stvore uslovi i poticaji za lociranje malih privrednih kompleksa u manja naselja, osobito na rjeđe naseljenim područjima.
- Stanovništvo u ruralnim područjima se usmjerava da se pored osavremenjavanja poljoprivredne i stočarske proizvodnje, te proizvodnje u okviru seoskih domaćinstava, aktivno uključi u oblast razvoja seoskog turizma uz odgovarajuću edukaciju
- Obezbjede skladišne površine za potrebe trgovine na veliko, van periodičnog i periodičnog zadovoljenja potreba stanovništva.

Naravno, utvrđivanjem područja za poslovno – proizvodnu namjenu, ne ograničava se mogućnost smještanje dodatnih kapaciteta na drugim površinama građevinskog zemljišta, a kako to razvojni uslovi budu zahtjevali, pa se i u naseljima koja su udaljenija od osovine poslovno – privrednog razvoja, može očekivati smještanje manjih cjelina pretežno poslovne namjene, uz uslov da budu kompatibilni osnovnoj namjeni.

Za poslovno – proizvodne zone, potrebno je izraditi potrebnu plansku dokumentaciju, koja će osigurati adekvatno korištenje zemljišta, ali i uputiti na potrebne korake ka njegovom opremanju, kako bi bilo atraktivno i spremno za buduće investicije. Aktiviranje ovih površina podrazumjeva i aktivnosti Općine na obezbjeđenu pristupnih saobraćajnica i komunalne infrastrukture, a od strane zainteresovanih investitora rješavanje imovinsko-pravnih odnosa vezano za građevinsko zemljište.

2.12.3. OCJENA PRIVREDNIH AKTIVNOSTI SA STANOVIŠTA UTICAJA NA OKOLIŠ

Privredni kapaciteti se generalno smještaju uz jake saobraćajne pravce, što podiže nivo zagađenja okoliša u kontaktnim zonama. U općini ne postoje veliki industrijski kompleksi koji mogu značajnije uticati na kvalitet okoliša, ali se prilikom izgradnje proizvodnih kapaciteta i poslovnih kompleksa svakako treba voditi računa o zaštiti okoliša, u skladu sa važećom zakonskom regulativom i pozitivnom praksom.

Prilikom izrade planske dokumentacije za poslovno-proizvodne zone, što je jedna od obaveza koje proizilaze iz ovog Plana, treba voditi računa o opremanju komunalnom infrastrukturom sa modernim tehnološkim rješenjima, odvajanju oborinske i fekalne kanalizacije, formiranju jakog linijskog zelenila uz saobraćajnice i procentualnom učešću zelenila na svakoj zasebnoj parceli, korištenju alternativnih izvora energije gdje god je to moguće, te drugim elementima kojima se smanjuje uticaj na okoliš.

2.13. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

Društvene djelatnosti, kao sadržaji javnog interesa, svrstavaju se u više temeljnih skupina centralnih uslužnih funkcija, prema njihovim glavnim svojstvima. Pored uprave, pravosuđa, udruženja građana, političkih stranaka i drugih organizacija, te vjerskih zajednica, to su prije svega obrazovanje, obrazovanje, kultura, zdravstvo, socijalna zaštita i sport.

Kako se većina institucija društvenih djelatnosti razvija u okviru pojedinih naseljenih mjesta, to je i njihova sistematizacija, razvoj i hijerarhijsko ustrojstvo u uskoj svezi s razmatranjem razvoja sistema naselja u Općini. Na ovaj način se omogućava korisnicima relativno ujednačena pristupačnost većini sadržaja, potencijalnim investitorima opravdano ulaganje u izgradnju i eksploataciju pojedinih kapaciteta, a postiže se i ravnomjerniji raspored u prostoru.

Posmatrano sa stanovišta položaja u okviru građevinskog fonda, može se konstatovati da društvene djelatnosti, u pravilu, funkcionišu unutar samostalnih slobodnostojećih manjih ili većih arhitektonskih gabarita, dok komercijalne djelatnosti svoje kapacitete orijentišu u prostore prizemlja kolektivnih ili individualnih stambenih objekata.

2.13.1. BILANSI POTREBA

Ako se u planskom periodu želi postići ujednačen, policentrični razvoj, onda je, pored infrastrukture, potrebno jačati i objekte komercijalnih djelatnosti, te društvene infrastrukture općenito. Prema normativima u planiranju, procijenjene su potrebe za ovim kapacitetima u centrima sistema naselja, koji su utvrđeni ovim Planom. Realizacija ovih pretpostavki će ovisiti o interesu zajednice i privatnog sektora, obzirom da je u današnjem poretku društva, privatni sektor presudan za razvoj komercijalnih djelatnosti.

TABELA 58 - PROCJENA POTREBNIH KAPACITETA ZA DRUŠTVENO-OPSLUŽNE CENTRE

Društveno opslužni centar	Gravitirajuća naseljena mjesta	Stanovnika	Trgovina - snabdijevanje			Ugostiteljstvo (m ²)	Servisi i uslužne djel. (m ²)	Finansijske usluge (m ²)
			Svakodnevno (m ²)	Periodično (m ²)	Vanperiodično (m ²)			
Čelić	Čelić	3.767	9.418	10.763	15.068	151	452	4.709
Brnjik	Brnjik Lukavica	708	1.770	x	x	28	85	x
Humci	Humci Brezje Miladići	2.064	5.160	5.897	x	83	248	2.580
Ratkovići	Ratkovići	1.472	3.680	4.206	x	59	177	1.840
Šibošnica Nahvioci	Šibošnica Nahvioci Drijenča Bučje Visori	2.208	5.520	x	x	88	265	x
Vražići	Vražići Velino Selo	2.309	5.773	6.597	x	92	277	2.886
Σ		12.528	31.320	27.463	15.068	501	1.503	12.015

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu opredjeljenja Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona.

U skladu sa postojećom distribucijom društvene infrastrukture i komunalne opremljenosti urbanih područja, u planskom periodu se u sklopu obuhvata urbanih područja utvrđuju društveno-opslužni centri koji postaju nosioci funkcija centraliteta. Utvrđeni su slijedeći centri: Čelić. Brnjik, Humci, Ratkovići, Šibošnica-Nahvioci i Vražići.

Društveno-opslužni centri podrazumijevaju opremanje slijedećim sadržajima: trgovina (svakodnevno, periodično i vanperiodično snabdijevanje), ugostiteljstvo (ugostiteljski objekti), usluge i zanati (lične usluge, usluge održavanja, ostale usluge), kultura i administracija (javne službe, poslovni prostori i sl.). Za društveno-opslužne centre koji su ujedno i sekundarni općinski centri (Humci, Ratkovići i Vražići), te za općinski centar Čelić, utvrđene su površine periodičnog snabdijevanja, dok ostali centri ove funkcije upražnjavaju u navedenim centrima. Površine potrebne za vanperiodično snabdijevanje utvrđene su samo u sklopu općinskog centra Čelić, dok svi ostali centri gravitiraju Čeliću i ovdje upražnjavaju navedenu funkciju.

2.13.2. PROSTORNI RAZMJEŠTAJ DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Prostorni razmještaj društvenih djelatnosti prema hijerarhiji centara u Općini Čelić bi se trebao razvijati prema u nastavku datim okvirima.

Kapaciteti društvene infrastrukture, koji su prezentovani u ovom poglavlju, predstavljaju minimalni stepen opremanja koji bi se trebao dostići do kraja planskog perioda, što podrazumjeva da će predložene veličine i njihov raspored u prostoru biti korigovane u skladu sa stvarnim potrebama u prostoru, a detaljnije definisane i kroz detaljnu plansku dokumentaciju.

TABELA 59 – PROSTORNI RAZMJEŠTAJ DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Društvene djelatnosti	Primarni centar	Sekundarni centri	Tercijarni centar
Obrazovanje			
Jaslice	x	x	
Vrtić	x	x	
Osnovno obrazovanje	x	x	x
Srednje obrazovanje	x		
Visoko obrazovanje (po potrebi)	x		
Naučno – istraživački rad (po potrebi)	x		
Kultura			
Dom kulture	x		
Multifunkcionalni objekti kulture i rekreacije		x	x
Muzeji i galerije	x		
Uprava			
Objekti mjesnih zajednica	x	x	x
Zdravstvo			
Bolnica			
Dom zdravlja	x		
Hitna pomoć	x		
Ambulante	x	x	x
Apoteka	x	x	
Socijalna zaštita			
Objekat Službe za socijalni rad	x		

Društvene djelatnosti	Primarni centar	Sekundarni centri	Tercijarni centar
Starački dom	x		
Prihvatilište za djecu bez roditeljskog staranja	x		
Prihvatilište za odrasla lica	x		
Prihvatilište za žrtve porodičnog nasilja	x		
Sport i rekreacija			
Obnova sportskih objekata i izgradnja novih	x	x	x
Ostalo			
Pošta	x	x	
Ispostava banke	x	x	

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

PREDŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, prostornim rasporedom objekata, približavanjem mjesta školovanja mjestu stanovanja, usklađenijim kapacitetima i njihovom racionalnom izgradnjom, osiguravaju se bitni preduslovi za potpuni obuhvat djece predškolskim, osnovnim i srednjim obrazovanjem.

Na području općine Čelić ne postoji namjenska ustanova u vidu obdaništa i jaslica namijenjena djeci uzrasta 1-6 godina. Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona planira izgradnju više objekata predškolskog obrazovanja na području općine.

U narednim podacima prikazana je potrebna površina objekata obdaništa za predškolski odgoj izračunata prema urbanističkim normativima (za površinu objekta je 5,5 m²/djetetu do tri godine a 7,5 m²/djetetu do 6 godina i za površinu kompleksa dvorište je 20 m²/djetetu).

TABELA 60 - PROCJENA POTREBNIH KAPACITETA PREDŠKOLSKOG OBRAZOVANJA: VRTIĆI + JASLICE (DJECA 1-6 GODINE)

Centar	Gravitirajuća naseljena mjesta	Broj gravitirajućih stanovnika	Broj korisnika jaslica 1-3 god.	Broj korisnika vrtića 3-6 god.	Građevinska parcela jaslice+vrtić (m ²)	Površina objekta jaslice+vrtić (m ²)
Čelić	Čelić	3.767	38	79	2.335	800
Humci	Humci Miladići Brezje Visori Bučje Drijenča Šibošnica Nahvioci	4.272	43	90	2.648	908
Vražići	Vražići Brnjik Lukavica Velino Selo	3.017	30	63	1.870	641
Ratkovići	Ratkovići	1.472	15	31	912	313
Σ		12.528	126	263	7.765	2.662

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

Ove potrebe moguće je realizovati kao kombinovanu ustanovu, jaslice+vrtić. Zbog ne postojanja ovih ustanova, potrebno je osigurati nove površine, sa pratećom infrastrukturom. Kombinovani objekti predškolskog obrazovanja ovim Plano se utvrđuju u urbanom području: Čelić, Humci, Vražići i Ratkovići, a za potrebe cjelokupne Općine.

Na području predškolsko obrazovanje u vidu produženog boravka se organizuje u prostorijama osnovnih škola. U pravilu ove sadržaje je moguće smještati u okviru školskog objekta ili građevinske parcele škole, te se za njih ne trebaju osiguravati dodatne površine, već ih planirati u sklopu sadašnjih ili planiranih kapaciteta osnovnih škola.

OSNOVNO OBRAZOVANJE

Na području općine Čelić egzistiraju tri osnovne škole sa mrežom područnih škola. Posmatajući ukupnu strukturu stanovnika Općine, prema Studiji o socioekonomskim pokazateljima Federalnog zavoda za programiranje razvoja FBiH, na 1000 stanovnika otpada 70 učenika osnovnog obrazovanja.

Uzimajući u obzir podatke dobivene od Nosioca pripreme plana kao i rezultate popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013. godine ovaj odnos iznosi 100 učenika na 1000 stanovnika. U planskom periodu se očekuje da će se ovaj odnos povećati na 114 učenika na 1000 stanovnika.

TABELA 61 – OSNOVNO OBRAZOVANJE NA PODRUČJU OPĆINE ČELIĆ

Općina	Broj škola	Broj učenika	Broj stanovnika	Broj učenika na 1000 stanovnika
Čelić 2013.*	7	959	13.716	70
Čelić 2013.**	7	1.046	10.502	100
Čelić 2032.	7	1.424	12.528	114
T K 2013.*	213	39.603	498.911	79

*)Federalni zavod za programiranje razvoja: Socioekonomski pokazatelji po općina u FBiH u 2013. godini, april 2014.

**)Nosioc pripreme plana: Općina Čelić, Služba za opću upravu društvene djelatnosti i boračka pitanja - Podaci o objektima i ustanovama društvenog karaktera.

U sastavu Osnovne škole Čelić djeluje jedna područna četverorazredna škola u Ratkovićima. U sastavu Osnovne škole Vražići djeluju i područna škola u Brnjiku i Velinom Selu. Nastava u osnovnoj školi Humci je organizovana u centralnoj školi i područnoj školi u Šibošnici. Osnovna škola Humci u svom sastavu ima i područne škole u Drijenči i Lukavici ali one trenutno nisu u funkciji zbog nedovoljnog broja učenika.

U tabeli u nastavku je iskazana procjena potrebnih kapaciteta za osnovno obrazovanje u planskom periodu i to na principu da je potrebna površina objekata škola za učenike u osnovnim školama, prema urbanističkim normativima (za površinu objekta je 7,5 m²/učeniku i za površinu kompleksa je 20 m²/učeniku).

U smislu nove izgradnje objekata osnovnog obrazovanja nisu iskazane potrebe. U planskom periodu je potrebno raditi na proširivanju postojećih kapaciteta u cilju zadovoljenja potrebnih standarda, te vršiti opremanje i uređivanje postojećih objekata i školskih dvorišta.

TABELA 62 - PROCJENA POTREBNIH KAPACITETA ZA OSNOVNO OBRAZOVANJE

Centar	Struktura škole	Gravitirajuća naseljena mjesta	Broj gravitirajućih stanovnika	Broj korisnika	Građevinska parcela (m ²)	Površina objekta (m ²)
Čelić	OŠ Čelić POŠ Ratkovići	Čelić Ratkovići	5.239	733	14.669	5.500
Humci	OŠ Humci POŠ Šibošnica POŠ Drijenča (-) POŠ Lukavica (-)	Humci Šibošnica Nahvioci Drijenča Lukavica Miladići Visori Brezje Bučje	4.416	618	12.365	4.637
Vražići	OŠ Vražići POŠ Brnjik POŠ Velino Selo	Vražići Brnjik Velino Selo	2.873	402	8.044	3.017
Σ			12.528	1.754	35.078	13.154

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

SREDNJOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Na području općine Čelić egzistira jedna srednja škola mješovitog strukovnog tipa smještena u Čeliću. Posmatajući ukupnu strukturu stanovnika općine, prema Studiji o socioekonomskim pokazateljima Federalnog zavoda za programiranje razvoja FBiH, na 1.000 stanovnika otpada 20 učenika srednjeg obrazovanja. Uzimajući u obzir podatke dobivene od Nosioca pripreme plana kao i rezultate popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013. ovaj odnos iznosi 29 učenika na 1000 stanovnika. U planskom periodu se očekuje da će se ovaj odnos povećati na 30 učenika na 1000 stanovnika.

TABELA 63 – SREDNJE OBRAZOVANJE NA PODRUČJU OPĆINE ČELIĆ

Općina	Broj škola	Broj učenika	Broj stanovnika	Broj učenika na 1000 stanovnika
Čelić 2013.*	1	270	13.716	20
Čelić 2013.**	1	302	10.502	29
Čelić 2032.	2	368	12.528	30
T K 2013.*	35	22.482	498.911	45

*) Federalni zavod za programiranje razvoja: Socioekonomski pokazatelji po općina u FBiH u 2013. godini, april 2014.

**) Nosioc pripreme plana: Općina Čelić, Služba za opću upravu društvene djelatnosti i boračka pitanja - Podaci o objektima i ustanovama društvenog karaktera.

Mješovita srednja škola MSŠ Čelić broji 302 učenika raspoređena u 14 odjeljenja. Školski objekat ima površinu od 1.307 m² i nema salu za tjelesni odgoj. Zastupljena su sljedeća zanimanja: ekonomski tehničar, poslovno – pravni tehničar, poljoprivredni tehničar, voćar vinogradar, prerađivač voća i povrća, vodinstalater, instalater centralnog grijanja, mehaničar, bravar. U školi također djeluju i brojne sekcije, ukupno 21, koje okupljaju veliki broj učenika koji su svojim trudom i zalaganjem u radu pokazali maštovitost, kreativnost, brigu za zajednicu u kojoj žive i spremnost za doprinos životu mladih na općini Čelić.

U tabeli u nastavku je iskazana procjena potrebnih kapaciteta za srednje obrazovanje u planskom periodu i to na principu da je potrebna površina objekata škola za učenike u srednjim školama, prema normativima (za površinu objekta je 7,5 m²/učeniku i za površinu kompleksa je 20 m²/učeniku).

TABELA 64 - PROCJENA POTREBNIH KAPACITETA ZA SREDNJE OBRAZOVANJE

Centar	Broj stanovnika	Broj djece	Broj korisnika	Građevinska parcela (m ²)	Površina objekta (m ²)
Čelić	12.528	1.754	368	7.336	2.762

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

Prema urbanističkim normativima potrebna površina objekata srednje škole je 2.762 m², a raspoloživa ukupna površina srednje škole je 1.307 m². Shodno navedenom, u plaskom periodu je potrebno planirati objekat srednje škole okvirne površine 1.500 m². Potrebno je planirati dogradnju (nadziđivanje) postojećeg objekta srednje škole, kao i izgradnju novog školskog objekta u sklopu općinskog centra Čelić. Detaljnije proračunske podatke, te planiranu lokaciju, potrebno je definirati kroz detaljnu plansku dokumentaciju.

Na osnovu ankete provedene među mladima na području općine Čelić, koja je rađena za potrebe izrade dokumenta Strategija za mlade sa planom aktivnosti za period od 2010. do 2014. godine, mladi su pokazali interesovanje za uvođenje novih škola i zanimanja.

TABELA 65 – POTENCIJALNA ZANIMANJA ZA MLADE OPĆINE ČELIĆ

Škola	Zanimanje
Poljoprivreda i obrada hrane	Poljoprivredni tehničar
	Veterinarski tehničar
	Cvjećar-vrtlar
	Prehrambeni tehničar
Šumarstvo i obrada drveta	Šumarski tehničar
	Šumar
Mašinstvo i obrada metala	Mašinski tehničar
	Limar
Elektrotehnika	Tehničar elektronike
	Tehničar računarstva
	Električar
Geodezija i građevinarstvo	Građevinski tehničar
	Zidar (moler, keramičar, fasader)
Saobraćaj	Tehničar drumskog saobraćaja
Ugostiteljstvo i turizam	Ugostiteljsko-kulinarski tehničar
	Turistički tehničar
	Konobar
	Kuhar
Ekonomija, pravo, Administracija i trgovina	Trgovački tehničar
	Trgovac
Zdravstvo	Medicinski tehničar
	Farmaceutski tehničar
Ostale djelatnosti	Frizer
Muzička škola	Muzički izvođač
	Muzički saradnik

IZVOR: Strategija za mlade sa planom aktivnosti za period od 2010. do 2014. godine

SOCIJALNI RAD I ZAŠTITA

Socijalna zaštita predstavlja niz mjera kojima vlast ili odgovarajuće institucije pružaju pomoć pojedincima kojima je ona potrebna. Pod tim se najčešće podrazumijevaju nastojanje da se poboljša njihova finansijska situacija, ali također i mjere kojima se nastoji povećati njihove šanse za zaposlenje, te poboljšanje drugih aspekata njihovih života kao npr. duševno zdravlje. Takve mjere bi teoretski trebali poduzimati članovi porodice, rodbina ili lokalna zajednica, odnosno društvo, zbog čega se i zaštita naziva "socijalnom". U pravilu ih, međutim, pruža država ili nevladine organizacije.

Socijalna zaštite na području općine Čelić ogleda se kroz djelovanje JU Centra za socijalni rad. Djelovanje Centa se ogleda kroz:

- stalnu novčanu pomoć,
- smještaj djece i odraslih u drugu porodicu,
- smještaj djece i odraslih lica u ustanove socijalne zaštite,
- lična invalidnina civilnih žrtava rata i porodična invalidnina članovima porodice civilnih žrtava rata,
- naknade licima sa invaliditetom,
- naknade za tuđu njegu i pomoć,
- naknade plate ženama porodiljama,
- jednokratne pomoći,
- zdravstvena zaštita,
- regulisanje starateljstva i usvajanje,
- nasilje u porodici,
- maloljetnička delikvencija.

Na području općine Čelić, planirano je proširenje usluge socijalne zaštite, te potrebno je planirati adekvatan sistem smještaja i brige starijih osoba, kao i osoba sa posebnim potrebama. Također, potrebno je planirati prostor prihvatilišta za žrtve porodičnog nasilja.

Potrebe za planiranjem kapaciteta za socijalnu zaštitu iskazane su u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 66 - PROCJENA POTREBNIH KAPACITETA ZA OBJEKTE SOCIJALNOG RADA I ZAŠTITE

Tip		Broj stanovnika	Broj korisnika	Građevinska parcela (m ²)	Površina objekta (m ²)
Dom za stara i iznemogla lica	Osobe od 65 i više godina	1.803	54	946,58	378,63
Prihvatilište za žrtve porodičnog nasilja	Osobe od 15 do 65	8.656	22	432,80	216,40
Prihvatilište za odrasla lica	Osobe od 15 do 65	8.656	43	865,60	432,80
		Σ	119	2.244,98	1.027,83

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

Dom za stara i iznemogla lica, zbog lakšeg pristupa i uvezanosti u redovne urbane tokove, smješta se u okviru urbanog područja Čelića.

Prihvatilište za žrtve porodičnog nasilja potrebe zadovoljava u jednom ili više objekata na području Općine, koristeći državne objekte i zemljište. Planom se prihvatilište za žrtve porodičnog nasilja

utvrđuje u urbanom području Ratkovići. Ukoliko se ukaže adekvatnija lokacija, objekat je moguće locirati izvan planiranih okvira.

Prihvatište za odrasla lica, kao i prihvatilište za žrtve nasilja, potrebe zadovoljava u jednom ili više objekata na području Općine, koristeći državne objekte i zemljište. Planom se prihvatilište za odrasla lica planira u vidu dva objekta i to sklopu urbanog područja Humci i Vražići. Ukoliko se ukaže adekvatnija lokacija, objekte je moguće locirati izvan planiranih okvira.

ZDRAVSTVO

Na području općine, Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Čelić je ustanova koja sprovodi primarnu zdravstvenu zaštitu stanovništva kroz implementaciju porodične/obiteljske medicine. U sklopu djelatnosti Ustanove, pružaju se i usluge koje obuhvataju hitnu medicinsku pomoć, higijensko-epidemiološke usluge, laboratorijske usluge, radiološke usluge kao i usluge iz oblasti specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite. U sklopu Doma zdravlja Čelić djeluju područne ambulante u: Ratkovićima, Vražićima, Velinom Selu i Humcima.

Strategijom Federalnog ministarstva zdravlja „Mladi i zdravlje”, kao i Projektom uvođenja kvaliteta i sigurnosti koju implementira AKAZ (Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu), Dom zdravlja Čelić u narednom periodu će posvetiti posebnu pažnju populaciji mladih kao vrlo osjetljivom segmentu društva, samim tim što se u ovom životnom dobu prolazi kroz unutrašnju tranziciju iz djetinjstva u adolescentno i zrelo doba u kojem se snažno mijenjaju obrasci ponašanja. Trenutna površina Doma zdravlja Čelić, zadovoljava potrebe, dok je u planskom periodu planirano proširenje, koje će moći zadovoljiti uvećani broj stanovnika Općine. Također, treba posvetiti pažnju razvoju područnih ambulanti u centrima razvoja, kako bi zdravstvena zaštita na najbolji mogući način bila osigurana svim stanovnicima općine Čelić.

Potrebe za planiranjem kapaciteta za primarnu zdravstvenu zaštitu iskazane su u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 67 - PROCJENA POTREBNIH KAPACITETA ZA OBJEKTE PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Centar	Gravitirajuća naseljena mjesta	Broj gravitirajućih stanovnika	Površina objekta (m ²)
Čelić	Čelić	3.767	18.835
Humci	Humci Miladići Brezje	2.064	10.320
Ratkovići	Ratkovići	1.472	7.360
Vražići	Vražići Velino Selo	2.309	11.545
Šibošnica Nahvioci	Višori Bučje Drijenča Šibošnica Nahvioci	2.208	11.040
Brnjik	Brnjik Lukavica	708	3.540
Σ		12.528	62.640

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade.

Analizirajući postojeće stanje kao i iskazane potrebe, u planskom periodu je potrebno planirati dodatne sadržaje zdravstva u vidu ambulante porodične medicine sa svim pratećim sadržajima u urbanim područjima Brnjik i Šibošnica-Nahvioci. Po mogućnosti navedene objekte locirati u sklopu društveno-opslužnih centara ovih urbanih područja.

U skladu sa potrebama u planskom periodu planirati prostor za izgradnju zdravstvenih objekata u okviru privatne medicinske prakse, namijenjene za ordinacije porodične medicine, stomatološke ordinacije, specijalističko-konsultativne ambulante, apoteke. Za ovu namjenu prema važećim urbanističkim normativima planirati prostor za objekte zdravstvene infrastrukture u okviru razvojnih potreba općina.

Postojeće stanje na teritoriji općine evidentira četiri apoteke koje pružaju usluge stanovništvu a pozicionirane su u: Čeliću (dvije), Vražićima i Šibošnici. Također, treba posvetiti pažnju pružanju usluga farmacije i u drugim centrima razvoja (Humci, Brnjik).

KULTURA

Kulturne aktivnosti, kao i neformalno obrazovanje, su bitan element formiranja ličnosti i kao takve neodvojiv dio razvoja društvene zajednice. Analizom stanja kulture na području općine Čelić, prepoznati su slijedeći problemi: nepostojanje adekvatnog prostora za djelovanje mladih - omladinskog centra, gdje će se mladi okupljati, informisati, razmjenjivati ideje, dobijati pravnu pomoć i dr., uslovi za razvoj kulturnih sadržaja nezadovoljavajući, ne postoji kulturni centar u kome bi se organizovale radionice, seminari, kursevi, kulturno-umjetnički program, nezainteresovanost stanovništva za kulturne aktivnosti.

Postojeće stanje objekata kulture bilježi oskudne sadržaje među kojima se izdvaja djelovanje JU „Gradska biblioteka“ Čelić. JU „ Gradska biblioteka“ Čelić, osnovana je odlukom Općinskog vijeća Čelić, 2003. godine. Biblioteka je s radom počela 2004. godine, trenutno je smještena u općinskim prostorijama, do iznalaženja adekvatnijeg prostora. Bibliotečki fond obuhvata oko 8.000 bibliotečkih jedinica, ciljanim da najviše pomognu mladima u nastavi maternjeg jezika, ali i drugim oblastima znanja.

U JU „ Gradskoj biblioteci „ Čelić, čuvaju se knjige, časopisi i druga bibliotečka građa, što se, prema određenim pravilima rada u biblioteci, daju na čitanje učenicima, nastavnicima, i drugim korisnicima biblioteke, koja im pomaže u školskom učenju, odgoju i obrazovanju. Na usluge JU „Gradska biblioteka“ Čelić oslanjaju se učenici MSŠ Čelić i tri osnovne škole sa svojim područnim jedinicama. U opisu svojih djelatnosti JU „ Gradska biblioteka“ Čelić pored skladištenja, čuvanja i izdavanja knjiga, bavi se i projektima iz oblasti kulture, izdavačkom djelatnošću kao i organiziranjem ranih pjesničkih i književnih večeri, promocija, pozorišnih predstava, slikarskih izložbi i drugih kulturnih manifestacija.

U pogledu djelatnosti kulture u planskom periodu je potrebno povećati broj i vrste ustanove i organizacije u oblasti kulture, kako bi se obezbijedila prostorna disperzija i decentralizacija ovih funkcija. Za adekvatan rad kulturnih ustanova neophodno je obezbjediti povoljnije prostorne uslove adaptacijama postojećih objekata ili ustupanjem drugih objekata, dogradnjom ili izgradnjom novih prostora.

Obzirom da je u Čeliću, ali i cijeloj Općini, velik broj manifestacija kulturnog i obrazovnog karaktera našao svoje mjesto do korisnika, potrebno je nadomjestiti ovaj manjak izgradnjom Kulturnog centra,

u koji će se smještati sve manifestacije, kulturne, obrazovne, zabavne i sl., dok će JU "Gradska biblioteka" nastaviti sa bibliotekarskom, galerijskom i drugim djelatnostima, više „statičnog“ karaktera. U planskom periodu potrebno je planirati izgradnju kino dvorena, koja bi funkcionisala samostalno ili u sklopu Kulturog centra. Također potrebno je planirati formiranje i izgradnju zavičajnog muzeja koji bi isto funkcionisao u sklopu općinskog centra.

Za ostale sekundarne i tercijarne centre u planskom periodu utvrđuje se potreba izgradnje multifunkcionalnih objekata kulture, koji će obezbjediti potrebe gravitirajućih stanovnika za sportskim, kulturnim i zabavnim sadržajima. Multifunkcionalni objekti kulture su planirani u urbanom području: Humci, Ratkovići, Vražići, Brnjik i Šibošnica-Nahvioci.

SPORT I REKREACIJA

U sklopu dnevnih aktivnosti stanovništva, važan segment je sport i rekreacija. U pravilu se ova aktivnost odvija u tri segmenta: pasivna rekreacija, aktivna rekreacija i sport.

Da bi se zadovoljile potrebe za rekreacijom, neophodno je osigurati i adekvatne površine zemljišta i objekte za njeno odvijanje, kako u gradskim tako i u vangradskim sredinama.

Pasivna rekreacija podrazumjeva aktivnosti kao što su: odmor, osvježanje, učenje, šetanje, planinarenje, izleti, gledanje utakmica i sl. Za pasivnu rekreaciju koja se odvija kroz zadovoljenje individualnih sklonosti i psihofizičkih mogućnosti predviđene su slobodne površine urbanog područja zajedno sa zonama stanovanja i rada, kao i površine izvan urbanih područja koje pružaju mogućnost za organizovanje ovog vida rekreacije (jezera, planinska područja).

Za aktivnu rekreaciju koja se odvija kroz organiziran rad-fizičko obrazovanje, radna rekreacija, amaterski i profesionalni sport predviđa se obezbjeđenje prostora za sportsko-rekreativne centre, rekreativne površine uz školske i druge objekte, kao i druge sportske terene. Aktivna rekreacija podrazumjeva učešće u nekim sportovima ili fizičkom naporu. Uloga objekata i površina za aktivnu rekreaciju je da pruži mogućnost svim uzrastima za amaterskim bavljenjem sportom i održavanje i unapređenje psihofizičkog stanja. Potreba za ovakvim objektima javlja se prvenstveno unutar urbanog područja općinskog centra i sekundarnih centara. Značajno zadovoljenje stanovnika u pogledu aktivne rekreacije predstavlja mogućnost korištenja zatvorenih i otvorenih sportskih površina realiziranih uz osnovne škole.

Sportske aktivnosti i rekreacija u općini Čelić se realizuju u okviru tri nogometna kluba, jednog kluba u sjedećoj odbojci i aktivnosti u okviru redovne nastave u osnovnim i srednjoj školi. Od sportske infrastrukture izdvajaju se:

- fudbalsko igralište u Čeliću,
- fudbalsko igralište u Ratkovićima,
- fudbalsko igralište u Brnjiku,
- fudbalsko igralište u Vražićima.

U okviru objekata osnovnih i njihovih područnih škola postoje fiskulturne sale i sportski poligoni koji su također u službi sporta i rekreacije cjelokupne lokalne zajednice.

Sportsku infrastrukturu upotpunjuje i sportsko rekreacioni centar „Mrklajević“ koji je vlasništvo Mrkaljević doo. Sportski centar se sastoji od različitih otvorenih i zatvorenih terena kao i bazena na otvorenom. Na lokaciji kod OŠ Čelić u toku je izgradnja sportske dvorane čiji je investitor općina Čelić.

U cilju utvrđivanja potrebnih površina za sport i rekreaciju urađen je orijentacioni proračun prema prognoznom broju stanovnika, a na osnovu sljedećih urbanističkih normativa koji su utvrđeni kroz Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona.

Utvrđene površine za razvoj sporta i rekreacije će se realizovati uz postojeće sadržaje, te će se instalirati novi kapaciteti u sklopu svih urbanih područja, posebno u sklopu sekundarnih i tercijarnih centara. Kategoriju površina 'naseljski park' relazirati u sklopu postojećeg i planiranog građevinskog zemljišta pretežne namjene stanovanje.

TABELA 68 - PROCJENA POTREBNIH KAPACITETA ZA SADRŽAJE SPORTA I REKREACIJE

Centar	Gravitirajuća naseljena mjesta	Broj gravitirajućih stanovnika	Površina objekta (m ²)	Otvorene sportsko-rekreativne površine	Otvoreni tereni (m ²)	Naseljski parkovi (m ²)
			2,5 m ² /stanov.	0,5 m ² /stanov.	2m ² /stanov.	1 m ² /stanov.
Čelić	Čelić	3.767	9.417,5	1.883,5	7.534,0	3.767,0
Humci	Humci Miladići Brezje	2.064	5160,0	1.032,0	4.128,0	2.064,0
Ratkovići	Ratkovići	1.472	3.680,0	736,0	2.944,0	1.472,0
Vražići	Vražići Velino Selo	2.309	5.772,5	1.154,5	4.618,0	2.309,0
Šibošnica Nahvioci	Visori Bučje Drijenča Šibošnica Nahvioci	2.208	5.520,0	2.760,0	4.416,0	2.208,0
Brnjik	Brnjik Lukavica	708	1.770,0	354	1.416,0	708,0
Σ		12.528	31.320,0 m² 31,32 ha	7.920,0 m² 7,92 ha	25.056,0 m² 25,06 ha	12.528,0 m² 12,53 ha

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

Od značajnijih površina za razvoj sporta i rekreacije na području Općine utvrđene su površine i lokaliteti prikazani u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 69 - PROCJENA POTREBNIH KAPACITETA ZA SADRŽAJE SPORTA I REKREACIJE

Urbano područje	Naziv	Površina (ha)	X	Y	Režim građenja
Čelić	SRC Gnica	15,16	6566024,72	4952762,99	I režim gradnje – izrada RP
Humci	SRC Humačko jezero	3,97	6553678,85	4949920,19	I režim gradnje – izrada RP

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

Površina SRC Gnica se utvrđuje uz postojeću sportsko-rekreacioni centar „Mrkaljević“, neposredno uz vodotok Gnjicu u urbanom području Čelić. Za obuhvat planirane zone Gnica utvrđena je obaveza izrade regulacionog plana kojim će se detaljno definisati sadržaji i prostorna organizacija iste.

Površina SRC Humačko jezero se utvrđuje uz postojeće Humačko jezero u urbanom području Humci. Ovo područje je prepoznato i kao područje izuzetnih prirodni vrijednosti. Površina zone obuhvata područje zaštitne zone jezera od cca 100 m obalnog pojasa. Zona je planirana kao sportsko-rekreativna sa sadržajima ugostiteljstva, otvorenim terenima za rekreaciju i sadržajima u službi jezera. Za obuhvat planirane zone Humačko jezero utvrđena je obaveza izrade regulacionog plana kojim će se detaljno definisati sadržaji i prostorna organizacija iste. SRC Humačko jezero je potrebno uvezati sistem sadržaja u sklopu planirane uređene pješače staze Šarena meraja – Begova voda – Humačko jezero.

2.14. POSEBNO ZAŠTIĆENI PROSTORI

2.14.1. VRIJEDNA PRIRODNA PODRUČJA

U cilju očuvanja i unapređenja prirodnih vrijednosti, fenomenologije, raritetnosti i znamenitosti na području općine Čelić Prostorni plan Tuzlanskog kantona je utvrdio slijedeće kategorije: prirodna područja i prirodne vrijednosti.

U okviru prirodnih područja su ubrajaju se: područja vrijednog pejzaža (pejzaži) i pejzažno parkovne površine (parkovi). U utvrđivanju prirodnih područja i prirodnih vrijednosti relevantni kriteriji su: biološko ekološki, antropogeno devastacijski i estetsko fizionomski.

Na području općine Čelić prepoznato prirodno područje je pejzažno parkovska površina – predio Brnjik. Predio Brnjik je aluvijalna zaravan između rječice Šibošnice i puta Čelić - Šibošnica sa širim lokalitetom. Predio Brnjika predstavlja izuzetan potencijal za razvoj izletničkog turizma.

Kao lokalitet izuzetne prirodne vrijednosti izdvaja se i Humačko jezero, iznad sela Humci. Jezero je karakteristično po svojim higrografskim vrijednostima. Prostire se na površini od 4.500 m². U cilju unapređenja, adekvatnog korištenja i očuvanja ovog područja Planom je utvrđeno formiranje sportsko-rekreacione zone Humačko jezero, za koje je utvrđena obaveza izrade detaljne planske dokumentacije.

Područje Općine, pogodno je za razvoj turizma, a posebno ruralnog turizma za koje Općina posjeduje sve predulove. Ekološki uzgojena hrana, prijatan ambijent i dobri ljudi, dobri domaćini su garant aktivnog i ugodnog odmora u prirodi i s prirodom.

RELIKTNO-REFUGIJALNI PEJZAŽI

U peripanonskom dijelu Bosne i Hercegovine postoji više refugijuma sa unikatnim vrijednostima biološkog diverziteta. Na sjevernim padinama Majevice, idući od Bosanske Bijele prema Čeliću, do punog izražaja dolazi raznolikost geološke podloge i raznolikost živog svijeta, koje su rezultat prisustva nekadašnjeg Panonskog mora. Ovdje su prisutne slojevite karbonatne naslage sa brojnim fosilima, pećine i polupećine i različite sedrene tvorevine. U ovim peripanonskim refugijumima danas staništa nalaze:

- Ekosistemi u pukotinama organogenih stijena sa bosanskom zvončikom
- Ekosistemi medunca i crnog graba
- Ekosistemi crnog graba i jesenje šašike
- Ekosistemi bosanskog javora gluhača i peripanonske bukve
- Ekosistemi sitnolisnog kitnjaka i srebrene lipe
- Ekosistemi srebrene lipe, kitnjaka i koštrike
- Ekosistemi lužnjaka i koštrike
- Ekosistemi srebrene lipe i kitnjaka sa veprinom
- Ekosistemi peripanonske bukve i veprine.

FLORA, FAUNA I DRUGI PRIRODNI RESURSI

Obzirom na geografski položaj Općine i okoline, biljni i životinjski svijet predstavlja konglomerat biljnog i životinjskog svijeta planinske i panonske florsko-faunske oblasti. U peripanonskom dijelu Bosne i Hercegovine postoji više refugijuma sa unikatnim vrijednostima biološkog diverziteta. Dominantni faktori koji su omogućili nastanak i održanje refugijuma na ovom prostoru su: specifična

geogeneza i orogeneza, specifična geološka i geomorfološka raznolikost, postojanje i povlačenje Prateisa, i kasniji uticaj kontinentalne klime.

FLORA

U ekološko-vegetacijskom pogledu ovo područje pripada peripanonskoj oblasti, odnosno prostire se od rijeke Save do unutrašnjih Dinarida. Na zapadu i jugozapadu se graniči sa sjeverozapadno bosanskom, a na istoku prelaznom ilirsko-meziskom oblasti linijom Brčko-greben Majevice-istočni rub Sprečkog polja. U ovoj florističkoj oblasti vrlo su značajne šume, kako u privrednom pogledu, tako i očuvanju ekosistema. One utiču na ublažavanje klimatskih ekstrema, regulisanjem režima vode i konzerviranja i popravljavanja tla.

Znatan dio zemljišnih površina koje se nalaze pod šumskom vegetacijom vremenom je iskrčen i pretvoren u oranične površine. Uslijed ratnih djestva i agresije na Bosnu i Hercegovinu, znatan dio šuma je trajno uništen i na tim površinama uočljiva je erozija. Na nešto većoj nadmorskoj visini najzastupljenije su šume hrasta kitnjaka (*Quercus petraea*), hrasta lužnjaka (*Quercus robur*); običnog graba (*Carpinus betulus*). Na povoljnijim položajima smještene su šume bukve (*Fagus sylvatica*) i šume cera (*Quercus ceris*). Borove šume (*Pinus nigra* i *Pinus silvestris*) su mjestimično raspoređene na Majevisi. U donjem spratu ovih biljnih zajednica dominiraju razne mahovine i žbunasto-grmolike vrste.

FAUNA

Pokušaji sistematizacije raspoloživih podataka o fauni pokazuju neujednačena znanja o pojedinim skupinama. Beskičmenjaci predstavljaju najbrojniju i najraznovrsniju skupinu unutar živog svijeta. Skupine beskičmenjaka čine okosnicu biodiverziteta bosansko-hercegovačke faune, a sa druge strane, beskičmenjaci predstavljaju i najslabije istraženu skupinu organizama. Uslijed raznolikosti vodenih staništa i tipova vodotoka, limnofauna beskičmenjaka je veoma raznovrsna.

Za predmetni obuhvat Prostornog plana, karakteristično je da prednost u gospodarenju imaju sitne (niske) divljači, te dijelom i krupne (visoke) divljači u brdskim i planinskim lovištima, prvenstveno Zec (*Lepus europaeus* Pallas), Jarebica poljska (*Perdix perdix* L.), Fazan (*Phasianus colchicus* L.), Prepelica (*Coturnix* L.). Vrste koje obitavaju na području Tuzlanskog kantona a koje su značajne za lovno gospodarstvo su prvenstveno: zec, srna, divlja svinja, fazan.

Ovo područje značajno je kao migracijski koridor za ptice iz sjeverne i srednje Evrope prema Africi, koje ovo područje koriste za odmor, prehranu i zadovoljavanje drugih potreba. Najznačajniji uticaj na faunu predstavlja usitnjavanje staništa i presjecanje migracijskih koridora životinja i ptica. Livadska i šumska vegetacija pružaju povoljne uslove za razvoj faune. Tu živi mrki Medvjed (*Ursus arctos*), vuk (*Canis lupus*), divlja svinja (*Sus scrofa*), srna (*Capreolus capreolus*), divlja mačka (*Felis catus*), jazavac (*Meles meles*), tvor (*Putorius puterius*), lasica (*Mustela nivalis*), vjeverica (*Sciuridae*), zec (*Lepus europeus*). Od ptica ovdje se mogu susresti jestrijeb (*Accipiter gentilis*), divlja patka (*Anas platyrhynchos*), fazan (*Phasianidae*), svrake, vrane, sove i druge.

2.14.2. KULTURNO-HISTORIJSKO NASLIJEĐE

Na području Općine zabilježene su značajne kulturno-historijske cjeline, koje su nastale u različitim vremenskim periodima i razdobljima ljudskog djelovanja. Pregled evidentiranih dobara sa kategorizacijom i prostornom distribucijom je dat u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 70 – PREGLED DOBARA KULTURNO-HISTORIJSKOG NASLIJEĐA

Status	Kategorija	Naziv
Lista peticija za proglašenje dobara nacionalnim spomenikom	Islamski sakralni objekat	Džamija Čelić Brdo
		Čaršijska džamija
		Džamija Brnjik
		Džamija Ratkovići
		Džamija Nahvioci
		Džamija Gornji Humci
		Džamija Donji Humci
		Džamija Vražići
		Džamija Velino Selo
Spomenik lokalnog značaja	Prahistorijsko nalazište	Prahistorijsko nalazište Vjeternik
		Prahistorijsko nalazište Brnjik
		Prahistorijsko nalazište Dobrovac, Čelić
	Srednjovjekovno nalazište	Srednjovjekovno nalazište Doli, Vražići
		Srednjovjekovno nalazište Kalat
		Srednjovjekovno nalazište Bare Nahvioci
	Srednjovjekovna nekropola stećaka	Nekropola stećaka Grobljice Drijenča
		Nekropola stećaka Kastel Lukavica
		Nekropola stećaka Nišan Nahvioci
		Nekropola stećaka Mramor Šibošnica
		Nekropola stećaka Čitluci Ravan Humci
		Nekropola stećaka Nišan Crkvice Humci
		Nekropola stećaka Rakoč Drijenča
		Nekropola stećaka Krošići Nahvioci
		Nekropola stećaka Krošići Miladići
	Katoličko groblje	Groblje Brezje
		Groblje Drijenča
	Mezarja	Mezarje Krošići Nahvioci
		Mezarje Pogranice, Humci
		Mezarje Vražići
		Mezarje Vražići
		Mezarje Ratkovići
		Mezarje - Donje Mezarje, Čelić
		Mezarje Oputalo, Velino Selo
	Spomenici NOB-a	Spomeni-park, Šibošnica
		Spomeni-park sa spomen-česmom i kosturnicom, Čelić
		Spomenik poginulim borcima NOR-a i ŽFT, Vražići

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

U okviru Liste peticija za proglašenje dobara nacionalnim spomenikom Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika, na teritoriji općine Čelić, nalaze se evidentirano 11 spomenika koji čekaju definisanje statusa:

- Džamija Brnjik,
- Džamija Donji Humci,
- Džamija Čelić Brdo,
- Džamija Džihani
- Džamija Gornji Humci,
- Džamija Nahvioci,
- Džamija Ratkovići,
- Džamija Velino Selo,
- Džamija Vražići
- Čaršijska džamija u Čeliću,
- Groblje Oputalj Velino Selo.

Općina Čelić je područje koje obiluje velikim brojem nekropola stećaka koji se ističu po svojoj posebnoj vrijednosti. Kao područja sa izuzetnim značajem i vrijednostima kada se radi o nekropolama stećaka izdvajaju se slijedeći lokaliteti:

- Nekropola stećaka Nišan, Nahvioci - južno iznad sela, pokraj puta. Nekropola sa 50 stećaka u obliku stubova sa nekoliko amorfnih ploča, postavljeni po pravcu zapad-istok. Ukrašena su 4 primjerka sa ukrasnim motivima krstova i polumjeseca. S druge strane puta je staro muslimansko groblje.
- Nekropola stećaka Nišan Crkvice, Humci -na lokalitetu Crkvice i Čitluk kod zaseoka Sitari, oko 100 m južno od jezera, raspoređena na tri mjesta, nalazi se nekropola sa 7 stećaka u obliku sljemenjaka, orijentacije po pravcu zapad-istok. Na jednom primjerku se jedva zapažaju ljudske figure i natpis koji nije čitljiv.
- Nekropola stećaka Kastel, Lukavica – Pokraj ceste Čelić – Šibošnica , na brežuljku gdje je pravoslavno groblje, kod zaseoka Kastel, nalazi se nekropola sa 21 stećkom: 5 sanduka, 6 sljemenjaka i 10 stubova, orijentacije zapad-istok. Jedan razbijeni sljemenjak ima oštećen natpis iz koga se vidi da spomenik podiže sin i da je pisao pop Pilip. Po predanju, ovdje je nekada bila crkva.
- Srednjovjekovni spomenik Doli, Vražići - stećak u obliku sarkofaga s natpisom iz kasnog srednjeg vijeka.
- Nekropola stećaka, Grobljice - Drijenča, - oko 700 m južno od zaseoka Perivoj, na brežuljku Nišan i Grobljice, pokraj puta. Nekropola sa 28 stećaka u obliku stubova, orijentacije po pravcu zapad-istok. Ukrašeno je 10 primjeraka na kojima su zastupljeni ukrasni motivi: krst, polumjesec, krug, mač i spirala.
- Nekropola stećaka Rakoč, Drijenča - iznad zaseoka Bučje, na pošumljenom brdu Rakoč. Nekropola sa 20 stećaka u obliku stubova, orijentirani po pravcu zapad-istok. Jedan primjerak ukrađen motivom krsta.

Pored pomenutih po svojoj vrijednosti se izdvajaju grobljanske cjeline:

- katoličko groblje Drijenča,
- mezarje Čelić,

- katoličko groblje Brezje,
- mezarje Ratkovići,
- mezarje Vražići,
- mezarje Humci,
- mezarje Nahvioci.

Period NOB-a bilježi spomenike na lokalitetima: Šibošnica, Čelić i Vražići.

Kulturno-historijsko naslijeđe bogatog asortimana, ali i vremenskog okvira, zasigurno je, uz Majevicu, potencijal razvoja turizma Općine. Međutim, loše stanje velikog broja objekata od kulturno-historijskog značaja, upozorenje je da se moraju u što skorije vrijeme poduzeti sve mjere očuvanja i zaštite nepokretnog dobra, jer će, u protivnom, biti nepovratno izgubljeno.

2.14.3. PODRUČJA NAMIJENJENA TURIZMU

Aktiviranje ruralnih područja, te prirodnih i kulturno-historijskih resursa u cilju razvoja turizma, jedno je strateških je opredjeljenje u privrednom razvoju općine Čelić. Razvoj turističkih djelatnosti počiva na održivom razvoju u ekološki očuvanim sredinama. Savremena saznanja o prostoru ukazuju na činjenicu da korištenje samo jednog resursa u prostoru nije ni racionalno ni ekonomski opravdano. Posmatrani u međuzavisnosti prirodne i kulturno-historijske vrijednosti te privrednih potencijala, ukazuju da je na većem broju lokaliteta na području Općine moguće cjelishodno organizaciono integrisati sljedeće funkcije: određene funkcije turizma (ruralni, agroturizam, lovni, sajamski, gastro i dr.), rekreacije i sporta, bez sezonskog ograničenja, te opća i zdravstvena rekreacija, edukacija, poduhvati i akcije.

Savremeni turizam se bazira na raznoraznim novim izazovima, ali i težnji ka zdravom načinu života, odnosno aktivnom odmoru. Traži se puno kretanja (rekreacije) u prirodnom i ekološki čistom okruženju, čist zrak, zdrava prehrana temeljena na ekološki prihvatljivom načinu proizvodnje hrane, i sve to smješteno u autohtonom ruralnom ambijentu.

Područje općine Čelić upravo ima obilježja, koja pogoduju razvoju savremenog turizma. Osnivanje manjih porodičnih privreda sa raznovrsnom turističkom ponudom, najbolji je način na koji se ovi turistički potencijali mogu aktivirati, a to bi u budućnosti mogao biti vrlo važan segment privrednog napretka. Ruralni turizam jedan je od posebnih oblika turizma, koji pojedincu nudi potpuni doživljaj i interakciju s prirodom, nudi aktivan odmor u prirodi i interakciju domaćin - gost. Pojam ruralni turizam je veoma širok i nalazimo ga pod različitim nazivima: eko turizam, seljački turizam, agro turizam, seoski turizam, turizam u seoskim privredama i sl. Kada se govori o ruralnom turizmu, ne smije se zaobići njegov aspekt održivog turizma. Naime, ruralni turizam uključuje i održivi turizam, tj. turizam koji ne šteti okolišu, odnosno razvijanje turizma sa što manjim posljedicama za okoliš, koji u pravilu podrazumjeva i ekološku poljoprivrednu proizvodnju.

Razvoj turizma utječe na razvoj niza privrednih grana i djelatnosti, pa tako nema privredne grane ili djelatnosti koja izravno ili posredno ne osjeća korist od turizma. Razvoj turizma izravno utječe na razvoj ugostiteljstva, trgovine, turističkog posredovanja i prometa, a neizravno na poljoprivredu i prehrambenu industriju, putem pružanja ugostiteljskih usluga, usluga u trgovini i sl.

Kulturno-historijski objekti i planinski dio općine Čelić, sa kompleksima visokih šuma, na širem području Općine, odnosno na padinama planine Majevice, omogućavaju razvoj kulturnog,

rekreativnog, zimskog, planinarskog, lovnog i ekoturizma. Planinski dijelovi općine Čelić, predstavljaju šumsko područje, sa svim pogodnostima (geološka građa, morfologija terena, nadmorska visina, klimatske karakteristike, ekspozicija, vegetacijski pokrivač i dr.) za ostvarivanje atraktivne turističke destinacije sa sportsko-rekreativnim sadržajima. Također, planinski obronci na kojima je smještena općina Čelić, jasna su poruka da ovaj kraj ima vrijedne potencijale za razvoj lovnog turizma.

Kada je riječ o razvoju turizma kulturno-historijskog naslijeđa ili prirodnih pejzaža, koji obuhvaća, kako je već rečeno i ekoturizam, kulturni turizam, agrikulturni turizam, prvenstveno se misli na izletnički turizam ili tranzitni turizam. Jer, za početak razvoja, ova selektivna vrsta zahtjeva najmanja ulaganja u prostoru, odnosno nije odmah potrebna izgradnja čitave turističke strukture kao u boravišnim destinacijama. Općina Čelić ima potencijal za razvoj izletničkog turizma, za šta je najprikladniji predio Brnjik, aluvijalna zaravan između rijeke Šibošnice i puta Čelić - Šibošnica, te lokalitet Humačko jezero, iznad sela Humci, površine 4.500,00 m². Potrebna su određena ulaganja kako bi se ovi lokaliteti mogli iskoristiti za namjene izletničkog turizma.

Sajamski turizam u Čeliću ima zaseban ugled na širem području Bosne i Hercegovine, ali i u regionu. Privredna manifestacija „Dani jagodastog voća“ simbolično definiše Općinu Čelić i sve njene vrline i kvalitete. Jagoda je iz temelja promijenila život stotinama porodica ovoga kraja. Unapređenje proizvodnje jagoda u Čeliću osiguralo je manifestaciji regionalni karakter pa su „Dani jagodičastog voća“ postali zaštitni znak Čelića, a manifestacija prestižno mjesto za prezentaciju razvoja agrobiznisa, još od 1980. godine.

Turizam zahtjeva izradu strategije koja je usmjerena na razvoj ali i na marketing historijskih, geografskih, kulturnih i prirodnih prednosti Općine. Prethodno navedeni vidovi turizma će omogućiti posjetitelju da može iskušati područje i doživjeti ga u prirodnom okruženju. Smisao komercijaliziranja turizma, jeste povećati svijest o važnosti historije, okoliša i kulture kod stanovnika i kod posjetitelja pojedinog područja, te osigurati razvoj privrednih mogućnosti zasnovanih na istim.

2.14.4. UGROŽENA PODRUČJA

Prostor Općine u pogledu ugroženosti područja u najvećoj mjeri je ugrožen usljed pojave nestabilnih terena i klizišta, minskih polja i poplavnih područja.

STABILNOST TERENA

Kao podloga za definisanje stabilnosti terena na području Općine, poslužio je Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona, kao i podloge i izbještaji dobiveni od Službe civilne zaštite Općine Čelić urađeni nakon poplava 2014. godine. Dodatne studijska istraživanja u ovom segmentu za područje Općine nisu rađena.

Općina Čelić, posljednjih godina iskazuje povećanje broja klizišta, a posebice u centralnom dijelu općine, između rijeke Šibošnice i Muštinskog potoka, kao i uz urbano područje Čelić i to između rijeke Šibošnice i Čeličke rijeke. Ugroženim područjima se smatraju sva aktivna klizišta, ali i uslovno stabilni i nestabilni tereni po svom geološkom sastavu i inženjersko – geološkim osobinama. Na pripadajućim grafičkim priložima su označene navedene karakteristike.

Osim prirodnih nepogoda, koje izazivaju poremećaje u ravnoteži između stanovnika i okoliša, veliki problem predstavljaju i sami stanovnici, koji neodgovornim i nemarnim odnosom prema prirodi i njenim resursima, sami izazivaju opasnost. Zemljišni resursi općine su pod velikim pritiskom

bespravne izgradnje, gdje se objekti smještaju u vodozaštitne pojaseve, na kvalitetno poljoprivredno zemljište, vrši se neplanska i bespravna sječa šuma, što dovodi do pojave klizišta, erozije i nepovratnog gubljenja kvalitetnog tla.

TABELA 71 – STABILNOST TERENA

Kategorija stabilnosti	Površina (ha)	Procenat (%)
Stabilan teren	3.135,07	23,01
Uslovno stabilan teren	6.998,03	51,37
Nestabilan teren	2.653,72	19,48
Orjentacione površine klizišta (prema PP TK)	743,50	5,46
Orjentacione površine klizišta (prema izvještaju CZ 2014. godine)	93,0	0,68
	13.623,32	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

U skladu sa prethodno opisanom metodologijom za procjenu stabilnosti terena, tereni se prema aspektu stabilnosti kategorišu u tri osnovne kategorije: stabilni tereni, uslovno stabilni tereni i nestabilni tereni. Pored navedenih kategorija iskazane su i orjentacione površine klizišta prema Prostornom planu za područje Tuzlanskog kantona kao i površine klizišta predstavljene na osnovu izvještaja Službe civilne zaštite iz 2014. godine.

Sa aspekta stabilnosti terena, prostor Općine je kategorisan u tri osnovne kategorije:

I kategorija/stabilni tereni – predstavljaju najpogodnije terene za građenje, te se na njima mogu graditi saobraćajnice, stambeni objekti i sl., bez ikakvih ograničenja. Tereni iz ove kategorije zauzimaju 3.135,07 ha, odnosno čine 23,01% od ukupne površine Općine.

II kategorija/uslovno stabilni tereni – predstavljaju terene na kojima je prije građenja obavezno sprovesti detaljna ispitivanja fizičko-mehaničkih svojstava tla. Tereni iz ove kategorije zauzimaju 6.998,03 ha, odnosno čine 51,37 % od ukupne površine Općine.

III kategorija/nestabilni tereni – predstavljaju najlošije terene sa aspekta mogućnosti izgradnje, odnosno, na njima je izgradnja vrlo otežana ili nije moguća. Tereni iz ove kategorije zauzimaju 2.653,72 ha ili 19,48%.

Orjentacione površine klizišta su, prema Prostornom planu za područje Tuzlanskog kantona, prepoznate su na 103 lokaliteta, koja svojom površinom od 743,50 ha, zauzimaju 5,46% od površine Općine.

Nakon obilnih polava koje su desile 2014. godine, na području općine je aktiviran značajan broj klizišta. Općinska služba civilne zaštite je sačinila izvještaj i detektovala navedene površine čiji je pregled prema naseljenim mjestima i površinama dat u tabelarnom pregledu u nastavku. Radi se o 52 evidentirana klizišta koja zahvataju površinu od 93,0 ha, što je 0,68% ukupne površine općine.

TABELA 72 – EVIDENTIRANA KLIZIŠTA NAKON POPLAVA 2014. GODINE

Rb.	Naseljeno mjesto			Površina (ha)
		X	Y	
1	Brnjik	6560453,36	4953693,31	0,47
2		6559577,44	4954278,64	0,99
3	Čelić	6565637,79	4952409,28	0,08
4		6565297,16	4952705,43	0,08
5		6565167,49	4952853,87	0,89
6		6565274,40	4952892,66	1,46
7		6563872,01	4953049,75	0,92
8		6564895,27	4952986,30	1,98
9		6564938,15	4953147,34	0,50
10		6564583,28	4953129,66	2,51
11		6564854,60	4953216,50	0,89
12		6565212,30	4953267,82	0,12
13		6564994,02	4953298,84	0,79
14		6564407,00	4953330,07	0,38
15		6564604,79	4953349,47	0,29
16		6564744,67	4953370,72	0,23
17		6565154,25	4953456,06	0,05
18		6564911,54	4953628,30	1,20
19		6564359,27	4953649,56	4,69
20		6564361,65	4954129,00	0,33
21		6564407,60	4954321,45	1,53
22	Drijenča	6555665,10	4945394,74	3,11
23		6555235,25	4945452,19	3,93
24		6554862,79	4946068,31	2,63
25		6555276,49	4946805,28	0,07
26	Humci	6552446,95	4949243,50	1,32
27		6555750,09	4949333,07	0,11
28		6555230,05	4949412,81	0,42
29		6555383,45	4949360,73	2,22
30		6555167,26	4949609,27	0,03
31		6554769,29	4949995,53	0,59
32		6553933,01	4950165,90	0,10
33		6554380,70	4950309,52	0,27
34	Nahvioci	6558356,17	4947300,82	0,32
35		6557826,28	4947851,85	0,30
36	Velino Selo	6558875,17	4956237,50	3,34
37	Visori	6556900,42	4943298,56	0,60
38	Vražići	6560950,46	4954931,28	4,83
39		6559893,69	4955011,02	0,48
40		6562368,30	4954912,50	7,62

Rb.	Naseljeno mjesto			Površina (ha)
		X	Y	
41		6559979,82	4955132,93	0,20
42		6559280,18	4955142,57	0,32
43		6559365,96	4955220,15	0,33
44		6561621,67	4955254,66	7,02
45		6559934,04	4955441,69	0,36
46		6561071,17	4955546,39	1,34
47		6560325,08	4955596,13	2,02
48		6559712,88	4955635,39	2,37
49		6559722,65	4955770,68	0,45
50		6559720,30	4955982,92	1,82
51		6558748,18	4955739,89	15,68
52		6559093,20	4956139,18	8,43
				93,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade na osnovu Izvještaj općinske Službe civilne zaštite nakon poplava 2014. godine

Posljedice aktivacije i nesancije klizišta mogu biti katastrofalne, te osim velike materijalne štete, prijetnja su bezbjednosti i životu stanovnika. Klizanje zemljišta, tj. vrijeme trajanja klizanja i odronjavanja je relativno kratko, ali nakon obilnih padavina – iznenadno, te na već aktivnim klizištima stvara sve veću opasnost po život i zdravlje ljudi i uništavanje materijalnih dobara. Površine koje su utvrđene kao klizišta nisu pogodna za gradnju bez prethodne sanacije terena, ako je ona uopće i moguća. Postojeći objekti na klizištima, ukoliko se na osnovu stručne ocjene da ocjena da nisu bezbjedni, se eventualno napuštaju i unutar njih nije moguće stanovanje i boravak ljudi ili se provode sanacione mjere u cilju obezbjeđenja istih.

Da bi se znao stvarni stepen ugroženosti terena klizištima, u planskom periodu potrebno je uspostaviti katastar klizišta za područje čitave Općine.

POPLAVNA PODRUČJA

Problem poplava na području općine Čelić sezonskog je karaktera. Nastaje uslijed izljevanja velikih vodotoka, poput Šibošnice i Gnjice, te kao i uslijed izljevanja drugim manjih vodotoka na području Općine, a najčešće uzrokovano velikim količinama padavina i topljenjem snijega.

Prema „Procjeni ugroženosti područja općine Čelić od prirodnih i drugih nesreća“, maksimalno plavno područje rijeke Šibošnice je 150 m lijevo i desno kroz naselja Šibošnica, Brnjik, Čelić do ulijevanja u rijeku Gnjicu na „Sastavcima“. Plavno područje rijeke Gnjice je nešto šire na potezu od stadiona do „Sastavaka“. Plavno područje vodotoka Čeličke rijeke je kroz naselje Čelić od Džihana do ulijevanja u Gnjicu, a vodotoka Orahovica kroz naselje Brnjik do ulijevanja u rijeku Šibošnicu.

Visok nivo podzemnih i površinskih voda, kao i pojava bujičnih i brdskih voda nakon jakih pljuskova, opterećuje vodotoke koji ih ne mogu u potpunosti prihvatiti, što za posljedicu ima izljevanje vode iz korita vodotoka. Međutim, problem izljevanja rijeka nije rezervisan samo za neuređena korita rijeka, već i na uređene vodotoke, koji, zbog navike ispuštanja otpada i korištenja rijeka kao „tečnih deponija“, bespravne izgradnje uz i preko vodotoka, se u gotovo pravilnim intervalima izljevaju, plave velike površine i izazivaju opasnost za okolno stanovništvo.

Dodatan problem nastaje zbog prekomjerne sječe šuma, posebno u slivnim područjima vodotoka, što dovodi do erozije zemljišta, umanjuje njegovu apsorbnu moć, te stvara preduslove za poplave. Loša drenažna mreža, neuređenost kanala za prihvat površinskih i podzemnih voda, neizgrađenost glavnih i pomoćnih nasipa upotpunjuju negativno stanje u domenu poplava Općine.

Poplave posebno ugrožavaju poljoprivredna zemljišta, uništavajući usjeve, što ima dalekosežne posljedice. Šteta se manifestuje i na stambenim, poslovnim, privrednim i drugim objektima, koritima vodotoka, putevima i drugoj infrastrukturi. Sekundarna opasnost su zagađenje vode za piće, što je glavni uzročnik zaraznih bolesti. Nije potrebno ni napominjati aktivaciju klizišta, uzrokovanih poplavama. Iz navedenog je jasno da se problem poplava u općini Čelić smješta visoko na listi uzročnika degradacije prostora i utiče na ranjivost cjelokupne Općine.

Ugrožena minska područja su zasebno obrađena u sklopu poglavlja 2.17. *Minska polja*.

2.15. ZAŠTITA I UNAPRIJEĐENJE OKOLIŠA

Proces planiranja i izrade planske dokumentacije je jedan od najbitnijih faktora razvoja društva. Analizirajući postojeće stanje i sagledavajući potrebe, a u skladu sa najvišim kriterijumima, Prostorni plan općine Čelić je dokument dugoročnog razvoja u funkciji integralnog tretiranja problematike uređenja prostora i unapređenja životne sredine.

Iako planovi razvoja, kako pojedinačno tako i sintezno sami po sebi sadrže mjere zaštite životne sredine, ipak je ovaj kompleks pitanja neophodno posmatrati izdvojeno kao koncept sredine koja mora biti ugrađena u koncept cjelokupnog razvoja društva. Izdvajanje ove materije u poseban plan, između ostalog, ima za cilj da u širem razmatranju pojedinačnih komponenti sredine, eksplicitno prezentira i objasni pojavu ugroženosti prirode i urbane sredine na konkretnom području i u konkretnim slučajevima u svrhu sticanja općeg saznanja o potrebi i značaju zaštite i unapređenja životne sredine. Prilikom izrade ovog Plana korištena metodologija je usklađena sa važećim zakonskim aktima. U toku izrade su primjenjivani kriterijumi, preporuke, normativi, uslovi i drugi činioci planerskih postupaka, koji su rezultat stručnog i naučnog istraživanja, a čija je osnovna težnja usklađivanje životne sredine, društvene zajednice i materijalnih rezultata njenog rada, izražena upravo kroz oblikovanje sredine za čovjeka.

Provedena analiza postojećeg stanja na području općine Čelić, dala je opću sliku stanja životne sredine posmatrajući pojedine segmente, njihovu međusobnu povezanost i uslovljenost kao što su voda, zemljište, vazduh i sl. Važno je napomenuti da se prilikom izrade ovog dokumenta nije raspolagalo dovoljnim brojem adekvatnih podataka iz razloga nepostojanja sistema monitoringa na cijelom području Općine.

Zaštita okoliša podrazumjeva spriječavanje nastanka štetnih posljedica, nastalih od uništavanja i zagađivanja okoliša, te podrazumjeva uklanjanje posljedica nastalih uslijed:

- Tehničko-tehnoloških havarija u industriji, prometu, kao i druge katastrofe koje mogu ugroziti okoliš i prirodne resurse.
- Upuštanje štetnih i drugih materija u okoliš iz industrijskih postrojenja, motornih vozila i ložišta u domaćinstvu u količinama koje uzrokuju emisione koncentracije u vodi, zraku i tlu, iznad maksimalno dozvoljenih vrijednosti.
- Otklanjanje komunalnog industrijsko-tehnološkog i drugog čvrstog i tečnog otpada.
- Djelovanje vremenskih nepogoda na okolinu (snježne padavine, poplave, suša, klizišta i druge prirodne nepogode).

Analiziranjem stanja okoliša na području općine Čelić, došlo se do konstatacije:

- naselja uz jake saobraćajne pravce su podložna prekomjernom zagađivanju zraka, što se dodatno usložnjava tokom zimskih mjeseci,
- površinske vode, a neposredno i podzemne vode i njihov kvalitet su, u najvećoj mjeri, ispod zakonskog minimuma,
- prikupljanje otpada je procentualno nisko zastupljeno u odnosu na broj domaćinstava cijele općine, a dodatni problem predstavlja i neadekvatno zbrinjavanje animalnog otpada.

2.15.1. SPRIJEČAVANJE NEGATIVNIH UTICAJA NA OKOLIŠ

Negativni uticaji se mogu ublažiti kroz pomno planiranje, te još detaljnije i brižljivije provođenje planiranih mjera i zahvata, a koje se oslanjaju na:

- uspostavljanje jedinstvenog sistema monitoringa stanja okoliša na općinskom i kantonalnom nivou,
- jačanje svijesti lokalne zajednice o važnosti očuvanja okoliša.

Kako je Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona naglašeno, uspostavljanje sistema praćenja stanja okolice „treba da ima dvije osnovne funkcije: praćenje promjena kvaliteta okolice i nadziranje primjene standarda iz oblasti zaštite okolice“. U istom dokumentu, dalje se donose osnovni koraci razvoja koncepcije zaštite, te uspostava dugoročnog cilja zaštite, koji se provode kroz različite nivoe vlasti i administrativnog aparata:

- brigu o okolici treba integritati u sva glavna politička područja u kojima treba postati jedna od dimenzija,
- koncept održivog razvoja sa zaštitom okolice kao važnom komponentom mora biti integritan u sva područja (sektore, segmente) i mora biti polazište za sve strategije i provedbene programe,
- postojeća legislativa u oblasti zaštite okolice mora biti dosljedno i bez izuzetaka primjenjivana, obveze i norme se moraju poštovati, a oni koji ih se ne drže, moraju biti sankcionirani,
- mora doći do dijeljenja odgovornosti za stanje okolice – tek se punom saradnjom svih aktera (stanovništvo, zagađivači, operativne organizacije, regulatorna tijela, eksperti, nevladine organizacije i dr.), mogu ostvariti dogovorene mjere i program zaštite okolice,
- Kanton mora izgraditi kapacitete potrebne da se cjelovito i sistematski prati stanje okolice, da se informacije o okolici prikupljaju i obrađuju, te učine dostupnim svim zainteresiranim,
- mora se dogovoriti sistem praćenja okolice takvih pokazatelja stanja okolice, kojim se mogu pratiti rezultati primjene politike i provedbe programa zaštite okolice,
- za stabilno finansiranje zaštite okolice, mora se osnovati fond u skladu sa zakonom, definirati prikupljanje sredstava koja su isključivo namijenjena upravljanju okolicom (programima praćenja stanja okolice, provedbi mjera zaštite itd.).

2.15.2. MJERE ZAŠTITE OD ZAGAĐIVANJA VODE, VAZDUHA I TLA

ZAŠTITA VODA

Područje općine Čelić ima razvijenu hidrografiju sa više stalnih vodotoka od kojih najveći značaj ima rijeka Šibošnica i Gnjica. Hidrografsku mrežu dodatno upotpunjavaju i povremeni vodotoci koji postaju aktivni uslijed pojave padavina. Rijeka Šibošnica je lijeva pritoka rijeke Gnjice, te isto kao i rijeka Gnjica pripada bujičnim tokovima Majevičkog masiva. Jedna od karakteristika toka rijeke Šibošnice jeste da čitavim svojim tokom kroz općinu Čelić meandrira, akumulirajući velike količine riječnog nanosa. Pri većim padavinama i topljenju snijega pritoke rijeke Šibošnice dobijaju bujični karakter, te dolazi do plavljenja površina usljed izlivanja voda rijeke Šibošnice i pritoka. Osim plavljenja prisutna je i erozija obala usljed prirodnih i antropogenih uticaja.

Nekontrolisano odlaganje komunalnog i drugih vrsta otpada na obalama, kao i u sam tok rijeke i njenih pritoka, te ispuštanje sadržaja kanalizacionih sistema u vodotok bez prethodne obrade dovodi

do degradacije kvaliteta vode. Pri izradi glavnog projekta kanalizacije naselja Čelić, Ratkovići, Vražići, Brnjik i Velino Selo, urađena je kompletna hidrološka analiza oborina, gdje je cilj bio da se dokaže kako će najveći dio oborinskih voda (a uvijek "najprljavije" količine), biti odvedene nizvodno od grada i područja sadašnjih i budućih vodozahvata, a da će samo kiše kratkog trajanja i to izdašnosti $q > 30$ l/s/ha izazivati aktiviranje preljevnih organa i ispuštanja oborinske vode u najbliži vodotok.

Za potrebe izrade idejnog projekta rješenja dodatnih količina vode za potrebe vodosnadbijevanja naselja unutar općine Čelić, koji je rađen 2003. godine, vršena su kvalitativna istraživanja uzoraka vode. Ispitivanja voda su vršena na lokalitetima koja su predstavljala potencijalna crpilišta i izvorišta za snabdijevanje pitkom vodom. Generalno mogu se izdvojiti tri kategorije koje su razmatrane u smislu kvaliteta vode i to:

- površinske vode (potoci i rijeke),
- podzemne vode iz aluviona uz vodotok Šibošnica,
- izvorske vode.

Prema rezultatima mjernih parametara rijeka Šibošnica pripada II klasi vodotoka (prema uredbi o klasifikaciji vodotoka). Vodotoci II klase uz određeni tretman mogu se koristiti za vodosnadbijevanje. Kvalitet vode rijeke Šibošnice u direktnoj je ovisnosti od hidrološkog ciklusa vodotoka, mjernog praga i uticaja okoline na vodotok. Da bi se slivno područje rijeke Šibošnica održalo u II kategoriji površinskih voda, neophodno je pristupiti izradi kanalizacijskih sistema naselja uz njihovo prečišćavanje prije uvođenja u recipijent.

U gornjem dijelu sliva rijeke Šibošnice nema naselja i on pripada masivu Majevice, dok se u srednjem dijelu sliva nalaze naselja Šibošnica, Drijenča, Nahvioci i Humci. U donjem dijelu toka rijeke smještena su veća naselja: Vražići, Brnjik, Ratkovići, Čelić i Velino Selo. Sveobuhvatna kanalizacija naselja ne postoji, a otpadne vode se odvođe u zasebne septičke jame i jednim dijelom direktno u rijeku.

Region u dolini rijeke Šibošnice orjentisan je na poljoprivredu i proizvodnju hrane. Svi razvojni planovi regiona moraju poštovati realne pretpostavke održivog razvoja, što podrazumjeva i sigurnu ekološku zaštitu okoliša. Jedna od mjera zaštite rijeke Šibošnice, odnosno uslov održivog razvoja je kontrola nad upotrijebljenim vodama.

Prvi početni korak, odnosno prva faza zaštite rijeke Šibošnica je izgradnja glavnog kolektora upotrijebljenih voda naselja Brnjik i Čelić. Razvojem naselja, odnosno ekonomskim jačanjem ovog dijela Općine, širila bi se kontrola nad upotrijebljenim vodama kao zagađivačima.

Koncepcija zaštite rijeke Šibošnice bazirana je na izgradnji lokalnih kanalizacionih mreža i uvezivanje istih u cjelinu sa planskim prečišćavanjem upotrijebljenih voda prije upuštanja u recipijent. Pomenutim bi bila zaštićena i priobalna izvorišta pitke vode.

Postizanje kvaliteta vodnih tokova se može očekivati kroz mjere zaštite, koje bi se provodile na nivou: administrativnih mjera, mjera za očuvanje kvaliteta voda i mjere za sprječavanje i smanjenje zagađenja.

Administrativne mjere:

- Izrada katastra zaštite voda,

- Uspostavljanje sistema monitoringa i informisanja javnosti o stanju kvaliteta voda,
- Revizija izdatih saglasnosti i dozvola za ispuštanje otpadnih voda,
- Implementacija postojeće zakonske regulative u domenu upravljanja i zaštite voda,
- Uspostavljanje sistema zaštite vodozahvatnih područja.

Mjere za očuvanje kvaliteta voda:

- Zabrana gradnje u vodozaštitnim područjima,
- Ograničenja izgradnje i obavljanja djelatnosti na područjima gdje ispuštanje materija u vodotoke može imati uticaj na kvalitet voda,
- Zabrana ispuštanja toksičnih tvari u vodotoke,
- Povećanje kapaciteta recipijenta, kroz izgradnju potrebne infrastrukture.

Mjere za sprječavanje i smanjenje zagađenja voda:

- Planiranje, rekonstrukcija i izgradnja sistema za prikupljanje i odvođenje otpadnih voda,
- Planiranje i izgradnja uređaja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda,
- Smanjenje opterećenja otpadnih voda iz raznih tehnoloških procesa i prilagođavanje sastava otpadnih voda dopuštenim vrijednostima opasnih i drugih materija, koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije ili prirodni recipijent,
- Zamjena postojećih tehnologija boljim i čistim tehnologijama u tehnološkim procesima, gdje opasne i druge materije zagađuju vode,
- Uvođenje programa mjera za smanjenje zagađenja voda od agrotehničkih sredstava,
- Uređenje erozijskih područja i sprječavanje ispiranja, kroz gradnju regulacijskih vodnih objekata, pošumljavanje i pravilnu obradu zemljišta i agrotehničkih sredstava u poljoprivredi,
- Saniranje postojećih neuređenih deponija, posebno na mjestima gdje postoji opasnost od zagađenja vodotoka.

ZAŠTITA VAZDUHA

Kvalitet vazduha na predmetnom prostoru zavisi od geografskih, reljefnih, klimatskih i meteoroloških uslova za određeni vremenski period. Na području Općine se ne vrši kontrola kvaliteta vazduha, odnosno ne postoji monitoring kvaliteta vazduha za praćenje osnovnih zagađujućih materija, koji bitno utiču na stanje kvaliteta vazduha.

Stanje kvaliteta vazduha na razmatranom području je prvenstveno uslovljeno atmosferskim transportom zagađujućih materija iz okolnih domaćih izvora (lokalni uticaji) i atmosferskim transportom zagađujućih materija sa šireg regionalnog okruženja, ili pak posljedicama globalnih poremećaja.

U širem smislu, izvori negativnog uticaja na kvalitet vazduha, u okviru ovog Plana, a samim tim i na kvalitet životne sredine, mogu se podijeliti na:

- linijske izvore zagađenja (regionalni, lokalni i nekategorisani putevi),
- tačkaste stacionarne izvore zagađenja (individualni objekti, kotlovnice).

Pomenuti izvori aerozagađenja su uglavnom locirani u okviru urbanog dijela općine Čelić i tako skoncentrisani, posmatrano u širim razmjerama, čine površinski izvor aerozagađenja. Privredni

pogoni, koji se mogu smatrati površinskim zagađivačima, su većinom subjekti iz oblasti prerađivačke industrije.

Negativni uticaji na kvalitet vazduha pretežno se ogledaju u emisiji polutanata nastalih u procesu sagorijevanja različitih goriva za proizvodnju energije, koja se koriste u stambenim objektima, te u industriji i saobraćaju (toplotna energija, pogonska goriva i sl.). U smislu linijskih izvora zagađenja, značajan uticaj na predmetni prostor ostvaruju saobraćajnice za saobraćanje motornih vozila. Kao tačkasti izvori zagađenja mogu se definisati pojedinačni proizvodni pogoni i pogoni za proizvodnju toplotne energije (kotlovnice).

Kako bi područja, gdje je kvalitet zraka visok, ostala zaštićena, a kontaminirani predjeli dosegli zadovoljavajući nivo, što direktno utiče, ne samo na zdravlje čovjeka, već i na cjelokupan ekosistem, određene su osnovne smjernice:

- usklađivati i dorađivati postojeće propise i zakone o zaštiti zraka, sa zakonskom regulativom EU,
- provođenje donesenih zakonskih propisa iz oblasti zaštite zraka i emitiranja štetnih čestica,
- smanjiti emisiju štetnih materija u zrak, u skladu sa zakonom i novim tehnološkim mogućnostima,
- unaprijediti postojeći sistem zaštite i kvaliteta zraka
- izraditi i usvojiti Odluku o mjerama za očuvanje kvaliteta zraka na području Općine
- uspostaviti sistem stanica za monitoring
- promovirati i stimulisati uvođenje i korištenje gasa kao goriva za motorna vozila, kao i drugih alternativnih goriva kao što je biodizel
- uspostaviti efikasnu kontrolu tehničkog pregleda vozila i smanjenja emisije iz motornih vozila, kao i kontrolu kvalitete goriva
- zabrana spaljivanja otpada, prvenstveno plastike i gume
- uvođenje alternativnih načina toplifikacije objekata u cilju emisije štetnih gasova iz individualnih ložišta.

Konkretni koraci unaprijeđenja, ogledaju se kroz operative ciljeve koji se trebaju postići u narednih 5 godina, a kako bi se, u konačnici, postigao dugoročni cilj – smanjenje zagađenja zraka prouzrokovano sagorijevanjem fosilnih goriva za 40% i povećanje energetske efikasnosti.

- Smanjena potrošnja energije od fosilnih goriva za 50% u objektima pod ingerencijom Općine (objekti javne uprave, javne ustanove i sl.),
- Smanjena potrošnja energije primjenom principa energetske efikasnosti za 12%,
- 30% građana treba biti upoznato sa mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije,
- Smanjena potrošnja električne energije u sistemu javne rasvjete Općine za 10%.

U smislu zaštite od buke, na analiziranom području ne postoji dokumentacija o izvorima buke propisana Zakonom. Nema ni pokazatelja o izvorima buke, na postojećem i predviđenom nivou emisija buke te eventualnim prekoračenjima dopuštenih granica.

Postojeći izvori buke na području obuhvata su cestovne komunikacije, te buka pri aktivnostima sječe šuma i transporta drveta. Pojava buke kao mogući negativni uticaj na kvalitet životne sredine, ujedno

i na kvalitet življenja je sve prisutniji. Iz razloga nepostojanja sistema monitoringa, odnosno ne postojanje kvalitetnih podataka, nije moguće dati prikaz stanja životne sredine sa stanovišta uticaja buke.

ZAŠTITA TLA

Obzirom na geografsku lokaciju i reljefne karakteristike predmetnog prostora zemljište se koristi za potrebe poljoprivrede (ratarstvo i voćarstvo) i stočarstva. Najveći procenat zemljišta se nalazi pod šumama (cca 45%).

Devastacija tla se pretežno odvija usljed uticaja antropogenih faktora, putem neadekvatnog korištenja zaštitnih sredstava (herbicida i pesticida) u poljoprivredi, neplanskoj sječi šuma (narušavanje stabilnosti tla i dovođenje do pojave erozije zemljišta), neadekvatno odlaganje čvrstog otpada kao i zagađenje tla nastalog usljed ratnih dejstava u prethodnim ratnim dešavanjima na ovom području. Veoma bitna pretpostavka zaštite životne sredine je efikasan sistem upravljanja čvrstim otpadom.

Za pojedina naselja u općini Čelić, uklanjanje čvrstog komunalnog otpada, nije adekvatno riješeno, ni u dijelu odvoza ni u dijelu deponovanja, te se kao posljedica takvog neizgrađenog sistema pojavljuju divlje deponije koje po prirodi svog djelovanja bitno mijenjaju, na posredan ili neposredan način, stanje kvaliteta svih prirodnih elemenata, a naročito tla usljed direktnog uticaja.

U cilju poboljšanja kvaliteta tla, uvode se sljedeće aktivnosti i mjere:

- očuvanje poljoprivrednog i šumskog zemljišta i njihovog pravilnog korištenja
- saniranje klizišta
- pošumljavanje zemljišta izloženog eroziji i klizištima
- preispitivanje korištenja zemljišta u poljoprivredne svrhe uz saobraćajnice sa jakom emisijom zagađujućih polutanata
- uvesti monitoring i kontrolu kvaliteta tla
- stimulisati proizvodnju hrane na principima tradicionalne, ekološki i okolinski prihvatljive proizvodnje, naročito u područjima gdje postoji mogućnost razvoja eko turizma
- uspostaviti i organizovati deponiju za plodno tlo koje se skida usljed građevinskih i drugih radova
- načiniti akcioni plan kojim će se izvršiti detaljno terensko snimanje svih nelegalnih i divljih deponija i način njihovog saniranja.

2.16. ZAŠTITA I REVITALIZACIJA NASLIJEĐA

2.16.2. KULTURNO-HISTORIJSKO NASLIJEĐE

Objekti graditeljske baštine su vrijedniji dio kulturne baštine Općine. Oni zahtjevaju posebnu brigu zaštite. Njihovo korištenje se ostvaruje pod posebnim okolnostima, u skladu sa zakonskim propisima i međunarodnim konvencijama.

Evidencija kulturno - historijsko nasljeđa predstavlja prvi korak u radu na zaštiti spomenika. Potrebno je vršiti permanentno ažuriranje stanja kulturno-historijskog naslijeđa u cilju utvrđivanja nove kategorizacije i donošenja pravnih akata zaštite cjelina i pojedinačnih spomenika.

U registrima Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika i to na Listi peticija za proglašenje dobara nacionalnim spomenikom nalazi se 11 spomenika sa teritorije Općine koji čekaju definisanje svog statusa.

Ostali evidentirani spomenici su od lokalnog značaja i kao takvi podliježu pravnoj zaštiti. Bez obzira na odluku Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika neophodno je za ove objekte izvršiti odgovarajuća istraživanja, utvrditi zaštitne zone i kategoriju zaštite.

Spomenici u BiH su trenutno na nivou države, te ne postoje drugi sistemi zaštite spomenika kulture. U ciju privlačenja turista i razvijanja turističke djelatnosti, na svim spomenicima potrebno je primjeniti mjere aktivne zaštite. Zaštita se ne smije odnositi samo na spomenik, već i na njegovo okruženje.

Neophodno je obezbijediti da se paralelno ostvaruje organizovana zaštita kulturno–historijskog nasljeđa, te da se graditeljska baština stavlja u funkciju ekonomskog razvoja. Interes za ulaganje u baštinu radi njene primjene u ekonomskom razvoju, potrebno je javno proklamovati, kao strateško dugoročno opredjeljenje, uvažavajući obostrane interese: s jedne strane investitora i njegove želje, a sa druge strane posebnost baštine i potreba njene strukturne zaštite.

Nužno je koncipirati i provoditi različite oblike zaštite kulturno-historijske graditeljske baštine. Veoma značajan oblik zaštite ovih sadržaja je prostorno planska zaštita, koja podrazumjeva uključivanje baštine u planove svih nivoa, od strategije do detaljnih planova prostornog uređenja. Pravna zaštita, proces dostignutog provođenja svih mjera održavanja objekata koji se nalaze pod zaštitom, konzerviranje i druge intervencije, obnova, rekonstrukcija, revitalizacija i drugi procesi zaštite i oživljavanja pojedinih objekata, moraju biti planirani i sistemski provođeni, uz prisustvo javnosti, upoznavanje građana sa mjerama i stanjem zaštićenosti objekata.

2.16.2. PRIRODNO NASLIJEĐE

Zaštita prirode prema Svjetskoj uniji za zaštitu prirode (IUCN) glasi: „Zaštita prirode podrazumijeva sve odgovarajuće aktivnosti i mjere koje imaju za cilj sprečavanje štetnih aktivnosti, oštećenja ili zagađivanja prirode, smanjenje ili eliminisanje nastale štete i obnova prirode i dovođenje u prvobitno stanje“.

Najčešći način zaštite prirode je stavljanje pod zaštitu određenog područja, tj., proglašenje zaštićenog područja. Pored ovog načina zaštite biljnih i životinjskih vrsta, često se primjenjuje i direktna zaštita određenih vrsta. Svrha zaštite određenog područja može biti različita:

- zaštita divljine
- očuvanje raznolikosti vrsta i gena
- naučno istraživanje
- zaštita specifičnih prirodnih i kulturnih oblika
- turizam i rekreacija
- obrazovanje
- održiva upotreba resursa iz prirodnih ekosistema

Stavljanjem prirodnog naslijeđa općine u cjelosti u funkciju razvoja turističke privrede i razvoja ostalih sektora moguće je postići značajne ekonomske efekte.

Korištenje prirodnih dobara i zaštita prirodnog naslijeđa, predstavlja značajno područje, kome se mora posvetiti neophodna pažnja, jer je zaštita i očuvanje prirodnih vrijednosti na području Općine jedna od pretpostavki privrednog razvoja. Obnova i rehabilitacija oštećenih ili zapuštenih dijelova prirode kao i sanacija stanja na svim ugroženim područjima moraju se staviti u prioritetne zadatke.

Dužna pažnja u okviru zaštite prirodnih vrijednosti, mora se posvetiti biljnom svijetu. Očuvanje zaštićenih dijelova prirode, koje najčešće pokrivaju šume, potrebno je regulisati u okviru zakonskih propisa, uvažavajući pri tom obostrane interese. Zaštiti flore, koja je ugrožena različitim poljoprivrednim zahvatima mora se također posvećivati dužna pažnja, kako bi degradacija i smanjenje raznovrsnosti (biodiverzitet) biljnog svijeta sveli na što manji nivo.

Također, nužno je punu pažnju posvetiti zaštiti životinjskog svijeta. Da bi se i ovdje sačuvala raznovrsnost, potrebna je gušća mreža očuvanih biotipova i međusobnih koridora, jer izolirani otoci nisu dovoljni. Naročito u izgradnji saobraćajnica, treba izbjegavati presjecanje staništa i osiguravati prijelaze i prolaze za neke vrste životinjskog svijeta, jer je to veoma često uslov njihovog opstanka.

2.17. MINSKA POLJA

2.17.1. PODRUČJA I MJERE SANACIJE

Karakteristično zagađenje tla predstavljaju površine kontaminirane minskoeksplozivnim sredstvima. Navedena kontaminacija javlja se kao posljedica ratnih dejstava (1992-1995. godina) na ovom području. Ona ne samo da ugrožava živote ljudi i životinja, nego isključuje znatne površine iz dalje upotrebe za proizvodnju hrane ili izgradnje.

Na području Općine, prema procjenama MAC-a, kao sumljive površine i postojanje minsko – eksplozivnih sredstava izdvojeno je 1.654,28 ha ili 12,14% ukupne površine Općine, što je značajno više od prosjeka Federacije BiH koji iznosi 4,7%. Ovako visok procenat površina pod minama je razlog što se Općina nalazila na liniji razgraničenja ratnih borbi između zaraćenih strana.

Mjere zaštite od neeksplozivnih ubojitih sredstava su njihovo pronalaženje, otkrivanje, obilježavanje, iskopavanje, deaktiviranje, prenošenje, utovar, prevoženje, privremeno uskladištenje i uništenje. Iz tih razloga potrebno je:

- obučavati stanovništvo o opasnosti od mina i provođenje obuke za stanovništvo i djecu u školama, putem medija i razvijanje svijesti o opasnosti od mina,
- pravno dograditi zakonsku i stručnu problematiku deminiranja.

2.17.2. ETAPE REALIZACIJE DEMINIRANJA

Obzirom da je proces uklanjanja MES-a i NUS-a dugotrajan i u finansijskom smislu ima veoma visoku cijenu, može se očekivati da će proces deminiranja ugroženih površina na prostoru Općine trajati duži vremenski period, u zavisnosti prvenstveno od materijalnih i finansijskih mogućnosti. Iz prethodno navedenih razloga potrebno je definisati prioritetne površine za sanaciju (deminiranje) kroz etapni plan deminiranja prostora.

Prioritetne površine koje bi imale prioritet u procesu deminiranja, a u skladu sa namjenom površina su:

- građevinska zemljišta u sklopu urbanih područja ili izvan njih namijenjena stanovanju
- građevinska zemljišta namijenjena za razvoj poslovno-privrednih zona
- područja značajna za razvoj poljoprivredne proizvodnje
- područja od značaja za druge planirane namjene.

2.18. UGROŽENOST PODRUČJA

Prostor koji je obuhvaćen Prostornim planom općine Čelić, izložen je opasnostima od elementarnih i drugih nepogoda. U tom pogledu može se govoriti o zaštiti od zemljotresa, klizišta, poplava, neeksplozivnih ubojitih sredstava i mina, industrijskih udesa, zaštita od interesa za odbranu općine.

2.18.1. PROCJENA UGROŽENOSTI PODRUČJA

PRIRODNE NESREĆE

Prirodne nesreće se manifestuju kroz poplave, zemljotrese, visoki snijeg i snježne nanose, odronjavanje i klizanje zemljišta, visoke temperature zraka, sušu, te ostale nepogode uzrokovane vremenskim neprilikama, kao što su prolom oblaka, olujni vjetar, grad, mraz, hladnoća itd.

ZEMLJOTRESI

Teritorija općine Čelić spada u red srednje zone seizmičke ugroženosti. Leži na umjereno trusnom području, na kome katastrofalnih zemljotresa nije bilo, ali se isto tako, ne očekuje mogućnost jačih udara. Općina Čelić se, prema podacima Federalnog hidrometeorološkog zavoda BiH, nalazi u zoni maksimalno očekivanog intenziteta zemljotresa VI° MSC i sa malom vjerovatnoćom VII ° MSC skale. Činioci koji imaju značajan uticaj na smanjenje povredivosti teritorije u slučaju zemljotresa su izgrađenost zemljišta, gustina nastanjenosti, sistem izgradnje, spratnost objekata, mreža neizgrađenih površina.

Zbog toga prilikom planiranja i izgradnje naselja na području općine Čelić, svi navedeni činioci treba da budu u optimalno dozvoljenim granicama, kako bi se nepsoredno uticalo na smanjenje negativnih posljedica, koje zemljotresi prouzrokuju.

Preventivna mjera zaštite od zemljotresa predstavlja i primjena principa aseizmičkog projektovanja objekata, odnosno primjena sigurnosnih standarda i tehničkih propisa o gradnji na seizmičkim područjima.

KLIZIŠTA I BUJICE

Na bazi kategorizacije terena, prema stepenu stabilnosti, utvrđeno je da su na prostoru općine Čelić evidentirane zone uslovno stabilnih terena (5-15°), nestabilnih terena (preko 15°), kao i prostori napadnuti erozijom, odronima i klizanjem tla.

Ugroženost klizištima je različita u zavisnosti od njihovog tipa, prirodnih uslova i antropogenih pritisaka kojima su izložena. Prostore sa pojavom aktivnih klizišta, prvenstveno treba namijeniti za zelene površine, uz primjenu određenih sanacionih mjera. Izgradnja na ovim terenima je moguća nakon preduzimanja odgovarajućih sanacionih mjera.

Klizišta između ostalog nanose štete objektima infrastrukture, lokalnoj putnoj mreži, obradivom zemljištu, šumama, određenom broju individualnih stambenih i pratećih objekata posebno u naseljima koja gravitiraju brdsko-planinskom području.

Područja definisana kao uslovno stabilni (labilni) tereni, prije korištenja zahtijevaju prethodnu pripremu terena i preduzimanje adekvatnih sanacionih mjera u smislu poboljšanja padina i obezbjeđenja objekata na njima. Za uređenje bujičnih tokova, u cilju zaštite od erozije, neophodna je

primjena odgovarajućih tehničkih i biotehničkih radova koji se moraju sprovoditi u koritima, odnosno slivovima bujičnih tokova.

POPLAVE

Problemi vezani za plavljenje prostora općine Čelić, odnose se na izlivanje rijeke Šibošnice i rijeke Gnjice, kao i njihovih pritoka, u hidrološki nepovoljnim periodima (za vrijeme naglog topljenja snijega, kiše velikog intenziteta). Čelićka rijeka i Orahovica su bujičnog karaktera kao i druge pritoke rijeka Šibošnice i Gnjice, te u toku godine, a naročito u proljeće i jesen utiču na izlivanje navedenih rijeka a i same pricinjavaju znatnu materijalnu štetu.

Vrijeme trajanja plavnog talasa se procjenjuje maksimalno na 48 sati od momenta postizanja maksimalnog nivoa vode. U plavnom pojasu je očekivati materijalne štete na poljoprivrednim i materijalnim dobrima. Preventivne mjere za zaštitu od poplava predstavlja regulacija vodotoka (uređenje korita rijeka Šibošnice i Gnjice i „širenja uskih grla“), izgradnja nasipa manjih akumulacija, lateralnih kanala, crpnih stanica, uređaja za regulaciju promjena na vodama.

VISOKE TEMPERATURE ZRAKA

Ljetni period donosi visoke temperature vazduha, posebno u najtoplijim mjesecima julu i augustu, ali u pojedinim godinama, ove temperature mogu doseći znatno više vrijednosti od prosječnih, što stvara poteškoće u različitim sferama normalnog odvijanja života stanovnika.

Dugotrajni periodi bez padavina, sa relativno prosječnom temperaturom zraka, mogu dovesti do niza problema. Posljedice visokih temperatura, osim po zdravlje ljudi, ogledaju se u nedostatku kišnih padavina, što ima za posljedicu dugotrajna sušna razdoblja, koja u ljetnim mjesecima, tj. poljoprivrednoj sezoni, imaju često katastrofalne učinke po usjeve. Posebno su ugrožena ruralna područja Općine, u kojima je vodna infrastruktura slabo razvijena ili potpuno oslonjena na bunare.

Nedostatak vode za piće pogoršava higijensko stanje, te pogoduje razvoju različitih zaraznih bolesti. Osim nedostatka u vodosnabdijevanju, visoke temperature stvaraju preduslove za izbijanje šumskih požara, čime se dodatno ugrožava sigurnost ljudi, materijalnih dobara i prirodnih resursa.

SUŠA

Periodi bez padavina imaju dalekosežne posljedice na normalno odvijanje života stanovnika nekog područja. Osim činjenice da usložnjavaju uobičajene radnje, suša dovodi do usložnjavanja higijenske i poljoprivredne slike, a može rezultirati pojavom različitih zaraznih bolesti stanovništva i stoke.

Sušni periodi se javljaju kao posljedica izostajanja snježnih i kišnih padavina, a posebno su izražene u periodu mart – septembar.

Ovakvi uslovi, dugotrajni sušni periodi, visoke temperature koje obično ih prate, stvaraju preduslove za izbijanje šumskih požara, što zbog nedostatka vode može imati katastrofalne posljedice po život ljudi i sigurnost materijalnih dobara.

SNIJEG I SNIJEŽNI NANOSI

Posljedica snijega i snježnih nanosa mogu biti velike. Snijeg može da parališe život jednog naselja kako u odnosu na komunikacije tako i u pogledu snabdijevanja. Sniježne padavine na području općine Čelić su najčešće umjerenog intenziteta. Visina sniježnog pokrivača kreće seu glavnom između 20-40

cm. Obzirom na razvijenost putne mreže uz solidno i blagovremeno izvršene pripreme, za kratko vrijeme mogu se osposobiti skoro sve glavne saobraćajnice za nesmetano odvijanje saobraćaja.

Prema „Procjeni ugroženosti područja općine Čelić od prirodnih i drugih nesreća“, u slučaju iznenadnih i većih snježnih padavina i nanosa, potencijalno kritična mjesta za odvijanje saobraćaja su sljedeća:

- Regionalni put R 356 (456) Čelić-Brnjik-Šibošnica-Humci-Previle sa jakim usponom, dio kroz Pipere i skoro cijeli dio od Gornjih Humaca do Jasenice.
- Regionalni put R304 (459) Čelić-Šibošnica-Lovački dom, jak uspon dio od Bučja do Doknja.
- Na ostalim lokalnim putevima saobraćaj bi bio otežan prema naseljenim mjestima: Vražići, Velino Selo, Sitari, Drijenča.

Samo u izuzetnim uslovima snježne padavine mogu poprimiti karakter prirodne nesreće. Snježni pokrivač u sjevernom dijelu Općine traje cca 60 dana, a u pojasu brdsko planinskim područjima i do 90 dana. Najveće količine snijega se sruče u naseljena mjesta koja gravitiraju planini Majevidici kao što su (Humci, Drijenča, Šibošnica, Nahviovc, Miladići, Brezje i Vražići).

TEHNIČKE I TEHNOLOŠKE NESREĆE

Pod tehničko - tehnološkim nesrećama se podrazumijevaju: veliki šumski požari, zagađenost vazduha, vode i zemljišta, uticaji buke te zagađenja nastala usljed nekontroliranog odlaganja otpada.

VELIKI ŠUMSKI POŽARI

Čovjekovo prisustvo i uticaji koje ima na svoje okruženje, uzročnikom su više od 90% šumskih požara. Podučje Općine, obzirom da je u značajnom omjeru pokriveno šumskim zemljištem, u stalnoj je opasnosti od izbijanja požara, što je najviše izraženo u ljetnim mjesecima i dugim sušnim periodima.

Mjere zaštite šuma od požara su propisane odgovarajućom zakonskom i podzakonskom regulativom, a između ostalog, podrazumijevaju tehničke, preventivno-uzgojne, te druge mjere zaštite od požara.

POŽARI NA STAMBENIM, INDUSTRIJSKIM I DRUGIM OBJEKTIMA

Požari u izgrađenom prostoru, kao i oni u prirodnom okruženju, najčešće su uzrokovani ljudskim faktorom. Neispravno postupanje s vatroopasnim materijalima, nepoštivanje protupožarnih znakova, neispravne instalacije, otvoreni plamen itd., samo su neki od preduslova za razvijanje požara u zatvorenim prostorima.

Osim privatnih objekata, gdje su najugroženija domaćinstva, u velikoj opasnosti su i brojni privredni subjekti. Naime, izbijanje požara na ovim objektima ima daleko veće posljedice po život i zdravlje ljudi, te stanje okoliša, zbog velike površine koju zauzimaju, ali i zbog hemijskih procesa, koji su prateći faktori u radu ovih pogona.

Ako znamo da se privreda najvećim dijelom razvila uz urbana područja u kojim živi značajan broj stanovnika, jasno je da je nivo požarne ugroženosti veoma velik.

ZAGAĐENOST VAZDUHA, VODE I ZEMLJIŠTA

Na području općine kvalitet zraka se ne kontroliše, a ne postoji ni registar zagađivača zraka. Kvalitet zraka se stoga mora stalno kontrolirati, ali problem predstavlja nepostojanje mjernih stanica za kvalitet zraka na području cijelog Kantona.

Osim motornih vozila, koja su značajni zagađivači vazduha na području Općine, povremeno je prisutan relativno visok intenzitet zagađenosti štetnim materijama (sumpordioksid, sumporovodonik). Emisije sumpordioksida drastično su veće u zimskom nego u ljetnom periodu, zbog sagorijevanja fosilnih goriva iz saobraćaja i zagrijavanja prostora. Emitovane kisele supstance kao što su SO₂, NO₂ padaju na površinu zemlje i površinskih voda (kisele kiše) gdje uzrokuju zakišeljavanje sredine. Efekti acidifikacije odražavaju se na vodene organizme, biljke-preko zemljišta i ljude zbog konzumiranja površinske ili podzemne vode koje često imaju neprimjeren pH i povećanu koncentraciju metala.

Deponije su posebno opasne po okoliš, ne samo zbog odlaganja otpada na neadekvatan način, već i zbog činjenice da često dolazi do samozapaljenja ovih odlagališta, a zbog plinova koji se razvijaju raspadanjem materija, prilikom čega toksini odlaze u zrak i prenose se na veoma velike udaljenosti. Putem zračnih masa, dospijevaju i u atmosferu, gdje se vraćaju na tlo i vodu u vidu kontaminiranih kiša.

Zagađenost vodotoka dolazi od nekontrolisanog i nelegalnog ispuštanja štetnih i otpadnih materija u vodotoke, što je veoma izraženo na hidroslici Općine. Onečišćenje se vodnim tokovima može prenositi na mnogo veće udaljenosti od inicijalnog izvora zagađenja, a učestalost i trajanje su često konstantni. Pored direktnog uticaja na okoliš, prisutan je i sekundarni proces onečišćenja. Naime, kroz procese kruženja materije u prirodi, zagađujuće tvari dospijevaju u tlo i zrak, što će djelovati na cjelokupan ekosistem. Stoga, u planskom periodu se očekuje izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na svim industrijskim postrojenjima, koja mogu biti potencijalni zagađivači, što treba uvijek ocijeniti na osnovu Procjena uticaja na okoliš, koje treba izraditi kako bi se dobila analiza vjerovatnih uticaja određenih projekata na ekosisteme, ljudsko zdravlje i promjene prirode.

U planskom periodu vrlo je važno provesti mjere zaštite i odbrane od poplava, kroz regulaciju riječnih tokova, tamo gdje je to neophodno, smanjenje faktora koji dovode do erozije tla, zagađenja, anulirati bespravnu gradnju, posebice u riječnim pojasevima.

Goriva, posebice kruta goriva, koja su i primat u sistemima zagrijavanja domaćinstava, kroz eliminaciju vrlo toksičnih otpadnih materija, a koje u ruralnim naseljima najčešće dospijevaju u vodotoke, također su jedan od faktora uticaja na okoliš. Edukacija stanovništva o štetnim posljedicama takvog tretmana, jedini je način za promjenu trenutnog stanja.

Osim oštećenja tla onečišćenjem, često se javljaju i oštećenja izazvana zaslanjivanjem, alkalizacijom tala, te njihovom dehumizacijom i erozijom. Poljoprivredna zemljišta su, pod uticajem čovjeka koji je vršio različite zahvate i mjere na poboljšanju njegovih sposobnosti davanja uroda, dosta oštećena. Zagađivanje namirnica i pitke vode se vrši i pute nestručne zaštite biljaka i životinja i prekomjerne upotrebe mineralnih đubriva. U poljoprivrednoj proizvodnji korištenje invazivnih tehnologija i proizvoda ne smije biti standard, već se treba težiti zdravom i ekološki prihvatljivom tretmanu zemljišta, koje je u direktnoj korelaciji sa vodnim tijelima.

Industrijska postrojenja, osim uticaja koji imaju na okoliš tokom svog radnog vijeka, mogu vršiti pritisak i po zatvaranju pogona, posebno ako se ne provedu adekvatne mjere sanacije. Privredni kapaciteti koji su potencijalni onečišćivači tla, jesu prehrambena industrija, šumarstvo i drvna industrija, građevinska industrija, te poljoprivredni proizvođači. Veoma je bitno da ovi kapaciteti, koji

su i jedni od pokretača razvoja i čija je važnost neupitna, prilagode svoju tehnologiju na ekološki prihvatljiv način.

DEPONIJE

O upravljanju otpadom već je bilo govora u posebnom poglavlju ovog dokumenta, međutim, uticaj odlagališta otpada na okoliš potrebno je još jednom podcrtati i ustanoviti najveće prijetnje i mogućnosti smanjenja istih. Odlagališta otpada, posebno nesanitarna odlagališta, kao i ilegalna odlagališta, veliki su zagađivači svih dijelova biosfere, pa tako i zraka, tla i voda.

U planskom periodu je potrebno usmjeriti aktivnosti na sanaciju i rekultivaciju svih površina na kojim se vrši nelegalno odlaganje otpada, kao i raditi na mjerama sprečavanja njihovog nastanka.

ZAOSTALA NUS I MES

Jedna od posljedica proteklog rata je prisutnost velikog broja minsko-eksplozivnih i neeksplozivnih ubojnih sredstava, koje će još godinama odnositi nove ljudske žrtve i koje će biti stalna prijetnja za stanovništvo, zbog nažalost sporog procesa deminiranja koji iziskuje značajna finansijska sredstva. Općina Čelić je jedna od najugroženijih općina Kantona u ovom pogledu. Bivše linije razdvajanja, šumski i poljoprivredni tereni pa i sami dijelovi naseljenih mjesta predstavljaju opasnost po ljude, zbog postojanja zaostalog NUS-a i MES-a.

Da bi se uspješno realizovale preventivne mjere zaštite od MES-a i NUS-a potrebno je izvršiti velike promjene u domenu edukacije građana, školske djece i omladine kroz redovne časove nastave, prigodna predavanja te praktična objašnjenja u režiji stručnih lica. Pojedinačna NUS-a i minska polja predstavljaju konstantnu opasnost po stanovništvo, naročito po djecu omladinu. Stoga je potrebno ubrzati procese deminiranja rizičnih površina.

RATNA DJELOVANJA

Obezbjedenje razvoja općine u mirnodopskim uslovima i usklađivanje svih prostornih elemenata razvoja sa potrebama odbrane predstavlja prvenstveno usaglašavanje prividno divergentnih interesa i ciljeva prostornog razvoja „civilnog“ i „vojnog“ segmenta. Bitan kriterijum za uređenje prostora za potrebe odbrane i zaštite je obaveza usklađivanja principa uređenja prostora sa stanovišta optimalnog mirnodopskog razvoja sa principima uređenja prostora za obezbjeđenje efikasne odbrane i zaštite.

Mjere zaštite, od interesa za odbranu zemlje, treba da budu ugrađene u svim prostornim rješenjima (namjena površina, tehnička rješenja u infrastrukturi, mreža objekata društvenog standarda, raspored slobodnih i zelenih površina i dr.), kao preventivne mjere koje utiču na smanjenje ugroženosti pojedinih objekata, kompleksa i prostora uopšte u obuhvatu Plana u posebnim situacijama, a zasnivaće se na disperziji, decentralizaciji i zoniranju odgovarajućih elemenata svakog od sektora razvoja.

2.18.2. MJERE ZA OGRANIČAVANJE NEGATIVNIH EFEKATA PRIRODNIH I LJUDSKIM DJELOVANJEM IZAZVANIH NEPOGODA

Mjere za ograničavanje negativnih efekata prirodnih i ljudskim djelovanjem izazvanih nepogoda i katastrofa obuhvataju programiranje, planiranje, organizovanje, osposobljavanje, nadzor i finansiranje mjera za s ciljem sprječavanja opasnosti, smanjenja broja nesreća i žrtava te ublažavanje štetnih posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Funkcionalno organiziran, osposobljen i dobro opremljen Operativni centar civilne zaštite u općinskoj Službi civilne zaštite je izuzetno važan kao i dobro organizovane i osposobljene jedinice civilne zaštite za otkrivanje, praćenje i predupređivanje opasnosti od svih vrsta prirodnih i drugih nesreća.

Jedinstvena organizacija zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, od prirodnih i drugih nesreća, prema Zakonu se ostvaruje organizovanjem i planiranjem sljedećih mjera i aktivnosti:

- otkrivanje, praćenje i sprječavanje opasnosti od prirodnih i drugih nesreća,
- uzbunjivanje o opasnostima i davanje uputstva za zaštitu i spašavanje,
- osposobljavanje ljudi za zaštitu i spašavanje,
- obučavanje civilne zaštite,
- otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesreća do osiguranja osnovnih uslova za život,
- nadzor nad provođenjem propisa o zaštiti od prirodnih i drugih nesreća.

Potrebno je da pdrivredna društva i pravna lica koja obavljaju djelatnosti iz oblasti zdravstva, veterinarstva, komunalnih poslova, vodoprivrede, šumarstva, poljoprivrede, hemijske industrije, građevinarstva, transporta, ugostiteljstva i vatrogastva obuče i osposobe za preduzimanje odgovarajućih aktivnosti u cilju preventivne zaštite od prirodnih i tehnoloških i drugih nesreća

Osposobljenost građana za preduzimanje odgovarajućih mjera u cilju preventivne zaštite od prirodnih i drugih nesreća, kao i osposobljenost građana za poslove samozaštite i međusobne zaštite, ima poseban značaj u zaštiti i spašavanju.

2.19. OSNOVNA NAMJENA PROSTORA I POJEDINIH PODRUČJA

2.19.1. SINTEZNA PROJEKCIJA KORIŠTENJA PROSTORA I POJEDINIH PODRUČJA

Sagledane potreba projekcije budućeg razvoja Općine su se oslonile na postojeće stanje, koje je detaljno analizirano i sagledano, ali i od strane lokalne zajednice iskazane potrebe za planiranjem novih sadržaja, konceptualnih rješenja i sistema, koji će pomoći sveukupnom razvoju općine Čelić.

Osnova za planiranje i dimenzioniranje sadržaja unutar prostora je planersko opredjeljenje u smislu povećanja broja stanovnika na razinu zabilježenu 1991. godine. Ambiciozno povećanje broja stanovnika od 2.026 stanovnika do kraja planskog perioda, odnosno godišenje raspoređeno povećanje od 5% stanovnika, zahtijeva planiranje prostornih sistema i sadržaja koji će doprinijeti ostvarenju planiranog povećanja stanovnika. Predloženom hijerarhijom centara policentričnog karaktera, koja se ogleda u uspostavljanju primarnog centra Čelić, sekundarnih centara: Vražići, Humci i Ratkovići, te tercijarnih centara: Brnjik i Šibošnica-Nahvioci, stavlja se u obavezu adekvatno opremanje istih sadržajima društvene i ostale potrebne infrastrukture, povezivanje sa primarnim centrom i centrima međusobno, kao i adekvatno dimenzioniranje građevinskog zemljišta za potrebe stanovanja ali i obavljanje privrednih djelatnosti. Planiranjem urbanih područja postojeći sistemi i centri se stavljaju u planski kontekst i okvir, što će osigurati i potpomoći uspostavljanje i funkcionisanje prethodno navedenog.

Planirana urbana područja, brojem i nazivom su preuzeti iz Prostornog plana Tuzlanskog kantona, ali su korigovani prema katastarskim podlogama i datostima terena, bez značajnijeg odstupanja u ukupnom bilansu. U cilju afirmacije južnog dijela Općine planirano je i dodatno urbano područje Šibošnica-Nahvioci. Planirana urbana područja zauzimaju 9,30% ukupne površine općine Čelić, i kao takvi predstavljaju potporu predloženom policentričnom modelu organizovanja centara.

Kod planiranja namjena prostora poštovalo se načelo racionalnog korištenja prostora, koje je temeljno načelo planiranja i usklađivanja prostornog razvoja, čime se postiže učinkovitija funkcionalna organizacija i štednja resursa.

Sve planske komponente zahtijevaju određene preraspodjelu prostora po namjeni u odnosu na postojeće stanje, kao i utvrđivanje odgovarajućih površina za razvoj istih u posmatranom planskom periodu. Shodno navedenom, najveće promjene se očekuju u preraspodjeli i promjeni odnosa poljoprivrednog, šumskog i građevinskog zemljišta. Bitno je napomenuti da su se javila određena odstupanja kada je riječ o bilansu površina šumskog, poljoprivrednog i građevinskog zemljišta, a u odnosu na iste bilanse iskazane kroz Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona. Za potrebe izrade Prostornog plana Općine Čelić izvršeno je ažuriranje postojećih namjena zemljišta, kao i razrađivanje određenih planskih komponenti, što je u najvećoj mjeri razlog odstupanja bilansa površina iskazanih kroz ovaj Plan i Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona.

Posebnu pažnju treba posvetiti osjetljivim procesima promjene namjene poljoprivrednog u građevinsko zemljište (širenje građevinskih područja naselja, formiranje poslovno-proizvodnih zona na poljoprivrednom zemljištu, kao i duž saobraćajnih koridora). Za realizaciju kontrolisanih promjena poljoprivrednog u građevinsko zemljište, potrebno je obezbjediti odgovarajuću institucionalnu, organizacionu i finansijsku podršku, kako prilikom izrade prostornog plana, tako i u njihovom sprovođenju.

Utvrđena namjena zemljišta općine Čelić, a posebno kada je riječ o planskoj komponenti, načinjena je na osnovu postojećih prirodnih resursa, razvojnih mogućnosti i potreba općine Čelić. Kao izvori podataka za utvrđivanje postojećeg izgrađenog građevinskog zemljišta korišteni su orto – foto snimci iz 2008. godine, čija je preciznost 1:5.000, što se smatra dovoljnim za ovaj nivo planske dokumentacije, te geodetske podloge – kartografski prikazi razmjera 1:1.000 i 1:2.500.

Prilikom planiranja pojedinih namjena površina, vodilo se računa o racionalnom korištenju prostora, u najvećoj mogućoj mjeri. Kako bi se u planskom periodu uspješno implementirali zacrtani razvojni pravci, bilo je potrebno osigurati adekvatne namjene površina, pa i prenamjenu određenih zemljišta u pogledu njihovih odnosa i upotrebne vrijednosti.

Najveće promjene su se svakako desile u okviru površina namijenjenih gradnji. Ove površine podrazumijevaju:

- postojeće i planirano građevinsko zemljište pretežne namjene stanovanje
- postojeće i planirano građevinsko zemljište pretežne namjene poslovno-proizvodne zone
- postojeće i planirano građevinsko zemljište pretežne namjene sportsko-rekreacione zone.

Od ukupne površine općine Čelić, koja iznosi 136,23 km² ili 13.623,31 hektara, u planskom periodu na šumsko zemljište otpada 47,48% ukupnog zemljišta, kao najzastupljeniju komponentu, te 37,98% na poljoprivredno zemljište. Planirane i postojeće površine građevinskog zemljišta zauzimaju 9,23%, dok saobraćajna infrastruktura obuhvata 2,17% ukupne površine općine.

Odstupanja u odnosu na Prostorni plan Tuzlanskog kantona su evidentirana za šumsko zemljište koje manjim dijelom uvećano, odnosno za poljoprivrednim dijelom koje je umanjeno. Jedan od razloga, pored navedenog ažuriranja stanja, jeste i uvođenje bilansa površina za vode i vodne površine koja nije praćena kroz bilans površina dat u PP Tuzlanskog kantona, pa se dio poljoprivrednih i šumskih površina iz Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona odnosi na iste. U pogledu ukupnog postojećeg i planiranog građevinskog zemljišta namijenjenog stanovanju, razvoju privrede i saobraćajne infrastrukture nisu evidentirana značajnija odstupanja.

POLJOPRIVREDNO I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE

Poljoprivredno i šumsko zemljište je uglavnom ostali u okvirima postojećeg stanja, sa korekcijama koje se tiču izgrađenog i planiranog građevinskog zemljišta, te planiranih infrastrukturnih sistema, od kojih najveće površine zemljišta su otapale na planiranu hidroakumulaciju Šibošnica. Ovo se posebno odnosi na poljoprivredno zemljište, dok je do manjih odstupanja došlo kod utvrđivanja površina privatnih i državnih šuma.

Najveće površine u planskom periodu zauzima šumsko zemljište, koje se nastojalo u što većoj mjeri očuvati za planski period. Slijedi ga poljoprivredno zemljište, čime ove dvije kategorije zemljište čine cca 85% od ukupnog bilansa površina općine Čelić.

VODNE POVRŠINE

Vode i vodne površine se odnose na sve vodotoke koji su detektovani na osnovu topografskih karata, plana višeg reda i kastarskih podloga. Od značajnih površina izdvaja se planirana hidroakumulacija Šibošnica, koja je primarno planirana u cilju zaštite o poplave i kontrole poplavnih talasa, ali i za potrebe vodosnabdijevanja šireg područja. Planiranjem ove akumulacije, površine cca 160 ha, otvara se mogućnost njenog korištenja u rekreativne i turističke svrhe.

Ukupne vodne površine zauzimaju 426,74 ha, odnosno 3,13% ukupne površine Općine.

GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE

Postojeće izgrađene površine su metodološki dobivene kroz preklapanja nekoliko različitih izvora podataka, a u cilju preciznosti predstavljenih informacija.

Postojeće građevinsko zemljište pretežne namjene stanovanje koje iznosi 328,93, povećano je za cca 870 ha građevinskog zemljišta pretežne namjene stanovanje, a kategorisano na građevinsko zemljište unutar i izvan urbanih područja. Ukupno građevinsko zemljište, koje ne uključuje površine namijenjene poslovno-proizvodnim zonama i zonama razvoja sporta i rekreacije, iznosi 1.200,74 ha ili 8,81% od ukupne površine općine Čelić.

Površine namijenjene proširenju građevinskog zemljišta su utvrđene kao interpolacija između već izgrađenih površina, a u odnosu na dostavljeni katastarski operat, gdje su se „zauzimale“ čestice između već izgrađenih parcela, te po potrebi smanjivala zauzeta površina, ako su katastarske parcele bile svojom površinom isuviše velike. Također, u odnosu na dostavljene smjernice Nosioca pripreme i potrebe korisnika prostora, posebno poslovnih subjekata, vršena su i proširenja površina namijenjenih poslovanju, proizvodnji i razvoju privrede općenito. Površine planiranog proširenja građevinskog zemljišta namijenjenog stanovanju su umanjene u odnosu na iste površine date kroz Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona, iz razloga što su iste korigovane u skladu sa postojećim datostima terena, ograničenjima u prostoru, kao i katastarskim podlogama.

Planirani razvoj privrede se i dalje orjentiše na glavne putne pravce, gdje su već izgrađeni poslovno-proizvodni kapaciteti. Objedinjavanjem tih cjelina i povećanjem površine predviđene za organizaciju poslovno-proizvodnih zona, kao i definisanjem namjene površina u kojima je moguće smještati takve i srodne sadržaje, unaprijeđen je budući tretman korištenja prostora, ali i njegove zaštite. Sistemsko, plansko i infrastrukturno opremanje zona koje su namijenjene privredi doprinosi efikasnosti izgradnje potrebne infrastrukture za te komplekse, racionalizira upotrebu zemljišta, te omogućava bolju administrativno-ekonomsku saradnju između subjekata međusobno, kao i korisnika njihovih usluga.

Pored postojeće površine od 13,86 ha u sklopu kojih su evidentirani sadržaji poslovno-proizvodnih kapacite, u planskom periodu se očekuje proširenje postojećih kao i planiranje dodatnih površina od 18,03 ha. U konačnici ukupna površina namijenjena razvoju privrede je 31,89 ha ili 0,23% površine općine Čelić. Za sve površine koje obrazuju poslovno-proizvodne zone utvrđen je režim građenja I stepena, što podrazumijeva izradu regulacionih planova, koji će i pobliže odrediti pojedine namjene i potrebnu prateću infrastrukturu i suprastrukturu unutar navedenih zona.

Sportsko-rekreacione površine utvrđene u namjeni površina se oslanjaju na postojeću zonu ove namjene u gradu Čelić, ali i planirane koja se nadovezuje neposredno uz postojeću zonu u urbanom području Čelić i zonu planiranu uz Humačko jezero. Ukupna bilnas postojećih i planiranih površina ove namjene iznosi 25,18 ha ili 0,18%. Kao i za prethodnu namjenu, i za zone sporta i rekreacije utvrđen je režim građenja I stepena, što podrazumijeva izradu regulacionih planova, koji će i pobliže odrediti pojedine namjene i potrebnu prateću infrastrukturu i suprastrukturu.

SAOBRAĆAJNA INFRASTRUKTURA

Saobraćajne površine zauzimaju 295,47 ha ili 2,17 % općine Čelić. Postojeći saobraćajni pravci se zadržavaju, unaprjeđuju kroz izgradnju obilaznica oko grada Čelić. Unapređenjem putnih pravaca

omogućava se bolja povezanost naseljenih mjesta međusobno, ali i pravilno organiziranje i funkcioniranje predloženog sistema naseljenih mjesta i hijerarhije centara.

OSTALO ZEMLJIŠTE

Zemljišta detektovana kao postojeća deponija i postojeće eksploatacione površine, jako malog procenta zastupljenosti, svega 0,02%. Postojeće aktivne eksploatacione površine kamena krečnjaka zauzimaju površinu od 0,47 ha, dok se ne planiraju dodatne površine eksploatacionih polja.

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA OPĆINE ČELIĆ

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu dat je u tabelarnom pregledu u nastavku.

TABELA 73 – BILANS POVRŠINA PREMA NAMJENI ZA PODRUČJE OPĆINE ČELIĆ

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	5.174,16	37,98
2	Šumsko zemljište	6.468,65	47,48
3	Građevinsko zemljište	1.257,81	9,23
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	328,93	2,41
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	871,81	6,40
	unutar urbanih područja (planirano)		
	izvan urbanih područja (planirano)	223,38 ha	
	Građevinsko zemljište: poslovno - proizvodne zone (postojeće)	13,86	0,10
	Građevinsko zemljište: poslovno - proizvodne zone (planirano)	18,03	0,13
	Građevinsko zemljište: sportsko-rekreacione zone (postojeće)	6,05	0,04
	Građevinsko zemljište: sportsko-rekreacione zone (planirano)	19,13	0,14
4	Saobraćajna infrastruktura	295,47	2,17
	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	107,79	0,79
	Gradska obilaznica ranga Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas	10,55	0,08
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	74,01	0,54
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	93,11	0,68
	Nekategorisane ceste - planirano (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	10,01	0,07
5	Vode i vodne površine	426,74	3,13
	Stalni vodotoci (L x prosječna širina 16m)	165,40	1,21
	Ostali vodotoci (L x prosječna širina 7m)	96,90	0,71
	Humačko jezero	0,54	0,00
	Hidroakumulacija Šibošnica (planirano)	163,90	1,20
6	Ostala zemljišta	0,47	0,00
	Eksploatacione površine (kamen krečnjak)	0,47	0,00
	Σ	13.623,31	100,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

U bilansu površina nisu iskazane površine koje imaju potencijal ili ograničenje sa aspekta:

- klizišta i nestabilnih terena
- miniranih površina,

jer se preklapaju sa osnovnim namjenama.

Imajući u vidu važnost bilansa i ovih površina, one se daju u zasebnoj tabeli u nastavku.

TABELA 74 - POVRŠINE OGRANIČENJA KOJE SE PREKLAPAJU SA OSNOVNOM NAMJENOM

Namjena	Površina (ha)	Učešće u površini Općine (%)
Minirane i sumnjive površine	1.654,28	12,14
Orientacione površine klizišta (prema Prostornom planu za područje Tuzlanskog kantona)	743,50	5,46
Orientacione površine klizišta (prema izvještaju Službe civilne zaštite iz 2014. godine)	93,00	0,68
Nestabilan teren	2.653,72	19,48

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu, a po naseljenim mjestima dat je u nastavku.

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA BREZJE

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Brezje dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 75 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA BREZJE

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	201,19	32,59
2	Šumsko zemljište	369,13	59,79
3	Građevinsko zemljište	19,90	3,22
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	6,71	1,09
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano) izvan urbanih područja (planirano)	13,19	2,14
4	Saobraćajna infrastruktura	13,94	2,26
	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	10,65	1,73
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	3,29	0,53
5	Vode i vodne površine	13,23	2,14
	Vodotoci	13,23	2,14
	Σ	617,39	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Orientacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	61,56	9,97
	Nestabilan teren	168,13	27,23

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA BRNJK

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Brnjik dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 76 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA BRNJK

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	200,61	26,55
2	Šumsko zemljište	404,49	53,54
3	Građevinsko zemljište	108,74	14,39
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	14,00	1,85
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	92,85	12,29
	unutar urbanih područja (planirano)		
	izvan urbanih područja (planirano)	4,23 ha	
Građevinsko zemljište: poslovno - proizvodne zone (postojeće)	1,89	0,25	
4	Saobraćajna infrastruktura	9,63	1,27
	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	5,34	0,71
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	1,77	0,23
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	1,37	0,18
	Nekategorisane ceste - planirano (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	1,15	0,15
5	Vode i vodne površine	32,10	4,25
	Vodotoci	15,04	1,99
	Hidroakumulacija Šibošnica (planirano)	17,06	2,26
	Σ	755,57	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Minirane i sumnjive površine	57,22	7,57
	Orjentacione površine klizišta (Izveštaj Službe civilne zaštite iz 2014.)	1,45	0,19
	Nestabilan teren	52,90	7,00

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA BUČJE

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Bučje dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 77 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA BUČJE

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	101,49	53,19
2	Šumsko zemljište	52,55	27,54
	Građevinsko zemljište	20,35	10,67
3	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	5,65	2,96
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)		
	unutar urbanih područja (planirano)	2,21 ha	7,00
	izvan urbanih područja (planirano)	12,49 ha	
	Saobraćajna infrastruktura	11,09	5,81
4	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	8,45	4,43
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	1,90	1,00
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	0,74	0,39
5	Vode i vodne površine	5,33	2,79
	Vodotoci	5,33	2,79
	Σ	190,81	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat (%)
	Minirane i sumnjive površine	40,08	21,01
	Orientacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	22,21	11,64
	Nestabilan teren	168,54	88,33

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA ČELIĆ

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Čelić dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 78 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA ČELIĆ

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	677,61	47,20
2	Šumsko zemljište	430,43	30,00
3	Građevinsko zemljište	248,37	17,31
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	79,07	5,51
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano) unutar urbanih područja (planirano) 130,27 ha	130,27	9,08
	Građevinsko zemljište: poslovno - proizvodne zone (postojeće)	9,20	0,64
	Građevinsko zemljište: poslovno - proizvodne zone (planirano)	8,62	0,60
	Građevinsko zemljište: sportsko-rekreacione zone (postojeće)	6,05	0,42
	Građevinsko zemljište: sportsko-rekreacione zone (planirano)	15,16	1,06
	4	Saobraćajna infrastruktura	48,67
Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m		15,05	1,05
Gradaska obilaznica ranga Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas		10,55	0,74
Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m		8,08	0,56
Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m		12,74	0,89
Nekategorisane ceste - planirano (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m		2,25	0,16
5	Vode i vodne površine	30,12	2,10
	Vodotoci	30,12	2,10
	Σ	1.435,20	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Minirane i sumnjive površine	205,15	14,29
	Orjentacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	69,18	4,82
	Orjentacione površine klizišta (Izveštaj Službe civilne zaštite iz 2014.)	18,93	1,32
	Nestabilan teren	165,68	11,54

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA DRIJENČA

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Drijenča dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 79 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA DRIJENČA

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	763,62	37,45
2	Šumsko zemljište	1.120,37	54,93
3	Građevinsko zemljište	89,01	4,36
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	26,25	1,29
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano) izvan urbanih područja (planirano) 62,76 ha	62,76	3,08
4	Saobraćajna infrastruktura	29,97	1,47
	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	3,39	0,17
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	17,54	0,86
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	9,04	0,44
5	Vode i vodne površine	36,54	1,79
	Vodotoci	36,54	1,79
	Σ	2.039,51	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Orjentacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	206,45	10,12
	Orjentacione površine klizišta (Izveštaj Službe civilne zaštite iz 2014.)	9,74	0,48
	Nestabilan teren	774,41	37,97

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA HUMCI

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Humci dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 80 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA HUMCI

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	830,98	32,71
2	Šumsko zemljište	1.421,74	55,96
3	Građevinsko zemljište	178,16	7,01
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	51,42	2,02
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	117,64	4,63
	unutar urbanih područja (planirano)		
	izvan urbanih područja (planirano)	14,77 ha	
	Građevinsko zemljište: poslovno - proizvodne zone (planirano)	5,13	0,20
Građevinsko zemljište: sportsko-rekreacione zone (planirano)	3,97	0,16	
4	Saobraćajna infrastruktura	39,02	1,54
	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	11,82	0,47
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	13,34	0,53
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	13,86	0,55
5	Vode i vodne površine	70,51	2,78
	Vodotoci	46,54	1,83
	Humačko jezero	0,54	0,02
	Hidroakumulacija Šibošnica (planirano)	23,43	0,92
	Σ	2.540,41	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Orjentacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	139,19	5,48
	Orjentacione površine klizišta (Izveštaj Službe civilne zaštite iz 2014.)	5,06	0,20
	Nestabilan teren	401,60	15,81

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA LUKAVICA

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Lukavica dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 81 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA LUKAVICA

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	285,24	39,39
2	Šumsko zemljište	322,07	44,46
3	Građevinsko zemljište	57,34	7,92
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	6,49	0,90
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano) izvan urbanih područja (planirano) 50,85 ha	50,85	7,02
4	Saobraćajna infrastruktura	24,66	3,41
	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	15,04	2,08
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	2,89	0,40
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	5,84	0,81
	Nekategorisane ceste - planirano (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	0,89	0,12
5	Vode i vodne površine	34,88	4,82
	Vodotoci	12,06	1,67
	Hidroakumulacija Šibošnica (planirano)	22,82	3,15
	Σ	724,19	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Minirane i sumnjive površine	608,25	83,99
	Orjentacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	44,47	6,14
	Nestabilan teren	109,93	15,18

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA MILADIĆI

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Miladići dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 82 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA MILADIĆI

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	166,88	34,54
2	Šumsko zemljište	250,51	51,85
3	Građevinsko zemljište	12,62	8,61
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	3,97	0,82
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)		
	unutar urbanih područja (planirano)	3,07 ha	8,65
	izvan urbanih područja (planirano)	5,58 ha	1,79
4	Saobraćajna infrastruktura	6,01	1,24
	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	2,39	0,49
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	2,43	0,50
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	1,19	0,25
5	Vode i vodne površine	47,09	9,75
	Vodotoci	7,32	1,52
	Hidroakumulacija Šibošnica (planirano)	39,77	8,32
	Σ	483,11	100,00
Ograničenja u razvoju		Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Minirane i sumnjive površine	0,82	0,17
	Orijentacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	36,36	7,53
	Nestabilan teren	117,57	24,34

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA NAHVIOCI

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Nahvioci dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 83 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA NAHVIOCI

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	203,87	54,47
2	Šumsko zemljište	61,89	16,54
	Građevinsko zemljište	88,50	23,65
3	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	20,76	5,55
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)		
	unutar urbanih područja (planirano)	65,45 ha	67,74
	izvan urbanih područja (planirano)	2,29 ha	18,10
	Saobraćajna infrastruktura	11,04	2,95
4	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	4,64	1,24
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	1,43	0,38
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	4,97	1,33
	Vode i vodne površine	8,95	2,39
5	Vodotoci	6,36	1,70
	Hidroakumulacija Šibošnica (planirano)	2,59	0,69
	Σ	374,25	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Minirane i sumnjive površine	28,76	7,68
	Orijentacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	69,46	18,56
	Orijentacione površine klizišta (Izveštaj Službe civilne zaštite iz 2014.)	0,57	0,15
	Nestabilan teren	304,12	81,26

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA RATKOVIĆI

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Ratkovići dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 84 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA RATKOVIĆI

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	362,84	57,67
2	Šumsko zemljište	129,02	20,51
3	Građevinsko zemljište	106,68	16,96
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	42,61	6,77
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano) unutar urbanih područja (planirano) 64,07 ha	64,07	10,18
4	Saobraćajna infrastruktura	17,23	2,74
	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	7,50	1,19
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	2,11	0,34
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	6,15	0,98
	Nekategorisane ceste - planirano (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	1,47	0,23
5	Vode i vodne površine	13,36	2,12
	Vodotoci	13,36	2,12
	Σ	629,13	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Minirane i sumnjive površine	55,00	8,74

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA ŠIBOŠNICA

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Šibošnica dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 85 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA ŠIBOŠNICA

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	229,11	44,37
2	Šumsko zemljište	182,16	35,28
3	Građevinsko zemljište	54,99	10,65
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	13,65	2,64
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	40,02	7,75
	unutar urbanih područja (planirano)		
	izvan urbanih područja (planirano)	0,56 ha	
Građevinsko zemljište: poslovno - proizvodne zone (postojeće)	1,32	0,26	
4	Saobraćajna infrastruktura	13,27	2,57
	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	9,11	1,76
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	1,23	0,24
	Nekategorisane ceste - planirano (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	2,93	0,57
5	Vode i vodne površine	36,80	7,13
	Vodotoci	11,64	2,25
	Hidroakumulacija Šibošnica (planirano)	25,16	4,87
	Σ	516,33	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Minirane i sumnjive površine	287,51	55,68
	Orijentacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	4,56	0,88
	Orijentacione površine klizišta (Izveštaj Službe civilne zaštite iz 2014.)	0,05	0,01
	Nestabilan teren	145,33	28,15

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA VELINO SELO

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Velino Selo dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 86 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA VELINO SELO

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	342,62	43,87
2	Šumsko zemljište	350,93	44,93
3	Građevinsko zemljište	47,52	6,08
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	11,56	1,48
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano) izvan urbanih područja (planirano) 35,96 ha	35,96	4,60
4	Saobraćajna infrastruktura	14,92	1,91
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	7,43	0,95
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	7,49	0,96
5	Vode i vodne površine	24,53	3,14
	Vodotoci	9,66	1,24
	Hidroakumulacija Šibošnica (planirano)	14,87	1,90
6	Ostala zemljišta	0,47	0,47
	Eksploatacione površine (kamen krečnjak)	0,47	0,06
	Σ	780,99	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Orjentacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	21,74	2,78
	Orjentacione površine klizišta (Izveštaj Službe civilne zaštite iz 2014.)	3,34	0,43
	Nestabilan teren	49,94	6,39

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA VISORI

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Visori dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 87 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA VISORI

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	86,35	6,64
2	Šumsko zemljište	1.138,70	87,53
3	Građevinsko zemljište	19,33	1,49
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	3,08	0,23
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano) izvan urbanih područja (planirano) 16,25 ha	16,25	1,26
4	Saobraćajna infrastruktura	25,53	1,96
	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	12,18	0,94
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	1,85	0,14
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	11,50	0,88
5	Vode i vodne površine	30,96	2,38
	Vodotoci	30,96	2,38
	Σ	1.300,87	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Minirane i sumnjive površine	371,49	28,56
	Orijentacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	32,31	2,48
	Orijentacione površine klizišta (Izveštaj Službe civilne zaštite iz 2014.)	0,60	0,05
	Nestabilan teren	100,75	7,74

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

BILANS PLANIRANIH POVRŠINA NASELJENOG MJESTA VRAŽIĆI

Detaljna preraspodjela i zastupljenost površina prema osnovnoj namjeni i načinu korištenja u planskom periodu za područje naseljenog mjesta Vražići dat je u tabelarnom prikazu u nastavku.

TABELA 88 – BILANS POVRŠINA NASELJENOG MJESTA VRAŽIĆI

	Namjena	Površina (ha)	Procenat (%)
1	Poljoprivredno zemljište	721,75	58,41
2	Šumsko zemljište	234,68	19,00
	Građevinsko zemljište	206,29	16,70
	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (postojeće)	43,70	3,54
3	Građevinsko zemljište: pretežna namjena stanovanje (planirano)	156,86	12,70
	unutar urbanih područja (planirano)		
	izvan urbanih područja (planirano)	4,45 ha	
	Građevinsko zemljište: poslovno - proizvodne zone (postojeće)	1,45	0,12
	Građevinsko zemljište: poslovno - proizvodne zone (planirano)	4,28	0,35
4	Saobraćajna infrastruktura	30,59	2,48
	Regionalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 10 m	2,23	0,18
	Lokalne ceste (L x 6,00m) x zaštitni pojas 5 m	13,24	1,07
	Nekategorisane ceste (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	13,70	1,11
	Nekategorisane ceste - planirano (L x 4,00m) x zaštitni pojas 3 m	1,42	0,11
5	Vode i vodne površine	42,19	3,41
	Stalni vodotoci (L x prosječna širina 16m)	23,99	1,94
	Hidroakumulacija Šibošnica (planirano)	18,20	1,47
	Σ	1.235,50	100,00
	Ograničenja u razvoju	Površina (ha)	Procenat nm (%)
	Orjentacione površine klizišta (Prostorni plan Tuzlanskog kantona)	36,01	2,91
	Orjentacione površine klizišta (Izveštaj Službe civilne zaštite iz 2014.)	53,26	4,31
	Nestabilan teren	94,82	7,67

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

2.19.2. OBAVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI

POVRŠINA OPĆINE ČELIĆ	P = 136,23 km ² P = 13.623,31 ha
BROJ STANOVNIKA	2013. godina: 10.502 stanovnika 2032. godina: 12.528 stanovnika
BRUTO GUSTINA NASELJENOSTI (broj stanovnika Općine / površina Općine)	92 st/km ² 0,92 st/ha
NETO GUSTINA NASELJENOSTI (broj stanovnika Općine / površina građevinskog zemljišta)	1.043,35 st/km ² 10,43 st/ha
STEPEN URBANIZACIJE (broj stanovnika naselja urbanog karaktera / broj stanovnika Općine)	0,30
KOEFICIJENT URBANIZACIJE (površina građevinskog zemljišta / broj stanovnika Općine)	0,10
STEPEN ZAPOSLENOSTI (broj zaposlenih / broj stanovnika Općine)	17,28%

3. PROJEKCIJA RAZVOJA PROSTORNIH SISTEMA

Projekcija razvoja prostornih sistema odnosi se na konkretan razvoj određenog sistema fizičkih struktura, koji je rezultat prostornog razmjesta i korelacija između privrednih, društvenih i drugih djelatnosti. Važnost ovog poglavlja se ogleda u konkretizaciji smjernica za razvoj prostornih sistema.

U tom smislu, projekcija razvoja prostornih sistema se posmatra kroz:

- Osnova prostornog razvoja sistema naselja
- Osnova prostornog razvoja privredne javne infrastrukture
- Osnova prostornog razvoja okoline.

3.1. OSNOVA PROSTORNOG RAZVOJA SISTEMA NASELJA

Kako je kantonalni prostorni plan utvrdio okvire za razvoj policentričnog modela sistema naselja, tako se i ovaj Plan oslonio na zadani princip, te projekcijom sistema naselja dao mogućnost razvoja policentričnog odnosa naselja i na nižem, općinskom nivou.

Naime, općina Čelić, prema rezultatima popisa stanovništva iz 2013. godine, bilježi kontinuirani pad broja stanovnika, a najveći razlog za to je nedovoljno razvijena društvena i privredna infrastruktura koja bi obezbijedila potreban broj radnih mjesta, što bi u narednom periodu trebalo planirati i razvijati, kako bi se spriječio dalji pad broja stanovnika na posmatranom području.

Kantonalni prostorni plan u to ime navodi: „U teritorijalnom širenju procesa urbanizacije, kao i ubrzavanju strukturalnog preobražaja seoskih naselja, značajnu ulogu će imati manji centri. Uravnotežen policentrični sistem razvoja urbanih centara različitog nivoa i razvoj seoskih naselja, djelovao bi na ujednačavanje uslova života, što bi stimuliralo poduzetnike da se usmjere na intenzivniji razvoj poljoprivredne proizvodnje, otvaranje malih proizvodnih pogona, razvoj proizvodnje u okviru seoskih domaćinstava i drugo.“

U tipizaciji i hijerarhiji područja, jasna je vitalna potreba za opremanjem prostora – infrastrukturno i suprastrukturno, koja će zadovoljiti potrebe gravitirajućeg stanovništva i smanjiti pojavu „dupliciranja“ ili „ekskluzivnosti“ funkcija centraliteta, čime se jačaju karike u lancu policentričnog sistema naselja. Cilj je uspostaviti mrežu naselja koja će predstavljati žarišta razvoja svakog pojedinog područja. Utvrđen je model opremanja prostora sadržajima, koji je zasnovan na potrebama stanovnika i očekivanom stepenu razvoja i podizanja urbaniteta.

Obnova i razvoj ruralnih predjela trebala bi omogućiti prihode stanovništva za standard življenja izjednačen urbanom, ali da se očuva karakter sela, te da se unaprijedi stanovanje i kultura uopće. U tom pravcu privredne, kulturne i socijalne mjere moraju biti usklađene s mjerama prostornog uređenja na nivou Općine, tako da se u ruralnom prostoru ostvare optimalni uslovi za poljoprivrednu proizvodnju i unapređenje ruralnog turizma, ali i druge djelatnosti.

Pri tome treba imati na umu vrlo bitnu činjenicu: prostorni razvoj se ne ogleda isključivo u zauzimanju prostora, već u načinu njegovog korištenja, koje mora biti racionalno, funkcionalno opravdano i u skladu sa očuvanjem prirode, prirodnih resursa i okruženja.

U planskom periodu, a u odnosu na očekivano povećanje broja stanovnika, razvoj privrede, infrastrukture i sl., očekuje se slijedeća tipologija naselja uz ravnomjerno razvijanje definisanih centara:

TABELA 89 – KATEGORIZACIJA NASELJA I HIJERARHIJSKA STRUKTURA CENTARA UNUTAR OPĆINE ČELIĆ

Naseljeno mjesto	Tip naselja 2013.	Tip naselja 2032.	Rang naselja
Brezje	Selo / Naselje	Ruralno naselje	
Brnjik	Selo / Naselje	Mješovito naselje	Tercijarni centar
Bučje	Selo / Naselje	Ruralno naselje	
Čelić	Urbano naselje	Urbano naselje	Primarni centar – Općinski centar
Drijenča	Centar zajednice sela	Ruralno naselje	
Humci	Mješovito naselje	Urbano naselje	Sekundarni centar
Lukavica	Selo / Naselje	Ruralno naselje	
Miladići	Selo / Naselje	Ruralno naselje	
Nahvioci	Centar zajednice sela	Mješovito naselje	Tercijarni centar
Ratkovići	Mješovito naselje	Urbano naselje	Sekundarni centar
Šibošnica	Selo / Naselje	Mješovito naselje	Tercijarni centar
Velino Selo	Centar zajednice sela	Ruralno naselje	
Visori	Selo / Naselje	Ruralno naselje	
Vražići	Mješovito naselje	Urbano naselje	Sekundarni centar

IZVOR: Interpretacija Nosioca izrade

3.1.1. SMJERNICE RAZVOJA URBANIH PODRUČJA

Kako bi se zemljište racionalno koristilo, ali i planski pristupalo razvoju i opremanju prostora, utvrđuju se urbana područja, koja su pažljivo definisane cjeline, namijenjene za stanovanje, rad, odmor, rekreaciju, te smještanje urbane opreme.

U općini Čelić, a na osnovu postulata uspostavljenih planom višeg reda, kao i praksom u korištenju i tretiranju prostora namijenjenog za razvoj, utvrđeno je 6 urbanih područja. U urbanim područjima, namjena zemljišta je, uglavnom, građevinsko zemljište pretežne namjene stanovanja sa objektima društvene infrastrukture, a potom i građevinsko zemljište pretežne namjene poslovno-proizvodne zone kao i sportsko-rekreacione zone, što omogućava kontrolisan rast i razvoj, te očuvanje zemljišta.

Kako se i u kantonalnom planu podcrtava, građevinsko zemljište, tj., površine koje se izuzimaju za potrebe gradnje, moraju se staviti u racionalan okvir, a trend „napadanja“ na poljoprivredne i šumske površine eliminisati.

Utvrđivanje urbanih područja i smjernice razvoja istih, nabolji su put ka postizanju cilja, a mogu se posmatrati na slijedeći način:

- Utvrđene granice urbanih područja trebaju biti prioritetna područja razvoja svih sistema (društvena, privredna i druga infrastruktura)
- Građevinsko zemljište utvrđeno unutar granica urbanih područja, a koje je prošireno i adekvatno dimenzionisano za procijenjene potrebe u planskom periodu, potrebno je racionalno koristiti, ne širiti se na uštrb zemljišta druge namjene unutar urbanih područja

- Građevinsko zemljište dato unutar urbanih područja je definisano kao interpolacija između već izgrađenih površina, kako bi se postigao kontinuitet gradnje i razvoja. Na taj način treba i stepenovano usmjeravati buduću gradnju, gdje god je to moguće, kako bi se postigla veća koncentracija izgradnje, a očuvanje perifernih dijelova građevinskog zemljišta urbanih područja, moguće za postplanski period. Takav pristup omogućava i racionalizaciju izgradnje, te usmjeren razvoj
- Urbana područja u kojima se očekuje intenzivan razvoj u planskom periodu, razvijati na osnovu adekvatne detaljne planske dokumentacije.

3.1.2. SMJERNICE RAZVOJA I OBLIKOVANJA NASELJA

U odnosu na već utvrđen sistem naselja, tj., hijerarhiju, tipologiju i veličinski aspekt naselja općine Čelić, sagledano je stanje trenutne opremljenosti, te razvojnih mogućnosti, pa je u planskom periodu potrebno:

- Izraditi dokumente detaljnog prostornog uređenja za društveno-opslužne centre, te središta sekundarnih i tercijarnih centara.
- Dimenzionisati infrastrukturu u centrima razvoja u odnosu na gravitacioni uticaj stanovništva.
- Razvijati komunikacijske veze između centara i ostalih naselja, kako bi protok ljudi, dobara i informacija bio brz i efikasan, što je osnovni preduslov policentričnog razvoja.
- Razvoj potrebnih sadržaja uskladiti sa mogućnostima prostorne dispozicije i širenja, uz poštovanje utvrđenih namjena zemljišta i očuvanje prirodnih resursa i sredine.
- Postojeće privredne i druge strukture koje ne zadovoljavaju moderne principe urbanog razvoja, te koje utiču na prostor kao prepreka urbanom razvoju, potrebno je redefinisati u svojoj namjeni i prostornoj organizaciji ili izmjestiti van granica urbanog područja.
- Urbano opremanje sekundarnih centar, pored površina predviđenih za rad i stanovanje, mora podrazumjevati i druge sadržaje, koji su imperativ za podizanje urbaniteta i funkcija centraliteta. Rekreacija, sport, zelenilo, društvena infrastruktura, u skladu sa očekivanim nivoom razvoja, utiču na cjelokupan sistem.
- Naselja koja su već opremljena potrebnom infrastrukturom treba dopunjavati, vršiti rekonstrukciju i podizati nivo kvaliteta života na očekivani nivo, a u skladu s ulogom koju imaju u sistemu naselja; naselja kojima nedostaje potrebna infrastruktura, treba pažljivo oblikovati, kako se propusti koji su načinjeni u prošlosti ne bi ponavljali, te kako bi se počelo planski djelovati u prostoru.
- Tercijarni centri trebaju biti opremljeni u skladu s potrebama, uglavnom ruralnih naselja u okruženju, a koja im gravitiraju, gdje prioritet treba biti dobra komunikacija između naselja.
- Naseljenost ruralnih područja treba ostati očuvana, ali sadržaji koji podižu kvalitet života stanovnika moraju biti dostupni stanovnicima tih naselja.
- Prirodna i kulturno-historijska područja naselja trebaju biti apsolutno očuvana i istaknuta kao potencijal razvoja na mikrolokacijskom nivou, čime se stvara mreža sa mnogo širem planu.
- Društvena infrastruktura i urbana oprema treba biti prisutna u svim naseljima, u odnosu na rang u sistemu.
- Težnja ka očuvanju tradicionalnih pejzažnih karakteristika treba biti općeprihvaćena u svijesti stanovnika, koji nepažnjom i nestručnim korištenjem i kreiranjem prostora, kroz gradnju objekata, uništavaju, često nepovratno, pejzaž ovog kraja.

3.1.3. SMJERNICE ZA OPREMANJE GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA

Prethodno je u smjernicama za razvoj urbanih područja i naselja naglašena potreba za infrastrukturnim opremanjem, kao jednim od preduslova za uspostavljanje i realizaciju policentričnog sistema naselja. Kada se govori o konkretnom prostoru, tj., o građevinskom zemljištu, onda se mora znati da bez prateće saobraćajne, komunalne, energetske, PTT i druge infrastrukture, ono nema potrebne uslove za izgradnju, a u konačnici i razvoj.

Detaljniji razmještaj kapaciteta, odnosno namjena površina dat će se u okviru detaljnih planskih dokumenata unutar područja Čelića i na osnovu provedenih istraživanja. U okviru svih urbanih područja i građevinskih zemljišta potrebno je obaviti vrednovanje zemljišta, te izvršiti pripremu i opremanje istih neophodnom infrastrukturom.

U skladu sa već postavljenim preduslovima za opremanje građevinskog zemljišta, a koji su dati Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona, te koji se odnose na prethodno vrednovanje zemljišta i lokacija, po završetku tog koraka mogu se dati smjernice:

- Izvršiti valorizaciju prioriteta i redoslijeda opremanja građevinskog zemljišta urbanih područja,
- Utvrditi prioritete i redoslijed sanacije postojećih, te izgradnje novih saobraćajnica, kako bi se u zadovoljavajućem vremenskom okviru mogao vršiti protok ljudi i dobara,
- Riješiti prioritetno pitanje vodosnabdjevanja, koje je problem na nivou općine, te građevinsko zemljište opremiti potrebnom vodovodnom i kanalizacionom mrežom,
- Omogućiti priključak na komunalnu infrastrukturu svakoj parceli građevinskog zemljišta unutar urbanog područja,
- Na ugroženim područjima, kao što su klizišta, zemljišta podložna eroziji, poplavna područja, osigurati uslove sigurne za gradnju i život; u protivnom, gradnja na tim područjima ne može biti realizirana,
- Koristiti građevinsko zemljište u skladu sa pretežnom namjenom, ako drugačije nije regulisano detaljnim provedbenim planovima. Izuzetno se mogu graditi objekti drugih namjena, a koje ne ugrožavaju ni u kom pogledu pretežnu namjenu.

3.2. OSNOVA PROSTORNOG RAZVOJA PRIVREDNE I JAVNE INFRASTRUKTURE

Razvoj privredne javne infrastrukture podrazumijeva razvoj infrastrukturnih sistema saobraćaja, telekomunikacija, komunalne infrastrukture i dr., koje služe kao oslonac za sve ostale prostorne sisteme.

3.2.1. SMJERNICE ZA RAZVOJ SAOBRAĆAJNOG SISTEMA

Prostornim planom višeg reda utvrđen je sistem saobraćajnica državnog, regionalnog i kantonalnog značaja, na koje se lokalni saobraćajni sistemi trebaju oslanjati, kako bi se stvorio jedinstven sistem funkcionalne saobraćajne mreže.

Ovaj razvojni dokument je usklađen sa strateškim dokumentima razvoja saobraćajne infrastrukture, a koji su načinjeni u skladu sa evropskim strategijama razvoja. Stoga je konačan ishod, ili bi trebao biti, saobraćajna mreža koja se dimenzionira od najnižih do najviših nivoa, kako bi zadovoljila osnovnu postavku – siguran i brz protok ljudi, dobara i informacija, na velikoj udaljenosti.

U putnoj infrastrukturi općine Čelić, a kako bi se ona što bolje uklopila u putnu mrežu višeg ranga, potrebno je:

- Izvršiti prekategorizaciju postojećih regionalnih putnih pravaca u skladu sa Odlukom o kategorizaciji
- Kvalitetna veza Općine sa ostalim dijelovima Kantona i okruženja (izlaz na autocestu Orašje – Tuzla, veza sa Distriktom Brčko i RR),
- Izmještanje tranzitnog saobraćaja iz urbanog dijela Čelića planiranjem obilaznice u rangu regionalne ceste,
- Revitalizovati i modernizovati postojeću putnu mrežu,
- Izgraditi nove saobraćajnice lokalnog nivoa, kako bi se saobraćaj na nivou Općine optimizirao,
- Uvođenje javnog prevoza
- Izrada strategije razvoja putnog sektora na nivou Općine usklađenu sa strategijom razvoja u FBiH,
- Razviti sistem menadžmenta, monitoringa i zaštite puteva.

3.2.2. SMJERNICE ZA RAZVOJ TELEKOMUNIKACIJA

Telekomunikaciona infrastruktura, kao ključan vid funkcionisanja najrazličitijih sfera društvenog i privrednog života modernog društva, tj., informacionog društva, kako se danas naziva, i u općini Čelić treba biti unaprijeđena i modernizovana.

Telekomunikaciona mreža mora biti:

- Mreže moraju biti uniformne i univerzalne, kako bi bila moguća jednostavna konvergencija operatera,
- Uključivanje telekomunikacijske infrastrukture Općine u jedinstven evropski sistem telekomunikacija,
- Obezbeđenje moderne telekomunikacijske tehnologije što većem broju korisnika Općine, posebno kroz razvijanje i opremanje škola, poslovno-proizvodnih zona, kao i ruralnih područja,
- Modernizacija postojeće infrastrukture i izgradnja nove, savremene mreže telekomunikacija,
- završetak izgradnje 3G mobilne bežične pristupne mreže i povećanje brzina,

- početak izgradnja 4G (LTE) mobilne bežične pristupne mreže na postojećim i novim lokacijama sa brzinama od 100Mbit/s do 1 Gbit/s za pružanje širokopojsnih usluga,
- kod izgradnje novih stambeno-poslovnih i objekata privatnog i javnog sektora predvidjeti prostor za smještaj aktivne opreme u skladu sa standardima horizontalnog i vertikalnog kabliranja.

3.2.3. SMJERNICE ZA RAZVOJ ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

U cilju poboljšanja elektroenergetskih prilika Općine utvrđeni su pravci razvoja, te načinjeni koraci ka realizaciji unutar područja općine Čelić. Također, planirana izgradnja prostora i urbanističkih kapaciteta općine Čelić uzrokuje povećanje snage kao i potrošnje električne energije koju treba da prati i adekvatna izgradnja, kako distributivne mreže, tako i transformacije napona. S tim u vezi smjernice razvoja su:

- Kao rješenje u podmirenju novih zahtjeva potrošača treba se u TS 35/10 kV Čelić instalirati dodatni transformator snage 8 MVA,
- Poboljšanje napajanja električnom energijom treba ostvariti izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih 10(20) kV izlaza iz visokonaponskih stanica, sredjenaponskih i niskonaponskih mreža i trafostanica 10(20)/0,4 kV sa prosječnom instaliranom snagom između 250 i 400 kVA za stambene i prateće objekte, dok će za industriju ta prosječna instalirana snaga iznositi 630 kVA,
- Rješenje za postizanje rezerve distributivne mreže kao i kvalitetnog napajanja električnom energijom konzuma Općine treba se postići proširenjem distributivnog trafoa 110/35/10 kV Lopare sa još jednim transformatorom snage 20 MVA,
- Dugoročno posmatrano treba se vršiti etapni prelazak postojećeg sistema nazivnog napona 10 kV na napon 20 kV, čime bi se postigao veći kapacitet mreže, poboljšanje naponskih prilika, smanjenja gubitaka i kreirala energetska rješenja i strukture mreže prema uslovima koncepta dvije izvorne tačke 110 kV međusobno povezane 20 kV-tnim vodovima,
- Električnu mrežu naponskog nivoa 10(20) kV u području općinskog centra Čelić, treba raditi kao podzemnu kablovsku mrežu,
- Obezbijediti uslove za štednju električne energije i povećanje energetske efikasnosti, te koristiti poticati korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije.

3.2.4. SMJERNICE ZA RAZVOJ VODOVODNE I KANALIZACIONE INFRASTRUKTURE

Sa ciljem poboljšanja uslova vodosnabdjevanja stanovništva Općine, utvrđuju se sljedeće smjernice:

- Rekonstrukcija i sanacija postojećih, te izgradnja novih vodovodnih sistema urbanog i vanurbanog područja, uz izradu odgovarajuće dokumentacije, na osnovu koje će se dobiti realna slika potreba i mogućnosti,
- Zaštita lokalnih izvorišta i kontrola kvaliteta vode,
- Uključenje što većeg broja korisnika u sisteme vodosnabdjevanja,
- Iznalaženje novih izvorišta i količina vode za vodosnabdjevanje
- Formiranje i izgradnja hidroakumulacije Šibošnica u cilju obezbjeđenja dodatnih količina vode.

Izuzev Čelića gdje je nedavno započeta izgradnja sistema prikupljanja otpadnih voda, kanalizacioni sistemi ostalih naseljenih mjesta predstavljaju posebno istaknut problem, jer su gotovo nepostojeći. Otpadne vode se, uglavnom, bez ikakvog tretmana ispuštaju u tlo i vodotoke. Radi postizanja cilja

zaštite kvaliteta voda na području Općine potrebno je obezbijediti tretman otpadnih voda stanovništva za sva naselja i tretman otpadnih voda industrije.

Za naselja koja nisu obuhvaćena sistemom gradske kanalizacije potrebno je izraditi dokumentaciju za usvajanje koncepta prikupljanja, tretmana i dispozicije otpadnih voda, a nakon usvajanja koncepcije pristupiti izradi projektne dokumentacije, obezbjeđivanju sredstava i realizaciji planiranih radova.

3.2.5. SMJERNICE ZA PRIKUPLJANJE I ODVOZ OTPADA

Smjernice za prikupljanje i odvoz otpada:

- Uspostaviti uslugu prikupljanja i odvoza otpada na način da se obuhvati 80% domaćinstava do 2018. godine.
- Sanirati i zatvoriti općinsko odlagalište do 2018. godine.
- Ukloniti nelegalna odlagališta i sanirati područja na kojim su se nalazila.
- Zbog udaljenosti od regionalne deponije, postoji potreba za izgradnjom transfer stanice. U tom smislu je moguće pokrenuti zajedničku inicijativu za građenje i aktivnosti zajedno sa općinama Lopare, Teočak i Ugljevik, koje gravitiraju deponiji u Bijeljini. Pretpostavlja se da bi se izgradnjom transfer stanice značajno smanjili troškovi transporta na regionalnu deponiju, te se u tom smislu mogu očekivati pozitivni uticaji na cijenu za korisnike. Lokacija transfer stanice bi bila smještena u okviru planirane poslovne zone Cerik.
- Izgradnja općinskog reciklažnog centra i nabavka opreme za prethodnu obradu otpada (projekat će biti realizovan ukoliko ne dođe do realizacije projekta izgradnje regionalnog reciklažnog centra).

3.3. OSNOVA PROSTORNOG RAZVOJA OKOLINE

3.3.1. SMJERNICE ZA UPOTREBU I RAZVOJ VANURBANIH PODRUČJA

Vanurbana područja su područja na kojima se javlja vrlo disperzna izgradnja, sa malom gustoćom izgrađenosti i naseljenosti, te koja zbog tih razloga, ali i činjenice da se radi o pretežno šumskom i poljoprivrednom zemljištu, nisu mogla biti obuhvaćena granicama urbanih područja. Ta područja trebaju ostati očuvana, ali kvalitet postojeće infrastrukture i kvalitet života treba biti unaprijeđen.

U upotrebi i razvoju vanurbanih područja potrebno je slijediti slijedeće smjernice:

- Poljoprivredne površine treba sačuvati i poticati poljoprivrednu djelatnost
- Šumske površine treba zaštititi od prekomjerne eksploatacije i izuzimanja za potrebe izgradnje
- Razvoj građevinskog zemljišta pretežne namjene stanovanja provoditi u skladu sa odredbama Plana
- Provesti disperziju radnih mjesta i povezati ih sa postojećim i planiranim područjima stanovanja
- Unaprijediti postojeću i izgraditi neophodnu novu potrebnu infrastrukturu, uz maksimalno očuvanje prirodnih uslova
- Područja kulturno-historijske i prirodne baštine moraju prioritetno biti zaštićena
- Iskorištenje prirodnih resursa i potencijala mora biti racionalno i u skladu s očuvanjem prirode i okoliša.

3.3.2. SMJERNICE ZA RAZVOJ PODRUČJA POLJOPRIVREDE, STOČARSTVA I ŠUMARSTVA

Temeljni cilj poljoprivredne politike treba biti poticanje razvijanja savremene, djelotvorne, konkurentne i ekološki čiste poljoprivrede. Poljoprivreda je jedna od osnovnih grana koja treba predstavljati okosnicu obnove i razvitka privrede općine Čelić. Na osnovu usklađenih interesa, treba poduzeti slijedeće:

- Racionalno koristiti poljoprivredno zemljište, uz smanjenje korištenja kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne površine,
- Zaustaviti degradaciju malih seoskih privreda i depopulaciju vrijednih agrarnih prostora, te poticati povećanje zemljišnog posjeda,
- Selektivno stimulirati određene proizvodnje i razvijanje poljoprivrede u određenim područjima uz provedbu prioritetnih mjera sprječavanja degradacije,
- Utvrditi mjere i planske instrumente iskorištenja vodenih površina,
- Korištenje poljoprivrednog resursa razvijati na razne načine korištenja tla, uključivši i podršku tradicijskim obrascima "održivog" upravljanja tlom, te zaštitu tla s ciljem očuvanja biološke raznolikosti i drugih ekološki povoljnih učinaka,
- Povećati kontrolu upotrebe agrotehničkih sredstava i usmjeravati proizvodnju zdrave hrane.

Očuvanje postojećih poljoprivrednih resursa mora biti prioritet u načinu korištenja raspoloživog zemljišta, uz maksimalne napore u pravcu obogaćivanja zemljišta i njegove adekvatne pripreme za uzgoj različitih kultura, kako bi se dobili optimalni rezultati.

- Obezbjediti rekultivaciju devastiranog zemljišta i prevesti ga u poljoprivredno ili šumsko,

- U saradnji sa nadležnim institucijama realizovati projekte o deminiranju posebno poljoprivrednog zemljišta,
- Podizati kvalitet poljoprivrednog zemljišta, različitim oblicima unapređenja (meliorativnim agrotehničkim i hidrotehničkim mjerama, arondacijama i drugim),
- Zaustavljanje bespravne gradnje na uštrb poljoprivrednog zemljišta, bez obzira na bonitetnu kategoriju,
- Podsticanje uzgoja, proizvodnje i prerade voća, uzgoja i prerade ljekovitog, medonosnog i aromatičnog bilja, unapređenje pčelarstva,
- Poticati proizvodnju autohtonih vrsta krošnjastog i jagodičastog voća,
- Formirati mrežu poljoprivrednih zadruga,
- Osigurati otkupne stanice koje će vršiti otkup i plasman poljoprivrednih proizvoda,
- Donijeti programe korištenja poljoprivrednog zemljišta, te pomagati razvoj intenzivne poljoprivrede, posebno na bonitetnim kategorijama od I – IV,
- Na području općine Čelić razvijati stočarstvo bazirano na uzgoju krava i sitne stoke, na principu stajskog i pašnjačkog uzgoja.

Šumarska politika i šumarsko planiranje kao dio općeg planiranja ima za cilj unaprijeđenja učinkovitog načina korištenja šuma uz uslov da se koriste sve njene funkcije. Uz korištenje sirovinke funkcije potrebno je koristiti ekološku i socijalnu funkciju šuma.

Budući da su pod šumskim zemljištem obuhvaćene i površine koje u naravi nisu šume, potrebno je preispitati i stvarnu buduću namjenu pojedinih cjelina unutar ove kategorije u smislu prenamjene neproduktivnih šumskih zemljišta u poljoprivrednu ili drugu namjenu, uz nužnost očuvanja postojećih kvalitetnih šumskih površina, odnosno listopadnih, crnogoričnih i mješovitih šuma, unaprijediti njihovo održavanje i upravljanje, te po potrebi i stavljanje pod zaštitu vrijednih šumskih kompleksa.

Dugoročni ciljevi, smjernice i mjere na zaštiti šuma su:

- Održavanje postojeće šume putem očuvanja i pravilnog upravljanja,
- Djelovanje na očuvanju šuma u reprezentativnim ekološkim sistemima i pejzažima i to prvenstveno autohtonih, kao i očuvanju i upravljanju divljim životinjama,
- Provođenje obnavljanja vegetacije u određenim ogoljelim površinama,
- Obnavljanje uništenih šumskih površina pošumljavanjem, te utvrđivanje područja koja se pošumljavaju i to na temelju odnosa poljoprivreda-šumarstvo-izgrađeni prostor,
- Povećanje zaštite šuma od zagađivača, požara, nametnika i bolesti, te drugih negativnih čovjekovih uticaja na njih,
- Kontinuirano praćenje stanja šuma, te njihovo kartiranje,
- Osiguranje preventivnih mjera radi spriječavanja šumskih požara,
- Stimuliranje razvoja urbanog šumarstva namijenjenog uljepšavanju izgleda pejzaža, rekreaciji i proizvodnji, a radi ozelenjavanja urbanih i ruralnih naselja, turističkih i sportsko-rekreacionih područja.

3.3.3. SMJERNICE ZA RAZVOJ POSLOVNO – PROIZVODNIH ZONA

Planom višeg reda su utvrđene, a kroz ovaj Plan preuzete, smjernice za razvoj poslovno-proizvodnih zona, a koje ove zone obavezuju da u planiranju i operacionalizaciji vode računa o slijedećem:

- operativna primjena modernih tehnologija,

- stvaranje okruženja za inovativni razvoj,
- maksimalno poštivanje i primjenu evropskih standarda o zaštiti okoline,
- zadovoljavanje potreba lokalne i regionalne privrede,
- pomaganje malih i srednjih preduzeća u razvoju.

Poslovno-proizvodne zone u planiranom vremenu svog postojanja na za to rezerviranim površinama se obavezuju na dosljedno provođenje aktuelnih propisa u oblasti prostornog uređenja, zaštite i unapređenja kvaliteta životne okoline i privrednog razvoja.

Poslovno-proizvodne zone su se u Općini formirale na, donekle, spontan i neusmjeren način. Površine koje su već odavno zauzete u te svrhe, nalaze se uz regionalne ceste, te im s te strane ne nedostaje jaka saobraćajna veza, ali zakonska ograničenja su dovela do problema priključenja zona na putni pravac, za što se moraju iznaći adekvatna rješenja.

Planirana proširenja postojećih zona, te dodatna planirana zona Brnjik, prije svega moraju biti sa saobraćajnog aspekta pravilno povezane sa postojećim saobraćajnicama, a potom i do zadovoljavajućeg nivoa opremljene i drugom infrastrukturom. Treba gdje je to moguće, koristiti principe servisnih saobraćajnica, koje imaju priključke na jače putne pravce gdje je to sigurno i ne smeta učesnicima u saobraćaju.

Pored opremanja infrastrukturom, ove zone trebaju biti dimezionisane sadržajima na način da funkcionišu komplementarno, tj., da se sadržaji dopunjavaju, kako bi na jednom mjestu korisnik mogao ostvariti što više svojih potreba.

3.3.4. SMJERNICE ZA RAZVOJ TURIZMA NA BAZI PRIRODNE I KULTURNO – HISTORIJSKE BAŠTINE

Turizam bi trebao predstavljati jednu od privrednih okosnica razvoja općine Čelić, pa je njegov razvoj, uključujući i prostorni, potrebno pratiti i ocjenjivati kroz sve njegove neposredne i posredne učinke na pojedine djelatnosti i privredu u cjelini. Turistički razvoj i ponudu treba usmjeriti prema: bržem i kvalitetnijem razvoju na čitavom prostoru Općine, formiranju alternativnih oblika turističke ponude kroz razvijanje ruralno turizma, sajamskog i agroturizma, ojačati i kvalitetnim programima obogatiti turizam naselja i sadržaje na glavnim prometnim pravcima kao tranzitni turizam.

Razvoj turizma treba koncipirati u skladu s mogućnostima (kapacitetima) i kvalitativnim značajkama prostora Općine. Novu izgradnju kapaciteta u turizmu treba usmjeriti na kvalitetnu dopunu postojeće turističke ponude, te dati prednost poboljšanju unutrašnje i vanjske infrastrukture i ekološke zaštite. Ako se grade novi objekti, prednost dati gradnji na područjima gdje je potrebna sanacija terena, a ne na atraktivnim lokacijama. Objekte treba uklapati u principe gradnje lokalnog ambijenta.

Ukupne turističke potencijale treba realizovati i usmjeriti njihovo korištenje prema kvaliteti i pravilnom korištenju atraktivnosti prostora, naročito prirodne i kulturne baštine. Ciljeve razvoja turizma na bazi prirodne i kulturno-historijskog naslijeđa potrebno je utvrditi strateškim dokumentima za konkretna područja, te planom omogućiti razvoj sve potrebne infrastrukture kao i definisati lokacije i kapacitete smještajnih i svih pratećih sadržaja.

4. PRIJEDLOG ODLUKE O PROVOĐENJU PROSTORNOG PLANA

Na osnovu člana 16. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 i 45/10), člana 34. stava 4. i člana 47. stav 3, 4 i 5. Zakona o prostornom uređenju i građenju Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", broj: 6/11, 4/13, 15/13, 3/15, 2/16), člana 23, 24 i 77. stav 2. Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata („Službene novine Federacije BiH“ broj 63/04 i 50/07), člana 4, 11 i 65. Odluke o provođenju Prostornog plana Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 9/06), člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 49/06) i člana 32. Statuta općine Čelić ("Službeni glasnik općine Čelić", broj: 4/03), Općinsko vijeće Čelić, na 3. redovnoj sjednici održanoj dana, 29.12.2016. godine, donosi:

ODLUKU

O PROVOĐENJU PROSTORNOG PLANA OPĆINE ČELIĆ ZA PERIOD 2012-2032. GODINE

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Odluka o provođenju Prostornog plana općine Čelić za period 2012-2032. godina (u daljem tekstu: Odluka) je sastavni dio Prostornog plana općine Čelić za period 2012-2032. godina (u daljem tekstu: Prostorni plan) koji se primjenjuje na cijelokupno područje općine Čelić, površine P=136,23 km² (13.623,31 ha).

Ovom Odlukom utvrđuju se uslovi korištenja, izgradnje, uređenja i zaštite prostora, kao i provođenja Prostornog plana.

Odlukom se obuhvataju:

- Program mjera prostornog uređenja i aktivnosti za provođenje Prostornog plana, kroz koje se razrađuju mjere ekonomske politike, mjere zemljišne politike, investiciona i poreska politika, obaveze u pogledu daljnjeg uređenja prostora.
- Obaveze izrade Izvještaja o stanju u prostoru u dvogodišnjim periodima u skladu sa zakonskim odredbama.
- Detaljnja uputstva kojim se osigurava usklađivanje prostorno planske dokumentacije.

Član 2.

Dokumentacija Prostornog plana sadrži:

I Prostornu osnovu Prostornog plana – tekstualni i grafički dio

a) Tekstualni dio Prostorne osnove sadrži:

- Analiza stanja prostornog uređenja
- Ciljevi prostornog razvoja
- Osnovna koncepcija prostornog razvoja.

- b) Grafički dio Prostorne osnove čini 14 grafičkih priloga u digitalnoj i analognoj formi, na kojima je prikazano postojeće stanje i prikazana Konceptcija prostornog razvoja. Digitalne karte su urađene na geodetskim podlogama u razmjeri 1 : 25.000.

II Prostorni plan – tekstualni i grafički dio

- a) Tekstualni dio Prostornog plana sadrži:
- Opći i posebni ciljevi prostornog razvoja
 - Projekcija prostornog razvoja
 - Projekcija razvoja prostornih sistema
 - Odluka o provođenju Prostornog plana.
- b) Grafički dio Prostornog plana čini 18 grafičkih priloga, u digitalnoj i analognoj formi, na kojima je prikazana Projekcija prostornog razvoja općine Čelić. Digitalne karte urađene su na geodetskim podlogama, u razmjeri 1 : 25.000.

Član 3.

Prostorni plan općine Čelić se donosi za period od 20 godina, planski period 2012-2032. godina, i obavezujuća je osnova za pripremi donošenja detaljnih planskih dokumenata na teritoriji općine Čelić.

Član 4.

Prostorni plan sadrži prostornu i privrednu strukturu Općine Čelić, sistem naselja, sistem centara, sistem infrastrukture, osnove za uređenje i zaštitu prostora, smjernice za privredni razvoj, za očuvanje i unapređenje prirodnih i kulturno-historijskih vrijednosti, mjere za unapređenje i zaštitu okoliša, te druge elemente od važnosti za Općinu Čelić, kao što su svrsishodno korištenje, namjena, oblikovanje, obnova i sanacije građevinskog i drugog zemljišta.

Član 5.

U provođenju Prostornog plana obavezno se primjenjuju važeći propisi Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Tuzlanskog kantona iz oblasti prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, zaštite prirode, zaštite voda, zaštite šuma i šumskog zemljišta, zaštite poljoprivrednog zemljišta, saobraćajne infrastrukture, elektroenergetike, zaštite vazduha, zaštite od buke i svi drugi propisi koji na bilo koji način uređuju odnose u oblasti uređenja prostora i zaštite životne sredine.

II - PROGRAM MJERA PROSTORNOG UREĐENJA I AKTIVNOSTI ZA PROVOĐENJE PROSTORNOG PLANA

Član 6.

Program mjera i aktivnosti za provođenje Prostornog plana se odnosi na I etapu, odnosno, na prvi dvogodišnji period realizacije Prostornog plana, nakon čega se radi Izvještaj o stanju u prostoru.

Općinsko vijeće, na osnovu Izvještaja o stanju u prostoru iz prethodnog stava, donosi četvorogodišnji program mjera i aktivnosti za uaprijeđenje stanja u prostoru općine Čelić, koji sadrži procjenu potrebe izrade novih, odnosno, izmjene i dopune postojećih planskih dokumenata, potrebu

pribavljanja podataka i stručnih podloga za njihovu izradu, te druge mjere i aktivnosti od značaja za izradu i donošenje tih dokumenata.

Nadležna općinska služba dužna je voditi dokumentaciju potrebnu za praćenje stanja u prostoru, izradu i praćenje provođenja planskih dokumenata.

1. MJERE EKONOMSKE POLITIKE

Član 7.

Općina Čelić ima vrlo važnu ulogu u stvaranju poslovnog ambijenta, te izgradnji institucionalnog okvira za aktivnosti vezane uz ostvarenje ciljeva ovog Prostornog plana.

U domenu ekonomske politike nastaviti će se:

- Kontinuirano raditi na aktivnostima, na stvaranju posebnog ambijenta i stvaranju uslova za uspješno poslovanje i uspostavljanje partnerskog odnosa između Općine i privrednika.
- Potrebno je u narednom periodu donošenje sektorskih politika i podsticati kretanje kapitala ka strateškim sektorima.
- Dati potporu u otvaranju malih i srednjih preduzeća, te razvoju usluga uz izbjegavanje industrije koja zagađuje.
- Otvoriti proces infrastrukturnog opremanja jednog broja lokacija za izgradnju malih i srednjih preduzeća, te tako smanjiti razliku između ruralnih i urbanih područja Općine.

U politici, obzirom na izražen procenat nezaposlenosti, potrebno je:

- Intenzivirati proces prekvalifikacije sticanja novih znanja, te permanentnog obrazovanja
- Intenzivirati proces samozapošljavanja
- Poduzeti mjere za podsticanje zaposlenosti, posebno u privatnom sektoru
- Razviti novi vid privatnog investiranja u objekte društvene infrastrukture kroz javno – privatno partnerstvo
- Poreskom politikom i mjerama stimulisati povećanu mobilnost privatnog kapitala.

2. MJERE ZA PROVOĐENJE ZEMLJIŠNE POLITIKE

Član 8.

Mjere za provođenje zemljišne politike su:

- Uspostavljanje tržišnog koncepta i strategije gazdovanja građevinskim zemljištem.
- Upoznavnje stručnjaka i javnosti sa suštinom tržišnog gazdovanja građevinskim zemljištem i tehničkom infrastrukturom – tj. nekretninama u cjelini.
- Utvrđivanje realne tržišne vrijednosti zemljišta, grupe lokacija i samih parcela, i na taj način afirmisati optimalno uređenje, raspodjelu i eksploataciju građevinskog zemljišta.
- Afirmacijom tržišta građevinskog zemljišta, te realnih cijena svih instrumenata zemljišne politike uspostaviti veću pokretljivost sadržaja na parcelama, posebno u centralnom dijelu Općine Čelić.
- Izmještati nefunkcionalne, devastirane ili neefikasne sadržaje iz središta centra Općine, te omogućavati profitabilnim, kvalitetnijim, uspješnijim sadržajima da oplemene urbana područja Općine Čelić.

- Obezbjediti koridore za komunalnu i prostor za društvenu infrastrukturu, te utvrditi pravila građenja i korištenja fondova zemljišta.
- Korištenje fondova zemljišta, komunalne infrastrukture i objekata moraju biti zasnovani na osnovnim principima ponude i potražnje.
- Putem privatnih agencija za uređivanje nekretnina, privatnim kapitalom uređivati pojedine djelove naselja, te ih postepeno prepuštati efikasnijem, privatnom sektoru, kad Općina prethodno obezbjedi planski red u tom prostoru, te kada se formiraju realne cijene građevinskih parcela, tako da Općina povrati svoja uložena sredstva sa dijelom profita i rente. Na bazi tih sredstava, Općina treba da pristupi uređenju drugih lokacija.
- Izrada godišnjih i višegodišnjih programa uređenja zemljišta i izgradnje komunalne infrastrukture bit će noseći instrument implementacije svih planskih akata i treba da predstavlja sintezu potreba i stvarnih mogućnosti Općine.
- Primjenom osnovnih ekonomskih principa, efikasnost (na bazi neprikosnovenog privatnog interesa) i pravednost (na bazi ne samo humanosti, već i efikasnosti i potrebe sigurnosti), rezultat će da se na građevinskom zemljištu sa komunalnom infrastrukturom, ali i objektima svih namjena, sublimiraju svi oblici rente kroz cijenu lokacije, sve do pojedinačne parcele.

3. OBAVEZE U POGLEDU PLANIRANJA UREĐENJA PROSTORA

Član 9.

Prostornim planom se utvrđuje obaveza izrade slijedećih detaljnih planskih dokumenata:

1. Obavezna izrada zoning plana za obuhvat Urbanog područja Čelić.
2. Obavezna izrada regulacionih planova za: poslovno-proizvodne zone, sportsko-rekreacione zone i društveno-opslužne centre urbanih područja i to kako slijedi:
 - Regulacioni planovi za poslovno-proizvodne zone: Frigos, Etivaža, Cerik, Brnjik i Humci.
 - Regulacioni planovi za sportsko-rekreacione zone: SRC Gnica i SRC Humačko jezero.
 - Regulacioni planovi za društveno-opslužne centre urbanih područja: Brnjik, Humci, Ratkovići, Šibošnica-Nahvioci i Vražići.
3. Obavezna izrada planova parcelacije za građevinska zemljišta unutar urbanih područja: Brnjik, Humci, Ratkovići, Šibošnica-Nahvioci i Vražići.

Obaveza primjene Prostornog plana i ove Odluke određuje se za sva naselja ruralnog karaktera i građevinske objekte i intervencije izvan urbanih područja (ostala zemljišta, šumsko i poljoprivredno zemljište, itd.) uz korištenje posebnih uslova za gradnju, zaštitne zone itd.

4. OBAVEZA IZRADE IZVJEŠTAJA U PROSTORU

Član 10.

Obaveza nadležne općinske službe je izrada Izvještaja o stanju u prostoru na temelju monitoringa za najmanje dvogodišnji period, na osnovu kojeg će se izraditi i donijeti program mjera za unaprijeđenje stanja u prostoru, a prije svega, potrebe izrade novih, odnosno izmjena i dopuna postojećih dokumenata, novih istraživanja za pojedina područja i lokalitete, te primjenu posebnih razvojnih i drugih mjera za ta područja Općine Čelić, kao što su:

- preduprijeđivanje nezakonitog građenja
- uvođenje monitoringa o stanju prostornog uređenja radi praćenja pojava i procesa u prostoru
- izradu sanacionih programa za područja bespravne gradnje i legalizaciju takvih objekata i sl.

III - UREĐENJE PROSTORA

1. GRAĐEVINE OD ZNAČAJA ZA FEDERACIJU BOSNE I HERCEGOVINE I TUZLANSKI KANTON

Član 11.

Građevine i zahvati od značaja za Federaciju BiH na području općine Čelić nisu utvrđene.

Građevine i zahvati od značaja za Tuzlanski kanton su:

- a) Saobraćajna infrastruktura – regionalne ceste:
 - regionalna cesta I reda R304 (stara oznaka R459 i L056004): Čelić-Lukavica i Šibošnica-Lovački dom na Majevidi,
 - regionalna cesta I reda R303 (stara oznaka R458): granica entiteta (Brčko)-Čelić-granica entiteta (Lopare),
 - regionalna cesta II reda R356 (stara oznaka R456): Previle-Jasenica-Humci-Šibošnica,
 - regionalna cesta II reda R304a (stara oznaka R459a): Čelić-Koraj (granica RS).
- b) Zahvati u prostoru i građevine na području općine Čelić, za koje je posebnim propisom određena obaveza posjedovanja okolinske dozvole, koja se izdaje na osnovu Studije o procjeni uticaja na okoliš i uslova zaštite okoliša.

2. USLOVI ZA UREĐENJE PROSTORA I ODREĐIVANJE NAMJENE POVRŠINA

Član 12.

Prostornim planom se prvenstveno osiguravaju osnovni uslovi za ukupni društveni i privredni razvoj, zaštitu okoline, te svrsishodno korištenje i uređenje prostora i za određivanje namjena površina na području općine Čelić, pa se u tom cilju ovom Odlukom utvrđuje sljedeće:

- Urbana područja,
- Režimi građenja,
- Građevinsko zemljište (u urbanim područjima i izvan urbanih područja),
- Poljoprivredno zemljište,
- Šumsko zemljište,
- Vodne površine, akumulacija i zaštitni pojasi,
- Saobraćajne površine i zaštitni pojasi,
- Zaštitni dalekovodni pojasi,
- Zaštitni pojasi vodovoda i kanalizacije,
- Zaštita prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa,
- Klizišta.

Član 13.

Uslovi za uređenje prostora i određivanje namjene površina, koji određuju osnovno prostorno – ambijentalno i urbanističko-graditeljsko uređenje i zaštitu prostora općine Čelić, utvrđuju se Prostornim planom, a temelje se na:

- Principu održivog razvoja
- Principu racionalnog i svrsishodnog planiranja i korištenja prostora
- Pravilima urbanizma i prostornog planiranja
- Principu zaštite kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa
- Principu zaštite i unaprijeđenja stanja okoline, principu usaglašavanja prostornog uređenja općine, kontaktnih općina i sa prostornim uređenjem Tuzlanskog kantona.

URBANA PODRUČJA

Član 14.

Prostornim planom Općine utvrđeno je 6 urbanih područja i 28 građevinskih zemljišta izvan urbanih područja. Granice urbanih područja i građevinskih zemljišta nanese su sa preciznošću koja omogućava katastarska podloga – karta u razmjeri 1:2500 i 1:1000.

Urbana područja i građevinska zemljišta izvan urbanih područja prikazana su na grafičkim prilogima broj: 4. *Urbana i ruralna područja sa ograničavajućim faktorima razvoja*, 5. *Urbana područja i građevinska zemljišta vanurbanih područja - namjena zemljišta* i 6. *Urbana područja i građevinska zemljišta vanurbanih područja sa režimima građenja*.

Član 15.

Na području općine Čelić utvrđuje se 6 urbanih područja i to: Čelić, Brnjik, Humci, Ratkovići, Vražići i Šibošnica-Nahvioci.

Prostorni obuhvati urbanih područja obuhvataju postojeća i planirana građevinska zemljišta pretežne namjene stanovanje, poslovanja, sporta i rekreacije, kao i zemljišta drugih namjena.

Granice urbanih područja su prikazane na svim grafičkim prilogima, tematski grafički prilog je 4, 5 i 6.

Urbano područje Čelić

Obuhvat urbanog područja Čelić se cjelokupnom površinom nalazi u sklopu granice naseljenog mjesta Čelić, na krajnjem sjeveroistočnom dijelu Općine. Urbano područje se nalaze na raskršću regionalnih puteva R303 Brčko-Čelić-Lopare (stara oznaka R-458) i R304 Tuzla-Čelić (stara oznaka R-459). Urbano područje Čelić tangira urbano područje Ratkovići u sjeverozapadnom dijelu, tačnije u dijelu kroz koji prolazi regionalna saobraćajnica R303. U istočnom dijelu granica urbanog područja počinje pratiti granicu općine/entitetsku granicu u dijelu gdje vodotok Gnjica tangira istu, pa se dalje nastavlja prateći granicu općine prema jugu. U jugoistočnom dijelu prolazi uz planirani obuhvat sportsko-rekreacione zone i počinje pratiti vodotok Gnjicu i planiranu gradsku obilaznicu do spoja sa regionalnom cestom R303. Granica nastavlja pratiti u jugozapadnom dijelu kompleks poljoprivrednog i šumskog zemljišta do spoja sa vodotokom Čelička rijeka. Od vodotoka jugozapadni dio granice ponovo prati kompleks poljoprivrednog i šumskog zemljišta do vodotoka Šibošnica i

privredno-proizvodne zone Etivaža, odakle granicom naseljenog mjesta Čelić uz regionalni put R303 vodi prema sjeveru. U sjevernom dijelu kod spoja regionalne ceste R303 i planirane gradske obilaznice granica nastavlja pratiti planiranu gradsku obilaznicu jugoistočnim dijelom do vodotoka Šibošnice, a dalje i do vodotoka Gnjica u neposrednoj blizini, što je i ujedno početak granice. Površina urbanog područja iznosi 345,06 ha.

Urbanog područje Ratkovići

Obuhvat urbanog područja Ratkovići se cjelokupnom površinom nalazi u sklopu granica naseljenog mjesta Ratkovići. Urbano područje se nalaze na raskršću regionalnih puteva R303 Brčko-Čelić-Lopare (stara oznaka R-458) i R304 Tuzla-Čelić (stara oznaka R-459). Urbano područje Ratkovići tangira urbano područje Čelić u istočnom dijelu, tačnije u dijelu kroz koji prolazi regionalna saobraćajnica R303. Granica obuhvata urbanog područja Ratkovići na sjeveru počinje od presjecišta vodotoka Jaruga sa regionalnom cestom R303, nastavljajući prema istočnim dijelom prateći granicu naseljenog mjesta Ratkovići i regionalni put R303, a dalje i prema jugu prolazeći pored poslovno-proizvodne zone Etivaža. Granica u južnom dijelu nastavlja pratiti kompleks poljoprivrednog zemljišta uz vodotok Šibošnica u dužini od cca 1.700 metara i vodi prema zapadu gdje presijeca vodotok Šibošnicu. Od presjecišta sa vodotokom Šibošnica granica obuhvata nastavlja pratiti kompleks poljoprivrednog i šumskog zemljišta u sjevernom i sjeverozapadnom dijelu vodeći do ishodišta, odnosno vodotoka Jaruga. Površina urbanog područja iznosi 134,16 ha.

Urbanog područje Brnjik

Obuhvat urbanog područja Brnjik se većim dijelom nalazi u sklopu granice naseljenog mjesta Brnjik, te dijelom u sklopu naseljenog mjesta Vražići, u sjeverom dijelu Općine. Urbano područje se razvija uz regionalni put R304 Tuzla-Čelić (stara oznaka R-459). Urbano područje Brnjik tangira urbano područje Vražići u sjevernom dijelu, tačnije u dijelu kroz koji prolazi granica naseljenih mjesta Brnjik i Vražići. Granica obuhvata urbanog područja počinje od presjecišta vodotoka Leskovac i regionalnog puta R304 u sjeveroistočnom dijelu. Granica u sjeveroistočnom dijelu prati poslovno-proizvodnu zonu Brnjik do presjecišta sa vodotokom Šibošnica, odakle nastavlja pratiti kompleks poljoprivrednog i šumskog zemljišta prema jugu do presjecišta sa regionalnom cestom R304. Dalje granica nastavlja pratiti kompleks poljoprivrednog i šumskog zemljišta prema zapadu do početka/završetka lokalne ceste L056012 Brnjik centar- Stari Brnjik. Granica nastavlja prema sjeveru do presjecištu sa vodotokom Šibošnica, odakle ide paralelno uz vodotok do neposrednog presjecišta sa R304. Granica nastavlja pratiti granicu naseljenog mjesta Brnjik prema sjeveru do presjecišta sa lokalnom cestom L056001 Brnjik-Vražići-Zovik-Brčko distrikt, odakle se spušta u pravcu sjeveroistoka do presjecišta sa vodotokom Leskovac, odnosno do početka granice urbanog područja. Površina urbanog područja iznosi 141,12 ha.

Urbanog područje Vražići

Obuhvat urbanog područja Vražići se cjelokupnom površinom nalazi u sklopu granice naseljenog mjesta Vražići, u sjeverom dijelu Općine. Urbano područje se razvija longitudinalno uz lokalni put L056001 Brnjik-Vražići-Zovik-Brčko distrikt. Urbano područje Vražići tangira urbano područje Brnjik u jugoistočnom dijelu, tačnije u dijelu kroz koji prolazi granica naseljenih mjesta Brnjik i Vražići. Granica obuhvata urbanog područja počinje u jugoistočnom dijelu, od presjecišta lokalne ceste L056001 sa granicom naseljenog mjesta Vražići, nastavljajući paralelno sa L056001 i sa kompleksom

poljoprivrednog i šunskog zemljišta u pravcu sjevera presijecajući vodotok Leskovac. Od sjevernog dijela granica nastavlja pratiti kompleks poljoprivrednog zemljišta u pravcu sjeverozapada do presjecišta sa L056001, odakle se nastavlja u pravcu jugozapada do presjecišta sa lokalnom cestom L056013 Brnjik-R304-Brana-Vražići. Granica nastavlja prema istoku u dužini od cca 1.900 m do presjecišta sa granicom naseljenog mjesta Vražići i urbanog područja Brnjik, odnosno do početka granice urbanog područja. Površina urbanog područja iznosi 224,87 ha.

Urbanog područje Humci

Obuhvat urbanog područja Humci se većim dijelom nalazi u sklopu granice naseljenog mjesta Humci, te neznatnim dijelom u sklopu naseljenog mjesta Miladići, u sjeverozapadnom dijelu Općine. Urbano područje se razvilo uz regionalni putni pravac R356 Jasenica-Humci-Šibošnica (stara oznaka R456). Granica urbanog područja počinje od Humačkog jezera u zapadnom dijelu pružajući se u pravcu sjevera duž lokalne saobraćajnice L056021 R356-Donji Humci-Bešići. Od presjecišta sa L056021 granica se nastavlja u pravcu jugoistoka, prateći paralelno regionalni putni pravac R356 na prosječnoj udaljenosti od cca 550 m. U dijelu presjecišta granice urbanog područja sa R356 na istoku, granica nastavlja pratiti R356 na prosječnoj udaljenosti od cca 100 m i to u pravcu sjeverozapada natrag do Humačkog jezera. Površina urbanog područja iznosi 217,99 ha.

Urbanog područje Šibošnica-Nahvioci

Obuhvat urbanog područja Šibošnica-Nahvioci se nalazi na krajnjem jugoistočnom dijelu općine i to u sklopu granica naseljenih mjesta Šibošnica i Nahvioci, te manjim dijelom u sklopu naseljenog mjesta Bučje. Urbano područje se nalaze na raskršću regionalnih puteva R304 Tuzla-Čelić (stara oznaka R-459) i R356 Preville-Jasenica-Humci-Šibošnica (stara oznaka R456). Granica obuhvata počinje u sjevernom dijelu kod presjecišta vodotoka Humački potok i regionalne saobraćajnice R356, odakle prati R356 u pravcu sjeveroistoka do vodotoka Šibošnica. Odatle granica nastavlja pratiti regionalnu cestu R304 u pravcu sjevera na prosječnoj udaljenosti od cca 100 metara. Od presjecišta sa R304 na sjeveru, granica nastavlja u pravcu juga paralelno sa R304 na prosječnoj udaljenosti od cca 200 m kroz kompleks poljoprivrednog zemljišta do presjecišta sa R356 i vodotoka Luka. Granica nastavlja u pravcu juga do presjecišta sa R304 i vodotoka Piperka, odakle nastavlja u pravcu jugozapada do presjecišta sa vodotoko Drijenačka rijeka. Granica dalje nastavlja u pravcu sjevera do presjecišta sa vodotokom Usijelički potok, nakon čega nastavlja idalje u pravcu sjevera do presjecišta sa nekategorisanom saobraćajnicom Humci-Nahvioci, odakle kroz kompleks poljoprivrednog zemljišta nastavlja u pravcu sjeverozapada do presjecišta sa R356 i vodotokom Humački potok, odnosno do početka granice urbanog područja. Površina urbanog područja iznosi 192,88 ha.

REŽIMI GRAĐENJA

Član 16.

U općini Čelić, a prema Zakonu o prostornom uređenju Tuzlanskog kantona, utvrđeni su režimi građenja, i to kako slijedi:

I režim građenja se utvrđuje za sve prostorne cjeline – područja na kojima je obavezna izrada detaljnih planskih dokumenata i to:

1. Obavezna izrada zoning plana za obuhvat Urbanog područja Čelić.

2. Obavezna izrada regulacionih planova za: poslovno-proizvodne zone, sportsko-rekreacione zone i društveno-opslužne centre urbanih područja i to kako slijedi:

- i. Regulacioni planovi za poslovno-proizvodne zone:
 - Frigos - cca 7,13 ha
 - Etivaža - cca 3,83 ha
 - Cerik - cca 6,96 ha
 - Brnjik - cca 8,16 ha
 - Humci - cca 5,13 ha.

- ii. Regulacioni planovi za sportsko-rekreacione zone:
 - SRC Gnica - cca 16,98 ha
 - SRC Humačko jezero - cca 4,50 ha.

- iii. Regulacioni planovi za društveno-opslužne centre urbanih područja:
 - Brnjik - cca 5,00 ha
 - Humci - cca 16,37 ha
 - Ratkovići - cca 17,40 ha
 - Šibošnica – Nahvioci - cca 12,36 ha
 - Vražići - cca 20,07 ha.

III režim građenja se utvrđuje za građevinska zemljišta unutar urbanih područja gdje je obavezna izrada plana parcelacije i to za:

- građevinsko zemljište urbanog područja Brnjik
- građevinsko zemljište urbanog područja Humci
- građevinsko zemljište urbanog područja Šibošnica - Nahvioci
- građevinsko zemljište urbanog područja Ratkovići
- građevinsko zemljište urbanog područja Vražići.

IV režim građenja se utvrđuje za sva građevinska zemljišta koja nisu obuhvaćena urbanim područjima.

Režimi građenja prikazani su na grafičkom prilogu broj 6. *Urbana područja i građevinska zemljišta vanurbanih područja sa režimima građenja.*

Granice detaljnih planskih dokumenata određuje Općinsko vijeće na osnovu potreba i observacije na terenu.

Do donošenja utvrđenih planskih dokumenata odobrenja za građenje i zahvate u prostoru donose se na osnovu Prostornog plana, Odluke o provođenju Prostornog plana kao i zakonske regulative.

3. NAMJENA POVRŠINA

Član 17.

Određivanje namjene prostora proizilazi iz potrebe urbanog, demografskog i privrednog razvoja općine Čelić, te potrebe očuvanja kvaliteta prostora i okoline, održivo korištenje resursa, uz

unaprijeđenje kvaliteta života. Ovi ciljevi prostornog uređaja, u skladu sa Prostornim planom, ostvaruju se kroz racionalno korištenje i zaštitu prostora i u tom pravcu će se:

- Poticati kvalitetna izgradnja unutar urbanih područja, odnosno, građevinskog zemljišta, te revitalizacija postojećih građevina.
- Suzbijati i sankcionirati bespravna izgradnja.
- Smanjivati i sprječavati nenamjensko korištenje prirodnih resursa.
- Obezbediti sanacija devastiranih površina, posebno klizišta, nelegalnih odlagališta otpada kroz prenamjenu i rekultivaciju zemljišta.
- Kvalitetno prostorno usmjeravanje poslovno-proizvodnih zona u cilju što boljeg privrednog razvoja kroz smjernice o lociranju privrednih, industrijskih i prerađivačkih djelatnosti, što doprinosi razvoju malih i srednjih preduzeća, kao i boljem stanju u oblasti zapošljavanja i otvaranja novih radnih mjesta.

GRAĐEVINSKA ZEMLJIŠTA

Član 18.

Izgradnja naselja, građevina i drugi zahvati u prostoru na području općine Čelić, mogu se odobriti samo na građevinskom zemljištu utvrđenim ovim Prostornim planom, sa različitim namjenama.

Sva građevinska zemljišta koja su utvrđena kao građevinska zemljišta, a koja ne ulaze u granice urbanih područja, utvrđuju se kao građevinska zemljišta izvan urbanih područja.

Na području općine Čelić, utvrđeno je 28 vanurbanih građevinskih zemljišta pretežne namjene stanovanja. Građevinska zemljišta vanurbanih područja, prikazana su na grafičkom prilogu 6. *Urbana područja i građevinska zemljišta vanurbanih područja sa režimima građenja.*

Građevinsko zemljište vanurbanih područja predstavljeno je u tabelama, a nazvano je prema naseljenom mjestu kojem pripada ili približnim topografskim toponimima, a prostorno je označeno centroidima poligona koje ta građevinska zemljišta zahvataju.

Oznaka	Naziv građevinskog zemljišta	Površina (ha)	Režim građenja	Centoridi	
				X	Y
GV B1	Brezje	11,52	IV	6553615,01	4948473,86
GV B2	Brezje Donje	6,77	IV	6554271,45	4948496,17
GV B3	Brezje - Zabrdani	4,36	IV	6553304,25	4947993,64
GV B4	Bučje	5,60	IV	6558179,49	4946304,85
GV B5	Bučje - Filipovići	2,62	IV	6557627,49	4945226,04
GV B6	Bučje - Zasjeke	4,05	IV	6557594,92	4945588,74
GV D1	Drijenča - Brčane	10,55	IV	6554988,42	4945254,27
GV D2	Drijenča - Brdo	29,78	IV	6555550,95	4946565,67
GV D3	Drijenča - Drijenačka rijeka	2,30	IV	6557899,15	4946666,55
GV D4	Drijenča - Dugonje	1,47	IV	6554457,65	4945979,03
GV D5	Drijenča - Kulice	15,15	IV	6554295,72	4947122,29
GV D6	Drijenča - Lučići	10,75	IV	6556688,60	4946986,17
GV D7	Drijenča - Perivoj	8,88	IV	6555711,68	4945486,67
GV D8	Drijenča - Toljaci	27,22	IV	6556978,51	4946187,74

GV L1	Lukavica - Ceste	17,27	IV	6560260,24	4950406,47
GV L2	Lukavic - Kastel	4,16	IV	6559798,59	4950535,04
GV L3	Lukavica - Orahovica 1	9,68	IV	6560957,98	4950899,94
GV L4	Lukavica - Orahovica 2	3,79	IV	6561023,68	4951876,01
GV L5	Lukavica - Orahovica 3	12,72	IV	6560988,67	4952662,39
GV L6	Lukavica - Popovići	5,97	IV	6559179,23	4949581,07
GV L7	Lukavica - Tešići	5,21	IV	6559746,37	4949958,18
GV L8	Lukavica - Todići	11,12	IV	6560347,00	4951236,53
GV L9	Lukavica - Žunov potok	4,78	IV	6559304,19	4950434,72
GV M	Miladići	9,05	IV	6557038,74	4950059,96
GV N	Nahvioci - Luke	5,36	IV	6557916,66	4949053,98
GV S	Sitari	22,08	IV	6552445,77	4949121,36
GV V1	Velino Selo	58,17	IV	6557689,84	4955525,05
GV V2	Visori	21,28	IV	6557333,77	4943648,39

Član 19.

Izvan granica građevinskog zemljišta, prema važećoj zakonskoj regulativi, može se odobriti građenje koje, obzirom na svoje specifičnosti, zauzima prostor i izvan urbanog područja, odnosno, građevinskog zemljišta, a to su:

- Magistralna i regionalna infrastruktura (saobraćajna, energetska, vodoprivredna, telekomunikacijska i dr.)
- Zdravstvene, rekreacione i sportske građevine
- Građevine za potrebe odbrane i vojske
- Stambene i privredne građevine poljoprivrednog proizvođača za potrebe poljoprivredne proizvodnje ili ruralnog turizma, uključujući melioracione sisteme navodnjavanja
- Istraživanje, iskorištavanje i uređivanje prostora prirodnih resursa (šume, vode, poljoprivredno zemljište i dr).
- Komunalne i druge slične građevine (deponije komunalnog otpada, groblja, spomen obilježja i sl.).

POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Član 20.

Interes očuvanja i zaštite poljoprivrednog zemljišta mora se uzeti u obzir pri utvrđivanju strateških opredjeljenja, pri izradi planskih dokumenata i razvojnih programa. Poljoprivredno zemljište je prirodno bogatstvo i dobro od općeg interesa, te uživa posebnu zaštitu, koristi se za poljoprivrednu proizvodnju i ne može se koristiti u druge svrhe, osim u slučajevima i pod uslovima utvrđenim važećom zakonskom regulativom.

Radi zaštite zemljišta uz stava 1. ovog člana, potrebno je:

- Maksimalno čuvati površine čija je namjena poljoprivredno zemljište, u što većem obimu i kvalitetu, pri čemu je potrebno uvažavati procese urbanog razvoja općine Čelić.

- Podizati kvalitet poljoprivrednog zemljišta, naročito obradivih površina i oranica koje su prikladne za kultivaciju, kroz različite oblike unaprijeđenja zemljišta.
- Donijeti programe korištenja poljoprivrednog zemljišta, te pomagati razvoj intenzivne poljoprivrede, posebno u I agrozoni.
- Poljoprivredno zemljište je utvrđeno u grafičkom dijelu Prostornog plana, karta 07. *Poljoprivredno zemljište*, te obrazloženo u tekstualnom dijelu Prostornog plana, poglavlje 2.5. *Poljoprivredno zemljište*.

ŠUMSKO ZEMLJIŠTE

Član 21.

U šumi i na šumskom zemljištu može se graditi samo šumska infrastruktura i građevine koje su u funkciji gospodarenja šumama. Ostale građevine mogu se graditi ili izvoditi zahvati na šumskom zemljištu, samo ako su planirani važećim planskim dokumentima ili odobreni zakonskom regulativom.

Na šumskom zemljištu mogu se graditi i građevine sa posebnom namjenom za turizam, sport i rekreaciju i pripadajuća infrastruktura, kao i infrastrukturne građevine uz zadovoljavanje posebnih okolinskih uslova.

Investitor dopuštene građevine ili zahvata u prostoru na šumskom zemljištu, čija namjena će zbog toga biti trajno promijenjena ili čija će vegetacija biti uništena, dužan je izvršiti zamjensku sadnju drveća i druge vegetacije na dijelu šumskog zemljišta, koji odredi nadležna uprava za šumarstvo.

Šume se ne mogu krčiti radi izgradnje stambenih, poslovnih ili privrednih građevina. Izuzetno, za građenje građevina predviđenih važećim dokumentima, u slučaju kada se time postiže veća trajna korist i ako neće biti štetnih posljedica na okolinu, prethodno se mora pribaviti dozvola za krčenje šume.

Zbog njihovih ekološkog značaja, potrebno je šumske površine definisati u skladu sa njihovom rasprostranjenošću, te poštovati odgovarajuću udaljenost od njihovog ruba pri planiranju drugih sadržaja.

PRIVREDNI SADRŽAJI

Član 22.

Prostornim planom utvrđene su poslovno-proizvodne zone kojie obuhvataju postojeće i planirane površine za razvoj privrednih djelatnosti, a koje čine:

Naseljeno mesto	Naziv	Površina (ha)			Status
		Postojeće	Planirano	Σ	
Čelić	Frigos	5,12	2,06	7,17	Proširenje postojeće zone
Čelić	Etivaža	1,73	2,08	3,81	Proširenje postojeće zone
Ratkovići	Cerik	2,37	4,49	6,86	Proširenje postojeće zone
Šibošnica	Šibošnica	1,33	-	1,33	Postojeća zona
Brnjik	Brnjik	3,32	4,28	7,61	Proširenje postojeće zone
Humci	Humci	-	5,13	5,13	Planirana zona
		13,86	18,04	31,90	

Pojedinačni objekti poslovanja, koji svojom prirodom i tehnologijom ne narušavaju osnovnu namjenu prostora i kvalitet života, mogu se smještati na planiranom građevinskom zemljištu urbanih i vanurbanih područja.

Pregled planiranih navedenih površina prikazan je na grafičkom prilogu broj 13. *Privredna, društvena i komunalna infrastruktura.*

Član 23.

Kapaciteti privredne infrastrukture usmjeravaju se na površine za proizvodno-poslovne zone. Privredne djelatnosti trebaju da ispune sljedeće uslove:

- Racionalno koriste prostor, bolje iskoriste i popunjavaju postojeće zone namjene ovim djelatnostima, kako bi se spriječilo neopravdano zauzimanje novih površina.
- Da zadovoljavaju propisane mjere zaštite okoliša (zaštita od buke, mirisa, onečišćavanja zraka, zagađivanja podzemnih i površinskih voda i sl).
- U urbanim područjima treba obezbijediti intenzivnije korištenje poslovnog prostora i prenamjenu postojećeg prostora za potrebe tercijarne i kvartarne djelatnosti, kao i proizvodne pogone koji ne umanjuju kvalitet stanovanja i ne ugrožavaju okoliš.
- Na površinama izvan urbanih područja mogu se predvidjeti kapaciteti za preradu poljoprivrednih i stočarskih proizvoda, kapaciteti za razvoj zanatstva, ruralnog turizma i ostalih programa, koji su u skladu sa zahtjevima zaštite okoliša, prirodne i kulturne baštine.

Član 24.

Smještaj kapaciteta kao što su skladišta i prodaja roba, skladišta i prodaja građevinskog materijala, trgovački centri, proizvodni kapaciteti, tržni i uslužni centri i td., usmjeravaju se u proizvodno-poslovne zone.

U ovim zonama obavezno je obezbijediti saobraćaj u mirovanju na vlastitoj parceli.

4. ODNOS PREMA POSTOJEĆIM GRAĐEVINAMA

Član 25.

O statusu izgrađenih površina (objekti stanovanja i pojedinačni privredni kompleksi) unutar zemljišta koje nisu utvrđeno kao građevinsko zemljište (poljoprivredno, šumsko i dr.), odlučivat će se u skladu sa važećom zakonskom regulativom i odredbama ove Odluke u svakom pojedinačnom slučaju, te na osnovu ispunjavanja urbanističkih uslova (mogućnosti pristupa, opremljenosti ostalom infrastrukturom, položaju objekta u odnosu na postojeće stanje izgrađenosti itd.).

Član 26.

Sve izgrađene građevine koje nisu u skladu sa Prostornim planom, zadržavaju se do privođenja zemljišta krajnjoj namjeni i na njima je moguće vršiti samo radove tekućeg održavanja i neophodne sanacije.

Svi objekti koji su izgrađeni bez odgovarajuće dokumentacije, podliježu standardnoj zakonskoj proceduri.

5. USLOVI SMJEŠTAJA DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE U PROSTORU

Član 27.

U cilju obezbjeđenja uslova za normalno funkcionisanje naselja i njihovih dijelova, u sklopu izgradnje i uređenja urbanih područja, utvrđeni su obuhvati društveno-opslužnih centara koji su nosioci razvoja funkcija centraliteta. U sklopu društveno-opslužnih centara postrebno je, pored postojećih kapaciteta, obezbijediti izgradnju dodatnih objekata društvene infrastrukture i sadržaja društvene opreme (škola, zdravstvene i socijalne ustanove, kulture, sporta, vjerske objekte, objekata snabdijevanja, servisi, zelene površine i sl.) u skladu sa opredjeljenjima iz Prostornog plana.

Planom su utvrđeni slijedeći društveno-opslužni centri: Čelić, Brnjik, Humci, Ratkovići, Vražići i Šibošnica-Nahvioci.

Izgradnju objekata društvene infrastrukture i urbane opreme planirati unutar društveno-opslužnih centara, ali i izvan njih u skladu sa prostornim mogućnostima, vodeći računa o potrebama stanovništva i uslovima gravitacije (udaljenosti korisnika) u skladu sa opredjeljenjima Prostornog plana.

6. USLOVI KORIŠTENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Član 28.

Korištenje poljoprivrednog zemljišta se mora uskladiti sa spektrom vrijednosti koje treba očuvati, zaštititi i unaprijediti tj. sa usvojenim mjerama zaštite za pojedine sisteme sa ciljem smanjenja negativnih uticaja na druge segmente živog svijeta i okoliša.

Izbjegavati primjenu genetski modifikovanog sadnog materijala, sjemena, stočne hrane, posebno u ekološki osjetljivim područjima.

Racionalno upotrebljavati zaštitna sredstva i primjenjivati metode integralne zaštite od štetnika u cilju održavanja biološke ravnoteže u agro - ekološkom sistemu.

7. USLOVI KORIŠTENJA ŠUMA I ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA

Član 29.

Šumama i šumskim dobrima treba gospodariti na principima trajnosti i održavanja biodiverziteta.

U cilju kvalitetnijeg korištenja šume i šumskog zemljišta potrebno je:

- predvidjeti mjere i programe deminiranja
- vršiti kontrolu uticaja zagađivača
- vršiti kontrolu propadanja uspostavljanjem monitoringa
- vršiti kontrolu od požara
- vršiti kontrolu od nametnika i bolesti, pri čemu posebnu pažnju posvetiti korištenju neškodljivih bio-preparata
- vršiti kontrolu drugih negativnih uticaja čovjeka (protivzakonito prisvajanje, bespravna sječa, krčenje, mehanička oštećenja, krivolov i drugo).

8. USLOVI KORIŠTENJA PROSTORA NA ZAŠTITNIM INFRASTRUKTURNIM POJASEVIMA

ZAŠTITNI POJASEVI ELEKTROENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Član 30.

Planirati rekonstrukciju, unapređenje i razvoj elektroenergetske infrastrukture.

Razvoj elektroenergetskog infrastrukturnog sistema, na području općine Čelić, planira se gradnjom građevina za distribuciju električne energije.

Izgrađeni dalekovodi napona 35kV i 10 kV koji prolaze preko teritorije općine Čelić zadržavaju se u okviru postojećih koridora to kako slijedi:

- dalekovod 35 kV – postojeća trasa sa zaštitnim koridorom širine 10 m sa obje strane dalekovoda računajući od zadnjih vodiča dalekovoda,
- dalekovod 10 kV – postojeća trasa sa zaštitnim koridorom širine 6 m sa obje strane dalekovoda računajući od zadnjih vodiča dalekovoda.

Za planirane distributivne dalekovode i transformatorske stanice vrijede uslovi zaštite prostora i okoliša koje donose propisi za ovu oblast.

Član 31.

Dugoročno posmatrano treba se vršiti etapni prelazak postojećeg sistema nazivnog napona 10 kV na napon 20 kV, čime bi se postigao veći kapacitet mreže, poboljšale naponske prilike, smanjili gubici i kreirala energetska rješenja i strukture mreže prema uslovima koncepta dvije izvorne tačke 110 kV međusobno povezane 20 kV-tnim vodovima.

Budući razvoj mreže srednjeg napona temeljiti na sljedećim načelima:

- Zamjena postojeće opreme nivoa 10 kV na 20 kV.
- Postepeno uvođenje direktne transformacije 110/10(20) kV.
- Ukidanje mreže 35 kV.

Član 32.

Rekonstrukcija postojećih i gradnja novih elektroenergetskih objekata (dalekovodi i transformatorske stanice) vršit će se prema rješenjima iz Planske dokumentacije, odnosno detaljnih planova prostornog uređenja određenog područja, a sve u skladu sa smjernicama i tehničkim uslovima nadležnog elektrodistributivnog preduzeća.

Član 33.

Dalekovodnu elektroenergetsku infrastrukturu potrebno je voditi tako da se prvenstveno koriste postojeći koridori i formiraju zajednički za više vodova, kako bi se izbjegle površine građevinskog zemljišta, šuma, vrijednog poljoprivrednog zemljišta, kulturno-historijske i prirodne baštine, kao i vrijedne prirodne strukture.

Prilikom određivanja trase nadzemnih dalekovoda moraju se uvažavati slijedeći uslovi:

- Voditi računa o vrijednosti poljoprivrednog zemljišta, te po mogućnosti koristiti područja slabijih vrijednosti.
- Prilikom prelaza preko poljoprivrednog zemljišta, trasu voditi na način da utjecaj na poljoprivrednu proizvodnju bude što manji.
- Izbjegavati prolaz dalekovoda kroz šume i preko šumskog zemljišta.
- Dalekovodi moraju u potpunosti zaobići zaštitna područja, kulturno-historijske i prirodne baštine, izuzev arheoloških lokaliteta izvan naselja, ali uz odgovarajuće mjere zaštite.

Član 34.

Postojeći distribucijski dalekovodi, unutar granica urbanih područja i građevinskih zemljišta izvan urbanih područja, postupno će se zamjenjivati kablskim dalekovodima.

Planirane distribucijske dalekovode, unutar granica urbanih područja i građevinskih zemljišta izvan urbanih područja, potrebno je izvoditi u pravilu podzemnim kablovskim vodovima, a za povezivanje s postojećim zračnim dalekovodom, moguće je prelazno rješenje.

Pri utvrđivanju trase kablskog dalekovoda, unutar navedenih područja potrebno je novu trasu voditi površinama javne namjene (ulice, trgovi, parkirališta, parkovne i zelene površine).

Član 35.

Pri prolasku elektroenergetskih nadzemnih vodova preko građevina, odnosno približavanje vodova građevinama, građevine moraju biti udaljene od vodova za minimalnu sigurnosnu visinu i udaljenost utvrđenu u "Pravilniku o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV".

Član 36.

Provoditi i stimulirati mjere maksimalne štednje i racionalnog korištenja svih vidova energije i obezbijediti kontinuirano snabdjevanje urbanih područja i privrede energijom.

Član 37.

Kod planiranja energetske potrebe, utvrđuje se obaveza primjenjivanja principa održivog planiranja i korištenje energijskih resursa.

Potrebno je poticati izgradnju obnovljivih izvora energije (OIE). Građevine koje služe iskorištavanju obnovljivih izvora energije smiju se instalirati pod uslovom da ne ugrožavaju okoliš, te vrijednosti kulturne baštine i pejzaža.

Utvrđuje se mogućnost iskorištenja solarne energije preko implementacije projekata postavljanja PV panela na krovovima objekata, na balkone i fasade u postojećim i planiranim poslovno-proizvodnim zonama, ali i ostalim javnim i stambenim objektima, budući da ovdje postoji značajan potencijal za primjenu ove vrste energije.

Solarne elektrane moguće je postaviti i na poljoprivredno zemljište, kao i na druge kategorije zemljišta, tako da ostavljaju poljoprivrednu iskoristivost zemljišta. Solarni paneli postavljaju se na stupove visine 2.5 m, sa razmakom od 4 m što omogućava nesmetan rad poljoprivrednih strojeva pri

čemu mogu biti na električni pogon i preko stanica za punjenje postavljenih na samoj parceli, koristiti solarnu energiju.

ZAŠTITNI POJASEVI SAOBRAĆAJNICA

Član 38.

Uz puteve i saobraćajnice utvrđene Prostornim planom, u skladu sa zakonskom regulativom, utvrđuju se zaštitni pojasevi u kojima se se ne smiju graditi, podizati ili postavljati poslovni, pomoćni, stambeni i slični objekti, te distributivni dalekovodi, a koji iznose s obje strane puta računajući od putnog pojasa s obje strane puta:

- za regionalne puteve najmanje 10 m
- za lokalne puteve najmanje 5 m.

Širine zaštitnih pojasa saobraćajnica se ne odnose na urbana područja, niti na dijelove naselja u kojima se zadržava postojeća matrica i dimenzije saobraćajnica.

Član 39.

Cjevovodi, kablovi i vodovi mogu se postavljati u zaštitnom putnom pojasu, a samo izuzetno i u putnom pojasu, a benzinske stanice i parkirališta mogu se postavljati i graditi u zaštitnom i putnom pojasu javnog puta samo na način i pod uslovima utvrđenim u odobrenju, odnosno saglasnosti nadležnog organa.

Član 40.

Na nivou plansko-usmjeravajućeg značenja, trase puteva (koridora) i dispozicije raskršća određeni su načelno, primjereno mjerilu kartografskog prikaza. U cilju provedbe potrebno je:

- izradom detaljne planske dokumentacije odrediti optimalne trase i širine koridora
- izraditi potrebnu dokumentaciju uvažavajući osnovna planska usmjerenja koridora.

Član 41.

U odnosu na planiranu putnu mrežu, moguće su promjene u funkcionalnom smislu (promjena kategorije), na osnovu odluke nadležnog ministarstva, a bez posebnih izmjena i dopuna Plana.

Do izrade detaljne planske dokumentacije potrebno je osigurati prostorne koridore za prolaz planiranih putnih pravaca prema trasama i širinama utvrđenim ovim Planom i sa zaštitnim pojasevima određenim posebnim propisima iz oblasti punog saobraćaja.

Uz koridore javnih kategorisiranih puteva, unutar urbanih područja, kao i građevinskih zemljišta izvan urbanih područja, moguće je graditi sadržaje za pružanje usluga učesnicima u saobraćaju (benzinske stanice, ugostiteljske objekte, motele i sl).

Do izgradnje planiranih puteva kao i prekategorizacije postojećih regionalnih puteva, postojeći putevi zadržavaju sadašnju kategoriju. Rekonstrukcija dionice ispravkom ili ublažavanjem loših tehničkih elemenata puta, kao i djelomično izmještanje trase, ne smatra se promjenom trase.

Član 42.

Na regionalne i lokalne puteve mogu se priključiti javni nekategorisani i prilazni putevi, ako se dobije saglasnost nadležnog ministarstva, koje upravlja putem na koji se traži priključenje. Priključak na regionalni i lokalni put treba riješiti (gdje god je to moguće) preko jedne interne, zajedničke saobraćajnice.

ZAŠTITNI POJASEVI TELEKOMUNUKACIJSKE INFRASTRUKTURE

Član 43.

Razvoj telekomunikacijske infrastrukture utvrđuje se na način da se štiti prostor za izgradnju kablovske kanalizacije, u zonama gdje nije izgrađena, zatim za izgradnju optičke pristupne mreže, te za izgradnju uličnih kabineta sa aktivnom opremom na postojećim mrežama i GSM stubova, sve u skladu sa važećim propisima.

Navedene telekomunikacijske-građevinske-linijske objekte potrebno je usmjeriti na gusto naseljena urbana područja, kao i područja sa manjom koncentracijom stanovništva, a za individualne telekomunikacijske objekte (GSM stubove) potrebno je osigurati parcele odgovarajuće površine i ako je potrebno omogućiti pretvorbu poljoprivrednog u građevinsko zemljište.

U zonama sa registrovanim klizištima štiti i rezervisati prostor za nadzemnu telekomunikacijsku infrastrukturu. U sklopu rekonstrukcije postojećih i izgradnje novih dionica cestovne infrastrukture, rezervisati prostor za širenje postojeće i izgradnju nove telekomunikacijske infrastrukture kroz polaganje PVC i PEHD cijevi odgovarajućeg promjera, optičkih i bakarnih telekomunikacijskih vodova.

Član 44.

Zaštitni pojasevi telefonsko-telegrafske (TT) vodove utvrđuje se posebnim propisima koji regulišu oblast TT komunikacija. U urbanim područjima izgradnja TT vodova se vrši podzemno, a na ostalom građevinskom zemljištu može i nadzemno.

ZAŠTITNI POJASEVI VODNE INFRASTRUKTURE

Član 45.

Na području Federacije BiH, pa tako i na području općine Čelić, dugoročni cilj je postizanje dobrog stanja voda. U skladu sa važećim propisima i planovima upravljanja vodnim područjem Save u F BiH čije će donošenje uslijediti, aktivnosti u prostoru koje imaju uticaj na vode usklađuju se sa programima mjera koje su sastavni dijelovi planova upravljanja i čije provođenje će osigurati dobro stanje voda. U te mjere spadaju:

- aktivnosti u oblasti prikupljanja i tretmana otpadnih voda,
- sprječavanje nekontrolisane sječe šuma u slivnim područjima,
- sprječavanje deponovanja svih vrsta otpada u vodotoke i druge vode,
- utvrđivanje zaštićenih područja,
- prestanak ispuštanja u vode opasnih, a posebno prioriternih materija definisanih propisima o vodama, itd.

Prema utvrđenom programu mjera vršit će se monitoring kvaliteta i kvantiteta voda. Nad vodama u općini Čelić utvrđuje se obaveza vršenja hidrološkog monitoringa kvaliteta voda, monitoringa ekološkog stanja površinskih voda i monitoringa podzemnih voda u skladu sa važećim zakonima o vodama. Također, u skladu sa zakonima i podzakonskim aktima utvrđuje se obaveza vršenja monitoringa kvaliteta otpadne vode.

Član 46.

Vodne resurse na području općine Čelić neophodno je štititi zbog osiguranja dovoljnih količina vode za piće, osiguranja vode za vodne i uz vodu vezane ekosisteme, za potrebe privrede i tehnološke potrebe, za sport, rekreaciju i za sve druge oblike korištenja.

Vodne resurse na području Općine potrebno je štititi posebno od nekontrolisanog ispuštanja otpadnih voda u vodna tijela, nekontrolisanog odlaganja krutog otpada i hemikalija na mjesta gdje to može ugroziti kvalitet voda, nekontrolisanog zahvatanja voda, nekontrolisane eksploatacije materijala iz vodotoka, bespravne izgradnje, uticaja postojećih građevina, uticaja površina sahranjivanja na vodozaštitnim i slivnim područjima, kao i od drugih aktivnosti koje mogu imati negativan uticaj na vode.

Član 47.

Posebnu pažnju u pogledu kvaliteta voda treba posvetiti izvorištima koja se koriste ili se planiraju koristiti za javno vodosnabdijevanje i njihovim zaštitnim zonama. Vodna tijela voda koje se koriste ili planiraju da se koriste za piće potrebno je štititi kontinuiranim uređenjem i održavanjem postojećih i planiranih izvorišta i donošenjem odluka kojim se određuju sanitarne zone zaštite i zaštitne mjere.

Izvorišta i objekti koja se koriste i planiraju za vodosnabdijevanje na području Općine su:

Postojeće:

- Duboki bunar 'Ratkovići'	bunar
- Duboki bunar 'Vražići'	bunar
- Bunar 'Stadion'	bunar
- Bunar 'Šibovača'	bunar
- Bunar 'Frigos'	bunar
- Bunar 'Tukovi 1'	bunar
- Bunar 'Tukovi 2'	bunar
- Bunar 'Tukovi 3'	bunar
- Bunar 'Vražići 1'	bunar
- Bunar 'Vražići 2'	bunar
- Bunar 'Nahvioci'	bunar
- Duboki bunar 'Brnjik'	bunar
- Bukovačka voda	izvorište
- Igrište	izvorište
- Izvorište 'Branja' Vražići	izvorište
- Izvorište 'Šipovača'	izvorište
- Izvorište 'Brnjik 2'	izvorište
- Izvorište 'Šarena meraja'	izvorište
- Duboki bunar 'Mihajlovaca'	izvorište

- Kaptaža 'Vrelo' Velino Selo	kaptaža
- Rezervoar 'Brdo'	rezervoar
- Rezervoar 'Pozarka' Mahala	rezervoar
- Rezervoar 'Plane'	rezervoar
Planirano:	
- Bunar 'Vražići 2'	bunar
- Izvorište 'Brnjik'	izvorište
- Izvorište 'Luka'	izvorište
- Izvorište 'Medići'	izvorište
- Izvorište 'Ratkovići'	izvorište
- Izvorište 'Todići'	izvorište
- Izvorište 'Vražići 1'	izvorište
- Rezervoar 'Bučje'	rezervoar
- Rezervoar 'Donji Humci'	rezervoar
- Rezervoar 'Miladići'	rezervoar
- Rezervoar 'Šibovača'	rezervoar
- Rezervoar 'Vražići'	rezervoar
- Vodozahvat 'Šibovača'	vodozahvat.

Zone sanitarne zaštite izvorišta utvrđuje nadležni organ iz Općine koja koristi to izvorište u skladu sa podzakonskim aktom na nivou F BiH koji propisuje uslove za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitne mjere. Potrebno je pokrenuti proces donošenja odluka o proglašenju zaštitnih zona izvorišta za sva izvorišta na teritoriji općine Čelić za koja ova odluka nije donesena.

Za izvorišta za koja nije donesen akt nadležnog organa Općine iz prethodnog stave ove odluke, ovim Prostornim planom utvrđuju se uslovne privremene zone zaštite izvorišta u poluprečniku od 100 m oko izvorišta kao II zaštitna zona u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja uslova za određivanje zona zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnadbjevanje stanovništva ("Službene novine FBiH", broj 88/12).

Član 48.

Stanje vodnog tijela površinskih voda određuje se njegovim ekološkim i hemijskim stanjem, zavisno o tome koje je lošije, dok se stanje vodnih tijela podzemne vode određuje njihovim kvantitativnim i hemijskim stanjem, zavisno od toga koje je lošije.

Ciljani kvalitet vode pojedinačnog vodnog tijela se osigurava provođenjem programa mjera iz plana upravljanja vodnim područjem.

Sa ljudskom aktivnošću jako izmjenjena vodna tijela mogu se, pod zakonom o vodama propisanim uslovima, uspostaviti manje strogi ciljevi stanja voda, ako je postizanje dobrog stanja teško izvodivo ili nesrazmjerno skupo.

Član 49.

Zabranjeno je direktno ispuštanje (bez predtretmana) fekalnih i tehnoloških otpadnih voda u otvorene i zacijevljene vodotoke i podzemne vode. Ako dispozicija fekalnih otpadnih voda nije

riješana centralno, pojedinačna domaćinstva moraju imati vodonepropusne septičke jame i obezbijediti njihovo propisno održavanje i pražnjenje. Pražnjenje se u skladu sa važećim zakonom o vodama treba obavljati najmanje jednom godišnje od strane specijalizovanog pravnog lica.

Član 50.

Obavezno je graditi uređaje za predtretman otpadnih voda za sva industrijska postrojenja čije otpadne vode iz procesa proizvodnje ne odgovaraju kvalitetu propisanom za ispuštanje u javnu kanalizacionu mrežu u skladu sa podzakonskim aktom koji tretira ovo pitanje.

Član 51.

Korištenje obala uz vodna tijela površinskih voda vrši se u skladu sa zakonskim propisima. Zahvati uz obale moraju se uskladiti sa dozvoljenim zahvatima na vodnom dobru i javnom vodnom dobru.

Uz vodotoke II kategorije koji su utvrđeni na području Općine vodnom dobru pripada priobalni pojas širine 5 metara od granice obale (izrazite geomorfološke promjene).

- Zaštitni pojas za vodotok rijeke Gnjice i Šibošnice utvrđena je u širini 20 m od vodnog dobra.
- Zaštitni pojas za ostale vodotoke utvrđena je u širini 5 m od vodnog dobra.
- Zaštitna zona oko Humačkog jezera utvrđena je u širini 100 m od obalnog pojasa.

Prostor planirane vještačke hidroakumulacije Šibošnica smatra se zaštićenom zonom sa priobalnim pojasom širine minimalno 100 metara.

Zaštitni pojas mreže vodovoda i kanalizacije utvrđuje se:

- za primarne vodove 5 m obostrano od osovine voda.
- za distributivnu mrežu koja se polaže izvan trupa saobraćajnice 2,5 m obostrano od osovine voda.

Prije izvođenja zahvata u prostoru potrebno je izraditi geodetski elaborat i pribaviti rješenje o utvrđivanju granice vodnog dobra.

9. KOMUNALNA HIGIJENA/PRIKUPLJANJE, UKLANJANJE I DEPONOVANJE OTPADA

Član 52.

U cilju uspostavljanja integralnog sistema upravljanja otpadom na nivou općine, zadatak općine je razviti sistem smanjenja nastanka otpada, selektivnog prikupljanja, reciklaže, tretmana i transfera otpada na Regionalnu sanitarnu deponiju Bijeljina.

Plan 53.

Na teritoriji Općine potrebno je provoditi kontinuirane kampanje kojim se obučava stanovništvo za aktivnosti na smanjenju nastajanja otpada, odvojenom prikupljanju, ponovnoj upotrebi, reciklaži i adekvatnom zbrinjavanju različitih vrsta otpada.

Član 54.

Prikupljanje komunalnih otpadaka vršiti u posudama koje se mehanizovano mogu prazniti, a koje su smještene u blizini mjesta nastanka otpada.

Osim ovih posuda, potrebno je na dovoljnom broju pogodnih lokacija obezbijediti i posude za prikupljanje sekundarnih sirovina (plastika, staklo, papir itd.), te spisak ovih lokacija učiniti dostupnim građanima.

SAHRANJIVANJE

Član 55.

Sahranjivanje umrlih se vrši u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog Kantona i to na komunalnom gradskom groblju Čelići i mreži konfesionalnih grobalja, koja je usklađena sa rasporedom stanovništva na prostoru Općine.

Na području Općine utvrđena su slijedeća groblja i mezarja:

- groblja: Lukavica, Miladići, Martinovići, Glibine i Donje Brezje.
- mezarja: Velino Selo, Slatine – Vražići, Vražići, Vražići 2, Ratkovići, Čelić, Čelić – Igrište, Donji Humci, Humci, Sitari, Nahvioci.

GRADSKE I STOČNE PIJACE

Član 56.

Pored trgovine na malo, snabdjevanje građana na području Općine Čelić vrši se u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog Kantona, preko gradske pijace i specijalizirane pijace (stočna pijaca).

10. MJERE OČUVANJA KULTURNO – HISTORIJSKOG I PRIRODNOG NASLJEĐA

Član 57.

Na području općine zabilježne su značajne kulturno – historijske građe nastala u različitim vremenskim periodima i razdobljima ljudskog djelovanja.

Na Listi peticija za proglašenje dobara nacionalnim spomenikom utvrđena su slijedeća dobra:

- Džamija Čelić Brdo
- Čaršijska džamija
- Džamija Brnjik
- Džamija Ratkovići
- Džamija Nahvioci
- Džamija Gornji Humci
- Džamija Donji Humci
- Džamija Vražići
- Džamija Velino Selo.

Spomenicima lokalnog značaja utvrđuju se slijedeća dobra:

- prahistorijska nalazišta: Vjetrenik, Brnjik i Dobrovac-Čelić

- srednjovjekovno nalazište: Doli-Vražići, Kalat i Bare-Nahvioci
- srednjovjekovne nekropole stećaka: Grobljice Drijenča, Kastel Lukavica, Nišan Nahvioci, Mramor Šibošnica, Čitluci Ravan Humci, Nišan Crkvice Humci, Rakoc Drijenča, Krošići Nahvioci, Krošići Miladići
- katolička groblja: Brezje i Drijenča
- mezarja: Krošići-Nahvioci, Pogranice-Humci, Vražići, Ratkovići, Donje mezarje-Čelić, Oputalo Velino Selo
- spomenici NOB-a: Šibošnica, Čelić, Vražići.

Za navedena dobra potrebno je odrediti režim zaštite i način korištenja, a sve u cilju očuvanja istih.

Dobra koja su evidentirana ili će biti evidentirana kao dobra kulturno–historijskog nasljeđa na području Općine Čelić uključiti u razvoj kulture i turizma.

Član 58.

U cilju očuvanja i unapređenja prirodnih vrijednosti, fenomenologije, raritetnosti i znamenitosti na području općine Čelić utvrđene su slijedeće kategorije:

- prirodna područja: Pejzažno parkovska površina – predio Brnjik
- prirodne vrjednosti: Humačko jezero.

Za prirodna dobra utvrđena Prostornim planom neophodno je izraditi odgovarajuću dokumentaciju i izvršiti valorizaciju prirodnih vrijednosti, te utvrditi odgovarajući stepen zaštite prirodnog nasljeđa u skladu sa međunarodnim kriterijumima i važećim zakonima FBiH.

11. MJERE UNAPREĐENJA TURIZMA

Član 59.

Prostornim planom predviđeni su prostori za razvoj sljedećih oblika turizma:

- ruralni turizam
- sajamski turizam
- agrotehnički turizam
- izletničko-rekreativni i vikend turizam
- lovni turizam
- tranzitni i boravišni turizam
- dnevna psiho-fizička relaksacija
- kulturni turizam i dr.

Obzirom na stepen razvijenosti turističke ponude na području Općine Čelić, potrebno je:

- izgradnju novih kapaciteta usmjeriti u većem dijelu na izgradnju objekata turističke ponude saglasno ruralnom razvoju
- gradnju novih građevina treba prostorno i olikovno uklapati u oblike tradicionalne gradnje lokalnog ambijenta
- maksimalno koristiti resurse etnološke, prirodne, graditeljske i kulturne baštine

- promovirati sajamski turizam koji je već tradicionalno zastupljen na teritoriji Općine – Dani jagodičastog voća Čelić.

12. MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNIH UTICAJA NA OKOLIŠ

Član 60.

U cilju sprečavanja nepovoljnih uticaja utvrđuju se sljedeće mjere:

- uspostaviti odgovarajući monitoring, kao element upravljanja razvojem Općine Čelić
- uspostaviti sistem automatskog dostavljanja podataka koje se tiču monitoringa i praćenja stanja okoliša
- uspostaviti i pratiti indikatore održivog razvoja
- provoditi edukaciju stanovništva o okolišu, kroz uključivanje u realizaciju planova i projekata vezanih za okoliš
- primjenjivati stimulativne i destimulativne mjere, te poticaje kroz razne vidove aktivnosti i djelatnosti na način koji smanjuje trajne uticaje na okoliš.

MJERE ZA OČUVANJE KVALITETA ZRAKA

Član 61.

U cilju očuvanja kvaliteta zraka utvrđuju se sljedeće mjere:

- Izraditi i usvojiti Odluku o mjerama za očuvanje kvaliteta zraka na području Općine
- Uspostaviti sistem stanica za monitoring
- Promovirati i stimulisati uvođenje i korištenje gasa kao goriva za motorna vozila, kao i drugih alternativnih goriva kao što je biodizel
- Uspostaviti efikasnu kontrolu tehničkog pregleda vozila i smanjenja emisije iz motornih vozila, kao i kontrolu kvalitete goriva
- Zabrana spaljivanja otpada, prvenstveno plastike i gume
- Uvođenje alternativnih načina toplifikacije objekata u cilju emisije štetnih gasova iz individualnih ložišta.

MJERE ZA OČUVANJE KVALITETA VODA

Član 62.

U cilju očuvanja kvaliteta voda utvrđuju se sljedeće mjere:

- Smanjiti neracionalnu potrošnju pitke vode i tehnoloških gubitaka u distribuciji vode
- Intenzivirati dalji razvoj sistema za odvođenje otpadnih voda
- Zabrana gradnje u vodozaštitnim područjima,
- Ograničenja izgradnje i obavljanja djelatnosti na područjima gdje ispuštanje materija u vodotoke može imati uticaj na kvalitet voda
- Zabrana ispuštanja toksičnih tvari u vodotoke
- Povećanje kapaciteta recipijenta, kroz izgradnju potrebne infrastrukture.

MJERE ZA OČUVANJE KVALITETA TLA

Član 63.

U cilju poboljšanja kvaliteta tla, uvode se sljedeće aktivnosti i mjere:

- očuvanje poljoprivrednog i šumskog zemljišta i njihovog pravilnog korištenja
- saniranje klizišta
- pošumljavanje zemljišta izloženog eroziji i klizištima
- preispitivanje korištenja zemljišta u poljoprivredne svrhe uz saobraćajnice sa jakom emisijom zagađujućih polutanata
- uvesti monitoring i kontrolu kvaliteta tla
- stimulirati proizvodnju hrane na principima tradicionalne, ekološki i okolinski prihvatljive proizvodnje, naročito u područjima gdje postoji mogućnost razvoja eko turizma
- uspostaviti i organizovati deponiju za plodno tlo koje se skida usljed građevinskih i drugih radova
- načiniti akcioni plan kojim će se izvršiti detaljno terensko snimanje svih nelegalnih i divljih deponija i način njihovog saniranja.

13. MJERE ZAŠTITE LICA SA SMANJENIM TJELESNIM SPOSOBNOSTIMA

Član 64.

Prilikom izrade detaljnih planskih dokumenata prostornog uređenja kao i u postupku odobrenja za građenje, nadležene službe su dužne obezbjediti da se primjene urbanističko-tehnički uslovi i prostorni standardi za otklanjanje i sprečavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih barijera za kretanje invalidnih lica koja koriste tehnička i ortopedska pomagala u skladu sa važećom zakonskom i podzakonskom regulativom.

IV – USLOVI ZA IZGRADNJU I KORIŠTENJE PROSTORA

Član 65.

Izgradnja naselja, građevina i drugih zahvata u prostoru, na području Općine, mogu se odobriti samo na urbanim područjima i na građevinskom zemljištu izvan urbanih područja, utvrđenim Prostornim planom.

Član 66.

Iznimno od odredbi prethodnog člana, van granica urbanog područja, odnosno građevinskog zemljišta može se, ako je Prostornim planom predviđeno, odobriti građenje koje, obzirom na svoje osobnosti, zauzima područja izvan urbanih područja:

- objekti infrastrukture (saobraćajna, energetska, vodoprivredna, telekomunikacijska)
- zdravstvene, sportske i rekreacione građevine
- građevine za potrebe odbrane i oružanih snaga
- stambeni i privredni objekti za potrebe poljoprivrede ili seoskog turizma
- istraživanje i iskorištavanje prostora prirodnih dobara (šume, vode, poljoprivredno zemljište i dr)

- komunalne građevine (deponije groblja, spomen obilježja i sl).

Član 67.

Izgradnja objekata i drugi zahvati u prostoru iz prethodnog člana ne mogu se odobriti na zemljištima koja su Prostornim planom, odredbama ove Odluke i drugim propisima, utvrđena kao zaštićena područja, pojasevi i zone.

Član 68.

Građenje se odobrava u skladu sa Prostornim planom, odredbama ove Odluke, posebnim zakonom i propisima donesenima na temelju tih zona i urbanističkom saglasnošću, kako je to utvrđeno Zakonom o prostornom uređenju Tuzlanskog kantona.

Član 69.

Urbanističko – tehnički i drugi uslovi za izdavanje urbanističke saglasnosti na područjima koja imaju karakteristike sa stanovišta stabilnosti terena:

- Na stabilnim terenima koji imaju najpovoljnije uslove za građenje mogu se graditi sve vrste građevina i drugi zahvati u prostoru bez ograničenja.
- Na uslovno stabilnim terenima prije izvođenja građevinskih radova, obavezno se sprovede detaljna ispitivanja fizičko-mehaničkih svojstava tla radi uređivanja uslova temeljenja, izgradnje građevina i izvođenja drugih zahvata u prostoru, te preduzimanja sanacionih mjera na registrovanim pojavama klizanja ili tonjenja terena.
- Na nestabilnim terenima koji su nepovoljni za građenje i izvođenje drugih zahvata, moraju se izvršiti detaljna inženjersko-geološka i geotehnička istraživanja, te u skladu s time izvršiti sanaciju klizišta i ocjeniti mogućnost eventualne izgradnje.

Član 70.

Za prostorne cjeline sa utvrđenim režimom građenja I i II stepena, urbanističko-tehnički uslovi za izgradnju utvrđuju se Odlukom o provođenju urbanističkog plana, odnosno, detaljnog plana.

Kao prelazno rješenje, do donošenja detaljne planske dokumentacije za prostorne cjeline sa utvrđenim režimom građenja I i II stepena, mogućnost izgradnje i urbanističko-tehničke uslove daje nadležna općinska služba u skladu sa važećom zakonskom regulativom, Prostornim planom i ovom Odlukom.

Kod izrade planske dokumentacije navedene u stavu 1. ovog člana, te kod propisivanja urbanističko-tehničkih uslova prema stavu 1. i 2. istog člana, a radi obezbjeđenja neophodnih uslova osunčanja i provjetravanja objekata, moraju se obezbijediti minimalna rastojanja između objekata, u zavisnosti od namjene i visine objekta, odnosno, poštovati urbanističko-tehnički pokazatelji za različite tipove objekata, a kako slijedi:

Stambeni i stambeno-poslovni objekti:

- Minimalno rastojanje građevinske linije od bočnih granica parcele je min 3,0 m za stambene i stambeno-poslovne objekte.

- Koeficijent izgrađenosti parcela namijenjenih izgradnji individualnih stambenih objekata je 1.0, koeficijent izgrađenosti parcela namijenjenih izgradnji individualnih stambeno – poslovnih objekata je 1.5.
- Maksimalna spratnost individualnih stambenih i stambeno – poslovnih objekata je P+2+Ptk.
- Kolektivni stambeni i kolektivni stambeno-poslovni objekti mogu imati maksimalni koeficijent izgrađenosti 2.0.
- Rastojanje objekata kolektivnog stanovanja i kolektivnih stambeno-poslovnih objekata od drugih objekata mora biti minimalno 2/3 visine objekta.
- Maksimalna spratnost kolektivnih stambenih objekata je P+4 u urbanom području Čelića.

Poslovni objekti

- Poslovni objekti mogu imati maksimalni koeficijent izgrađenosti 2.0.
- Maksimalna spratnost poslovnih objekata je P+4.

Javni objekti:

- Javni objekti mogu imati maksimalni koeficijent izgrađenosti 2.0, a parcela oko javnih objekata se formira na način da se pridruži po 1,0 m sa svake strane u odnosu na markicu objekta.
- Maksimalna spratnost javnih objekata je P + 1.

Na građevinskom zemljištu unutar ostalih urbanih područja općine Čelić i na građevinskom zemljištu izvan urbanih područja, III i IV režim izgradnje, za koje nije predviđena obaveza izrade detaljnog planskog dokumenta, odnosno na kojem se uslovi za odobravanje građenja utvrđuju na osnovu Prostornog plana i Zakona, propisuju se sljedeći urbanističko-tehnički uslovi:

- U zonama definisanim kao zone građevinsko zemljište pretežne namjene stanovanje dozvoljena je izgradnja individualnih stambenih i stambeno-poslovnih objekata, čija namjena nema štetnih utjecaja na okolinu.
- Objekti u zonama individualnog stanovanja mogu biti građeni kao slobodnostojeći, dvojni ili objekti koji formiraju ulične nizove.
- Dvorišta individualnih stambenih i stambeno-poslovnih objekata, koja su orjentisana prema pristupnoj saobraćajnici, moraju se završno obraditi kao uređena zelena površina, sa uređenim pješačkim i kolskim pristupom.
- Izgradnja pomoćnih i gospodarskih objekata nije dozvoljena u prednjem dijelu dvorišta, izuzetno je dozvoljena izgradnja garaža, ako to prostorne mogućnosti dozvoljavaju.
- Spratnost individualnih stambenih i stambeno-poslovnih objekata u zonama individualnog stanovanja utvrdit će se prema uslovima mikrolokacije, u postupku izdavanja Rješenja o urbanističkoj saglasnosti, s tim da ne može biti veća od P+2+Ptk.
- Eventualna izgradnja objekata kolektivnog stanovanja ne može imati spratnost veću od P+4.

Član 71.

Građevinska parcela za izgradnju individualnih stambenih objekata u urbanom području ne može biti veća od $P = 500 \text{ m}^2$. Minimalna površina građevinske parcele u zonama individualnog stanovanja unutar urbanog područja Čelić je $P = 250 \text{ m}^2$.

Izuzetak iz prethodnog stava čine građevine u urbanom području Čelić, sa utvrđenim režimom građenja I stepena, gdje je predviđeno formiranje uličnih nizova i blokova sa objektima bez okućnica ili je veličina parcele definisana detaljnim planom.

Na ovim parcelama nije dozvoljeno postavljanje ograda prema unutrašnjem dvorištu koje predstavlja javnu površinu.

Građevinska parcela za izgradnju individualnog stambenog objekta u zonama individualnog stanovanja sa utvrđenim režimom građenja III i IV stepena ne može biti manja od $P = 250 \text{ m}^2$, niti veća od $P = 1.500 \text{ m}^2$.

Član 72.

Izgradnja na građevinskom zemljištu može se odobriti samo na zemljištu podijeljenom na građevinske parcele, tako da svaki objekat ili grupa funkcionalno vezanih objekata, bez obzira na svoju namjenu, dobije svoju građevinsku parcelu.

Veličina građevinske parcele utvrđuje se u urbanističkoj saglasnosti, u skladu sa odredbama ove Odluke, regulacionim planovima i planovima parcelacije.

Okućnice individualno stambenih objekata u posebno iskazanim potrebama graditelja može biti veća od građevinske parcele, s tima da se na tim površinama mogu graditi gospodarske i pomoćne građevine ili formirati bašte, voćnjaci i slično.

Građevinske parcele postojećih objekata koje imaju površinu veću od maksimalno dozvoljene iz predhodnog stava, mora da bude podijeljena u više parcela, odnosno dijelovi više takvih parcela mogu da formiraju novu parcelu. Ukoliko postoji opasnost da dijeljenjem parcela dođe do formiranja premalih parcela, izuzetno se može odobriti da građevinska parcela postojećeg objekta ostane veća od maksimalno dozvoljene.

Izuzetno se može odobriti da postojeća građevinska parcela postojećeg objekta, u slučaju zamjenske izgradnje zadrži istu veličinu iako je ista manja od minimalno dozvoljene veličine.

Veličina građevinskih parcela za izgradnju zgrada za kolektivno stanovanje, poslovnih i privrednih zgrada kao i zgrada za potrebe društvene infrastrukture određuje se u minimalnoj površini koja mora udovoljiti urbanističko-tehničkom uslovima i pravilima struke za tu vrstu zgrade.

Član 73.

Građevine se lociraju tako da od njihovih vanjskih zidova leže plohe rastojanja na kojima nisu izgrađene građevine. Ploha rastojanja mjeri se okomito na vanjske zidove građevine (dubina) i paralelno sa zidom (širina).

Dubina plohe rastojanja zavisna je od visine građevine, ali ne može biti manja od polovine visine građevine.

Visina zidova građevine mjeri se od prirodnog terena do gornje ivice stropa zadnjeg sprata.

Odstojanje između najisturenijih dijelova objekta, ne računajući krovnu strehu, ne može biti manja od:

- Između prizemnih objekata – 4,0 m,

- Između spratnih objekata (P + 1) – 6,0 m,
- Između spratnih objekata (P + 2) – 8,0 m.

Ukoliko na bočnim fasadama već izgrađenih objekata ne postoje otvori na stambenim prostorijama, nego samo na pomoćnim (ulaz, hodnik, stepenište, ostava, kupatilo), ova odstojanja mogu biti i manja, ali ne manja od 3,0 m i ne manja od 1,0 m od granice susjedne parcele, pod uslovom da objekat koji se gradi također ne može imati otvore stambenih prostorija na toj strani.

Ako na susjednoj parceli nema izgrađenih objekata, odstojanje od iste mora biti minimalno 3,0 m, ako će objekat imati otvore na stambenim prostorijama s te strane, odnosno, minimalno 1,0 m, ako neće imati otvore na stambenim prostorijama.

Rastojanje novih objekata od prizemnih pomoćnih objekata (garaže, šupe, drvarnice i sl.) može biti i manje, ako su zadovoljeni drugi uslovi iz ove Odluke, ali ne manje od 3,0 m.

U plohama rastojanja dozvoljava se izgradnja potpornih zidova, vanjskih stepenica, koje su cijelom površinom oslonjene na tlo, odnosno, koje služe za prilaz objektu i ulaz u prizemlje objekta, podzemnih objekata, terase, parkirališta i slično.

Rastojanja između dva objekta mogu biti i manja, uz pismenu saglasnost investitora i susjeda, ovjerenu i dostavljenu nadležnom organu za poslove urbanizma, zajedno sa zahtjevom za izdavanje urbanističke saglasnosti.

Na neizgrađenom građevinskom zemljištu udaljenost od međe može biti i manja od propisane u ovoj Odluci, ali uz pismenu saglasnost posjednika susjedne parcele, ovjerenu i dostavljenu nadležnom organu za poslove urbanizma, zajedno sa zahtjevom za izdavanje urbanističke saglasnosti.

Na područjima režima gradnje I stepena, kao i na preostalim područjima, a u ovisnosti od značaja lokaliteta i objekta, građenje objekta, kao i završni radovi na izvedbi fasade na objektima, moraju se okončati najdalje u roku od 6 godina od početka izgradnje.

Član 74.

Upotreba tipskih projekata za izgradnju građevina i izvođenje drugih radova može se dozvoliti ako su ti projekti dopunjeni i prilagođeni terenu na kojem se gradi građevina, odnosno izvode radovi.

Član 75.

Stambene, poslovne i privredne građevine mogu se graditi samo ukoliko je za iste moguće obezbijediti kolski ili pješački pristup.

Ukoliko terenski uslovi onemogućavaju kolski pristup, građevine mogu imati samo pješački pristup, ali ne duži od 50 metara i ne uže od 3 metra.

Član 76.

U okviru građevinske parcele koje imaju kolski pristup, za individualno stambene objekte mora se obezbijediti minimalno jedno parking mjesto za putničko motorno vozilo.

Za objekte kolektivnog stanovanja u okviru građevinske parcele mora se obezbijediti za svaki stan po jedno parking mjesto za putničko motorno vozilo ili 12 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine.

Za objekte u kojima se nalaze poslovni prostori, za svaki pojedinačni poslovni prostor bez obzira na njegovu veličinu mora se minimalno obezbijediti, u okviru građevinske parcele, po jedno parking mjesto za putničko motorno vozilo.

Površine za saobraćaj u mirovanju određuju se normativom koji se koristi za dimenzioniranje broja parkirališnih mjesta obzirom na namjenu i kapacitet prostora, a za 1000m² izgrađene bruto površine.

U skladu s tim potrebno je osigurati parkirališna ili garažna mjesta minimalno kako slijedi:

- proizvodnja: 6 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine
- poslovanje: 10 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine
- trgovine: 40 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine
- restorani: 40 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine
- objekti kulture: 80 mjesta/1000 m² bruto izgrađene površine.

Član 77.

Unutar građevinskih zemljišta utvrđenih Prostornim planom može se izdati urbanistička saglasnost za izgradnju kuće za odmor (vikend kuća) na osnovu ove Odluke.

Urbanističko-tehnički uslovi za izgradnju kuće za odmor:

- da se kuća gradi od tvrdog materijala (opeka, kamen, blok, opekarski blok, drvena oblovinna, prefabrikovani elementi, itd).
- da bruto građevinska površina kuće za odmor ne prelazi 80 m².
- spratnost objekta za odmor ne može biti veća od P+1.
- da se objekat svojim arhitektonskim izrazom bude usaglašen sa prirodnom okolinom.
- da prikupljanje i dispozicija otpadnih voda u skladu sa važećim zakona o vodama.

Član 78.

Izgradnja gospodarskih građevina u sklopu domaćinstava, može se vršiti na građevinskim zemljištima namjenjenim za individualnu stambenu izgradnju, izuzev na građevinskom zemljištu urbanog područja Čelić.

Pod građevinam iz stava 1. ovog člana podrazumjevaju se: građevine za smještaj stoke i živine, građevine za smještaj stočne hrane, smještaj poljoprivrednih proizvoda, alata i mašina.

Izvan utvrđenog građevinskog zemljišta može se izdati urbanistička saglasnost za izgradnju gospodarskih građevina za držanje, odnosno smještaj stoke, živine i stočne hrane.

Za građevine iz stava 3. ovog člana urbanistička saglasnost se ne može izdati na zemljištima koja su utvrđena kao zaštitne zone.

Član 79.

Gospodarske građevine ne mogu se graditi uz stambene zgrade na rastojanju manjem od 15 metara, kao ni između stambenih zgrada i puteva.

Rastojanje između stambenih i gospodarskih građevina može biti manje od 15 metara ako su time obezbjeđeni higijensko-tehnički uslovi koji su propisani za tu vrstu građevine i ako je obezbjeđena zaštita sredine od takvih građevina, s tim da udaljenost od stambene zgrade susjeda mora biti minimalno 15 metara.

Član 80.

Septičke jame i gospodarske građevine koje mogu biti izvor zagađenja sredine ne mogu se graditi na rastojanju manjem od 20 metara od lokalnih objekata za snabdjevanje vodom za piće.

Lokalne građevine za snabdjevanje vodom za piće (bunari, pumpe i sl.) ne mogu se graditi na rastojanju manjem od 20 metara od gospodarskih građevina.

Đubrišta i septičke jame moraju se graditi kao vodonepropusne građevine.

Đubrišta i septičke jame moraju biti pokrivena i obezbjeđena od pristupa ljudi i životinja.

V – MJERE PROVEDBE PLANA

Član 81.

Prostorni plan pokriva cijelu teritoriju Općine sa globalnim pokazateljima i opredjeljenjima. Da bi se moglo operativno djelovati na cijeloj teritoriji potrebno je u kontinuitetu nastaviti aktivnosti kojima će se ostvariti mogućnosti rada svih državnih organa svih nivoa nadležnosti da konkretno ostvare zacrtane ciljeve i opredjeljenja. Da bi se ovo moglo sprovesti Prostornim planom je utvrđeno slijedeće:

- Obezbijediti izradu dokumenata prostornog uređenja propisanih ovim Planom u roku od dvije godine od donošenja Prostornog plana.
- Obezbijediti izradu detaljnije dokumentacije prostornog uređenja u skladu sa članom 9. ove Odluke.
- Do donošenja utvrđenih detaljnih planskih dokumenata, preciziranih članom 9. ove Odluke, odobrenja za građenje i zahvate u prostoru donose se na osnovu Prostornog plana, Odluke o provođenju Prostornog plana kao i zakonske regulative.

Realizaciju mjera provedbe Prostornog plana će voditi Nosilac pripreme plana.

Član 82.

Prostorni plan je javni dokument i kao takav je dostupan svim zainteresovanim. Isto se koristi i provodi kroz nadležne organe Općine. U potpunom sadržaju stavlja se na raspolaganje nadležnim općinskim organima.

Član 83.

U skladu sa prostornim uređenjem utvrđenim ovim Prostornim planom izvršit će se usklađivanje općinskih propisa iz oblasti prostornog uređenja.

Član 84.

Ova odluka stupa na snagu osam dana od objavljivanja u Službenom glasniku Općine Čelić.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNA I HERCEGOVINA
TUZLANSKI KANTON
OPĆINA ČELIĆ
OPĆINSKO VIJEĆE ČELIĆ

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA ČELIĆ

Mujo Jusić

Broj: 01-23-2198/11
Čelić, 29.12.2016. godine

PREGLED TABELARNIH PRIKAZA

<i>Tabela 1 - Broj stanovnika Općine Čelić za period 1991-2013.</i>	37
<i>Tabela 2 – Procijenjeni broj stanovnika do kraja planskog perioda</i>	39
<i>Tabela 3 – Starosno-spolna struktura Stanovništva</i>	39
<i>Tabela 4 –struktura domaćinstava u planskom periodu</i>	40
<i>Tabela 5 - Stanje i projekcija zaposlenosti na području Općine</i>	41
<i>Tabela 6 – Pregled povratnika</i>	42
<i>Tabela 7 – Migracije stanovništva</i>	42
<i>Tabela 8 - Projekcija prostorne distribucije i brojnosti stanovništva po naseljenim mjestima Općine Čelić</i>	43
<i>Tabela 9 - Broj i površina stanova prema osnovu korištenja</i>	44
<i>Tabela 10 – Procijenjeni broj stanovnika po naseljenim mjestima do kraja planskog perioda</i>	47
<i>Tabela 11 – Veličinska struktura naseljenih mjesta</i>	48
<i>Tabela 12 – Kategorizacija naselja prema tipu</i>	49
<i>Tabela 13 – Hijerarhijska struktura centara</i>	50
<i>Tabela 14 – Organizacija mjesne samouprave</i>	52
<i>Tabela 15 – Planirana Urbana područja</i>	53
<i>Tabela 16 – Struktura korištenja zemljišta urbanih područja općine Čelić</i>	56
<i>Tabela 17 – Struktura korištenja zemljišta urbanog područja Brnjik</i>	56
<i>Tabela 18 – Struktura korištenja zemljišta urbanog područja Čelić</i>	57
<i>Tabela 19 – Struktura korištenja zemljišta urbanog područja Humci</i>	57
<i>Tabela 20 – Struktura korištenja zemljišta urbanog područja Šibošnica-Nahvioci</i>	57
<i>Tabela 21 – Struktura korištenja zemljišta urbanog područja Ratkovići</i>	58
<i>Tabela 22 – Struktura korištenja zemljišta urbanog područja Vražići</i>	58
<i>Tabela 23 – Utvrđena građevinska zemljišta izvan urbanih područja pretežne namjene stanovanje</i>	59
<i>Tabela 24 – Ograničavajući faktori razvoja urbanih područja</i>	63
<i>Tabela 25 – Administrativna podjela ŠGP „Majevičko“ Srebrenik</i>	64
<i>Tabela 26 – Kategorizacija šumskog zemljišta</i>	65
<i>Tabela 27 – Vlasnička struktura šumskih površina</i>	66
<i>Tabela 28 – Struktura poljoprivrednog zemljišta sa bonitetnim kategorijama</i>	69
<i>Tabela 29 – Struktura poljoprivrednog zemljišta sa agrozonama i bonitetnim kategorijama</i>	71
<i>Tabela 30 – Način korištenja poljoprivrednog zemljišta u sklopu poljoprivrednih gazdinstava</i>	73
<i>Tabela 31 - Struktura korištenja poljoprivrednog zemljišta po kategorijama na području općine Čelić</i>	75
<i>Tabela 32 – Struktura korištenja oranica, bašta i vrtova na području općine Čelić</i>	75
<i>Tabela 33 – Zasijane površine i ostvareni prinosi glavnih kultura</i>	76
<i>Tabela 34 – Prostorna struktura poljoprivrednih djelatnosti</i>	77
<i>Tabela 35 – Potreba za vodom u planskom periodu sa vodnim deficitima i deficitima rezervoarskog prostora</i>	80
<i>Tabela 36 – Srednji godišnji protoci vode rijeke Šibošnice</i>	81
<i>Tabela 37 – Minimalni godišnji vode rijeke Šibošnice</i>	81
<i>Tabela 38 – Objekti vodosnabdijevanja</i>	82
<i>Tabela 39 – Privremene zone zaštite izvorišta</i>	85
<i>Tabela 40 – Porast količine otpada (t)</i>	93
<i>Tabela 41 – Potrebne površine za komplekse mazarja-groblja</i>	97

Tabela 42 – Broj kupaca i realizacija energije po naponskim nivoima u 2011. godini.....	99
Tabela 43 – Pregled rasporeda postojećih TS 10(20)/0,4 kV.....	99
Tabela 44 – Procjena maksimalne jednovremene snage za nove stambene jedinice	105
Tabela 45 – Jednovremena snaga za prateće objekte	105
Tabela 46 – Jednovremena snaga za objekte obrazovanja.....	105
Tabela 47 – Jednovremena snaga za objekte socijalnog rada	106
Tabela 48 – Jednovremena snaga za objekte ugostiteljstva, trgovine, zanatstva i finansija	106
Tabela 49 – Jednovremena snaga za planirane poslovno – proizvodne zone	106
Tabela 50 – Potrebna snaga za novoprojektovane sadržaje.....	107
Tabela 51 – Prekategorizacija cesta postojećih putnih pravaca na teritoriji Općine	115
Tabela 52 – Kategorizacija lokalnih cesta na području Općine	115
Tabela 53 – Nekategorisane ceste na području Općine	117
Tabela 54 – Bazne stanice telekomunikacione infrastrukture	122
Tabela 55 – Registrovani privredni subjekti Općine prema djelatnostima u 2015. godini.....	124
Tabela 56 – Nosioi privrednog razvoja Općine	125
Tabela 57 – Poslovno-proizvodne zone na području Općine	126
Tabela 58 - Procjena potrebnih kapaciteta za društveno-opslužne centre	128
Tabela 59 – Prostorni razmještaj društvenih djelatnosti.....	129
Tabela 60 - Procjena potrebnih kapaciteta predškolskog obrazovanja: vrtići + jaslice (djeca 1-6 godine)	130
Tabela 61 – Osnovno obrazovanje na području općine čelić.....	131
Tabela 62 - Procjena potrebnih kapaciteta za osnovno obrazovanje	132
Tabela 63 – Srednje obrazovanje na području općine čelić.....	132
Tabela 64 - Procjena potrebnih kapaciteta za srednje obrazovanje	133
Tabela 65 – Potencijalna zanimanja za mlade općine Čelić.....	133
Tabela 66 - Procjena potrebnih kapaciteta za objekte socijalnog rada i zaštite.....	134
Tabela 67 - Procjena potrebnih kapaciteta za objekte primarne zdravstvene zaštite	135
Tabela 68 - Procjena potrebnih kapaciteta za sadržaje sporta i rekreacije	138
Tabela 69 - Procjena potrebnih kapaciteta za sadržaje sporta i rekreacije	138
Tabela 70 – Pregled dobara kulturno-historijskog naslijeđa.....	142
Tabela 71 – Stabilnost terena.....	146
Tabela 72 – Evidentirana klizišta nakon poplava 2014. godine	147
Tabela 73 – Bilans površina prema namjeni za područje Općine Čelić	168
Tabela 74 - Površine ograničenja koje se preklapaju sa osnovnom namjenom.....	169
Tabela 75 – Bilans površina naseljenog mjesta Brezje.....	169
Tabela 76 – Bilans površina naseljenog mjesta Brnjik	170
Tabela 77 – Bilans površina naseljenog mjesta Bučje	171
Tabela 78 – Bilans površina naseljenog mjesta Čelić	172
Tabela 79 – Bilans površina naseljenog mjesta Drijenča	173
Tabela 80 – Bilans površina naseljenog mjesta Humci	174
Tabela 81 – Bilans površina naseljenog mjesta Lukavica.....	175
Tabela 82 – Bilans površina naseljenog mjesta Miladići.....	176
Tabela 83 – Bilans površina naseljenog mjesta Nahvioci.....	177
Tabela 84 – Bilans površina naseljenog mjesta Ratkovići	178
Tabela 85 – Bilans površina naseljenog mjesta Šibošnica.....	179

<i>Tabela 86 – Bilans površina naseljenog mjesta Velino Selo</i>	<i>180</i>
<i>Tabela 87 – Bilans površina naseljenog mjesta Visori.....</i>	<i>181</i>
<i>Tabela 88 – Bilans površina naseljenog mjesta Vražići</i>	<i>182</i>
<i>Tabela 89 – Kategorizacija naselja i hijerarhijska struktura centara unutar općine Čelić</i>	<i>186</i>

PREGLED ILUSTROVANIH PRIKAZA

<i>Ilustracija 1 - Prikaz postojećeg stanja naseljenih mjesta na području Općine Čelić</i>	<i>45</i>
<i>Ilustracija 2 - Prikaz projekcije naseljenih mjesta na području Općine Čelić</i>	<i>46</i>
<i>Ilustracija 3–Hijerarhija centara Općine Čelić.....</i>	<i>51</i>
<i>Ilustracija 4 – Važnost poljoprivrede na području općine Čelić – anketa</i>	<i>68</i>
<i>Ilustracija 5 – Struktura poljoprivrednih gazdinstava prema sjedištu i veličini posjeda.....</i>	<i>73</i>
<i>Ilustracija 6 – Struktura poljoprivrednih gazdinstava prema sjedištu i katastarskim kulturama</i>	<i>74</i>
<i>Ilustracija 7 – Planirana hidroakumulacija Šibošnica.....</i>	<i>84</i>
<i>Ilustracija 8 – Operativni ciljevi za smanjenje količina otpada i odvojeno prikupljanje otpada.....</i>	<i>95</i>
<i>Ilustracija 9 – Jednopolna šema SN-mreže za TS 35/10 kV Čelić.....</i>	<i>101</i>
<i>Ilustracija 10 – Jednopolna šema za TS 35/10 kV Čelić</i>	<i>102</i>
<i>Ilustracija 11 – Prosječna godišnja iradijacija sunca u BiH na horizontalnu površinu kWh/m³</i>	<i>111</i>

PREGLED POPRATNE DOKUMENTACIJE U POSTUPKU IZRADE PROSTORNOG PLANA

1. Odluka o formiranju Savjeta plana za praćenje izrade Prostornog plana općine Čelić
2. Zaključak o utvrđivanju i stavljanju na javni uvid i javnu raspravu Nacrta Prostornog plana Općine Čelić za period od 2012. do 2032. godine i Nacrta Odluke o provođenju Prostornog plana Općine Čelić
3. Izvještaj o prikupljenim primjedbama i sugestijama na Nacrt Prostornog plana Općine Čelić.
4. Saglasnost Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona na Prostorni plan općine Čelić za period 2012-2032. godine

1. ODLUKA O FORMIRANJU SAVJETA PLANA ZA PRAĆENJE IZRADE PROSTORNOG PLANA OPĆINE ČELIĆ

IPSA-PPA

05-06-2013

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINA ČELIĆBOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
TUZLA CANTON
ČELIĆ MUNICIPALITY

OPĆINSKI NAČELNIK

MUNICIPALITY MAYOR

Broj: 02-23-2198/11
Čelić, 24.05.2013. godine

Na osnovu člana 15. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj 49/06), člana 41. Statuta Općine Čelić („Službeni glasnik Općine Čelić“, broj: 4/03), a u vezi sa članom 42. stav 2. Zakona o prostornom uređenju i građenju TK („Službene novine TK“, broj: 6/11), i članom 7. Odluke o pristupanju izradi Prostornog plana općine Čelić za period 2012 - 2032 godine („Službeni glasnik Općine Čelić“, broj: 7/2011), Općinski načelnik, donosi:

ODLUKU**o formiranju Savjeta plana za praćenje izrade Prostornog plana općine Čelić****Član 1.**

Formira se Savjet plana za praćenje izrade Prostornog plana općine Čelić u sastavu:

1. Muminović Sead predsjednik	18. Livadić Zehrina
2. Ajanović Edin	19. Bešić Zajim
3. Uljić Mirela	20. Livadić Sabahudin
4. Brkić Sulejman	21. Tankić Mirzet
5. Delić Fahrudin	22. Mrkaljević Muhamed
6. Tešić Dragica	23. Žutić Miralem
7. Subašić Ahmet	24. Mešić Sadmir
8. Salkić Arif	25. Salihović Husejn
9. Bešić Enes	26. Zejčirović Mevludin
10. Okanović Nermin	27. Smajić Mevludin
11. Hajdarević Aida	28. Pirić Omar
12. Begić Suad	29. Smajić Ibrahim
13. Subašić Fahir	30. Mujčinović Sulejman
14. Slomić Esed	31. Bećirović Ibrahim, predstavnik IVZ Čelić
15. Halilović Hajrudin	32. Aščić Juro predstavnik Rkt župnog ureda
16. Sukanović Muhamed	33. Jovanović Zoran predstavnik SPC
17. Konjić Nedžad	34. Mehanović Jasmina sekretar savjeta Plana

Član 2.

U svrhu efikasnog rada Savjeta plana i kvalitetne pripreme izrade plana, iz reda članova Savjeta imenovanih članom 1. ove Odluke određuje se operativni tim za pojedine oblasti, u sastavu :

1.	Subašić Ahmet	koordinator
2.	Slomić Esed	planska dokumentacija
3.	Halilović Hajrudin	geodetske podloge
4.	Konjić Nedžad	poljoprivreda i stočarstvo
5.	Arif Salkić	poduzetništvo
6.	Sukanović Muhamed	vodosnabdijevanje i tretman otpadnih voda
7.	Bešić Enes	društvene djelatnosti
8.	Livadiž Zehrina	ekologija
9.	Okanović Nermin	civilna zaštita
10.	Mehanović Jasmina	sekretar

Član 3.

Zadaci članova Savjeta plana su da :

- Razmatra materijale dostavljene od strane Nosioca izrade predmetnog plana (prostorna osnova, prednacrt, nacrt, prijedlog plana, i dr.)
- Razmatra prijedloge, sugestije i primjedbe građana koje pristignu u toku pripreme prostorne, odnosno, urbanističke osnove, te u toku javnih rasprava koje će biti organizovane u postupku izrade i donošenja predmetnog plana, kao i da iznesu vlastite prijedloge i primjedbe.

Zadaci članova Operativnog tima su da :

- Organizuju prikupljanje raspoloživih podataka i dokumentacije od značaja za izradu Prostornog plana, te iste dostavljaju Nosiocu izrade Plana, odnosno, pomažu Nosiocu izrade Plana u prikupljanju navedene dokumentacije i podataka.
- Omogućavaju vezu Nosioca izrade Plana sa društveno-političkim organizacijama i svim preduzećima, te ostalim relevantnim institucijama sa područja općine, od posebnog značaja za izradu Prostornog plana općine Čelić.

Član 4.

Savjet plana će se sastajati po potrebi na zahtjev Predsjednika i kordinatora Savjeta uz upućivanje poziva svim članovima Savjeta i Nosiocu izrade od strane Sekretara savjeta Plana.

O svom radu Savjet plana će voditi zapisnik od strane Sekretara. Sekretar će u saradnji sa Kordinatorom poslije svakog sastanka sačiniti izvještaj, te isti dostaviti Nosiocu izrade i Nosiocu pripreme prostornog Plana.

Član 5.

Troškovi rada Savjeta plana će biti regulisani posebnim Zaključkom.

Član 6.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Dostavljeno:

1. Članovima Savjeta plana
2. Službi za urbanizam, stambeno komunalne, imovinsko pravne i geodetske poslove
3. IPISA Institut Sarajevo
4. a/a

Općinski načelnik
Sead Muminović

2. ZAKLJUČAK O UTVRĐIVANJU I STAVLJANJU NA JAVNI UVID I JAVNU RASPRAVU NACRTA PP OPĆINE ČELIĆ

PPA
01-10-2015

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINA ČELIĆ
OPĆINSKO VIJEĆE ČELIĆ

Broj: 01-23-2198/11
Čelić 28.09.2015. godine

Na osnovu člana 16. i člana 29. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/06; 72/07; 32/08; 4/10; 13/10 i 45/10), člana 34., 45. i 46. Zakona o prostornom uređenju i građenju („Sl. novine TK“ broj: 06/11, 04/13, 15/13 i 3/15), člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 49/06) i člana 32. Statuta općine Čelić („Službeni glasnik općine Čelić“, broj: 4/03), Općinsko vijeće Čelić, na 23. redovnoj sjednici održanoj dana 28.09.2015. godine, donijelo je:

ZAKLJUČAK

o utvrđivanju i stavljanju na javni uvid i javnu raspravu
nacrtu Prostornog plana općine Čelić za period 2012. - 2032. godine
i nacrtu Odluke o provođenju Prostornog plana općine Čelić

Član 1.

Utvrđuje se nacrt Prostornog plana općine Čelić za period 2012. - 2032. godine i nacrt Odluke o provođenju Prostornog plana općine Čelić (u daljem tekstu Plan), koji su urađeni od strane IPSA Instituta Sarajevo (u daljem tekstu Nosilac izrade).

Član 2.

Nacrt Plana se stavlja na javni uvid i javnu raspravu na period od 45 dana od dana donošenja ovog Zaključka.

Član 3.

Nacrt Plana će biti izložen na javni uvid na adekvatan način u prostorijama Službe za urbanizam, stambeno komunalne, imovinsko pravne i geodetske poslove (u daljem tekstu Nosilac pripreme Plana), u ulaznom holu općine Čelić, na web stranici općine Čelić, te u prostorijama Mjesnih zajednica gdje za to postoje odgovarajući uslovi.

Član 4.

Javne rasprave po nacrtu Plana održat će se u centrima mjesnih područja, a koju će voditi Nosilac pripreme Plana uz asistenciju Nosioca izrade Plana u terminima koje će biti naknadno utvrđeni.

Član 5.

U roku utvrđenom za javni uvid i javnu raspravu po nacrtu Plana svi zainteresovani građani, pravna lica i drugi subjekti moći će davati svoje primjedbe, prijedloge i sugestije direktno na javnim raspravama, upisom u svesku primjedbi, u pisanoj formi dostavom na adresu Nosioca izrade Plana, Službe za urbanizam, stambeno komunalne, imovinsko pravne i geodetske poslove.

Član 6.

Nakon isteka roka utvrđenog za javni uvid i javnu raspravu po nacrtu Plana sve pristigle primjedbe, prijedloge i sugestije razmatrat će Savjet Plana i nosilac izrade Plana, nakon čega će nosilac izrade Plana formirati prijedlog Plana, sa obrazloženjima.

Član 7.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenom glasniku općine Čelić".

Dostavljeno:

1. IPSA Institut Sarajevo,
2. Služba za urbanizam,
3. Općinski načelnik,
4. Predsjedavajući OV,
5. Uz "Službeni glasnik",
6. Arhiva

PREDSEDAVAJUĆI

Alija Halilović

3. IZVJEŠTAJ O PRIKUPLJENIM PRIMJEDBAMA I SUGESTIJAMA NA NACRT PP OPĆINE ČELIĆ

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA ČELIĆ
Služba za urbanizam, stambeno komunalne,
imovinsko pravne i geodetske poslove

Broj: 05-23-2198/11
Čelić, 08.08.2016.godine

**IZVJEŠTAJ O PRIKUPLJENIM PRIMJEDBAMA I SUGESTIJAMA NA NACRT
PROSTORNOG PLANA OPĆINE ČELIĆ**

R. br.	Primjedba	Odgovor Nosioca izrade plana	Smjernica Nosioca pripreme plana
1.	Podnosilac primjedbe: Mjesna zajednica Brnjik; Edhem Idrizović Datum podnošenja primjedbe: 20.10.2015. godine		
1.1.	Na sastanku Savjeta Mjesne zajednice Brnjik, nije bilo primjedbi ni sugestija od strane građana u vezi faze Nacrta Prostornog plana Općine Čelić.		
2.	Podnosilac primjedbe: Mjesna zajednica Donji Humci Datum podnošenja primjedbe: 10.11.2015. godine		
2.1.	Nema primjedbi		
3.	Podnosilac primjedbe: Mjesna zajednica Sitari; Samid Hodžić Datum podnošenja primjedbe: 23.11.2015. godine		
3.1.	Planirati dodatne količine vode za vodosnabdjevanje pitkom vodom.	Primjedba se dijelom prihvata. Planom je predviđena izrada studije za obezbjeđenje dodatnih količina pitke vode za područje Općine Čelić, kao prvi korak za rješavanje pitanja vodosnabdjevanja. U narednoj fazi plana, dodatno će, prostorno i tehnički biti obrađeno pitanje vodosnabdjevanja, u vidu prijedloga lokacija za vršenje istražnih radova na izvorštima i prijedloga rješenja izgradnje vodovodnog sistema.	Saglasni
3.2.	Primjedba se odnosi na saobraćajnicu koja prolazi kroz naselje, istu je potrebno asfaltirati.	Primjedba se prihvata. Za sve saobraćajnice koje prolaze kroz veća naselja i povezuju ih, bit će predložena prekategORIZACIJA u lokalne ceste, kako bi, prije svega, dobile prioritet u izgradnji, nakon čega i u upravljanju te održavanju.	Saglasni
3.3.	Riješiti problem odvodnje otpadnih voda, planiranjem izgradnje kanalizacionog sistema sa prečistačem otpadnih voda.	Primjedba se prihvata. U narednoj fazi plana, dodatno će, prostorno i tehnički biti obrađeno pitanje odvodnje otpadnih voda, u vidu prijedloga rješenja izgradnje kanalizacionog sistema, sa određenim trasama cijevi fekalne i oborinske, kao i lokacije prečistača prikupljenih otpadnih voda.	Saglasni
4.	Podnosilac primjedbe: Mjesna zajednica Velino selo; Mirzet Turkušić Datum podnošenja primjedbe: 10.11.2015. godine		
4.1.	Građani i Vijeće Mjesne zajednice Velino selo nemaju primjedbi na fazu Nacrta Prostornog plana Općine Čelić.		

<p>5. Podnosilac primjedbe: Mjesna zajednica Vražići; Enes Livadić Datum podnošenja primjedbe: 10.12.2015. godine</p>			
5.1.	Na sastanku Savjeta Mjesne zajednice Vražići, nije bilo primjedbi na fazu Nacrta Prostornog plana Općine Čelić.	-	
<p>6. Podnosilac primjedbe: Mjesna zajednica Drijenača Datum podnošenja primjedbe: 10.11.2015. godine</p>			
6.1.	U poglavlju 14.2. kulturno-historijsko naslijeđe, u okviru liste za proglašenje dobara nacionalnim spomenikom, gdje je navedeno devet džamija, smatramo da bi trebalo uvrstiti Drijenačku crkvu, koja zavrjeđuje biti uvrštena i proglašena nacionalnim spomenikom.	<p>Primjedba se ne prihvata. Nadležnost nad proglašenjem nekog objekta nacionalnim spomenikom ima Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika. Ovim planom Drijenačka crkva je evidentirana kao objekat od lokalnog/općinskog značaja.</p>	Saglasni
<p>7. Podnosilac primjedbe: Mjesna zajednica Nahvioci; Nermin Okanović Datum podnošenja primjedbe: 06.11.2015. godine</p>			
7.1.	Primjedba se odnosi na kategorizaciju naselja na urbana i ruralna naselja, tačnije na svrstavanje naselja Nahvioci i Šibošnica u kategoriju ruralnih naselja. Traži se drugačija kategorizacija navedenih naselja, tačnije prekategorizacija u urbana naselja.	<p>Primjedba se prihvata. Nacrtom plana naselje Nahvioci predstavlja mješoviti tip naselja, unutar kojeg se stanovništvo većinom bavi poljoprivredom, te ima određene funkcije urbanog naselja, dok naselje Šibošnica gravitira istom i spada u ruralni tip naselja. Nakon detaljnije analize i obilaska terena, zaključeno je da naselja Nahvioci i Šibošnica zavrjeđuju viši nivo kategorizacije, te, u Prijedlogu plana, zajedno će predstavljati tercijarni centar, kao dva zasebna urbana naselja.</p>	Saglasni
<p>8. Podnosilac primjedbe: Mjesna zajednica Ratkovići Datum podnošenja primjedbe: 06.11.2015. godine</p>			
8.1.	Potrebno je obezbjediti dodatne količine vode za navodnjavanje poljoprivrednih površina.	<p>Primjedba se prihvata. U narednoj fazi plana, dodatno će, prostorno i tehnički biti obrađeno pitanje vodosnabdjevanja u svrhu navodnjavanja, u vidu prijedloga lokacija za vršenje istražnih radova na izvorštima i prijedloga rješenja izgradnje vodovodnog sistema.</p>	Saglasni
8.2.	Potrebno je organizovati proizvodnju organskih poljoprivrednih proizvoda sa otkupom i preradom.	<p>Primjedba je neutemeljena. Planom je predviđeno proširenje poslovne zone Ratkovići na površini od cca 19 hektara.</p>	Saglasni
8.3.	Staviti u funkciju prerađivačke kapacitete za preradu voća i povrća.	<p>Primjedba je neutemeljena. Razvoj cjelokupne privrede, ovim planskim dokumentom je zasnovan na aktiviranju prerađivačke industrije i otkupu prerađene sirovine.</p>	Saglasni
8.4.	Planirati izgradnju i uređenje puta od Džamije, pored Grede, izlaz na put u Pukišu.	<p>Primjedba se prihvata. Za sve saobraćajnice koje prolaze kroz veća naselja i povezuju ih, bit će predložena prekategorizacija u Lokalne ceste, kako bi, prije svega, dobile prioritet u izgradnji, nakon čega i u upravljanju te održavanju.</p>	Saglasni

8.5.	Planirati izgradnju i uređenje puta od Hamzića do hotela Grand (Mirkaljević), izlaz na put Brčko – Čelić.	Primjedba je neutemeljena. Navedeni put je evidentiran kao postojeći i spada u kategoriju Nekategorisana cesta.	 Saglasni
8.6.	Planirati izgradnju distributivne trafostanice zbog velikog opterećenja.	Primjedba je neutemeljena. Nacrtom plana, nakon sveobuhvatne analize postojećeg stanja, predviđena je izgradnja 28 komada dodatnih distributivnih trafostanica 10(20)/0,4 kV, kao i sanacija i rekonstrukcija, te proširenje distributivne mreže.	Saglasni
8.7.	Planirati izgradnju odgojno vaspitnih objekata na području Općine Čelić.	Primjedba je neutemeljena. Nacrtom plana je predviđena izgradnja 2 objekta za potrebe predškolskog obrazovanja i omogućena je izgradnja dodatnih, prema budućoj iskazanoj potrebi.	Saglasni
8.8.	Planirati izgradnju sportskih objekata na području Općine Čelić.	Primjedba je neutemeljena. Nacrtom plana je dat prijedlog izgradnje sportsko-rekreacionog centra na površini od cca 16,5 hektara. Također, uz sve objekte u službi obrazovanja planiraju se sportski tereni i fiskulturne sale.	Saglasni
8.9.	Planirati uređenje riječnih korita radi sprječavanja poplava, kao i redovno čišćenje većih kanala.	Primjedba se prihvata. U narednoj fazi plana, dodatno će, prostorno i tehnički biti obrađeno pitanje zaštite od poplava, u vidu evidentiranja kritičnih mjesta, te prijedloga uređenja riječnog korita.	Saglasni
8.10.	Planirati izgradnju steističkog groblja na području Općine Čelić.	Primjedba se prihvata. U narednoj fazi plana, dodatno će, prostorno i tehnički biti obrađeno pitanje planiranja novih površina i proširenja postojećih površina predviđenih za groblje.	Saglasni
8.11.	Planirati izgradnju azila za pse lutalice, povodom sistemskog rješavanja navedenog problema.	Primjedba se prihvata. U narednoj fazi plana, dodatno će, prostorno i tehnički biti obrađeno pitanje rješavanja problema pasa lutalice, u vidu planiranja izgradnje azila za pse lutalice.	Saglasni
8.12.	Planirati uređenje deponije po europskim standardima, te tražiti od viših organa vlasti zaštitu od TE Ugjjevik.	Primjedba je neutemeljena. Nacrtom plana je predviđeno uređenje deponije po europskim standardima, te kao što stoji u primjedbi, zaštitu od TE Ugjjevik treba tražiti od viših organa vlasti.	Saglasni

<p>9. Podnosilac primjedbe: Mjesna zajednica Gornji Humci; Muhamed Bešlić Datum podnošenja primjedbe: 15.10.2015. godine</p>		
9.1.	Potrebno je osigurati dodatne količine pitke vode za mjesni vodovod.	<p>Primjedba se dijelom prihvata. Planom je predviđena izrada studije za obezbjeđenje dodatnih količina pitke vode za područje Općine Čelić, kao prvi korak za rješavanje pitanja vodosnabdjevanja. U narednoj fazi plana, dodatno će, prostorno i tehnički biti obrađeno pitanje vodosnabdjevanja, u vidu prijedloga lokacija za vršenje istražnih radova na izvoritima i prijedloga rješenja izgradnje vodovodnog sistema.</p>
9.2.	Planirati zaštitni pojas i samu zaštitu izvorišta od nekontrolisane sječe šume.	<p>Primjedba je neutemeljena. Nacrtom plana, predviđena je izrada studije zaštite izvorišta na području Općine Čelić, gdje će biti definisane određene zone zaštite izvorišta, na osnovu kojeg nadležni organ može donijeti Odluku o zaštiti izvorišta, a sve u skladu sa Zakonom o vodama ("Službene novine Federacije BiH, br. 70/06).</p>
9.3.	Detaljnije opisati zaštitu Humačkog jezera.	<p>Primjedba se prihvata. U narednoj fazi plana, dodatno će biti obrađeno pitanje zaštite Prirodnog naslijeđa Općine Čelić, a time i zaštite Humačkog jezera.</p>
<p>10. Podnosilac primjedbe: Mjesna zajednica Šibošnica Datum podnošenja primjedbe: 29.12.2015. godine</p>		
10.1.	Nisu dostavili primjedbe na fazu Nacrta Prostornog plana Općine Čelić.	
<p>11. Podnosilac primjedbe: Mjesna zajednica Čelić Datum podnošenja primjedbe: 29.12.2015. godine</p>		
11.1.	Nisu dostavili primjedbe na fazu Nacrta Prostornog plana Općine Čelić.	
<p>12. Podnosilac primjedbe: Ibrahim Tanjić i Vahid Međić Datum podnošenja primjedbe: 20 i 22.10.2015. godine</p>		
12.1.	Ulična rasvjeta u naselju Gornji Humci je u dosta lošem stanju, tačnije cjelokupna niskonaponska mreža, koja se ogleda kroz nepravilno postavljene stubove i kablove koji vise ispod propisane visine. Potrebno je planirati rekonstrukciju istih, te zamjenu dotrajalih dijelova.	<p>Primjedba je neutemeljena. Nacrtom plana, nakon sveobuhvatne analize postojećeg stanja elektroenergetike, predviđena je izgradnja 28 komada dodatnih distributivnih trafostanica 10(20)/0,4 kV, kao i sanacija i rekonstrukcija, te proširenje distributivne mreže.</p>

Saglasni

Saglasni

Saglasni

Saglasni

13. Podnosilac primjedbe: Meho Tanjić Datum podnošenja primjedbe: 28.10.2015. godine			
13.1.	Putna infrastruktura je u jako lošem stanju, naročito poslije velikih padavina kada su aktivirana mnoga klizišta. Potrebno je svu putnu infrastrukturu dovesti u prohodno stanje za saobraćanje motornih vozila.	Primjedba se dijelom prihvata. Za sve saobraćajnice koje prolaze kroz veća naselja i povezuju ih, bit će predložena prekategorizacija u Lokalne ceste, kako bi, prije svega, dobile prioritet u izgradnji, nakon čega i u upravljanju te održavanju. Također, planom je predviđena modernizacija putne infrastrukture, u vidu korigovanja poprečnog profila saobraćajnice za dvosmjerni saobraćaj, kao i asfaltiranje iste.	Saglasni
13.2.	Potrebno je dovesti u stanje prohodnosti i u konačnici asfaltirati put Gornji Humci – Velino selo.	Primjedba se dijelom prihvata. Za sve saobraćajnice koje prolaze kroz veća naselja i povezuju ih, bit će predložena prekategorizacija u Lokalne ceste, kako bi, prije svega, dobile prioritet u izgradnji, nakon čega i u upravljanju te održavanju. Također, planom je predviđena modernizacija putne infrastrukture, u vidu korigovanja poprečnog profila saobraćajnice za dvosmjerni saobraćaj, kao i asfaltiranje iste.	Saglasni
14. Podnosilac primjedbe: Služba za urbanizam, stambeno komunalne, imovinsko pravne i geodetske poslove Općine Čelić Datum podnošenja primjedbe: 28.10.2015. godine			
14.1.	Koristiti stvarne granice naseljenih mjesta i granice mjesnih zajednica Općine Čelić, što podrazumjeva njihovu implementaciju u planski dokument kroz tekstualni i grafički dio plana.	Primjedba se prihvata. U narednoj fazi plana, bit će korištene dostavljene stvarne granice naseljenih mjesta, što podrazumjeva njihovu implementaciju kroz tekstualni i grafički dio plana.	Saglasni
14.2.	Unutar tekstualnog dijela, poglavlje II Projekcija prostornog razvoja, korigovati dio koji definiše sistem naseljenih mjesta i hijerarhiju centara unutar područja Općine Čelić, a prema dostavljenim stvarnim granicama naseljenih mjesta i mjesnih zajednica.	Primjedba se prihvata. U narednoj fazi plana, bit će korigovan dio koji definiše sistem naseljenih mjesta i hijerarhiju centara, a prema dostavljenim stvarnim granicama naseljenih mjesta i mjesnih zajednica.	Saglasni
14.3.	Unutar tekstualnog dijela, poglavlje II Projekcija prostornog razvoja, korigovati dio koji definiše saobraćajnu infrastrukturu, tačnije putni pravac, regionalni put R-459 "Tuzla-Šibošnica-Brnjik-Čelić".	Primjedba se prihvata. U narednoj fazi plana, bit će korigovan dio koji definiše saobraćajnu infrastrukturu, tačnije putni pravac, regionalni put R-459 "Tuzla-Šibošnica-Brnjik-Čelić".	Saglasni
14.4.	Korigovati Odluku o provođenju planskog dokumenta prema dostavljenim smjernicama od strane Nosioca pripreme plana.	Primjedba se prihvata. U narednoj fazi plana, bit će korigovana Odluka o provođenju planskog dokumenta a prema dostavljenim smjernicama.	Saglasni

Napomena:

Savjet Plana na III random sastanku održanom 21.03.2016.godine prihvati je Izvještaj o provedenoj javnoj raspravi sa stavovima koje je zauzeo Nosioc izrade Plana na iznesene primjedbe i sugestije po Javnoj raspravi.

Nosioc pripreme plana

4. SAGLASNOST NA PROSTORNI PLAN OPĆINE ČELIĆ ZA PERIOD 2012-2032. GODINE

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

TUZLANSKI KANTON
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН

MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE OKOLICE
МИНИСТАРСТВО ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА И ЗАШТИТЕ ОКОЛИЦЕ

TUZLA CANTON
MINISTRY OF PHYSICAL PLANNING
AND ENVIRONMENT PROTECTION

Broj: 12/05-23-29654/16
Tuzla, 12.12.2016. godine

TUZLANSKI KANTON
OPĆINA ČELIĆ

OPĆINSKI NAČELNIK

Alije Izetbegovića 60-2
75246 Čelić

PREDMET: Saglasnost na Prostorni plan općine Čelić za period 2012-2032. godine

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice, rješavajući po zahtjevu općine Čelić, odnosno Općinskog načelnika, broj: 05-23-2198/11 od 02.12.2016 godine za davanje saglasnosti na Prostorni plan općine Čelić za period 2012-2032. godine, na osnovu člana 34. stav 5. Zakona o prostornom uređenju i građenju („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj: 6/11, 4/13, 15/13, 3/15 i 2/16), daje

SAGLASNOST

kojom se potvrđuje da je **Prostorni plan općine Čelić za period 2012-2032. godine** usaglašen sa **Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025.godine** („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 09/06), te da je isti urađen u skladu sa **Zakonom o prostornom uređenju i građenju** i **Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata** („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 63/04, 50/07 i 84/10)

Obrazloženje

Atom broj: 05-23-2198/11 od 02.12.2016 godine općina Čelić – Općinski načelnik, zatražila je od Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice, da u skladu sa odredbama člana 34. stav 5. Zakona o prostornom uređenju i građenju, izda saglasnost na Prostorni plan općine Čelić za period 2012-2032.godine.

U prilogu akta dostavljeni su:

- Prostorni plan općine Čelić za period 2012-2032. godine – Prijedlog plana, Sarajevo/Čelić, novembar 2016. godine, u analognoj formi - uvezana knjiga koji sadrži: I. Tekstualni dio planskog dokumenta sa poglavljima: 1. Opći i posebni ciljevi prostornog uređenja, 2. Projekcija prostornog razvoja, 3. Projekcija razvoja prostornih sistema i 4. Odluka o provođenju Prostornog plana, te II. Grafički dio – 18 grafičkih priloga u mjerilu 1:25.000;
- Prostorni plan općine Čelić za period 2012-2032. godine – Prijedlog plana, Sarajevo/Čelić, novembar 2016. godine, u digitalnoj formi, DVD sa sa kompletnim sadržajem, tekstualni i grafički dio u pdf. i PNG formatu, te sa pripadajućom GIS bazom podataka.

Članom 34. stav 5. naprijed navedenog Zakona utvrđeno je da je općina dužna, prije donošenja Prostornog plana, pribaviti saglasnost Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice kojom se potvrđuje da je prostorni plan općine usaglašen sa Prostornim planom Kantona, te da je urađen u skladu sa Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata i Zakonom o prostornom uređenju i građenju Tuzlanskog kantona.

Nosilac pripreme Prostornog plana općine Čelić je Služba za urbanizam, stambeno komunalne, imovinsko pravne i geodetske poslove općine Čelić, a Nosilac izrade je „IPSA“ Institut doo Sarajevo, koji posjeduje propisano Rješenje Federalnog ministarstva prostornog uređenja kojim se daje ovlaštenje za izradu planskih dokumenata (Rješenje broj UPI-02-23-1-181/08 F.Š. od 23.08.2013. godine priloženo je u prijedlogu plana).

Postupajući po navedenom zahtjevu, nakon detaljnog uvida u dostavljeni prijedlog Prostornog plana općine Čelić za period 2012 - 2032. godine, Prostorni plan za područje Tuzlanskog Kantona 2005 - 2025. godine, te važeću zakonsku regulativu, ističemo slijedeće:

- **Kompletan postupak pripreme i izrade Prostornog plana općine Čelić za period 2012 - 2032. godine proveden je u skladu sa važećim zakonskim propisima**
- **Izrada Prostornog plana općine Čelić otpočela je na osnovu Odluke o pristupanju izradi Prostornog plana općine Čelić za period 2012-2032. godine koju je donijelo Općinsko vijeće Čelić dana 21.12.2011. godine pod brojem: 01-23-2198/11 („Službeni glasnik općine Čelić“, broj: 7/11).**
- **Za potrebe izrade Prostornog plana općine Čelić korištene su studije izrađene za potrebe Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona, a posebno Studija ranjivosti prostora Tuzlanskog kantona, kao i sva raspoloživa i relevantna dokumentacija.**
- **Prva faza plana završena je usvajanjem Prostorne osnove plana u oktobru 2014. godine, nakon čega je uslijedila izrada prednacrt, nacrtu i konačno prijedloga planskog dokumenta. Za potrebe stručnog praćenja izrade Prostornog plana formiran je Savjet plana (Odluka o formiranju Savjeta plana za praćenje izrade Prostornog plana općine Čelić za period 2012-2032. godine, broj: 02-23-2198/11 od 25.05.2013. godine).**
- **U postupku izrade Prostornog plana općine Čelić, u skladu sa zakonskim propisima, osigurano je učešće javnosti u predlaganju i odlučivanju o koncepciji prostornog razvoja i to kroz organizovanje javne rasprave i javnog uvida o nacrtu planskog dokumenta u trajanju od 45 dana, a isti je takođe bio postavljen na web stranicu općine Čelić (Zaključak o utvrđivanju i stavljanju na javni uvid i javnu raspravu nacrtu Prostornog plana općine Čelić za period 2012 - 2032. godine i nacrtu Odluke o provođenju Prostornog plana općine Čelić, Općinsko vijeće Čelić, broj:01-23-2198/11, od 28.09.2015. godine).**
- **Prostorni plan općine Čelić urađen je u potpunosti u skladu sa Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata, odnosno, kompletan sadržaj koji je za navedeni planski dokument propisan Uredbom obrađen je u analognoj i digitalnoj formi po metodologiji GIS sistema, što znači da su svi podaci zapisani u prihvatljivom GIS-formatu koji omogućava razmjenu ili unos u različite softverske platforme. Međutim, u cilju daljeg korištenja podataka i formiranja jedinstvene baze podataka za općinu i kanton, sugerise se da nosilac izrade doradi GIS bazu podataka na način, da sve slojeve koji se odnose na sintezni prikaz korištenja prostora smjesti u jedan folder jer su te namjene osnova za prikaz podataka u prostornom planu, te da na identičan način formira tematska poglavlja samo sa slojevima koji se odnose na svako pojedinačno poglavlje. Takođe za atributne podatke u bazama podataka (tekst) koristiti slova koja su čitljiva u fontu „arial CE“.**
- **Prostorni plan općine Čelić najvećim dijelom je usaglašen sa Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona za period 2005-2025. godine, mada su utvrđene i određene razlike u površinama osnovnih vidova korištenja zemljišta – šumsko, poljoprivredno i građevinsko zemljište, te saobraćajne površine, koje su proistekle iz**

detaljnije obrade planskog dokumenta, što je u skladu sa Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata i sa Odlukom o provođenju Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona (član 14., član 20. i član 24.). Naime, prema iskazanim bilansima, površine poljoprivrednog, šumskog i građevinskog zemljišta su sa manjim odstupanjima u odnosu na iste utvrđene Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona, što bitno ne utiče na planska opredjeljenja iz navedenog prostornog plana. Utvrđene razlike se odnose na sljedeće:

- Osnovni vidovi korištenja zemljišta, poljoprivredno, šumsko i građevinsko zemljište, prema iskazanim bilansima su sa manjim odstupanjima u odnosu na Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona. Naime, uočene su razlike u odnosu šumskog i poljoprivrednog zemljišta kako slijedi: u Prostornom planu za područje Tuzlanskog kantona utvrđene površine poljoprivrednog zemljišta iznose 5599,76 ha, a šumskog 5952,94 ha, dok u Prostornom planu općine Čelić iste iznose 5307,44 ha, odnosno 6333,77 ha. Daljom provjerom podataka konstatovano je da su podaci prezentirani u Prostornom planu općine Čelić precizniji, jer su proistekli iz aktualizacije šumskog zemljišta u skladu sa usvojenim Šumsko - gospodarskim osnovama, zatim provjerom poljoprivrednog i šumskog zemljišta na orto-foto snimcima, a takođe iz bilansa površina šumskog i poljoprivrednog zemljišta izdvojene su površine svih vodnih površina (vodotoci i jezera), što u Prostornom planu kantona nije bilo urađeno. Takođe, za potrebe vodosnabdijevanja općine, planirana je nova akumulacija Šibošnica u površini od 163,9ha, što je uticalo i na iskazane bilanse površina. Međutim, skrećemo pažnju da je provjerom GIS baze podataka, na sloju planiranog šumskog zemljišta uočena **tehnička greška** koja se odnosi na to da su pojedine veće prostorne cjeline (približne površine cca 100 ha) označene kao šumsko zemljište, a radi se zapravo o poljoprivrednom zemljištu, te je isto u konačnom dokumentu **potrebno ispraviti** (koordinate spornih lokacija dostavljene nosiocu izrade prostornog plana). U svakom slučaju, zbirna **površina poljoprivrednog i šumskog zemljišta koju je potrebno maksimalno zaštititi u Prostornom planu općine Čelić iznosi 11.644,21 ha i veća je od iste u Prostornom planu za područje Tuzlanskog kantona koja iznosi 11.552,7 ha, tako da se navedeni podaci mogu prihvatiti.**
- Ukupno površine građevinskog zemljišta utvrđene Prostornim planom općine Čelić iznose 1256,42ha, što je manje za cca 680,58 ha u odnosu na iste površine utvrđene Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona (1937 ha). Površina građevinskog zemljišta sa pretežnom namjenom stanovanja, utvrđena je u iznosu od 1199,35 ha, što ukazuje da se kod **utvrđivanja novih površina građevinskog zemljišta vodilo računa o maksimalnoj zaštiti ostalih vidova korištenja zemljišta** (šumsko i poljoprivredno zemljište).
- Građevinsko zemljište sa namjenom privrede po iskazanim bilansima površina u Prostornom planu općine Čelić iznosi 31,89 ha, dok je Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona za istu namjenu planirano 27,89 ha, što nije veliko odstupanje. Obzirom da je Odlukom o provođenju Prostornog plana Kantona utvrđeno da će se precizne granice privrednih zona i privrednih kompleksa, te eventualne nove lokacije za koje se ukaže potreba, definisati prostornim planovima općina, te obzirom na činjenicu da ukupne površine utvrđenog građevinskog zemljišta sa namjenom poslovno-proizvodne zone odražavaju potrebe općine Čelić, iste se mogu prihvatiti. Pri tome je bitno istaći, da se vodilo računa da su se privredne zone locirale u već formiranim zonama sa potrebnim proširenjima, kao i tamo gdje to infrastruktura omogućava.
- Urbana područja i građevinska zemljišta izvan urbanih područja koncipirana su u skladu sa principima i smjernicama iz Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona s tim da postoje izvjesna manja odstupanja u granicama i nazivima istih, koja su rezultat detaljnije analize naseljenih mjesta na području općine, te korištenja orto-foto snimaka i geodetskih podloga – kartografskih prikaza u razmjer 1:2500 i 1:5000 što je u skladu sa važećim zakonskim odredbama. Tako je Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona za općinu Čelić utvrđeno pet urbanih područja, a Prostornim

planom općine šest, odnosno, u cilju afirmacije i pokrivanja južnog dijela općine, utvrđeno je na navedenom prostoru novo urbano područje, Šibošnica–Nahvioci. Isto nije u suprotnosti sa planskim opredjeljenjima iz Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona, te se može prihvatiti.

- Granice, kao i nazivi naseljenih mjesta, se donekle razlikuju u odnosu na iste u Prostornom planu za područje Tuzlanskog kantona (17 naseljenih mjesta), ali je navedeno urađeno u skladu sa statističkim podacima i detaljnijom analizom stanja na terenu. Naime, prema statističkim podacima na području općine Čelić egzistira 20 naseljenih mjesta, međutim, određeni broj evidentiranih naseljenih mjesta je bez stanovnika, ili imaju iznimno malu površinu koja ne funkcionira kao naseljeno mjesto, tako da je Prostornim planom općine utvrđena nova struktura i organizacija naseljenih mjesta koja u konačnici **utvrđuje 14 naseljenih mjesta na području općine**. U skladu sa navedenim, promjena naziva i granica naseljenih mjesta može se prihvatiti i biće ugrađena u Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona kroz izmjene i dopune istog.
- Prostornim planom općine planirano je manje eksploataciono polje kamena krečnjaka u površini od 0,47 ha, što nije bilo utvrđeno Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona. Međutim, Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona je utvrđeno da će se otvaranje novih eksploatacionih polja nemetalnih sirovina razmatrati pojedinačno nakon izrade projekata istražnih radova, a Odlukom o provođenju Prostornog plana Kantona navodi se da će se isto definisati kroz prostorni plan općine.
- U oblasti saobraćajne infrastrukture utvrđene su određene neusaglašenosti koje se odnose na saobraćajnice višeg reda (magistralni i regionalni putevi). Naime u Prostornom planu općine nije planirana magistralna cesta kako je to bilo u Prostornom planu za područje Tuzlanskog kantona, ali je urađena prekategoriizacija regionalnih cesta u skladu sa važećim aktima („Studija kategorizacija cesta FBiH“ koja je usvojena od strane Vlade FBiH), tako da se isto prihvata. Takođe, Prostornim planom se planira izmještanje regionalne ceste R303 (R458) izvan centra naseljenog mjesta Čelić, odnosno izgradnja obilaznice koja bi imala rang regionalne ceste u dužini od 3,6km. Za navedeno je dato detaljno obrazloženje koje se može prihvatiti i biće ugrađena u Prostorni plan za područje Tuzlanskog kantona kroz izmjene i dopune istog.
- U prijedlogu Prostornog plana općine **kategorizacija terena po stepenu stabilnosti** urađena na osnovu podataka iz Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona u kombinaciji sa podacima evidentiranih klizišta od strane Službe civilne zaštite općine Čelić nakon poplava 2014. godine. Evidentirana klizišta prikazana su koordinatama tačaka i orijentacionom površinom. Napominjemo, da je Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona utvrđena **obaveza općine da kroz izradu prostornog plana općine definiše detaljne granice stabilnih, uslovno-stabilnih i nestabilnih terena na geodetskim podlogama 1:1000 ili 1:2500**, što kroz ovaj prostorni plan nije učinjeno, odnosno **nije aktualizirano** stanje prije svega nestabilnih terena – klizišta na području općine Čelić, kako u tekstualnom, tako i u grafičkom dijelu planskog dokumenta, a posebno kroz Odluku o provođenju istog. Ostaje **obaveza općine da u narednom periodu aktualizira naprijed navedene podatke kroz izradu katastra klizišta za cijelo područje općine Čelić**.
- Površina općine Čelić je prema Prostornom planu za područje Tuzlanskog kantona iznosila 139,71 km², dok ista iskazana površina u Prostornom planu općine Čelić iznosi 136,23 km². Površina općine Čelić izračunata je na osnovu pribavljene ažurne granice općine (digitalna verzija) potvrđene od strane Federalne geodetske uprave.

Zakonom o prostornom uređenju i građenju, članom 28. stav 3. definirano je da se planski dokumenti međusobno usklađuju, odnosno da planski dokumenti užeg područja moraju biti u skladu sa planskim dokumentima šireg područja, a da se ukoliko to nije slučaj, primjenjuje planski

dokument šireg područja. Stavom 4. istog člana se navodi da se izuzetno od stava 3., planski dokument užeg područja može primjenjivati ako se tim planom ne mijenja osnovna koncepcija prostornog uređenja šireg područja, te uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva. Naprijed navedene neusaglašenosti sa Prostornim planom za područje Tuzlanskog kantona proistekle su iz detaljnije analize prostora općine što je skladu sa Uredbom i Odlukom o provođenju Prostornog plana (karte u razmjeri 1:2500 i 1:5000), zatim aktualizacije stanja u prostoru na osnovu izrađenih orto-foto snimaka iz 2008. godine, te na osnovu uočenih izmjena namjena korištenja zemljišta u prostoru koje su nastale u proteklom vremenskom periodu od 2006. godine kada je usvojen Prostorni plan Kantona, te će iste biti otklonjene kroz postupak izmjena i dopuna Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona čija izrada je u toku.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice posebno ističe da je općina Čelić obavezna, nakon donošenja Prostornog plana Federacije Bosne i Hercegovine, te obaveznog usaglašavanja Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona sa istim, da izvrši usklađivanja Prostornog plana općine Čelić sa izmjenama i dopunama Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona, kao plana šireg područja. O izvršenom usklađivanju općina Čelić mora pribaviti konačnu saglasnost na Plan od ovog Ministarstva.

S poštovanjem,

DOSTAVITI:
1x Naslovu
1x Evidenciji
1x Arhivi

GRAFIČKI DIO

1. Izvod iz plana višeg reda (Prostorni plan Tuzlanskog kantona za period 2005-2025)
2. Sintezni prikaz stanja prostornog uređenja
3. Sistem naseljenih mjesta
4. Urbana i ruralna područjasa ograničavajućim faktorima razvoja
5. Urbana područja i građevinska zemljišta vanurbanih područja - namjena zemljišta
6. Urbana područja i građevinska zemljišta vanurbanih područjasa režimima građenja
7. Poljoprivredno zemljište
8. Šumsko zemljište
9. Vode, vodne površine i vodna infrastruktura
10. Energetska infrastruktura i mineralne sirovine
11. Saobraćajna i telekomunikacijska infrastruktura
12. Prirodno, kulturno-historijsko naslijeđe i turizam
13. Privredna, društvena i komunalna infrastruktura
14. Ugrožena područja
15. Sintezni prikaz korištenja prostora
16. Projekcija razvoja prostornih sistema naselja
17. Projekcija razvoja privredne javne infrastrukture
18. Projekcija razvoja prostornih sistema razvoja okoline